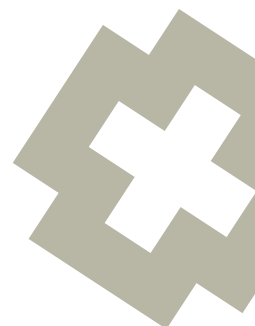
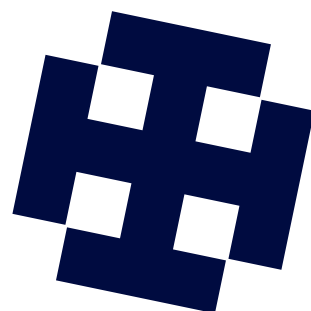

GADAGRĀMATA

"Sociālā sistēma un veselības aprūpe Rīgā 2021. gadā"

Rīgas domes Labklājības departaments
RĪGA, 2022

AUTORI

Atbildīgā redaktore:

Irēna Kondrāte, Rīgas domes Labklājības departamenta direktore

Projekta koordinatori:

Mārtiņš Moors, Sociālās pārvaldes priekšnieks, direktores vietnieks

Inga Solovjova, Veselības pārvaldes priekšniece, direktores vietniece

Gadagrāmatas autori:

Aldis Strapcāns, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas pilngadīgām personām nodaļas vadītāja vietnieks

Aldis Virbulis, Rīgas sociālās aprūpes centra „Gaiļezers” direktors

Andris Izinkēvičs, Direktora biroja, Projektu koordinācijas nodaļas vadītājs

Antuāna Kalviške, Sociālās palīdzības administrēšanas nodaļas vadītājas vietniece

Baiba Skuja, Sociālās palīdzības administrēšanas nodaļas vadītāja

Benita Brūdere, Finanšu nodaļas galvenais speciālists-eksperts

Dagnija Kamerovska, Rīgas patversmes direktore

Daina Nereta, Finanšu nodaļas vadītāja

Diāna Grenčmane, Administratīvās pārvaldes Tehniskās nodaļas vadītāja p.i.

Evija Krūka-Mieze, Sociālo pakalpojumu nodaļas ģimenēm un bērniem galvenā speciāliste – eksperte

Evija Špedta, Sociālo pakalpojumu nodaļas ģimenēm un bērniem galvenā speciāliste – eksperte

Guna Eglīte, Rīgas Sociālā dienesta vadītāja

Gunta Purvēna, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Ieva Grietēna, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas vadītājas vietniece

Ivonna Grīnvalde, Direktora biroja vadītāja

Jekaterīna Tjurina, Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas vadītāja

Ilze Andersone, Rīgas sociālās aprūpes centra „Stella maris” direktore

Juris Osis, Nodarbinātības, sociālā darba un prakses pētījumu nodaļas vadītājs

Kaspars Jasinkevičs, Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra direktors

Laura Kalniņa, Administratīvās pārvaldes priekšniece, direktores vietniece

Liāna Logina, Finanšu nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Liene Baumannē, Administratīvās pārvaldes, Personāla un kvalitātes vadības nodaļas vadītāja

Lita Brice, Direktora biroja, Klientu servisa nodaļas vadītāja

Līga Birnbauma, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas pilngadīgām personām galvenā speciāliste – eksperte

Līga Tetere, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas ģimenēm un bērniem vadītāja

Ludmila Ozola, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas pilngadīgām personām galvenā speciāliste – eksperte

Nikola Tilgale – Platece, Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas vadītāja, Veselības pārvaldes priekšnieka vietniece

Ruta Klimkāne, Sociālās pārvaldes priekšnieka vietniece

Sandra Titāne, Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Sanija Ruduka, Veselības aprūpes pieejamības uzraudzības nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

Solvita Rudoviča, Rīgas sociālā aprūpes centra „Mežciems” direktore

Taiga Kantāne, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas pilngadīgām personām galvenā speciāliste

Velga Rudzīte, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas pilngadīgām personām vadītāja

Zenta Čevere, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas pilngadīgām personām galvenā speciāliste – eksperte

** Pārpublicējot informāciju, atsauce uz Rīgas domes Labklājības departamentu ir obligāta.*

Laiks steidzas neprāta ātrumā, raujot mūs visus trakojošā virpulī..

Tā gaidījām Covid pandēmijas rimšanos, iespēju strādāt, tikties komunicēt “kā iepriekš..”, kad, līdz ar 24. februāri, mūs pārsteidza karš..

Karš! Mūsdienās, 21.gs. Eiropā brutāls, vardarbīgs, neiedomājams..

Karš, kurš pārtrauca sapņus par mierīgu pavasari un, beidzot, rimtāku darba plūdumu..

Karš, kurš, jau tā “Covid cīņās pārrūditajai” labklājības nozarei uzlika nākamo izaicinājumu – palīdzēt no vardarbības un šausmām bēgošajiem, radīt jaunus risinājumus zibenīgi un efektīvi, palīdzot citiem, neatstāt novārtā savējos..

Apdullinošs pārgurums, darbs pāri spēku izsīkumam, grūti pārstāstāma atbildības sajūta un profesionalitāte, gandarījums un kluss prieks, redzot pateicību acīs un “Дуже дякую! “, saņemot tavu roku, ko pasniedzi atbalstam..

Šis neprātīgais, vēsturiskais laiks ir skaidri parādījis, ko spējam, ko esam vērti..

Rīgas Sociālā sistēma ir pierādījusi spēju augsti profesionāli un saliedēti darboties gan krīzes, gan “miera” apstākļos.

Mūsu nākošais izaicinājums – likt ieraudzīt un saprast arī citiem, ka labklājības nozare, tās konkurētspēja, ieguldījums cilvēkos, kuri ir nozares sirds un dvēsele, ir valstiski svarīga investīcija!

Paldies ikvienam šī ieilgušā „kara” varonim – par profesionalitāti, cilvēcību, drosmi!

Jūsu darba rezultāti atspoguļoti šajā unikālajā izdevumā!

Turam buru!

Irēna Kondrāte

Rīgas domes Labklājības departamenta direktore

Ir jāatzīst, ka neparedzamība, nenoteiktība un apstākļu mainīgums ir kļuvušas par mūsdienu sabiedrību raksturojošu iezīmi. Nu jau katrs gads nes jaunus izaicinājumus, kas prasa aizvien jaunas izaicinājumu pārvarēšanas un pielāgošanās prasmes gan mūsu klientiem, gan arī profesionāļiem. Šādos apstākļos vēl aktuālākas kļūst sociālā darba pamatvērtības un tādi globālie principi kā cilvēka cieņas atzīšana, sociālā taisnīguma veicināšana, cilvēka kā sociālas un garīgas būtnes kopveseluma atzīšana un profesionālā integritāte. Vēlos izteikt pateicību visiem sociālās jomas darbiniekiem, kas godīgi, uzticami un atbildīgi veic savus pienākumus jebkādos apstākļos. Tā ir patiesā sociālā darba profesijas vizītkarte.

Mārtiņš Moors

Rīgas domes Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes priekšnieks

Šīs gada grāmatas izdevums ir par gadu, kas bija pilns jauniem pārbaudījumiem, izaicinājumiem. Covida gads... SAC-os darbs neierastos apstākļos, izolatori, darbs maskās un aizsargtērpos, nav viegli, karsti... Ārstniecības iestādēs uz laiku apturēti plānveida veselības aprūpes pakalpojumi, no ierindas „izkrīt personāls”, attālinātas ārstu pieņemšanas...

SIA „Rīgas 1. slimnīca“- ambulatora ārstniecības iestāde uz laiku pārtop par diennakts stacionāru, darbs 24/7... SIA „Rīgas 2. slimnīca“ kolektīvam nāk jauns izaicinājums- traumatologiem piedāvā uz laiku kļūt par infektologiem...

Jūs visi pierādījāt, ka varat, izturējāt...Mēs visi kopā izturējām, pārvarējām.

Jauni izaicinājumi veselības veicināšanas un slimību profilakses aktivitāšu organizēšanai. Pateicoties komandas radošumam tās ieguva jaunus formātus, kuru iedzīvināšanu Covids - 19 iespējams tikai nedaudz paātrinājis un 21. gadsimtā tas būtu noticis tik un tā, tikai vēlāk.

Paldies visiem par uzdrīkstēšanos, par varēšanu, par izturību, spēju orientēties un rīkoties pat visneparedzamākajās situācijās.

Jauns gads un atkal jauni izaicinājumi, jauni pārbaudījumi... Mēs dzīvojam te un tagad. Un ikvienam novēlu dzīvot veselīgi, apņēmīgi virzoties uz savu mērķu sasniegšanu šajā nedrošajā pasaulē.

Inga Solovjova

Rīgas domes Labklājības departamenta Veselības pārvaldes priekšiece

GADAGRĀMATĀ IZMANTOTO SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

ABA – lietišķās uzvedības analīze
APS – atkarību profilakses sektors
APSD – algoti pagaidu sabiedriskie darbi
APSYS – elektroniskās sociālās aprūpes plānošanas sistēma
BEA – bērnu emocionālā audzināšana
BTA grupa – bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa
BTAL – bērnu tiesību aizsardzības likums
CAP – ceļvedis audzinot pusaudzi
DAC – dienas aprūpes centrs
DC – dienas centrs
ESN – Eiropas Sociālais tīkls
FT – funkcionālie traucējumi
GMI – garantētais minimālais ienākuma līmenis
GRT – garīga rakstura traucējumi
IAL – individuālās aizsardzības līdzekļi
IT – informācijas tehnoloģijas
IKSD – Rīgas domes Izglītības kultūras un sporta departaments
JAC – jauniešu atbalsta centrs
KC – kopienas centrs
MB – mobilā brigāde
MK – Ministru kabinets
NBS – Nacionālie bruņotie spēki
NPAIS – nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēma
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NVD – Nacionālais veselības dienests
NVO – nevalstiskās organizācijas
PVO – Pasauls veselības organizācija
RBT – Rīgas bāriņtiesa
RD – Rīgas dome
RPBJC – Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs
RPP – Rīgas pašvaldības policija
RSAC – Rīgas sociālās aprūpes centrs
RSD – Rīgas Sociālais dienests
RSD TC – Rīgas Sociālā dienesta teritoriālais centrs
SAC – ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā pilngadīgām personām
SOPA – Rīgas pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvās sistēma
SOS ĢAC – Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija, Rīgas SOS Ģimeņu atbalsta centrs
SRC – sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem
SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs
VAPUS – veselības aprūpes pakalpojumu uzskaites sistēma
VDEĀVK – Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija
VP – Valsts policija
VPD – Valsts probācijas dienests
VSAA – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VSAC – Valsts sociālās aprūpes centrs
VSIA – Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību

AKTUĀLIE NOTIKUMI 2021. GADĀ	6
RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS	9
IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀ STRUKTŪRA RĪGĀ	10
PAŠVALDĪBAS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS, SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMAI, VESELĪBAS APRŪPEI UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAI IZLIETOTIE RĪGAS PILSĒTAS BUDŽETA LĪDZEKĻI	12
LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA PAKĻAUTĪBAS IESTĀDES, PĀRRAUDZĪBAS KAPITĀLSABIEDRĪBAS UN LĪGUMORGANIZĀCIJAS	13
RĪGAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, KURAS SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU	19
Rīgas Sociālais dienests	19
Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	24
Rīgas patversme.....	37
Sociālās aprūpes centrs „Mežciems”	39
Sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers”	43
Sociālās aprūpes centrs „Stella maris”.....	45
SOCIĀLIE PABALSTI.....	48
Sociālo pabalstu saņēmēju struktūra	49
Trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības statuss	50
GMI pabalsts un mājokļa pabalsts	51
Pārējie pašvaldības sociālie pabalsti.....	54
SOCIĀLIE PAKALPOJUMI.....	56
Covid – 19 ietekme uz sociālo pakalpojumu administrēšanu	57
Informācijas tehnoloģiju attīstība sociālo pakalpojumu jomā	57
Sociālo pakalpojumu attīstība.....	58
Sociālais darbs ģimenēm un bērniem	60
Sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem.....	62
Dienas centri bērniem un jauniešiem	67
Dienas aprūpes centra pakalpojums bērniem un viņu ģimenēm.....	67
Sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.....	69
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenēm.....	70
Krīzes centra pakalpojums.....	74
Īslaicīgās uzturēšanās mītne.....	75
Konsultatīvie krīzes centri.....	75
Ārpusģimenes aprūpe	76
Aizbildnība	76
Audžuģimene	77
Drošās ģimenes vides pakalpojums	79
Bērnu ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā.....	80
Sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās.....	81
Sociālais darbs ar Bāreņiem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās	82
Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām.....	83
Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā	83
Aprūpe mājās.....	85
Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās	85
„Drošības pogas” pakalpojums.....	86

Silto pusdienu piegāde mājās	86
Pavadoņa – asistenta pakalpojums	87
Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums	87
Videovizītes pakalpojums	87
Dienas un kopienas centri pilngadīgām personām.....	88
Dienas aprūpes centri personām ar demenci.....	89
Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem	90
Specializētās darbnīcas	91
Grupu mājas (dzīvokļi).....	92
Citi sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar invaliditāti.....	94
Samaksa transporta pakalpojumiem personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās	94
Vides pieejamība	96
Pabalsts mājokļa pielāgošanai.....	96
Pacēlāju ierīkošana dzīvojamajās mājās.....	97
Valsts finansētais invalīdu asistenta pakalpojums personām ar invaliditāti.....	97
Sociālais darbs stacionārajās ārstniecības iestādēs	98
Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā	100
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās	101
Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām	106
Rīgas patversme un naktspatversmes	106
Pansijas pakalpojums	107
Sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem	108
Rīgas patversmes Dienas centrs	109
Zupas virtuves	111
Ēdināšanas pakalpojums mazaizsargāto iedzīvotāju grupām	111
Brīvprātīgo sociālā atbalsta personu darba piesaistes un koordinēšanas pakalpojums	111
Atbalsta grupas pakalpojums personām, kuras cietušas no vardarbības	112
NODARBINĀTĪBAS JAUTĀJUMU KOORDINĀCIJA.....	113
Bezdarba situācijas raksturojums Latvijā un Rīgā	113
RSD nestrādājošu klientu skaita izmaiņas.....	117
Sociālais darbs ar bezdarbniekiem	119
Atbalsta pakalpojumi bezdarbniekiem	122
Pašvaldības sabiedriskie darbi.....	123
Aktīvais nodarbinātības pasākums „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”	125
Nodarbinātības atbalsta pakalpojums cilvēkiem ar invaliditāti.....	128
Sociālā darba prakses pētījumi.....	129
VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANA	130
Ģimenes ārstu pieejamības nodrošināšana.....	130
Atbalsts tuberkulozes slimniekiem zāļu ambulatorai saņemšanai	130
Atbalsts asinsdonoru kustības veicināšanai.....	131
Sadarbība ar Rīgas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībām.....	131
VESELĪBAS VEICINĀŠANA	136
SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM	144
ĪSTENOTIE PROJEKTI.....	145
INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM.....	147

AKTUĀLIE NOTIKUMI 2021. GADĀ

- ⊗ 5. martā notika seminārs-diskusija “Rīga-sociālo inovāciju galvaspilsēta”, kurā tika prezentēti Rīgas pašvaldības inovatīvie risinājumi sociālo pakalpojumu jomā, kas pēc tam ir pārņemti vai tiks pārņemti visā Latvijā.
- ⊗ 1.aprīlī atvērtas vēl 2 siltā ēdiena izsniegšanas vietas mazaizsargātajiem rīdziniekiem, kopā Rīgā pieejamas jau 13 siltā ēdiena izsniegšanas punkti.
- ⊗ 3. maijā darbu uzsāka pašvaldības liela mēroga vakcinācijas centri Rīgas Kongresu namā un Rīgas Centrāltirgus Gastronomijas paviljonā. Vakcinācijas centru darba koordināciju nodrošināja RD Labklājības departaments.
- ⊗ Augustā sešās Rīgas sociālajās institūcijās: trijos RSAC, Rīgas patversmē, RPBJC un Rīgas 1. slimnīcas Īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļā darbojas brīvprātīgās sociālā atbalsta personas. Brīvprātīgie papildus institūciju nodrošinātajiem pasākumiem sniedza to iemītņiekiem draudzīgu atbalstu, izklaides un laika pavadīšanas iespējas atbilstoši interesēm.
- ⊗ Rūpējoties par Rīgas iedzīvotāju un darbinieku veselību un drošību, Rīgas valstspilsētas pašvaldība vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojuma portāla <https://latvija.lv> ir izveidojusi jaunu e-pakalpojumu “Pieteikšanās iztikas līdzekļu deklarācijas iesniegšanai Rīgas Sociālajā dienestā” , adrese: <https://latvija.lv/lv/Epakalpojumi/EP219/Apraksts>
- ⊗ 13. oktobrī pirmo reizi sociālās un veselības aprūpes jomu vēsturē, tiks parakstīts sadarbības memorands abu nozaru integrācijas jautājumos. Memorandu parakstīja Rīgas domes priekšsēdētājs M.Staķis, veselības ministrs D.Pavļuts, labklājības ministrs G.Eglītis un Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētājs G.Kaminskis.
- ⊗ Rīgas Sociālais dienests iesaistās digitālo Covid-19 sertifikātu izdrukā tiem iedzīvotājiem, kuri nelieto internetu vai kuriem nav iespējas autorizēties tīmekļvietnē www.covid19sertifikats.lv
- ⊗ 9. decembrī svinīgā ceremonijā septīto reizi tika pasniegtas „Gada balva sociālajā nozarē 2021” galvaspilsētas labākajiem sociālās un veselības aprūpes nozares darbiniekiem.
- ⊗ Nominācijā „Leonīda Kurdjumova balva” par augsti profesionālām, izcilām zināšanām, atbildīgu, godprātīgu darbu, īpašiem nopelniem savā nozarē un ieguldījumu kolektīva saliedēšanā sociālajā nozarē saņēma - Rīgas sociālās aprūpes centrs „Mežciems” direktore Solvita Rudoviča, Veselības aprūpes nozarē balvu saņēma RD Labklājības departamenta Veselības pārvaldes priekšiece, direktores vietiece Inga Solovjova, kura Rīgas pašvaldībā nostrādājusi 23 gadus.
- ⊗ Rīgas domes priekšsēdētāja pateicības raksti:
Žaneta Barone - SIA „Rīgas 2. slimnīca” galvenā grāmatvede
Sintija Spila - RSD vecākā sociālā darbiniece
Sandra Viduskalne - RSD Ziemeļu rajona nodaļas TC „Vidzeme” vadītāja
Rūta Grīnberga - RSD sociālā darbiniece
Inguna Ķiece - SIA „Rīgas veselības centrs” filiāles „Ziepiņkalns otolaringoloģe
Ainars Eglītis – Rīgas patversme Mobilās brigādes autobusa vadītājs
Aija Grosa - Rīgas patversme Mobilās brigādes vadītāja
Olga Ziemele - SIA „Rīgas veselības centrs” filiāles „Torņakalns” neiroloģe
Evija Zālīte – SIA „Rīgas 1. slimnīca” Kardioloģijas un internās medicīnas klīnikas vadītāja
Rihards Apsītis – SIA „Rīgas 1. slimnīca”, Informācijas tehnoloģiju nodaļas, vecākais datoru tīkla administrators
Gunta Stradiņa- RSD sociālā darbiniece
- ⊗ Nominācija – JAUNĀ CERĪBA sociālajā jomā
Luīze Lorence - RPBJC sociālā audzinātāja
Viktorija Konona – RPBJC sociālā audzinātāja
Anna Landzberga – RSD sociālās palīdzības organizators
Kristīne Pusbarniece - RSD sociālā darbiniece
Inga Erdmane – RSD sociālā darbiniece
Kristīne Bula - RSD sociālā darbiniece

Elza Renāte Treimane - RSD sociālā darbiniece
Mārīte Gasparenoka - RSAC „Mežciems” aprūpētāja
Vera Korņijeca – RSAC „Gaiļezers” aprūpētāja
Sanda Ziemele - RSAC „Gaiļezers” sociālā aprūpētāja
* Nominācija – JAUNĀ CERĪBA veselības aprūpes jomā
Andija Logina – SIA „Rīgas dzemdību nams” kvalitātes vadības sistēmas vadītāja
Georgijs Moisejevs – SIA „Rīgas 1. slimnīca” galvenais ārsts
Kristīne Vinberga - SIA „Rīgas 2. slimnīca” vecākā apkopēja
Emīls Svens Bumbieris - SIA „Rīgas veselības centrs” fizioterapeits
Liene Muceniece - SIA „Rīgas veselības centrs” oftalmoloģe
Olga Larionova - SIA „Rīgas veselības centrs” galvenā speciāliste veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātes uzraudzības jautājumos
* Nominācija – INOVATĪVĀKAIS DARBINIEKS sociālajā jomā
Aneta Gricaičuka-Puriņa - RSAC „Mežciems” Sociālā darba nodaļas vadītāja
Linda Grīnberga- RPBJS sociālā audzinātāja
Marika Jamonte - RSD sociālā darbiniece
* Nominācija – INOVATĪVĀKAIS DARBINIEKS veselības aprūpes jomā
Baiba Auzāne - SIA „Rīgas dzemdību nams” Mārketinga un korporatīvās komunikācijas vadītāja
Vjačeslavs Popkovs – SIA „Rīgas 1. slimnīca” ķirurgs
Viktors Ļiņovs – SIA „Rīgas 2. slimnīca”, Diagnostiskās radioloģijas vadītājs
Dagnija Vilnīte - SIA „Rīgas veselības centrs” valdes locekle
* Nominācija – SOCIĀLĀ GADĪJUMA EKSPERTS sociālajā jomā
Ilze Dozīte Poikāne - RPBJS vecākā sociālā darbiniece
Karina Volkova – RSD sociālā darbiniece
Marika Romanska - RSD sociālā darbiniece
Olga Žarkeviča - RSD sociālā darbiniece
Diāna Puntule - RSD sociālā darbiniece
Aija Korņeva - RSD sociālā darbiniece
Ilze Zilemane - RSD vecākā sociālā darbiniece
* Nominācija – SOCIĀLĀ GADĪJUMA EKSPERTS veselības aprūpes jomā
Oļesja Zeļenova - SIA „Rīgas dzemdību nams” ārste, ginekoloģe, dzemdību speciāliste
* Nominācija – SPECIĀLISTS-SKAITĻU LIETPRATĒJS veselības aprūpes jomā
Iva Kriķe – SIA „Rīgas 1. slimnīca” galvenā grāmatveža vietniece
Elīna Freimane - SIA „Rīgas 2. slimnīca” informācijas sistēmu administratore
Agnese Rozenberga - SIA „Rīgas veselības centrs” datu bāzes analītiķe
* Nominācija – KOMANDAS LĪDERIS sociālajā jomā
Gīta Andersone - RSD TC „Imanta” vadītāja
Oskars Tiesnesis - RPBJS sociālais audzinātājs
Anita Feldmane – RSD vecākā sociālā darbiniece
Lolita Šurko- RSD vecākā sociālā darbiniece
* Nominācija – KOMANDAS LĪDERIS veselības aprūpes jomā
Taťjana Revunova – SIA „Rīgas 1. slimnīca” Anestezioloģijas, intensīvās terapijas un sāpju klīnikas virsmāsa
Anna Meļņika – RSAC „Gaiļezers” medicīnas māsa
Irina Cvirko - SIA „Rīgas 2. slimnīca”, uzņemšanas nodaļas virsmāsa
Lana Lēmane - SIA „Rīgas veselības centrs” filiāles „Bolderāja” direktore
Ilona Ivanova - SIA „Rīgas veselības centrs” galvenā māsa
* Nominācija – SASKARSMES EKSPERTS sociālajā jomā
Rita Bariševa – RSD informators
Jolanta Linkuma - RSD sociālā darbiniece
Iveta Boboka - RSAC „Mežciems” aprūpētāja
Jeļena Rīgina – RSAC „Stella maris” aprūpētāja
Silvija Turka - RSAC „Mežciems” aprūpētāja
* Nominācija – SASKARSMES EKSPERTS veselības aprūpes jomā

Santa Birkenfelde – SIA „Rīgas 1. slimnīca” klientu un pacientu reģistratore
 Gaļina Konanihina - RSAC „Mežciems” medicīnas māsa
 Vineta Bērziņa - SIA „Rīgas dzemdību nams” bērnu aprūpes māsa
 Jūlija Roze-Verba - RSAC „Mežciems” fizioterapeite
 Armands Mežinskis – RSAC „Gaiļezers” fizioterapeits
 Rita Siliņa - SIA „Rīgas 2.slimnīca”, Psihiskās veselības projekta koordinatore, konsultatīvais psihologs
 Andulis Zellāns - SIA „Rīgas 2.slimnīca”, 5. nodaļas vadītājs, traumatologs, ortopēds
 Māris Neļķe - SIA „Rīgas 2.slimnīca”, fizikālās terapijas speciālists
 Iveta Ļūļaka - SIA „Rīgas veselības centrs” fizikālās un rehabilitācijas medicīnas koordinatore
 Albīna Kovaļska - SIA „Rīgas veselības centrs” klientu apkalpošanas vadītāja

☼ Nominācija – ŽŪRIJAS ATZINĪBA

Daiga Ļebedeva - RSD vecākā sociālā darbiniece
 Nauris Cepurnieks - RSAC „Mežciems” apkopējs
 Rīgas patversmes dienas centra kolektīvam
 Inese Rama - RSD vecākā sociālā darbiniece
 Larisa Kuhtina – RSAC „Stella maris” medicīnas māsa
 Natālija Gažuka – RSAC „Stella maris” aprūpētāja
 Silvija Hansone – SIA „Rīgas 1. slimnīca” ārsts kardiologs, funkcionālās izmeklēšanas speciālists
 Māris Tuņa – Rīgas patversmes aprūpētājs
 Rita Rindža – SIA „Rīgas 1. slimnīca” Īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļas vadītāja
 Valdis Ansons – Rīgas patversmes Saimniecības nodaļas vadītājs

☼ LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA ATZINĪBAS RAKSTS

Evita Vičule - RSD vecākā sociālā darbiniece
 Līga Ločmele - RSAC „Mežciems” apkopēja
 Valdis Petrītis – SIA „Rīgas 1. slimnīca” vecākais mehāniķis-autovadītājs

☼ LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA PALDIES RAKSTI

Iveta Valtere – Rīgas patversmes sociālā darbiniece
 Lita Bernīka – RSAC „Gaiļezers” sociālā aprūpētāja
 Svetlana Zeiliša - RSAC „Gaiļezers” aprūpētāja
 Maija Berezovska - RSAC „Gaiļezers” aprūpētāja
 Elīta Kovaļova - RSAC „Gaiļezers” aprūpētāja
 Evita Ķīle - RSD sociālās palīdzības organizatore
 Iveta Ozoliņa- RSD sociālā darbiniece
 Baiba Viša - RPBJC sociālā audzinātāja
 Ilvija Rimša - RSD sociālā darbiniece
 Ina Vicinska - RSD sociālā darbiniece
 Gunita Biteniece - RSD vecākā sociālā darbiniece
 Signe Ozola - RSDS sociālā darbiniece
 Zane Cipule - RSD sociālā darbiniece

RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTS

Labklājības departaments ir Rīgas pilsētas pašvaldības vadošā iestāde Rīgas pilsētas pašvaldībai noteiktās kompetences ietvaros sociālo pakalpojumu, sociālās palīdzības, veselības aprūpes pieejamības, veselības veicināšanas un profilakses, tostarp atkarību izplatības ierobežošanas un iedzīvotāju nodarbinātības veicināšanas jautājumos.

Labklājības departamenta mērķis ir izveidot stabilu un atbildīgu sociālo sistēmu, kura sniedz minimālo materiālo nodrošinājumu, kā arī atbalstu sociālo problēmu risināšanā un personu sociālās funkcionēšanas spēju samazināšanās gadījumā, nodrošina veselības aprūpes pieejamību un veselības veicināšanas pasākumus.

Labklājības departamenta darbības prioritātes ir noteiktas Rīgas pilsētas attīstības stratēģijā, Rīgas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības stratēģijā, kā arī citos plānošanas dokumentos.

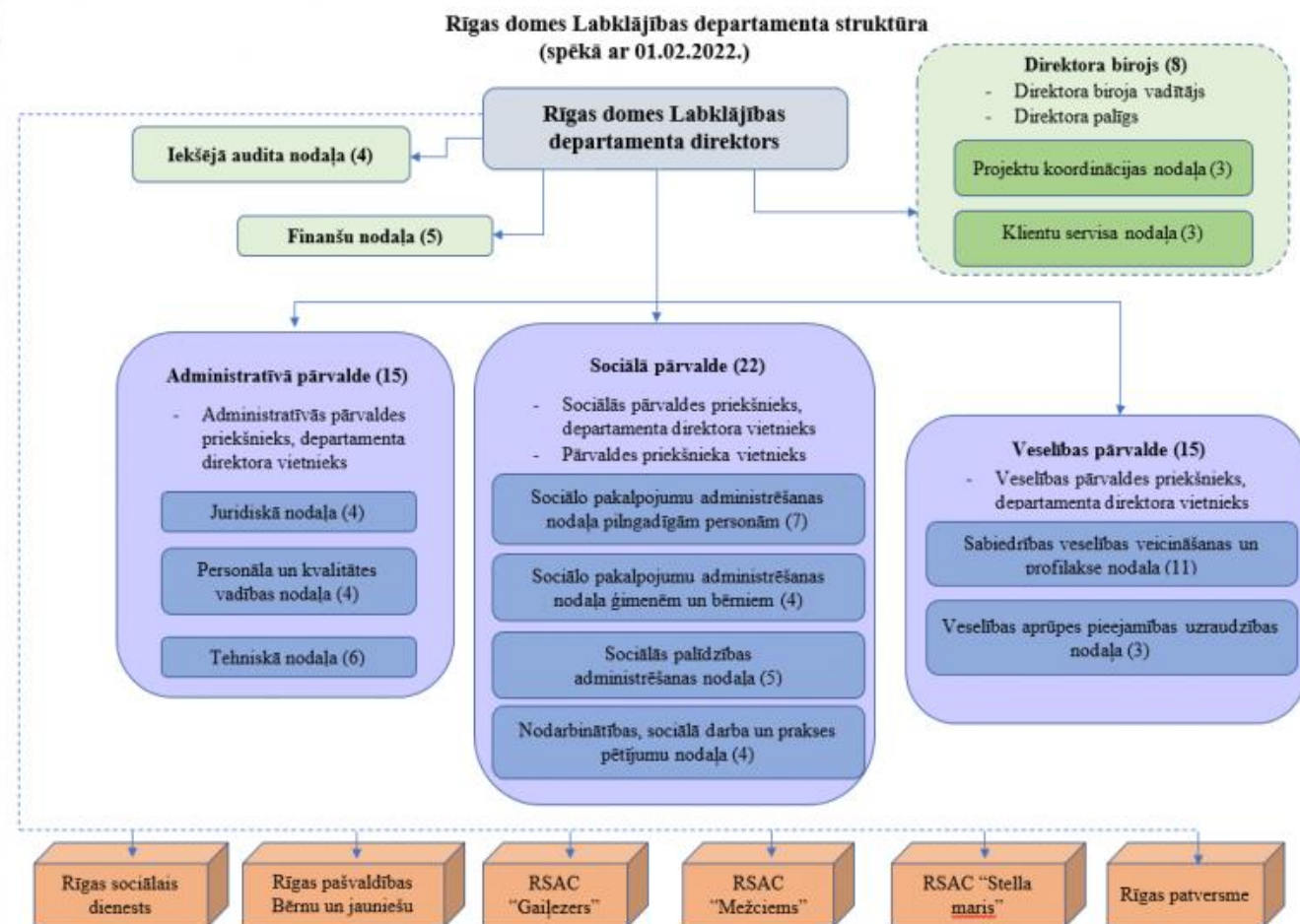
Labklājības departaments ir tieši pakļauts RD priekšsēdētājam, tā darbību pārrauga RD Sociālo jautājumu komiteja.

2021. gadā sagatavoti 21 RD lēmuma projekti. Izdoti 67 rīkojumi pamatdarbības nodrošināšanai, noslēgti 312 līgumi, kā arī notikuši 35 iepirkumi.

2021. gadā Labklājības departamentā kopā saņemti 6 279 dokumenti, dažādām juridiskām un fiziskām personām nosūtīti 2 137 dokumenti, elektroniski parakstīti 2 223 dokumenti.

Kopējais Labklājības departamentā reģistrēto dokumentu skaits ir 4 747 (tai skaitā dienesta korespondence, iekšējie normatīvie akti, rīkojumi, izziņas, pārskata dokumenti u.c. faktus fiksējošie dokumenti).

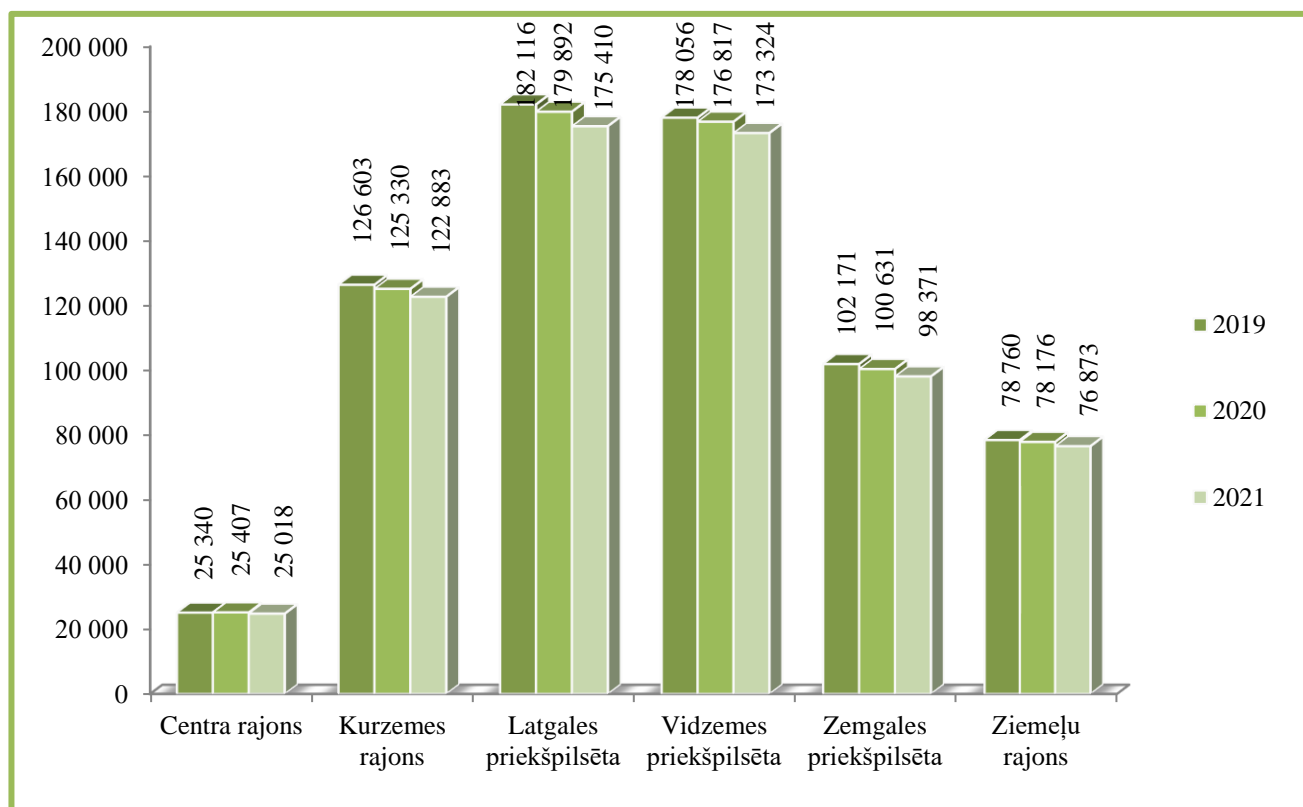
2021. gada nogalē Labklājības departamentā strādāja 69 speciālisti (trīs speciālisti strādāja projektos), viņu vidū 64 darbinieki ar augstāko izglītību, no tiem 34 darbinieki ar maģistra un divi ar doktora grādu, četri darbinieki ar vidējo speciālo izglītību. 2021. gadā viens darbinieks turpināja izglītību doktorantūrā.

IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀ STRUKTŪRA RĪGĀ

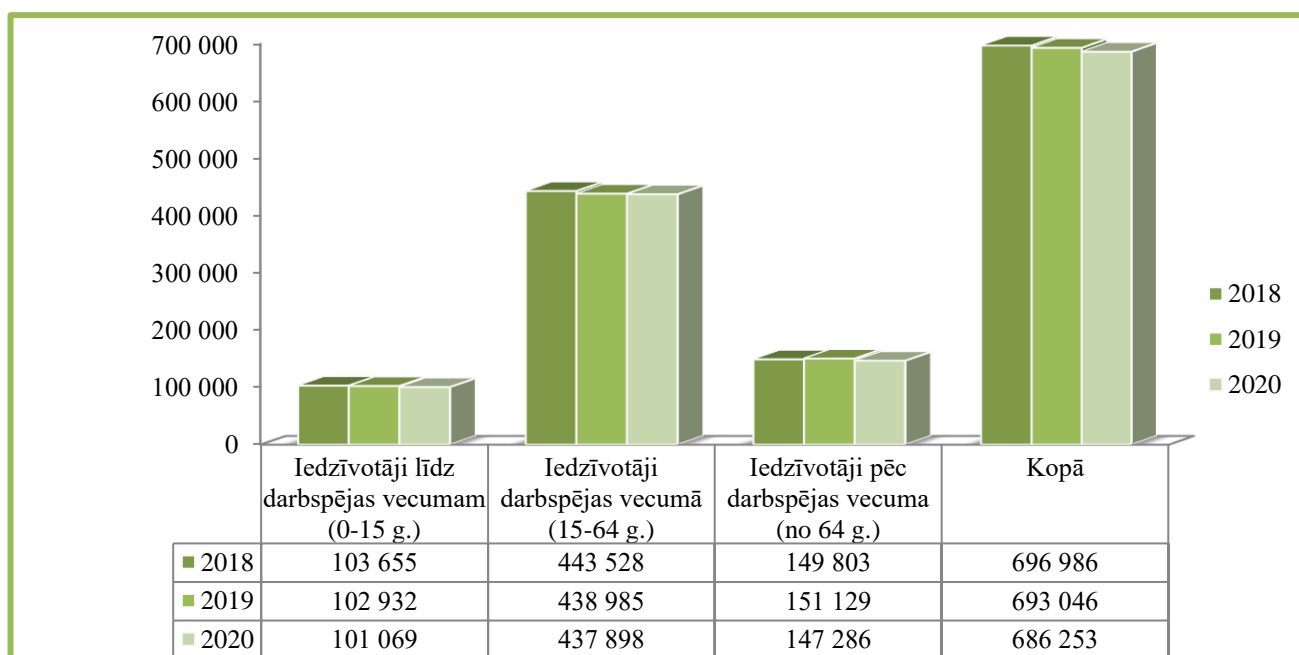
2022. gada 1. janvārī savu dzīvesvietu Rīgā ir deklarējuši **671 879 iedzīvotāji**¹.

1. attēls. Iedzīvotāju skaits Rīgas priekšpilsētās/rajonos 2019. – 2021. gadā¹

Rīgas valstspilsētas pašvaldībā vislielākais dzīvesvietu deklarējušo iedzīvotāju skaits (no kopējā iedzīvotāju skaita) ir Latgales priekšpilsētā – 26,1%, Vidzemes priekšpilsētā – 25,8%, Kurzemes rajonā – 18,3%, Ziemeļu rajonā – 11,4%, savukārt Centra rajonā tikai 3,7%.

2. attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Rīgā 2018. – 2020. gadā¹

¹ [Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati.](#)

No Rīgas pilsētas pašvaldībā deklarēto personu kopskaita 2020. gadā 14,7% iedzīvotāju nebija sasnieguši darbspējas vecumu (no 0 līdz 15 gadiem), savukārt darbspējas vecumā (no 15 līdz 64 gadiem) bija 63,8% no iedzīvotāju kopskaita, vecāki par darbspējas vecumu (no 64 gadiem) – 21,5% (2018. gadā – 14,9%, 63,6%, 21,5%; 2019. gadā – 14,9%, 63,3%, 21,8%). Līdz ar to jāsecina, ka 2020. gadā atkal nedaudz pieaudzis ir darbspējīgo personu īpatsvars, bet samazinājies iedzīvotāju līdz darbspējas vecumam un iedzīvotāju, kuri vecāki par darbspējas vecumu, īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotāju vidū.

1. tabula. Valsts pensiju saņēmēji, to % īpatsvars no Rīgas iedzīvotāju kopskaita 2019. – 2021. gada decembrī²

		2019		2020		2021	
		Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %
Pensijas saņēmēji		173 934	25,1	171 940	25,1	168 390	25,1
No tiem:	Vecuma pensijas saņēmēji	146 506	21,1	144 871	21,1	141 367	21
	Invaliditātes pensijas saņēmēji	20 552	3	20 295	3	20 266	3
	Apgādnieku zaudējuma pensijas saņēmēji	3 893	0,6	3 904	0,6	3 982	0,6
	Izdienas pensijas saņēmēji	3 600	0,5	3 519	0,5	3 430	0,5

2. tabula. Personas ar invaliditāti, to % īpatsvars no Rīgas iedzīvotāju kopskaita 2019. – 2021. gada decembrī³

		2019		2020		2021	
		Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %	Skaitis	Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %
Personas ar invaliditāti		52 669	7,6	53 478	7,8	53 672	8
Tai skaitā:	Personas ar 1. grupas invaliditāti	7 082	1	7 074	1	6 914	1
	Personas ar 2. grupas invaliditāti	23 831	3,4	24 038	3,5	23 732	3,5
	Personas ar 3. grupas invaliditāti	21 774	3,1	22 366	3,3	23 026	3,4
	Bērni ar invaliditāti	2 287	0,3	2 292	0,3	2 411	0,4

² Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

³ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati.

PAŠVALDĪBAS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS, SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMAI, VESELĪBAS APRŪPEI UN VESELĪBAS VEICINĀŠANAI IZLIETOTIE RĪGAS PILSĒTAS BUDŽETA LĪDZEKĻI

3. tabula. Pašvaldības sociālajai palīdzībai, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotie Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļi

	2019	2020	2021
Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi (pamatbudžets), milj. EUR, no tā Pašvaldības sociālajai palīdzībai, sociālajiem pakalpojumiem un veselības aprūpei, milj. EUR	972,05	955,98	960,2
	70,05	74,35	89,6
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu un veselības aprūpei izlietoto līdzekļu īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā, %	7,25	7,78	9,33
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotā finansējuma pieaugums/samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, %	+5,2	+5,46	+20,5
Pašvaldības sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietotie līdzekļi vidēji vienam Rīgas iedzīvotājam, EUR	101,15	108,34	133,36

4. tabula. Pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmai un veselības aprūpei izlietoto līdzekļu struktūra, milj. EUR

	2019	2020	2021
Sociālā palīdzība	11,38	11,71	12,91
Sociālie pakalpojumi	56,91	60,35	73,97
Veselības aprūpe un veicināšana	0,34	0,34	0,33
Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām	0,09	0,06	0,07
Labklājības departamenta administratīvie izdevumi	1,78	1,89	2,32

LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA PAKĻAUTĪBAS IESTĀDES, PĀRRAUDZĪBAS KAPITĀLSABIEDRĪBAS UN LĪGUMORGANIZĀCIJAS

- Labklājības departamenta pārraudzības kapitālsabiedrība vai līgumorganizācija
- Labklājības departamenta pakļautības iestāde
- Labklājības departamenta pakļautības iestāde un līgumorganizācija

1. Sociālie pakalpojumi personām bez noteiktas dzīves vietas		
Evaņģēlisko kristiešu draudze „Zilais krusts”	40	Mazjumpravas iela 8
SIA „V.E.L.G.”	44	Esplanādes iela 1
Biedrība „PINS”	46	Aptiekas iela 1, k-5
SIA „V.E.L.G.”	54	Kartupeļu iela 8
SIA „V.E.L.G.”	80	Sofijas iela 8
Biedrība „Labā cerība”	17	Aglonas iela 35, k-3 (vīriešiem)
	74	Gardenes iela 3-11 (sievietēm)
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	73	Gaiziņa iela 7
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	39	Cieceres iela 1
Nodibinājums „Nova Vita”	33	Katoļu iela 14A
Biedrība „Integrācija sabiedrībai”	75	Ratnieki, Silmalas, Salas pagasts, Babītes novads
Biedrība „Svētā Lūkas atbalsta biedrība”	65	Bārdzīņu iela 2
Biedrība „Žēlsirdības misija „Dzīvības ēdiens”	77	Kr. Barona iela 56
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”	68	Zandartu iela 2A
Nodibinājums „Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs”	79	Daugavgrīvas iela 1
Rīgas Sv. Trijādības – Sergija sieviešu klosteris	26	Kr. Barona iela 156
Rīgas patversme (vīriešu nodaļa)	31	Maskavas iela 208
Rīgas patversme (sieviešu nodaļa)	15	Eiženijas iela 1E
Rīgas patversmes Dienas centrs	33	Katoļu iela 57
Rīgas patversmes Mobilā brigāde	33	Mob.tālr. 26309975
2. Sociālie pakalpojumi pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti		
2.1. Ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā		

RSAC „Gaiļezers”	28	Hipokrāta iela 6
RSAC „Mežciems”	30	Malienas iela 3A
RSAC „Stella maris”	29	Birzes iela 54
2.2. Īslaicīga sociālā aprūpe institūcijā		
SIA „Rīgas 1. slimnīca”	34	Bruņinieku iela 5
2.3. Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums personām ar GRT		
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”, „Mēness māja”	3	Putnu iela 6
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”, „Šūpoles”	61	Platā iela 9
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	42	Dzērvju iela 1
SIA „Dzīves oāze”	49	Biešu iela 6
Nodibinājums „Fonds KOPĀ”	63	Slimnīcas iela 2
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”	41	Imantas 8. līnija 1, k-3
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”, „Cerību dore”	53	Maskavas iela 178
Camphill nodibinājums „Rožkalni”	47	„Rožkalni”, Rencēnu pagasts, Valmieras novads
2.4. Specializētās darbnīcas pakalpojums personām ar GRT		
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”, „Skaida”	11	Lubānas iela 39B
Nodibinājums „Fonds KOPĀ”	63	Slimnīcas iela 2
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”	76	Cēsu iela 8
Biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”	53	Maskavas iela 178
2.5. Dienas aprūpes centri personām ar GRT		
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”	41	Imantas 8. līnija 1, k-3

Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” DAC „Cerību māja”	36	Rēzeknes iela 2A
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” DAC „Cerību ligzda”	38	Balvu iela 11
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” DAC „Mēness māja”	3	Putnu iela 6
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” DAC „Cerību tilts”	19	Ieriķu iela 2B
Biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” DAC „Cerību skola”	32	Ludzas iela 43
Biedrība „Saule”	78	Kolkasraga iela 18
	45	Ezera iela 21
Biedrība „Gaismas Stars”	66	Pērnavas iela 62
Nodibinājums „Fonds Kopā”	67	Raunas iela 64
Biedrības „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Saulsvece”	76	Cēsu iela 8
2.6. Citi dienas aprūpes centri, dienas centri pilngadīgām personām un Kopienas centrs		
SIA „Bērnu oāze” DAC „Oāze” (personām ar demenci)	49	Biešu iela 6
Biedrības „Dzintarkrasta serviss” DAC „Liepa” (personām ar demenci)	69	Valentīna iela 16
Latvijas Sieviešu invalīdu asociācijas „Aspazija” DC „Aspazija”	70	Pērnavas iela 54-14
Biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” DC personām ar redzes invaliditāti „Strazdumuižas	71	Braila iela 5

dienas centrs”		
KC „Ābeļzieds”	51	Dzirciema iela 24
DC „Vecmīlgrāvis”	16	Emmas iela 3
DC „Ķengarags”	17	Aglonas iela 35, k-3
DC „Ābeļzars”	6	Avotu iela 31, k-1
DC „Kamene”	8	Salnas iela 2
DC „Kastanis”	7	Aiviekstes iela 14
DC „Rīdzene”	10	Vidrižu iela 1C
Biedrības „Svētās Ģimenes Māja” DC „Svētās Ģimenes Māja	27	Klostera iela 5 un 7
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Paaudzes”	9	Ūnijas iela 49
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Dzīvības aka”	43	Mežrozīšu iela 43
Biedrības „Rīgas aktīvo senioru alianse” DC „Rasa”	56	A. Čaka iela 139
DAC „Ozolaine” (personām ar demenci)	68	Zandartu iela 2A
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski Luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DC „Mēs”	41	Imantas 8. līnija 1, k-3
Biedrības „Latvijas Nedzirdīgo savienība” DC „Rītausma”	14	Kandavas iela 27
SIA „Aprūpes centrs „AGATE”” DAC personām ar demenci „Agate”	1	Skolas iela 21
2.7. Sociālās aprūpes personas dzīvesvietā pakalpojumu sniedzēji		
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”	76	Cēsu iela 8
SIA „Mājas aprūpe”	72	Raņķa dambis 31

AS „Aprūpes birojs”	9	Ūnijas iela 40
SIA „Mentamed”	6	Lāčplēša iela 87F
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	52	Slokas iela 161, k-1
	34	Šarlotes iela 1B
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	3	Ziepju iela 13
	17	Aglonas iela 35, k-3
	2	Eduarda Smilģa iela 46-407
Pilnsabiedrība „Complex Food”	20	Brīvības gatve 369
SIA „Pirmais Patronāžas Serviss”	78	Pilsoņu iela 1C
SIA „Senior Riga”	1	Baznīcas iela 24-1
SIA „Senior Latvia”	75	Briežu iela 3, Lapsas, Babītes novads
3. Citi līgumi		
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”	16	Meldru iela 2
SIA „Aleks un V”	20	Brīvības gatve 369
	43	Kaņepju iela 16
SIA „Aniva”	59	Brīvības gatve 399
SIA „Rīdze”	62	Maskavas iela 264
	43	Gobas iela 23
	46	Aptiekas iela 8
Nodibinājums „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs”	79	Daugavgrīvas iela 1
	3	Ziepju iela 13
	82	Duntes iela 52
	43	Mežrozīšu iela 43
3.1. Dienas aprūpes centri bērniem		
Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” DAC „Stropiņš”	52	Slokas iela 161
Reliģiskās organizācijas „Pestīšanas armija” DAC „Patvērums”	34	Bruņinieku iela 10A
SIA „Bērnu oāze” DAC „Torņakalns”	49	Biešu iela 6
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Roku rokā”	58	Līksnas iela 13

Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Sirdsgaismā”	3	Ziepju iela 13
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Paaudzes”	9	Ūnijas iela 49
Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs” DAC „Dzīvības aka”	43	Mežrozīšu iela 43
3.2. Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem		
Biedrība “Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās””	81	Lēdmanes iela 2
Biedrība „Latvijas Bērniem ar kustību traucējumiem”	55	Varžu iela 3
Rīgas 3. pamatskolas DAC „Torņkalna Rūķi”	57	Telts iela 2
Biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”	77	Tērbatas iela 42/44-1
Īslaicīgā sociālā aprūpe bērniem ar invaliditāti „Atelpas brīdis”	22	Juglas iela 20
Biedrība „Nepaliec viens”	39	Mārupes iela 14A
Biedrība „Autisma centrs”	37	Brīvības gatve 197A
SIA „Rīgas veselības centrs”	12	Kaņiera iela 13
	41	Imantas 8. līnija 1, k-1
	13	Spulgas iela 24
	43	Mežrozīšu iela 43
3.3. Institūcijas, kurās tiek nodrošināta klātienē sociālpsiholoģiskās individuālās		

un grupu konsultācijas		
Biedrība „CONTACT”	6	Ģertrūdes iela 56
Nodibinājums „Centrs Dardedze”	39	Cieceres iela 3a
Biedrība „Skalbes”	64	Tērbatas iela 69
4. RPBJC (pakļautībā)		
Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	11	Lubānas iela 17A
Struktūrvienība „Krīzes centrs”	53	Maskavas iela 180 B
Struktūrvienība „Ziemeļi”	23	Sudrabu Edžus iela 11A
Struktūrvienība „Apīte”	10	Apes iela 8
Struktūrvienība „Ezermalas”	24	Ezermalas iela 36
Struktūrvienība „Vita”	25	Kalnciema iela 131
Struktūrvienība „Imanta”	60	Imantas 7. līnija 4
Struktūrvienība „Jauniešu atbalsta centrs”	60	Imantas 7. līnija 4
5. Krīzes centri		
Biedrības „Sociālo pakalpojumu attīstības centrs” krīzes centrs „Mīlgrāvis”	45	Ezera iela 21
RPBJC struktūrvienība „Krīzes centrs”	53	Maskavas iela 178
Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” krīzes centrs „Burtnieks”	48	Burtnieku iela 37
6. RSD (pakļautības iestādes)		
Centrālā administrācija	1	Baznīcas iela 19/23
PĀRDAUGAVAS RAJONA NODAĻA		
TC „Āgenskalns”	2	E. Smiļģa iela 46
	3	Ziepju iela 13
TC „Dzirciems”	4	Baldones iela 2
TC „Bolderāja”	43	Mežrozīšu iela 43
TC „Imanta”	41	Imantas 8. līnija 1, k-2
LATGALES RAJONA NODAĻA		

TC „Avoti”	6	Avotu iela 31, k-2
TC „Krasts”	7	Aiviekstes iela 14
TC „Daugava”	17	Aglonas iela 35, k-1
TC „Pļavnieki”	8	Salnas iela 2
ZIEMEĻU RAJONA NODAĻA		
TC „Vidzeme”	10	Vidrižu iela 1A
	18	Brīvības gatve 266
TC „Purvciems”	19	Ierīķu iela 2B
	26	Pērnavas iela 1
TC „Ziemeļi”	21	Hanzas iela 7
7. Veselības aprūpes kapitālsabiedrības (pārraudzībā)		
SIA „Rīgas 1. slimnīca”	34	Bruņinieku iela 5
SIA „Rīgas 2. slimnīca”	35	Ģimnastikas iela 1
SIA „Rīgas Dzemdību nams”	5	Miera iela 45
SIA „Rīgas veselības centrs”:	13	Spulgas iela 24
filiāle „Torņakalns”	50	Kokles iela 12
filiāle „Ilģuciems”	51	Sēlpils iela 15
filiāle „Imanta”	41	Imantas 8. līnija 1, k-1
filiāle „Kengarags”	12	Kaņiera iela 13
filiāle „Bolderāja”	43	Mežrozīšu iela 43
	63	Slimnīcas iela 2-1a
filiāle „Ziepniekkalns”	13	Spulgas iela 24
8. Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums		
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	48	Burtnieku iela 37
Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”	42	Dzērvju iela 1

Ārpus Rīgas Labklājības departamenta pakļautības iestāžu, pārraudzības iestāžu un līgumorganizāciju adresu saraksts	
Ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā	
SIA „Pansionāts Dzimtene”	Emīla Dārziņa iela 24, Jūrmala
Tukuma novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs „Rauda” Rauda, Smārdes pagasts, Tukuma novads	Rauda, Smārdes pagasts, Tukuma novads
Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Stūrīši”	Stūrīši 8, Laidzes pagasts, Talsu novads
Sociālās aprūpes centrs „Tērvete”	„Mežmalieši”, Tērvetes pagasts, Dobeles novads
Talsu novada pašvaldības iestāde pensionāts „Lauciene”	Laucienes pagasts, Talsu novads
Biedrības „Labāka rītdiena” sociālās aprūpes centrs „Sērmūkši”	Sērmūkši, Skujenes pagasts, Cēsu novads
Biedrība „Sociālās aprūpes centrs „Allaži””	Sīverī, Allažu pagasts, Siguldas novads
Nodibinājuma „Fonds „Cilvēks cilvēkam”” sociālās aprūpes centrs „Pāvilosta”	Cīruļu iela 6, Pāvilosta, Dienvidkurzemes novads
Krustpils novada pašvaldības aģentūra „Jaunāmuiža”, „Pansionāts Jaunā Muiža”	Jaunā muiža, Kūku pagasts, Jēkabpils novads
Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem	
Camphill nodibinājums „Rožkalni”	„Rožkalni”, Rencēnu pagasts, Valmieras novads
Bērnu uzturēšanās iestādes – līgumorganizācijas	
Nodibinājums „Fonds Grašu bērnu ciemats”	Grašu pils, Cesvaines pagasts, Madonas novads
Biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” Valmieras SOS Bērnu ciemats	Ganību iela 3, Valmiera
Biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” Īslīces SOS Bērnu ciemats	Rudzu iela 14, Bauska, Bauskas novads un Dzirnau iela 19, Iecava
Biedrība „Centrs Elizabete”	Filozofu iela 3A, Jelgava

RĪGAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDES, KURAS SNIEDZ SOCIĀLOS PAKALPOJUMUS UN SOCIĀLO PALĪDZĪBU

Rīgas Sociālais dienests

RSD izveidots 2009. gada 1. decembrī. Kopš 2020. gada 17. septembra to vada Guna Eglīte.

2021. gada nogalē RSD strādāja 442 darbinieki, no kuriem sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus Rīgas iedzīvotājiem sniedza 334 sociālā darba speciālisti (Teritoriālajos centros – 280 darbinieki, Sociālā darba nodaļā – 46 darbinieki un Sociālās palīdzības nodaļā – astoņi darbinieki). No 442 darbiniekiem 416 ir sievietes un 26 – vīrieši. 289 sociālā darba speciālistiem ir augstākā izglītība, bet 30 darbinieki iegūst izglītību, lai turpinātu profesionālo izaugsmi, no tiem maģistrantūrā studē pieci speciālisti.

2021. gada precizētais pamatbudžets – 7 929 642 EUR, tai skaitā atlīdzībai – 6 841 949 EUR. Darbinieku vidējā mēnešalga – 944 EUR, vecākajam sociālajam darbiniekam darba alga mēnesī – 1 050 EUR, sociālajiem darbiniekiem vidēji – 880 EUR, sociālās palīdzības organizatoriem – 835 EUR.

RSD Dienas centru sniegtais atbalsts Rīgas pašvaldības iedzīvotājiem

2021. gada sākumā RSD Dienas centru un Kopienas centra „Ābeļzieds” klienti aktīvi iesaistījās piedāvātajās sociālās rehabilitācijas pakalpojuma aktivitātēs. Bērni, jaunieši un pilngadīgas personas piedalījās gan nodarbībās DC un Kopienas centra telpās, gan arī aktivitātēs ārpus tā. Arī 2021. gads DC un Kopienas centra darbā ieviesa būtiskas izmaiņas, kurām bija nepieciešams pielāgoties kā darbiniekiem, tā klientiem.

DC „Kamene” 2021. gadā sniegtos pakalpojumus, organizētās aktivitātes un arī piedalīšanos dažādu organizāciju veidotajos projektos būtiski ietekmēja ar Covid - 19 ierobežošanu saistītie ierobežojumi: valstī izsludinātā ārkārtas situācija, attālinātais darbs un attālinātās mācības DC klientiem (bērniem). Klienti - īpaši bērni, slimoja vai atradās karantīnā. Tādēļ DC pakalpojumi vairāk tika vērsti uz individuālo darbu. Klienti saņēma individuālas konsultācijas (arī par suvenīru veidošanu mājās, kurus pēc tam dāvināja saviem klientiem un labdariem svētku reizēs). Lai varētu turpināt radoši darboties pieaugušie apmeklētāji saņēma mājas darbus un materiālus, to izpildei. Tos patstāvīgi veicot, nepieciešamo atbalstu vai konsultācijas par izpildes metodēm un materiāliem, kā arī iedrošinājumu jauniem paņēmieniem, klienti varēja saņemt ziņu apmaiņas lietotnē *WhatsApp*. Tas ļāva klientiem uzņemties atbildību, noticēt saviem spēkiem un atklāt savu potenciālu, apgūt jaunas prasmes, gūt pozitīvas emocijas, kā arī veicināja pašapziņas nostiprināšanos. Piemēram, pieaugušie veidoja vasarīgas glezniņas stikla apgleznošanas tehnikā. Tās jūnijā, bērnu un vecāku kopīgajā āra pasākumā, par sadarbību un izturību šai sarežģītajā periodā, saņēma dāvanā katra ģimene. Ar klientiem notika arī sarunas, pārrunas gan pa telefonu, gan klātienē Dienas centrā par svarīgiem un aktuāliem jautājumiem. Iespēju robežās tika identificētas un risinātas klientu problēmas. Klienti saņēma arī psihosociālo atbalstu. Laikā, kad nedrīkstēja darboties DC telpās, ar bērniem un jauniešiem arī viņu vecākiem, tika praktizēta tikšanās pie DC. Bērni ar entuziasmu stāstīja par notikumiem viņu un ģimenes dzīvē, mācību procesu un brīvo laiku. Uzdevumus bērni pildīja mājās: tie bija gan prāta asināšanas uzdevumi, izglītojošie, izzinošie, gan saistīti ar mākslas terapijas nodarbībām vairāk apsveikumu, mazu dāvaniņu gatavošanu pieaugušajiem svētkos. Šo darba formu akceptēja gan bērni, gan vecāki. Pastaiga līdz DC bērniem deva iespēju būt ārā un izkustēties. Pastāstīt par savas dzīves svarīgākajiem notikumiem, bieži tika atnesti arī brāļu un māsu darbi. Šajā procesā piedalījās arī vecāki, kuri ne tikai palīdzēja izpildīt uzdevumus, bet arī nogādāja tos uz DC. Par centību klienti tika apbalvoti ar saldumiem. Šīs tikšanās reizes deva iespēju klientiem mācīties organizēt savu ikdienas laiku, sadalīt pienākumus un būt atbildīgākiem. Vajadzēja kopā ar sociālo darbinieku un vecākiem izplānot visiem pieņemamāko tikšanās laiku.

Periodos, kad bija iespējams darboties iekštelpās, DC organizēja aktivitātes mazās grupās. Dažas aktīvās kustību nodarbības pieaugušajiem visu gadu notika ārā („Rīta rosme”, „Taiczi cuaņ”). Telpās- pieaugušajiem grupas tika veidotas pēc iepriekšējā pieraksta. Bērniem pakalpojums pārsvarā bija „vienas mājsaimniecības” ietvaros. Līdz ar to visas plānotās grupu nodarbību tēmas un uzdevumi tika pielāgoti kā individuālai darba formai, tā katra klienta spējām un vajadzībām. Notika izglītojošas, radošas nodarbības, dzīves prasmju darbības. Fizisko aktivitāšu nodarbības telpās un ārā.

Vasaras sākumā tika iegādātas četras jaunas spēles aktivitātēm ārā. Spēļu dienas notika divas reizes nedēļā, pļaviņā aiz bibliotēkas. Uz spēlēm pulcējās bērni un jaunieši, seniori un dažreiz arī pa kādam bērnu vecākam. Sākotnēji tika apgūti spēļu noteikumi, katras spēles specifika, un tad jau katrs pēc savām interesēm pats izlēma, kuru spēli vēlas spēlēt. Interesanti bija tas, ka jau no paša sākuma komandas pašas veidojās jauktas – bērni un seniori. Dalībnieki netika šķirti ne pēc vecuma, ne tautības. Visi darbojās kopā. Viens otru iedrošināja, uzmundrināja, arī kritizēja. Šajā nodarbībā labprāt iesaistījās gan bērni, gan pieaugušie. Klienti ātri un labi apguva spēļu noteikumus un labprāt sāka vadīt izvēlēto spēli, līdz ar to vienlaicīgi varēja piedāvāt spēlēt vairākas spēles. Ar šo aktivitāti tika veicināta paaudžu sadarbību. Individuāli katram klientam tika nodrošināta iespēja lietderīgi pavadīt brīvo laiku svaigā gaisā, socializēties ar saviem vienaudžiem un cita vecuma dalībniekiem. Attiecīgās spēles veicināja klientu fizisko aktivitāti, intelektuālo piepūli, kā arī sniedza pozitīvas emocijas.

Visu gadu DC „Kamene” svētku reizēs, kā arī ikdienas aktivitātēs, atbalstīja biedrība „Saules bērni.” Lieldienās, Līgo svētkos, Latvijas Republikas proklamēšanas dienā un īpaši Ziemassvētkos biedrība sagādāja saldumus.

Maijā bērni piedalījās „Vides izziņas” konkursā „Iepazīsti Latvijas dabu-4”, patstāvīgi veicot pirmos projekta uzdevumus, bet dažādu iemeslu dēļ (sarežģītais mācību gads, karstā vasara u.c.) piedalīšanās šajā projektā neturpinājās. DC „Kamene” seniori aktīvi piedalījās Labklājības departamenta organizētajā pasākumā - Veselības diena senioriem „Mans ķermenis ir mana pils”. Pieaugušie iesaistījās dažādās aktivitātēs – ekskursijā uz Iecavu un vairākās ēst gatavošanas meistarklasēs.

2021. gadā DC „Kamene” pakalpojumi vairāk tika vērsts uz individuālo darbu ar klientu, ņemot vērā viņa vēlmes un vajadzības. Tika sniegts psihosociāls atbalsts. Veidotas izglītojošas, radošas, dzīves prasmju darbnīcas, fizisko aktivitāšu nodarbības. Tas deva iespēju klientiem saturiski un attīstoši pavadīt brīvo laiku, veicināja socializāciju un sociālo integrāciju.

DC „Vecmīlgrāvis” 2021. gadā sniedza pakalpojumus pilngadīgām personām un bērniem, jauniešiem. DC „Vecmīlgrāvis” pakalpojumus sniedza kvalitatīvi un regulāri, kā arī tiek piedāvāti arvien jauni pakalpojumi. DC sniegtie sociālie pakalpojumi palīdz klientam attīstīt nepieciešamās sociālās prasmes un iemaņas, klientiem tiek nodrošināta saturīga laika pavadīšana, sniegts psihosociālais atbalsts, ko liela daļa klientu augsti novērtē, patstāvīgi un ilgstoši apmeklējot DC. Projekta ietvaros „Mēs par veselīgu Rīgu” notika vairākas nodarbības, kuras vada tās konkrētās jomas speciālisti, piemēram veselīga uztura un nūjošanas nodarbības.

2021. gadā sakarā ar ārkārtas stāvokli valstī vairākus mēnešus dienas centrā klātienes nodarbības nenotika, vai arī ierobežojuma dēļ notika individuālās nodarbības. Šajā laikā darbinieki sniedza telefoniski konsultācijas un atbalstu klientiem. Kā piemēram, tika vadītas individuālās nodarbības telefoniski latviešu sarunvalodas atbalsta grupas dalībniekiem (apzvanot katru klientu, jau iepriekš norunātajā laikā tika novadīta nodarbība.) Šādā pašā veidā apzvanot brīvprātīgos tika turpinātas arī pašpalīdzības grupas nodarbības (pārrunājot kādu žurnāla, vai avīzes rakstu, ka tiek pasūtīti DC u.c. citas klientus interesējošas un aktuālas tēmas). Ņemot vērā esošos apstākļus par aizliegumu organizēt nodarbības iekštelpās, DC sociālā darbiniece kopā ar brīvprātīgajiem organizēja nodarbības ārā. Janvārī notika nūjošanas nodarbības pa Vecmīlgrāvja un Vecāķu apkaimi. Nūjošanas nodarbībām tika izdalītas dienas centrā esošās nūjas. Sākot ar aprīļa tika noorganizētas pastaigu nodarbības senioriem uz Vecāķu pludmali, Mangaļsalas piejūras mežu, kā arī citām tuvumā esošām interesantām pastaigu vietām. Tomēr sakarā ar ierobežojumiem samazinājās nodarbību un klientu skaits, bet vairāk tika organizēti pasākumi ārpus dienas centra telpām.

Veicot DC pamatdarbu darbinieki bija norīkoti papildus darbam – piemēram, tika savadītas SOPA izsniegtās Covid - 19 maskas sociālā dienesta klientiem, tika apzvanīti TC „Ziemeļi” klienti par Latvenergo līgumu numuru maiņu, par ko tika veikta numura nomainīšana SOPA. Kā arī dienas centra vecākais sociālais darbinieks un sociālā darbiniece veica papildus darbu – digitālā Covid -19 sertifikāta par vakcināciju, laboratorisko testu vai Covid – 19 pārslimošanu izdrukāšanu Rīgas iedzīvotājiem. Veicot papildus darbu tika veikta klientu reģistrācijas uzskaitē, konsultācijas klātienē un pa telefonu, klientu pieraksts uz sertifikātu saņemšanas konkrētu dienu un laiku. No jūlija līdz decembrim tika izsniegti 678 Covid – 19 sertifikāti.

Piesaistot atsaucīgos DC apmeklētājus, tika noorganizēta zeķu un zābaciņu adīšana maznodrošināto un trūcīgo ģimeņu bērniem un jauniešiem Ziemassvētku dāvanām. DC klienti ir

sadraudzējušies, prot uzmundrināt viens otru, nejūtas vientuļi un ilgojas nākt uz nodarbībām kā agrāk, jo centru uzskata par savām otrajām mājām.

Ikviens ir priecīgs par viņam vēlīto uzmanību, atsaucību un uzklausišanu. Vērojama apmeklētāju pašiniciatīvas un aktīvas līdzdarbības principu ievērošana.

DC „Vecmīlgrāvis” 2021. gadā pandēmijas laikā darbs ar bērniem un jauniešiem galvenokārt tika organizēts un pielāgots āra apstākļiem. Ārā tika organizētas sportiskās aktivitātēs (gan dažādas spēles, gan skrejriteņu un skrituļošanas aktivitātes), kā arī spēlētās galda spēles un rīkotas radošās nodarbības. Bērni piedalījās 3 veidu orientēšanās sacensībās gan sacenšoties savā starpā, gan ar DC senioriem, kas tika organizētas DC ietvaros. Sadarbībā ar BJC „Laimīte” bērniem tika dota iespēja piedalīties „Krāsainā Sarkandaugava” orientēšanās sacensībās, kurās bija jūtama daudz sīvāka konkurence. Bērni labprāt piedalījās *Samsung* Latvija zīmējumu konkursā „Mans varonis”. DC ietvaros bērni izmantoja iespēju iet pārgājienos gan uz jūru, Ķīšezeru un Mežaparku. Kopā ar DC senioriem tika apmeklēta ekskursija uz Mežaparka Lielo estrādi iekļaujot iekštelpu apskati. Arī sadarbībā ar kultūras pili „Ziemeļblāzma” bērni un jaunieši apmeklēja daudz dažādas izstādes un instalācijas par dažādām tēmām, kā arī spēles, kā piemēram, „Starpplanētu paslēpes, noslēpumainie ciemiņi”, kurā bija iespēja vinnēt balvas. Bērni varēja rakstīt vēstules kultūras pils „Ziemeļblāzma” Ziemassvētku vecītim, tas bija emocijām bagāts notikums, kad katrs bērns saņēma savā mājas pastkastītē atbildes vēstuli no Ziemassvētku vecīša.

Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza apmeklējums vairākiem bērniem izvērtēs par īstiem svētkiem, jo tas notika pirmo reizi, tādejādi bērni ieguva jaunas zināšanas par dažādiem dzīvniekiem un to dzīvesveidu. Liels prieks bērniem bija batutu atrakcijas apmeklējums brīvā dabā. Arī šajā aktivitātē bija bērni, kuriem tas bija pirmās reizes piedzīvojums.

DC „Ķengarags” 2021. gads ir bijis pilns ne tikai ar izaicinājumiem, bet arī jaunu prasmju un iemaņu apguvi. Tā kā šajā gadā turpinājās Covid - 19 ierobežojumi, tad, pielāgojoties apstākļiem, savas ierastās nodarbības tika vadītas ārā. Izveidojām lielisku sadarbību ar U-šu Kungfu sporta skolu, kas nodrošināja iespēju mūsu apmeklētājiem izmantot āra sporta laukumu. Tur notika dažādu veidu vingrošanas nodarbības, āra aktivitātes un arī līnijdeju grupa „Čaklās kājas” pieskandināja pagalmu ar skanīgu mūziku un ritmiskiem dejas soļiem. Tāpat, kamēr iekštelpās nodarbības nedrīkstēja notikt, ar kori „Optimisti” Daugavas promenādē tika izdziedāties no sirds patikas. Šāda veida nodarbības arī piesaistīja interesentus un jaunus apmeklētājus. Neskatoties uz ierobežojumiem, DC notika arī dažādas aktivitātes – gan veselīga uztura nodarbības, gan prāta treniņa nodarbības, gan zīmēšana un citas radošās aktivitātes, ka arī vissvarīgākais un nozīmīgākais psihoemocionālais atbalsts pandēmijas laikā. Lai darbs noritētu vēl veiksmīgāk, to palīdzēja nodrošināt septiņi centra brīvprātīgie darbinieki. Centra brīvprātīgie ne tikai vada nodarbības, bet paši iesaistās centra aktivitātēs un pasākumos. Darbam pandēmijas apstākļos vislielākais izaicinājums bija saglabāt iekšējo mieru, pacietību, sapratni, možu garu un pielāgoties apstākļiem. DC „Ķengarags” to visu ir bijis iespējams paveikt sniedzot viens otram atbalstu, uzklausot un aktīvi darbojoties centra nodarbībās.

DC „Rīdzene” 2021. gadā ievērojot noteiktos ierobežojumus darbojās, lai veicinātu emocionālu un praktisku atbalstu DC apmeklētājiem. DC uzsāka jaunu aktivitāti „Pastaigas ar atbildēm” svaigā gaisā tuvākās apkaimes zaļajā zonā. Reizi nedēļā seniori tikās grupā „Dzīves spēks” ar domubiedriem, lai gūtu atbalstu un saturīgi pavadītu brīvo laiku. Apmeklētājiem tika piedāvāti lasīšanai pasūtītie preses izdevumi un galda spēles. Iespēju robežās klātienē, vēlāk attālināti tiešsaistes platformā nodarbības nodrošināja Cigun vingrošanu. Fizisko aktivitāšu dažādībai, veselības uzturēšanas veicināšanai svaigā gaisā bija iespēja saņemt inventāru nūjošanai. DC aktīvi ar entuziasmu darbojās šaha un novusa cienītāji. Ļoti atbalstīta un pieprasīta bija sadziedāšanās grupa. Atbalsta grupa „Ligzdiņa” darbojās attālināti tiešsaistes platformā un nodrošināja atbalstu vecākiem, veicinot ģimenes veidošanos, jaundzimušā/mazuļa labvēlīgu emocionālo un fizisko attīstību. Savu darbību komunikācijas spēju saskarsmē ar citiem cilvēkiem sniedza Senioru Zvanu centrs. Brīvprātīgie seniori katru darba dienu, četras stundas uzklausi un palīdzēja dažādu jautājumu risināšanā citiem senioriem. Aktīvi darbojas nevalstisko organizāciju iesaiste aktivitāšu veidošanā un nodrošināšanā, notika tematiskas un izglītojošas aktivitātes. Veiksmīgi darbojas septiņas anonīmās grupas.

Dienas centra “Rīdzene” centieni ir sniegt iespēju iedzīvotājiem mazināt sociālo izolētību, veicināt savstarpējo mijiedarbību, uzlabot viņu fiziskās un emocionālās dzīves kvalitāti.

DC „Kastanis” 2021. gads bija DC ļoti aktīvs gads, neskatoties uz to, kā aktīvs apmeklējums mijas ar „mājsēdi”. Gada sākumā tika aktīvi izmantotas tehnoloģijas. Latviešu valodu veiksmīgi turpinājām apgūt *WhatsApp* platformā. Dienas centra „Facebook” lapā bija iespēja gan sekot līdzī angļu valodas tiešraidēm, gan visiem kopā vārīt dažādas interesantas zupas un veidot dekorus svētkiem. Nodarbības notika parkos, promenādē un sociālās mājās pagalmā, lai vingrotu un rīkotu piknikus.

Ziemas „mājsēdes” laikā tika uzrakstīts un iesniegts integrācijas projekts „Senioru atbalsts”, tāpēc vasara un rudens bija pilni ar projekta aktivitāšu īstenošanu dzīvē! Kā pirmā no aktivitātēm bija senioru tik gaidīta iespēja apgūt viedierīces. Sadarbībā ar Rīgas aktīvo senioru aliansi „Rasa” DC klienti varēja apmeklēt nodarbības modernā aprīkotajā klasē un pieredzējuša pasniedzēja vadībā uzzināt daudz jauna par datoriem un telefoniem.

DC apmeklētāji bija ļoti aktīvi arī vakcinēšanas ziņā, daudzi to pamatoja ar savas veselības jautājumiem, bet bija arī tādi, kuriem motivācija vakcinēties bija iespēja apmeklēt DC. Sakarā ar pandēmiju apstākļiem grupas sadalījās uz mazākām un darbiniekiem palīgā nāca brīvprātīgie.

Vasarā un rudenī papildus jau iecienītām nodarbībām un grupām DC norisinājās dažādas meistarklases. Bija ēdiena gatavošanas un līnijdeju meistarklases.

DC turpināja draudzēties ar nevalstiskām organizācijām un iesaistījās viņu aktivitātēs, DC seniori devās uz Iecavu un piedalījās kopīgajā pasākumā ar Iecavas DC „Iecavnīca”, kopīgi tika interesanti pavadīts viesošanās laiks, lai jau nākamā tikšanās reize notiktu Rīgā.

Vasarā DC apmeklētāji izmantoja iespēju braukt uz Jūrmalu, un klausīties mūziku Horna dārzā, un piedalīties festivālā „Marināde 3 litru burkā”.

Rudens periodā DC steidza izmantot atvēlēto laiku, saprotot, kā ziemā atkal būs „mājsēde”. Pateicoties projektam senioriem bija iespēja aizbraukt uz Cinevillu un paciemoties pie podnieka Engurē.

Visu gadu DC apmeklētāji un darbinieki centās veidot nodarbības, kas ir saistītās ar gadskārtējam tautas tradīcijām, piemēram Līgo vainagu veidošana, piparkūku cepšana un citas.

Novembra beigās, decembrī un 2022. gada janvārī DC apmeklētāji aktīvi iesaistījās labdarības akcijā „Seniori senioriem”. Kopā ar citiem DC apmeklētājiem adīja zeķes un šuva spilvendrānas, kurus vēlāk ar labdarības organizācijas „Eņģeļa pasts” palīdzību nogādāja veco cilvēku aprūpes centriem. (Seniori ziedo senioriem. Dienas centru mazie darbi. (nsus.lv))

Rīgas svētā Alberta draudze iepriecināja DC seniorus ar draudzes ģimeņu sagatavotām dāvanām.

Darbs centra rīt uz priekšu, paldies brīvprātīgajiem un arī draugiem no citiem centriem, no nevalstiskām organizācijām un protams DC vienmēr ir atvērti jaunām idejām un sadarbībai.

DC „Ābeļzars” 2021. gadā nodrošināja apmeklētājiem kustības svaigā gaisā, nūjošanas aktivitātes, pastaigas mazās grupās pa Rīgas parkiem, psihosociālu atbalstu. Vienlaikus tika sagatavotas nelielas izziņas lekcijas par tuvāko apkārtni, piemēram Ziedoņdārza vēsturi, apkaimē dzīvojušo latviešu ceļotāju un pētnieku Aleksandru Laimi u.c. interesantām Avotu ielas apkaimes vietām. DC apmeklētāji devās tālākos izbraucienos pa Rīgu – uz Botānisko dārzu un sakuru ziedēšanas laikā Uzvaras parku. Sākoties siltākam laikam DC klientiem tika piedāvātas mākslas nodarbības - plenēri dabā. Sadarbībā ar AS „Latvijas Finieris” kopīgi tika gatavotas pārnēsājamās planšetes ērtākai zīmēšanai parka apstākļos. Kopīgi tika svinēti Jāņi Grīziņkalna galotnē un sagaidīti Ziemassvētki skvērā pie Rīgas Sv. Pāvila baznīcas, kur bija uzstādīta Avotu apkaimes egle. DC turpināja sadarbību ar senioru klubu „Rudens”, neredzīgo un vājredzīgo biedrību „Redzi mani”, sadarbība izveidota ar Avotu apkaimes biedrību. DC nākotnē redz sevi kā Avotu apkaimes sastāvdaļu, noderīgu resursu un vietu apkaimes pilngadīgajiem iedzīvotājiem. Vienlaikus visu pandēmijas laiku tika uzturēti telefoniski kontakti ar pastāvīgajiem DC klientiem, sniedzot informatīvu, organizatorisku un emocionālu atbalstu. Elektroniski pēc vajadzības tika piedāvāti izziņoši un informatīvi materiāli.

KC „Ābeļzieds” 2021. gadā darbinieki strādāja dažādos režīmos - klātienē un attālināti, lai uzturētu distancētu kontaktu ar apmeklētājiem, tai pat laikā pasargājot sevi un kolēģus. Ziemas periodā darbinieki kontaktējās ar apmeklētājiem telefoniski, izmantojot mūsdienu tehnoloģijas, tai skaitā sociālos tīklus. Sniedza atbildes uz interesējošiem jautājumiem, komunicēja, lai mazinātu neziņu un trauksmi, noskaidrotu, kā apmeklētājiem klājas, vai nav vajadzīga palīdzība un iesaiste. Pakāpeniski, mainoties situācijai, parādotes iespējām vakcinēties, iestājoties siltākam laikam, nodarbības tika

organizētas ārpus telpām Kopienas centram pieguļošajā teritorijā. Līdz ar epidemioloģiskās situācijas izmaiņām, vakcinētie apmeklētāji pakāpeniski atsāka nodarbības telpās ievērojot visus nosacījumus. Tas nozīmēja samazinātu personu skaitu, kuras vienlaicīgi varēja nodarboties vienā telpā, ievērojamas izmaiņas nodarbību grafikā un regularitātē. KC darbinieki centās nodrošināt līdzšinējo, plašu pakalpojumu klāstu: iespēju iesaistīties sociālā atbalsta un pašpalīdzības grupās (dejošana, rokdarbi, fiziskās aktivitātes, gleznošana, dziedāšana, nūjošana, angļu un vācu valodas, smieklu klubs, sarunas par kristīgām vērtībām), iespēju izmantot datoru un iepazīties ar jaunākajiem preses izdevumiem. Līdz ar pandēmijas sākšanos un valstī izsludināto ārkārtējo situāciju, sociālā atbalsta un pašpalīdzības grupas nodrošināja savas aktivitātes ārā.

KC apmeklētāji, brīvprātīgie un darbinieki 2021. gadā turpināja sadarbību ar Rīgas patversmes sieviešu nodaļu. KC apmeklētājas katrai patversmes klientei sarūpēja pa zeķu pārim un kulinārijas pulciņa dāmas sacepa un dekorēja piparkūkas. Socializēšanās nodrošināšanai un uzturēšanai KC apmeklētāji un brīvprātīgie apguva jaunas prasmes un iemaņas, lietojot tehnoloģijas un sociālos tīklus. Breaking news, Angļu tējas klubs, Vācu valodas klubs un grupa „Diskusijas par kristīgām vērtībām” strādāja attālināti *WhatsAapp*, Zoom, telefonkonferencēs. Gleznotāju grupas rīkoja plenērus un rokdarbu grupas darbojās mazās grupās pie kāda mājās. KC darbinieki ikdienā izjuta apmeklētāju neremdināmo darboties gribu. KC apmeklētāji un brīvprātīgie veidoja savu darbu izstādes KC logos un telpās, kā arī „Facebook”, kur tās varēja aplūkot ikviens interesents.

KC darbinieki palīdzēja un atbalstīja RSD TC, atvieglot darbu to darbiniekiem. Tāpat KC darbinieki izsniedza Covid - 19 vakcinēšanās sertifikātus personām, kurām nebija iespēju tos izdrukāt.

Neskatoties uz sarežģītajiem apstākļiem KC darbojās, radoši pieejot aktuālajai situācijai, lai apmeklētāji justos sadzirdēti, uzklausi, un, lai, pie pirmās iespējas, kopā, spētu atjaunot darbību pilnā apjomā.

Atkarību profilakses sektora darbs atkarību profilaksei Rīgas pašvaldībā

2021. gadā RSD 7 atkarības profilakses speciālisti nodrošināja regulāru darbu un pakalpojumus rīdziniekiem trīs pilsētas rajonos – Ziemeļu, Pārdaugavas un Latgales, sniedzot iedzīvotājiem un speciālistiem konsultācijas ar atkarību saistītos jautājumos, veicot individuālās un ģimenes konsultācijas atkarības jautājumos, kā arī vadot grupu nodarbības bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem. RSD darbinieki un citu institūciju pārstāvji RPP, Valsts probācijas dienests, Rīgas domes Administratīvās komisijas Bērnu lietu apakškomisija, Rīgas skolas, Krīzes centri savā darbā kā resursu izmanto APS pakalpojumus.

2021. gadā sniegtas 392 individuālas nodarbības 23 bērniem/jauniešiem pie speciālā pedagoga gadījumos, kad skolas kavējumu vai citu iemeslu dēļ nav apgūta mācību viela, kā arī nepieciešama individuāla palīdzība mācību vielas apgūšanā.

2021. gadā 103 klientiem tika sniegta 191 narkologa konsultācija gadījumos, kad bija jāveic narkoloģiskās saslimšanas diagnostika un/vai jānovērš slimības recidīvi un jāmotivē persona turpmākai ārstēšanai.

2021. gadā APS speciālisti sniedza 2 085 individuālās konsultācijas ar atkarībām saistītos jautājumos 1 544 klientiem.

Klientu pieteikšanās veids pie APS speciālistiem 2021. gada apkopotajos rezultātos norāda, ka 827 klientus ir nosūtījuši RSD sociālie darbinieki, 149 klienti pieteikušies personīgi, 20 klientus pieteikuši Rīgas skolu sociālie pedagogi, 151 klienti pieteikušies ar RD Administratīvās komisijas Bērnu lietu apakškomisijas lēmumu, 355 klientus nosūtījis VPD, trīs klientus ir pieteikusi RPP un 39 klientu pieteikšanai ir citi varianti.

Klientu vecuma struktūra: 353 klienti ir vecumā līdz 17 gadiem, 1 180 klienti ir vecumā no 18 līdz 64 gadiem un vienpadsmit klienti ir vecumā no 65 un vairāk gadiem. No 1 544 klientiem 646 bija pirmreizējie klienti, kuri vērsās pie APS speciālista pirmo reizi, un 898 klienti vērsās pie atkarību profilakses speciālista atkārtoti.

Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs

RPBJC izveidots 2009. gada 1. decembrī. No 2014. gada 3. marta RPBJC direktors ir Kaspars Jasinkevičs.

2021. gada nogalē RPBJC strādāja 205 darbinieki, no kuriem 27 bija sociālā darba speciālisti un 113 sociālās aprūpes speciālisti. Pārējie darbinieki veica grāmatvedības, administratīvos, apsaimniekošanas un tehniskos darbus.

2021. gada nogalē 131 darbinieki bija ar augstāko izglītību, no tiem 29 darbinieki ar maģistra grādu, 51 darbinieki ar bakalaura grādu, 36 darbinieki ar 1. līmeņa augstāko izglītību un 15 darbinieki ar 2. līmeņa augstāko izglītību. 73 darbinieki ir ar vidējo profesionālo vai vidējo speciālo izglītību.

2021. gada precizētais pamatbudžets – 4 479 918 EUR.

Darba alga vecākajiem sociālajiem darbiniekiem un vecākajiem sociālajiem pedagogiem – 980 EUR, sociālajiem darbiniekiem – 930 EUR, sociālajam aprūpētājam – 690 EUR, sociālajiem audzinātājiem – 690 EUR, aprūpētājiem – 620 EUR.

RPBJC 2021. gadā sniedza sekojošus pakalpojumu veidus:

1) Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem 2021. gadā sniedza RPBJC piecas struktūrvienības ar 157 vietām.

2) SOS mammas pakalpojums sešiem RPBJC bērniem Mežrozīšu ielas kompleksa dzīvoklī.

3) Īslaicīgās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem un jauniešiem 2021. gadā sniedza RPBJC struktūrvienība „Krīzes centrs” ar 30 vietām.

4) 2021. gadā RPBJC struktūrvienība „Krīzes centrs” sniedza krīzes intervences pakalpojumu vairāk nekā 45 bērnu un jauniešu ģimenēm.

5) RPBJC struktūrvienībai „Krīzes centrs” piesaistītā Mobilā brigāde 2021. gadā sniedza sociālu un informatīvu atbalstu sociālā riska grupas ģimenēm ar bērniem, veicot dzīves apstākļu pārbaudi dzīvesvietā, kā arī reaģējot uz krīzes un ārkārtas situācijām, kurās atrodas bērni un jaunieši. 2021. gadā Mobilā brigāde veica 173 apsekošanas dzīvesvietā.

6) RPBJC struktūrvienība „Jauniešu atbalsta centrs” veic preventīvu psihosociālu darbu ar jauniešiem pirms un pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanas, tai skaitā bez izmitināšanas, to uzsākot 12 mēnešus pirms pilngadības sasniegšanas un turpinot darbu ar pilngadību sasniegušajiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem jauniešiem līdz 24 gadu vecumam, nodrošinot individuālu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu. 2021. gada nogalē individuālu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma vairāk nekā 808 jaunieši.

7) Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu „Sociālās rehabilitācijas programma ar izmitināšanu” pilngadību sasniegušiem jauniešiem 2021. gadā sniedza RPBJC struktūrvienība „Apīte”. 2021. gadā sociālo pakalpojumu „Sociālās rehabilitācijas programma ar izmitināšanu” saņēma četri jaunieši.

8) 2021. gada septembrī izveidota jauna RPBJC struktūrvienība „Ģimenes atbalsta centrs”, kurš nodrošina drošu vidi, patvērumu, sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, atbalsta sniegšanu ģimenēm/sievietēm ar bērniem, grūtniecēm krīzes situācijā. Paredzētais vietu skaists - 14. Kopš pakalpojuma sniegšanas brīža, jauno pakalpojumu saņem 2 ģimenes.

2021. gads bija jaunu izaicinājumu gads, kurš lika aktīvāk izvērtēt nepieciešamību pēc jauniem atbalsta pasākumiem darbiniekiem, bērniem un jauniešiem. Ņemot vērā valstī izsludināto ārkārtējo situāciju saistībā ar koronavīrusa Covid - 19 izplatību, RPBJC nācās veikt izmaiņas darba organizācijā un ieviest virkni darbinieku, bērnu un jauniešu veselības aizsardzības pasākumus. RPBJC darbinieki godprātīgi pildīja savus darba pienākumus, lai nodrošinātu bērnu un jauniešu aprūpi un drošību.

RPBJC 2021.gadā bērnu un jauniešu dzīves kvalitātes un darbinieku darba apstākļu uzlabošanai veica sekojošus remontdarbus: struktūrvienībā „Krīzes centrs” veikts 3.stāva kosmētiskais remonts, 1. un 2.stāvā apgaismoju nomaiņa un bērna laukuma žoga izbūve; struktūrvienībā „Ezermalā” veikts 1. un 2.stāva telpu kosmētiskais remonts; struktūrvienībā „Ziemeļi” veikts āra nojumu remonts un struktūrvienības „Imanta” vasaras mītnē Ādažos veikti WC mezglu, iekšējo elektrotīklu un apgaismojuma rekonstrukcijas darbi.

2021. gadā Rīgas domes pateicības rakstu par ilggadīgu, godprātīgu un profesionālu darbu Rīgas pilsētas pašvaldībā saņēma: RPBJC struktūrvienības vecākā sociālā darbiniece Solvita Krastiņa un RPBJC struktūrvienības „Imanta” apkopēja Velga Leizāne.

RPBJC, lai palīdzētu bērniem un jauniešiem efektīvāk risināt savas problēmas, kā ārpakalpojumu turpina nodrošināt speciālistu (logopēdu, psihologu, psihoterapeitu, psihiatra un interešu pulciņu vadītāju) piesaisti struktūrvienībās.

2021. gadā neaizmirstams pasākums bija futbola turnīrs „Sadraudzības Bumba 2021”, kuru palīdzēja organizēt Bērnu un jauniešu centrs „Dari Vari”, pieaicinot dažādus draugus un brīvprātīgos. Projektā piedalījās RPBJC struktūrvienības “Jauniešu atbalsta centrs” jaunieši un RPBJC struktūrvienībās „Ziemeļi”, „Vita”, „Apīte”, „Ezermala” un „Imanta” dzīvojošie bērni un jaunieši. Kopā būšana, tiekšanās uz uzvaru un komunikācija ar citiem komandas dalībniekiem bērniem un jauniešiem sagādāja prieku un vairoja kopības sajūtu starp citu RPBJC struktūrvienību bērniem un jauniešiem.

2021. gadā RPBJC iestājušies 39 bērni un jaunieši, bet izstājušies 41 bērni un jaunieši. No tiem patstāvīgu dzīvi 2021. gadā uzsākuši 11 jaunieši, no kuriem lielākā daļa turpina mācības, bet pārējie strādā algotu darbu.

No RPBJC 2021. gadā tika adoptēti un jaunas ģimenes ieguva četri bērni, ģimenēs atgriezās pieci bērni, audžuģimenēs 2021. gadā ievietoti 18 bērni un aizbildnībā viens bērns. No RPBJC struktūrvienības „Krīzes centrs” 2021. gadā ģimenē atgriezās 79 bērni un audžuģimenē ievietoti 40 bērni.

Struktūrvienība „Ziemeļi”

RPBJC struktūrvienībā „Ziemeļi” ir paredzēts vietu nodrošinājums 48 bērniem un jauniešiem, sešos dzīvokļos.

Ņemot vērā valstī izsludināto ārkārtējo situāciju saistībā ar koronavīrusa Covid - 19 izplatību, RPBJC struktūrvienības „Ziemeļi” bērni pārsvarā savu brīvo laiku pavadīja struktūrvienībā esošajās atpūtas un sportam paredzētajās telpās, kā arī struktūrvienības „Ziemeļi” teritorijā.

2021. gada spilgtākie notikumi, lielākoties, tika organizēti pašu spēkiem, braucot uz dažādām atpūtas vietām, apmeklējot muzejus un reizēm arī uzņemot viesus struktūrvienībā „Ziemeļi”. Ziemas periodā daudz laika pavadīts baudot ziemas aukstumu, sniegu, braucot ar ragaviņām.

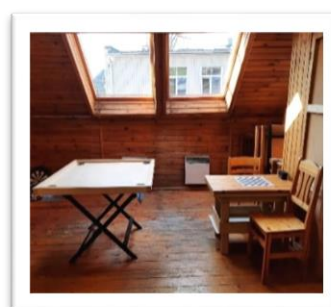

RPBJC struktūrvienības „Ziemeļi” bērniem un jauniešiem gada sākumā bija lieliska iespēja turpināt piedalīties Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas organizētajās nodarbībās, kur nodaļas darbinieki Normunds Ludzenieks, Artjoms Kalacs un Aija Lilienfelde palīdzēja bērniem un jauniešiem iegūt jaunas zināšanas par drošību uz ielas, par rīcību bīstamās situācijās, zināšanas sevis pasargāšanai, par atbildību, līdzatbildību, drošību, par to, ka vienmēr ir izvēle, kā arī iedrošinot bērnus runāt par problēmām, kur meklēt atbalstu un palīdzību.

Katru gadu RPBJC struktūrvienība „Ziemeļi” organizē Bērnu un jauniešu kopsapulces, 2021. gadā tās tika organizētas ārā, ievērojot epidemioloģiskos noteikumus. Šajās kopsapulcēs struktūrvienības Jauniešu padomes locekļi prezentē paveikto un stāsta par plānoto. Struktūrvienības vadītāja pārrunā aktuālos jautājumus un visi kopīgi pieņem jaunus, radošus, visiem aktuālus lēmumus. Jauniešiem ļoti patīk izteikt idejas, priekšlikumus, kā kaut ko uzlabot. Visiem kopā ir liels prieks, kad šīs idejas var realizēt, un nav svarīgi, vai tas ir pašu spēkiem vai ar kādu labdaru atbalstu.

2021. gadā tika piepildītas vēlmes pēc āra šūpolēm, āra baseiniem, to palīdzēja realizēt Brīvprātīgo komanda no ITLABS22.

Struktūrvienības bērni un jaunieši pastiprināti pievērsušies sporta aktivitātēm. Ir labiekārtota lielo galda spēļu istaba un trenāžieru zāle jauniešiem, uzlabota „bumbu istaba” jaunāka vecuma bērniem. Kā arī notika regulāras āra aktivitātes, izbraucieni ar velosipēdiem, skrituļslidām, skrejriteņiem, regulāri izmantots sporta laukums futbola, basketbola un volejbola spēlēšanai.

Brīvprātīgo komanda no organizācijas ITLABS22 noorganizēja un pavadīja lielisku dienu kopā ar bērniem un jauniešiem, brīvprātīgie darīja visu, lai padarītu šo dienu bērniem neaizmirstamu. Kopā ar bērniem viņi spēlēja dažādas aktīvas spēles, ķēra rotaļu zivis, meta šautriņas. Komandu spēle palīdzēja bērniem satuvināties citam ar citu. Lai bērniem pietiktu enerģija visas dienas garumā, brīvprātīgie noorganizēja arī pikniku. Bērniem šis pasākums ļoti patika, un brīvprātīgie bija priecīgi par kopā pavadīto laiku.

2021. gadā RPBJS struktūrvienībā „Ziemeļi” plaši tika svinēti Līgo svētki, organizēta Jāņu zāļu lasīšanas diena, ielīgošanas diena ar vainagu pīšanu un pati līgošana. Pasākums sevī ietvēra atraktīvas sporta sacensības ar Jāņu tematiku, talantu konkurss ar iespēju iegūt savā īpašumā modernus pulksteņus. Bērni rādīja dažnedažādos talantus, kulinārija, zīmējumi, dzejoļi. Un viens no svarīgiem notikumiem pasākumā bija, kad bērni un jaunieši katrai darbiniecei pasniedza kopīgi izvēlētu

nomināciju – tā varēja būt modīgākā, jautrākā, uzticamākā, drosmīgākā sociālā audzinātāja vai aprūpētāja un vēl citas jaukas nominācijas.

Vasarā RPBJC struktūrvienības „Ziemeļi” bērni un jaunieši pavadīja ārpus Rīgas, braucot uz Jūrmalu, aizbraucot pie Amatas upes. Daudz laika tika pavadīts pie ūdeņiem, Ķīšezers ir bērnu un jauniešu iemīļota vieta, bērniem un jauniešiem tika atgādināti noteikumi kā jāuzvedas pie ūdeņiem. Pie ezera tika pavadīta visa diena, un līdzī tika paņemtas pusdienas, launags, našķi un daudz, daudz dzeramā ūdens. Jautrs un jauks izvērtās Tērvetes dabas parka apmeklējums septembrī.

Rīgas Motormuzeja apmeklējumi patīk visiem bērniem, tāpat kā Rīgas Nacionālā Zooloģiskā dārza apmeklējums, un katru reizi bērni to dara ar lielu baudu un atrodot sev arī jaunus hobijus, piemēram, auto modeļu kolekcionēšanu.

Katru gadu pavasarī un rudenī kopīgi tiek uzņemta struktūrvienības teritorija. Kopā strādā gan lieli, gan mazi, kopīgs darbs satuvina. Risinās neformālas sarunas, reizēm atrisinās nesaskaņas, un tiek atrasti jauni draugi un domubiedri.

Kad Latvija svin dzimšanas dienu, bērni arī tai rūpīgi gatavojas. Jau vairākus gadus svētku galdam kūkas sagādā Svētās Ģimenes mājas pārstāvji.

Gada nogalē apbalvojumus saņēma labākie sportisti, novusa spēlētāji. Ivars Sproģis kā sporta pasniedzējs struktūrvienībā „Ziemeļi” strādā tikai gadu, bet jau ir tik daudz sasniegts. Bērni gaida, plāno, cenšas un piedalās pasniedzēja interesanti veidotajās nodarbībās.

Decembris ir viens no sirsnīgākajiem mēnešiem, pie bērniem viesojās Florbola kluba „Rīga Rockets” treneri, mācīja spēles noteikumus, uzdāvināja aprikojumu visai komandai, un tagad var spēlēt gan lieli, han mazi bērni.

Kā viena no tradīcijām ir ledus halles „Kurbads” apmeklējums.

Ziemassvētku un Jaunajā gadā laikā ir daudz labu, atsaucīgu cilvēku, uzņēmumu, organizāciju, kas vēlas bērnu svētkus padarīt vēl jaukākus.

Šogad viena no Rīgas 64. vidusskolas viena no klasēm bija sagādājusi katram bērnam dāvanu. Labdarības fonds „Bērnu rīts”, bija nogādājis Ziemassvētku vecītim bērnu un jauniešu rakstītās vēstules, par ko bērni bija ļoti pateicīgi. Bērnu Ziemassvētku vecītis šogad bija viens no SIA Rimi Latvija kolektīviem. Protams, bija ļoti daudz dažādu apdāvinātāju un sveicēju svētkos, bērni ar audzinātājiem paši rīkoja izklaides, pieturoties pie senajām latviešu tradīcijām – baļķa vilkšanas, budēļiem, maskām, dziedāšanas un cienāšanās.

2021. gadā RPBJC struktūrvienībā „Ziemeļi” tika ieviestas jaunas, jaukas tradīcijas: apsveikumi svētkos kaimiņiem, pateicības kartītes cilvēkiem, organizācijām, kas nāk ciemos, kas apdāvina. Apsveikumu un kartiņu noformēšanā izmantojam struktūrvienībā pašu bērnu un jauniešu zīmējumus, jo mūsu bērni un jaunieši ir ļoti talantīgi.

Struktūrvienība „Imanta”

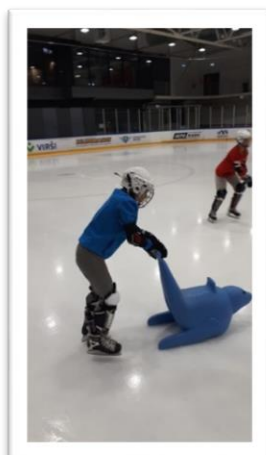
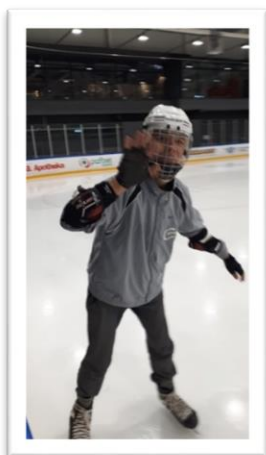
R

PBJC struktūrvienībā „Imanta” ir paredzēts vietu nodrošinājums 51 bērniem un jauniešiem, sešos dzīvokļos, no kuriem 2 dzīvokļi atrodas Mežrozīšu ielas kompleksā.

2021. gada vasaras noslēgumā RPBJC struktūrvienības „Imanta” bērniem un jauniešiem notika labdarības fonda „Bērnu rīts” organizētais pasākums – izbrauciens ar plostu pa upi. Vairāku stundu garumā bērniem bija iespēja izbaudīt lielisku braucienu ar ekskursiju, vairākkārt izpeldēties, izmēģināt supošānu, tattoo uzlīmes un baudīt gardas pusdienas.

Sadarbībā ar Latvijas izlases hokejistu Jēkabu Rēdlihu un ledus halli „Kurbads” bērniem un jauniešiem tika nodrošināta iespēja apgūt slidošanu un pildīt dažādus uzdevumus profesionālu treneru uzraudzībā.

RPBJC struktūrvienības „Imanta” nodibinājums SK „Imanta”, kur galvenais virziens ir bērnu un jauniešu fizisko aktivitāšu nodrošinājums futbolā un regbijā, aktīvi visa gada garumā piedāvāja bērniem un jauniešiem gan mērķtiecīgus treniņprocesus, gan nodrošināja iespējas startēt Latvijas čempionātos dažādās vecuma grupās, izcīnot godalgotas vietas.

Daudz prieka Ziemassvētkos RPBJC struktūrvienības „Imanta” bērniem un jauniešiem, pēc viņu velmēm, sagādāja vairāki ziedotāji: Palīdzesim.lv, skola „Domdaris”, privātskola Latreija, PIC biedrība, labdarības organizācija „Bērnu rīts”.

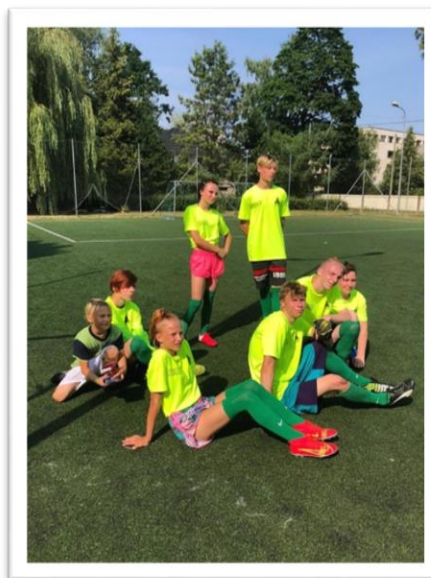
Struktūrvienība „Vita”

RPBJC struktūrvienībā „Vita” ir paredzēts vietu nodrošinājums 24 bērniem un jauniešiem, trīs dzīvokļos.

Neskatoties uz to, ka dažādas aktivitātes un pasākumus, sadarbības kavēja pašizolācijas laiks, RPBJC struktūrvienībai „Vita” gads bija notikumiem bagāts. Jaunieši arī uz pandēmiju iemācījās skatīties no pozitīvās puses.

Kā katru gadu bērni un jaunieši aktīvi piedalās Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes organizētajā sporta pasākumā „Roku rokā”, bet pasākums norisinājās vien pāris reizes.

Šis gads nav bijis izņēmums arī dažādu pasākumu, aktivitāšu un ārpus iestādes pasākumu norisē un organizēšanā. Turpinājās svētku svinēšana, tika sumināti jubilāri, jaunieši turpināja iesaistīties dažādos projektos un vienkārši labi pavadīt laiku kopā ar brīvprātīgajiem no Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes draudzes, Caritas organizācijas, un jauniegūtajiem mentoriem, kā arī citiem labvēļiem, kuri izvēlas savu brīvo laiku pavadīt.

2021. gadā RPBJC struktūrvienības „Vita” bērni un jaunieši vasaru pavadīja RPBJC struktūrvienības „Imanta” vasaras mītnē Ādažos. Pavadītais laiks dabā un meža ielokā struktūrvienībai kļuvis par neatņemamu sastāvdaļu, aktivitātes dabā un, protams, nu jau par ikgadējo notikumu kļuvušais draudzības kauss futbolā, kas saliedē gan jauniešus, gan arī darbiniekus.

Vasaras laikā kopā ar Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes draudzi un tās brīvprātīgajiem, kā arī Katoļu Baznīcas labdarības organizācija nodibinājums „Caritas Latvijas” brīvprātīgajiem bērni un jaunieši devās dažādās ekskursijās – mini zoo „Rakši”, kā arī darbinieku organizētajās ekskursijās uz „Baskāju taku”, „333 sporta bāzi”, ūdens atrakcijām, kā arī izbaudīja laiku pie jūras Lilastes pludmalē.

Gada griezumā iegūti patstāvīgi mentori, kuri ar bērniem kopā dodas pastaigās, sniedz palīdzīgu roku mācībās, kā arī iegūti vairāki labvēļi, kam pateicoties pie RPBJC struktūrvienības „Vita” tapis rotaļu laukums, iegūts sporta inventārs vasaras nodarbēm u.c.

Struktūrvienība „Apīte”

RPBJC struktūrvienībā „Apīte” ir paredzēts vietu nodrošinājums 22 jauniešiem, četros dzīvokļos.

Kopš 2019. gada septembra RPBJC struktūrvienība „Apīte” sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu „Sociālās rehabilitācijas programma ar izmitināšanu”. Pakalpojums tiek nodrošināts RPBJC struktūrvienībā „Apīte” atsevišķā ēkas daļā, 1. stāvā. Pakalpojuma mērķis ir nodrošināt jauniešiem no 18 – 24 gadu vecumam sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, lai veicinātu jauniešu izglītības iegūvi, sadzīves un sociālo prasmju, sociālās funkcionēšanas spēju uzlabošanu, motivētu un sagatavotu patstāvīgas dzīves uzsākšanai. 2021. gadā sociālo pakalpojumu „Sociālās rehabilitācijas programma ar izmitināšanu” saņēma četri jaunieši.

2021. gadā RPBJC struktūrvienības „Apīte” jaunieši apmeklēja sociālo prasmju veicināšanas grupu nodarbības, ko vadīja struktūrvienības vecākie sociālie darbinieki. Ļoti apmeklētas ir „Izsalkušo pavāru” nodarbības, kurās jaunieši apgūst dažādu ēdienu pagatavošanas prasmes. Jaunieši iecienījuši dažādas sporta aktivitātes: futbolu, nūjošanu, šķēršļu joslu, supošanu, bet ziemas laikā jaunieši dodas pilnveidot savas slidošanas prasmes.

Pēc ilgstošas dīkstāves, satīties ar citiem jauniešiem un kopīgi uzspēlēt futbolu sadraudzības turnīrā futbolā „Sadraudzības Bumba 2021”, bija jautri un savstarpēji saliedējoši. Ikdienā jaunieši apgūst prasmes ne tikai rūpēties par sevi, bet arī par apkārtējo vidi. Struktūrvienības teritorijā tiek rīkotas gan pavasara, gan rudens talkas.

Tāpat struktūrvienībā tiek svinēti arī dažādi svētki, kuru laikā jaunieši apgūst svētku svinēšanas prasmes un tradīcijas. Jāņos tiek pīti vainagi un klausītas tradicionālas dziesmas, Ziemassvētkos tiek rotāta māja, gatavota svētku maltīte un notiek savstarpēja apdāvināšanās, tāpat tiek svinētas Lieldienas, Jaunais gads un citi svētki.

Struktūrvienība „Ezermala”

RPBJC struktūrvienībā „Ezermala” ir paredzēts vietu nodrošinājums 12 jauniešiem, vienpadsmit istabās.

Jauniešu mājas darbības mērķis ir veicināt jauniešu stabilu un vispusīgu personības attīstību, attīstot un nostiprinot sociāli patstāvīgu un pieņemamu uzvedību.

Jauniešu mājas uzdevums ir sniegt jauniešiem iespēju dzīvot drošā un mājīgā vidē, nodrošinot aprūpi, audzināšanu, sociālo un psiholoģisko rehabilitāciju.

2021. gadā patstāvīgā dzīvē devās četri RPBJC struktūrvienībā „Ezermala” dzīvojoši jaunieši.

2021. gada pavasarī bija ekskursija uz Cēsīm, lai iepazītos ar ievērojamākajām vietām. Vairākas reizes jaunieši devās makšķerēt uz Lielupi un Inešu ezeru.

Struktūrvienībai tika izveidots savs profils Facebook, kur jaunieši dalās ar dažādiem notikumiem no ikdienas un svētku dienām.

Vasaras sākumā tika sarīkota talka kopā ar RPBJC struktūrvienības „Apīte” darbiniekiem, kuri sniedza palīdzīgu roku, laikā, kad struktūrvienībā „Ezermala” notika vadītāja un sociālā darbinieka nomaīņa.

Bērnu tiesību aizsardzības dienā RPBJC struktūrvienības „Ezermala” pagalmā notika ziedotāju itlabs.lv rīkotais pasākums, kurā tika spēlēts futbols, novuss, un dāvanā saņemtais *Playstation*. Treneris puīšiem novadīja kīkboksa nodarbību. Visiem bija prieks par pasākumā kopīgi pavadīto laiku.

Vasara tika pavadīta aktīvi, jaunieši apguva arī supošanas un kanoe laivas stūrēšanas prasmes, kur svarīgs ir komandas darbs. Liels prieks bija par labdarības fonda „Bērnu rīts” organizēto ūdens atrakciju apmeklējumu Mārupes Veikborda parkā.

Azartisks piedzīvojums bija Juglas Lāzertag parka apmeklējums. Vasaras noslēgumā jaunieši izglītojās Ādažu militārajā poligonā, kur katram bija iespēja iejusties „tankista” lomā, kā arī nogaršot gardās Itālijas karavīru gatavotās siera un šokolādes picas.

Savukārt RPBJC struktūrvienības „Ezermala” siltumnīcā izauga pašu stādītie tomāti, gurķi un zaļumi, kā arī gaidītā ķirbja vietā izauga arbūzs.

Rudenī jaunieši devās uz piedzīvojuma parku „Tarzāns”, kur pilnveidoja savas spējas un prasmes, lai pārvarētu dažādus šķēršļus un vienkārši pavadītu laiku kopā.

RPBJC struktūrvienībā „Ezermala” notika plaši remontdarbi. Par skaistajām telpām un jaunajām durvīm priecājas gan jaunieši, gan darbinieki.

Gada nogalē jaunieši nodarbojās ar fiziskām aktivitātēm RPBJC struktūrvienības „Ezermala” sporta zālē, kā arī visi ar prieku slidoja „Kurbads ledus hallē”.

Struktūrvienība „Jauniešu atbalsta centrs”

RPBJC struktūrvienības „Jauniešu atbalsta centrs” mērķis ir sniegt psihosociālu un emocionālu atbalstu pilngadību sasniegušiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem un viņu aizbildņiem, audzvecākiem, aizgādņiem pirms un pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanas, sociālo problēmu risināšanā. JAC sadarbībā ar RSD sniedz informāciju par dažādiem pakalpojumiem, garantijām un iespējām, sasniedzot pilngadību, lai panāktu efektīvu pārejas procesu jaunieša patstāvīgas dzīves uzsākšanai.

RPBJC struktūrvienības „Jauniešu atbalsta centrs” darbinieki savlaicīgi sniedz visu nepieciešamo informāciju par Rīgas domes Mājokļu vides departamenta 3.reģistru (Palīdzības saņemšanai reģistrē bērnus bāreņus un bērnus, kuri palikuši bez vecāku gādības), Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pieejamiem pabalstiem (ģimenes valsts pabalsts, apgādnieku zaudējuma pensija), Uzturlīdzekļu garantijas fondu un par apliecību sociālo garantiju nodrošināšanai.

JAC jau 2 gadus sniedz individuālu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu. JAC redzeslokā 2021. gada nogalē bija 808 jaunieši, no tiem 158 nepilngadīgi jaunieši.

Ar jauniešiem darbs norisinās no brīža, kad viņš sasniedz 17 gadu vecumu līdz brīdim, kad paliek 24 gadi. Šajā laika posmā katram jauniešim ir savs JAC darbinieks. Kopumā struktūrvienībā ir 13 darbinieki – vadītāja, trīs vecākie sociālie darbinieki un deviņi jaunatnes lietu speciālisti. Atbalsta sniegšanā jauniešiem ir iesaistīti brīvprātīgie un psihoterapeits.

Lai iegūtu jaunas zināšanas un prasmes, kuras tiek izmantotas un pielietotas darbā ar jauniešiem, JAC darbinieki regulāri papildina savas zināšanas apmeklējot dažādas apmācības un kursus, kā arī dodas pieredzes apmaiņas braucienos, kur dalās un saņem labās prakses piemērus darbā ar jauniešiem.

Neskatoties uz valstī noteiktiem epidemioloģiskajiem ierobežojumiem saistībā ar koronavīrusa Covid - 19 izplatību, JAC darbība neapstājās, jo šis laiks bija grūts arī jauniešiem, kuri savā būtībā ir ļoti vientuļi un atbalsts bija nepieciešams visvairāk. Jaunieši turpināja saņemt sociālās garantijas, tika domāti dažādi interesanti veidi, kā sazināties, talkā tika ņemti sociālie tīkli un dažādas lietojumprogrammas.

2021. gadā JAC darbinieki rīkoja daudzveidīgas atbalsta un izglītojošās grupas, sporta nodarbības un sporta pasākumus, tika rīkoti kulinārijas vakari, kino vakari, pārgājieni un vēl dažādi pasākumi, kas palīdzēja saliedēt gan jauniešus savā starpā, kā arī ļoti labi palīdzēja darbiniekiem iepazīt savus jauniešus un dibināt cieņpilnas un uzticamas attiecības, kas ir ļoti nozīmīgi, lai būtu iespējams sastrādāties un izveidot ilgstošas attiecības.

JAC darbinieki viesojās citās RPBJC struktūrvienībās, lai iepazīstinātu jauniešus ar sociālajām garantijām, pakalpojumiem un JAC darbību. Tika iesaistīti Rīgas Stradiņa universitātes maģistrantūras brīvprātīgie studenti no Nigērijas.

Vasarā tika izmantota iespēja, kad varēja rīkot dažādus āra pasākumus, piemēram, aktīvi norisinājās futbola turnīrs starp RPBJC struktūrvienībām, liela uzmanība tika veltīta pasākumam „Gabaliņš vasaras”, kurš bija paredzēts jauniešiem un viņu aizbildņiem, lai iepazītos ar JAC un tā piedāvātajiem pakalpojumiem un aktivitātēm. Pasākuma laikā notika volejbola turnīrs, dārza spēļu aktivitātes, viesojās jūtuberis Niklāvs un vakara noslēgumā bija kino vakars.

Liela nozīme šajā laikā palika dažādiem projektiem, kuru ietvaros jauniešiem bija iespēja īstenot ēst gatavošanas prasmes, piedalīties izglītojošās nodarbībās, kā piemēram, Rīgas pilsētas Pašvaldības Jauniešu iniciatīvu konkursa papildus kārtas ietvaros apstiprinātā projektā „Jaunieši pasaules virtuvē”.

Arī 2021. gadā turpinājās darbība projektā „Proti un dari”, tika iesaistīti 8 jaunieši.

Rudens mēnešos tika organizētas orientēšanās spēles „Muzeji Rīgā”, „Pieminekļi Rīgā”, „Teātri Rīgā”, jauniešiem tika izsniegtas kartes ar objektu nosaukumiem, tie jāatrod, jānofotografējas un tas kurš pirmais bija veicis uzdevumu, tika pie balvām.

Sadarbībā ar sociālo projektu „Ligero” kopā ar jauniešiem apmeklējām „Atrodi savu darba devēju”. Šajā pasākumā vēlējamies parādīt jauniešiem ar invaliditāti, ka viņi ir ne tikai gaidīti sabiedrībā, bet arī darba tirgū.

Sadarbībā ar Biedrības „Baltijas HIV asociāciju”, tika īstenota „Bezmaksas HIV, C, B hepatītu un sifilisa testēšana.

Otrie Ziemassvētki jeb „Ziemassvētku pusdienas” bija sirsnīgs un ģimenisks pasākums īpaši veltīts laiks priekš tiem jauniešiem, kuri svētkus nesvin vai arī nav tuvu cilvēku ar kuriem tos sagaidīt. Pasākuma laikā brīvprātīgie rūķi organizēja radošās darbnīcas, tika gatavotas svētku pusdienas, klāts galds un protams neizpalika bez dāvanām (atbalstu sniedza labdarības biedrība „Bērnu rīts” un biedrība „Dari Vari”).

Un ļoti daudz citas interesantas informācijas par notiekošo RPBJC struktūrvienībā “Jauniešu atbalsta centrā” var uzzināt sekojot lapai Facebook - [f/RPBJCjauniesuatbalstacentrs](https://www.facebook.com/RPBJCjauniesuatbalstacentrs).

Struktūrvienība „Krīzes centrs”

RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” ir paredzēts vietu nodrošinājums 30 bērniem un jauniešiem. RPBJC struktūrvienība “Krīzes centrs” ir bērnu īslaicīgās uzturēšanās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija, kura nodrošina mājokli, pilnu aprūpi, sociālo un psiholoģisko rehabilitāciju bērniem un jauniešiem ar izmitināšanu vai bez izmitināšanas, kuriem ir nepietiekama saikne ar ģimeni un kuri lielāko daļu laika pavada uz ielas un citos bērna attīstībai nepiemērotos apstākļos, kuri padzīti vai aizmukuši no mājām un nakšņo uz ielas, gan bērni, kurus pieaugušie nepietiekami uzrauga un aprūpē. Pakalpojuma sniegšanas periodā struktūrvienība „Krīzes centrs” nodrošina bērna likumiskajiem pārstāvjiem un ģimenes locekļiem psihoemocionālo un sociālo atbalstu, izglītojošas un atbalsta grupas, psihologa vai psihoterapijas speciālista divas konsultācijas.

2021. gadā RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” kopumā tika uzņemti 194 bērni.

RPBJC struktūrvienības „Krīzes centrs” galvenais mērķis ir nodrošināt iespēju bērniem augt funkcionāli labvēlīgās ģimenēs. RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” notiek ļoti aktīvs darbs ar ģimenēm t.sk. 2 mēnešus pēctecībā, kas nodrošina sasniegtā rezultāta nostiprināšanu. RPBJC struktūrvienības „Krīzes centrs” uzdevums ir nodrošināt klienta vajadzībās balstītu pakalpojumu,

attīstīt vecāku resursus. Notiek intensīvs komandas darbs, balstīts uz Krīzes intervences pakalpojuma principiem. 2021. gadā RPBJC struktūrvienība „Krīzes centrs” sniedza krīzes intervences pakalpojumu vairāk nekā 45 bērnu un jauniešu ģimenēm. Līdz 2021. gada 31. decembrim 117 bērni no 194 bērniem tika atgriezti ģimenē.

RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” notiek aktīva sadarbība ar audžuģimenēm un tiek darīts viss, lai bērnam būtu iespēja augt ģimeniskā vidē, ja nav iespējas atrasties bioloģiskā ģimenē. Kopumā 2021. gadā audžuģimenēs ievietoti 40 bērni.

RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” katru mēnesi ir viena tēma, kuras ietvaros bērniem notiek izglītojoši un izklaidējoši pasākumi. Veidojam bērnos un jauniešos izpratni par kultūru, vērtībām, tradīcijām:

*Janvāris – „Jaunais gads ir klāt!” Bērni apmeklēja „Lido” parku;

*Februāris – „Draudzības mēnesis.” Sadarbībā ar Latvijas bāreņu un audžu ģimeņu atbalsta centru „Sirota.lv” bērniem tika noorganizēts *Kvests* svaigā gaisā;

*Marts – „Gaidot pavasari!” Bērni apmeklēja Rīgas Zooloģisko dārzu, piedalījās pastaigā pa Zaķusalu;

*Aprīlis – „Lieldienas.” Stafetes, olu ripināšana, Lieldienu šokolādes olas. Ciemiņi no Turcijas vēstniecības, zaļumu audzēšana, vērot augu dīgšanu, augšanu. Dino Zoo - iepazīt dzīvnieku pasauli;

*Maijs – „Gaidot vasaru.” Māmiņdienas apsveikumu kartiņu gatavošana, kūku cepšana, svētku galda noformēšana, Rīgas Zooloģiskā dārza apmeklējums;

*Jūnijs – „Ziedu mēnesis.” Latvijas tradīciju saglabāšana, Līgo svētku svinēšana, desiņu cepšana, dziesmu dziedāšana un dažādu spēļu spēlēšana;

*Jūlijs – „Vasaras prieki.” Peldēšana un dažādas sporta aktivitātes Ķīpsalas pludmalē, Akropoles rotaļu laukums, fizisko spēju izkopšana, atpūtas centra „Lido” apmeklējums, pozitīvas emocijas, Krīzes centrā muzikālas rotaļas, muzikālo spēju attīstīšana;

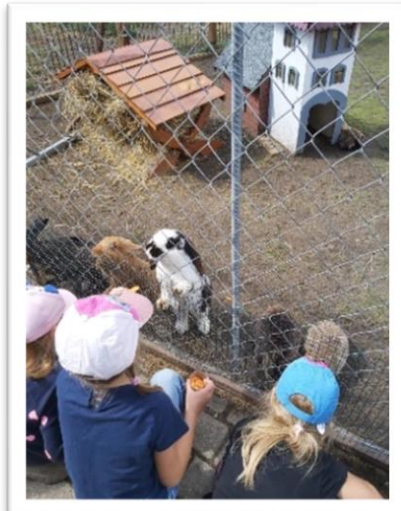
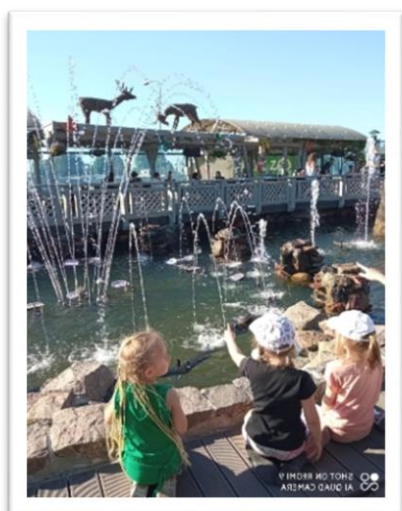
*Augusts – „Gatavošanās skolai.” Gatavošanās zinību dienai, pīrādziņu un cepumu cepšana;

*Septembris – „Zinību mēnesis.” Zinību dienas atzīmēšana ar svētku galdu.

*Oktobris – „Helovīns.” Darbs ar dabas materiāliem (ķirbju grebšana). Muzikālās rotaļas, muzikālo spēju izkopšana;

*Novembris – „Valsts svētku mēnesis.” Bērni iepazīna savu pilsētu, Doma laukumu, Brīvības pieminekli, svinēja Latvijas proklamēšanas dienu;

*Decembris – „Jautrie Ziemassvētki.” Piparkūku cepšana, telpu izrotāšana, eglītes pušķošana, Ziemassvētku svinēšana (dziesmu dziedāšana, rotaļas ar rūķiem). Jaunā gada sagaidīšana (svētku galds, dziesmas, rotaļas). Bērnos un jauniešos tiek veidota izpratne par kultūru, vērtībām un tradīcijām.

Mobilā brigāde sniedz sociālu un informatīvu atbalstu sociālā riska grupu bērniem un viņu ģimenēm, veicot apsekojumus dzīvesvietā, reidus sadarbībā ar Rīgas pašvaldības policiju, kā arī reaģējot uz krīzes un ārkārtas situācijām (darbojas no 01.12.2009.). Mobilajā brigādē strādā divi darbinieki (sociālais darbinieks un jaunatnes lietu speciālists).

Mobilās brigādes mērķis ir, pamatojoties uz RSD, Rīgas bāriņtiesas u.c. institūciju pieprasījuma, veikt ģimeņu ar bērniem apsekojumus dzīvesvietā vakara stundās, lai izvērtētu sociālo situāciju ģimenēs, kā arī veikt reidus jauniešu pulcēšanās vietās.

Mobilās brigādes darbības funkcijas:

- ⊗ Apsekošana dzīvesvietā (Rīgas pilsētas pašvaldības teritorijā) pēc plkst. 17.00 darba dienās (laiks var tikt mainīts atbilstoši iesniegtajam pieteikumam vai pieprasījumam) – pamatojoties uz Rīgas bāriņtiesas, RSD, krīzes centru sniegto Apsekošanas pieteikumu, kā arī Rīgas pašvaldības policijas, skolas sociālā pedagoga sniegto pamatoto pieprasījumu.

- ⊗ Pēc apsekošanas tiek sniegts ziņojums pieteikuma iesniedzējam, kā arī vajadzības gadījumā sniegti ieteikumi tālākas situācijas risināšanā; reidi sadarbībā ar Rīgas pašvaldības policiju, kas tiek veikti jauniešu pulcēšanās vietās, (ja nepieciešams, notiek arī apsekojumi dzīvesvietā); sadarbība ar iesaistītajām institūcijām - Rīgas bāriņtiesu, RSD, krīzes centriem, sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijām, vispārējās izglītības iestādēm, Rīgas pašvaldības policiju u.c.

Galvenie iemesli apsekošanai dzīvesvietā ir bērna pamatvajadzību nodrošināšana un ģimenes situācijas noskaidrošana apsekošanas brīdī (alkohola lietošana, sadzīves apstākļi u.c.).

5.tabula. Mobilās brigādes veiktie apsekojumi dzīvesvietā un reidi

	2019	2020	2021
Apsekojumu skaits dzīvesvietā	570	395	173
Reidu skaits	80	8	-

Rīgas patversme

Rīgas patversme ir pašvaldības iestāde, kas izveidota 2002. gadā. No 2007. gada līdz šim brīdim to vada direktore Dagnija Kamerovska.

Rīgas patversmes struktūru veido četras nodaļas – Sociālās rehabilitācijas nodaļa, Mobilā brigāde, DC, Ģimenes ārsta prakse un Saimniecības nodaļa.

2021. gada precizētais pamatbudžets – 1 653 727 EUR. Darbinieku vidējā mēnešalga – 745 EUR, sociālajiem darbiniekiem – 950 EUR, aprūpētājiem – 650 EUR.

2021. gada nogalē Rīgas patversme nodarbināja 86 darbiniekus, tai skaitā 61 sievietes un 25 vīriešus. Rīgas patversmē strādāja ģimenes ārste, trīs medmāsas, psihologs, 18 sociālā darba speciālisti un 26 sociālās aprūpes speciālisti. Pārējie darbinieki veica grāmatvedības, administratīvos, apsaimeņošanas un tehniskos darbus.

Augstākā izglītība ir 30 darbiniekam, 17 sociālā darba speciālistiem ir augstākā izglītība sociālajā darbā, pieciem no tiem ir profesionālais maģistra grāds sociālajā darbā. Aprūpes speciālistu vidū otrās pakāpes augstākā izglītība ir diviem darbiniekiem. Pārējiem aprūpes speciālistiem ir vidējā vai vidējā profesionālā izglītība. Psihologam ir sociālo zinātņu maģistra grāds psiholoģijā un maģistra grāds pedagoģijā.

Katru gadu tiek nodrošināta darbinieku tālākizglītība, ievērojot viņu izteiktās vēlmes, kā arī vadības un tiešo vadītāju ieteikumus un prasības. Katrs sociālā darba speciālists gadā apmeklē mācības vismaz 24 stundu apmērā, bet aprūpētāji – astoņu stundu apmērā. Sociālā darba speciālisti periodiski apmeklē seminārus profesionālās saskarsmes/komunikācijas un konfliktu risināšanā, stresa un izdegšanas mazināšanā, jo darbs ar Rīgas patversmes klientiem ir ļoti specifisks.

Rīgas patversmju klientiem dienas laikā ir iespēja apmeklēt un uzturēties DC, Katoļu ielā 57, kas klientiem nodrošina higiēnas pasākumu, sociālo darbinieku konsultācijas un brīvā laika pavadīšanas iespējas.

Dienas centra sniegtās iespējas

Var saņemt speciālistu konsultācijas (sociālā darbinieka, psihologa)

Var izmantot bibliotēkas pakalpojumus, internetu

Var saņemt ģimenes ārsta pakalpojumus

Var piedalīties dažādās dienas centra organizētajās aktivitātēs, lietderīgi pavadot laiku

Var izmantot dušas un veļas mazgāšanas pakalpojumu

Var saņemt dzimūšanai un gadalaikam atbilstošu apģērbu un apavus

Rīgas patversmes DC 2021. gads iesākas ar Covid - 19 infekcijas ierobežošanas pasākumiem. No 06.01.22.-22.02.22. tika pārtraukts Dienas centra pakalpojums un karantīnas apstākļos izmitināti Covid - 19 slimnieki, kuru aprūpē un veselības uzraudzībā iesaistījās DC darbinieki, ģimenes ārsta prakse. Karantīnas ievērošanu nodrošināja arī Zemessardze un Rīgas pašvaldības policija.

Dienas centra darbība un pakalpojumu sniegšanu ierastajā kārtībā atsākās 22.02.22. Ievērojot drošības pasākumus, notika grupu nodarbības nelielās (līdz 5 dalībniekiem) grupās. Reizi nedēļā notika „Kino draugu” grupa, kura gaidīja psihologa piedāvāto dokumentālo kino filmu izlasi (ceļojumi, dabas tēmas), veicinot savstarpēju komunikāciju, sava viedokļa izteikšanu. Katru ceturtdienu turpinājās nodarbības zīmēšanā, attēlu krāsošanā, krustvārdu mīklu risināšana. Iemīļota nodarbe klientiem joprojām bija televizora skatīšanās.

Tradicionāli notika svētku organizēšana visiem DC klientiem (valsts svētki, gadu mija, Lieldienas). Svētkos pozitīvās emocijas klientiem vēl vairāk pastiprināja dažādi sagādātie cienasti.

Sakarā ar epidemioloģisko situāciju un drošības pasākumu ievērošanu, DC darbība tika pārorganizēta un ar klientiem vairāk strādāts individuāli.

Rīgas Centrālās bibliotēkas grāmatu izsniegšanas punkts 2021. gadā tika atvērts augustā un septembrī.

DC klienti tika nodrošināti ar IAL, visur notika dezinfekcija. Piesardzības pasākumi gan DC klientus, gan darbiniekus pasargāja no inficēšanās ar Covid - 19.

Rīgas patversmes Sieviešu nodaļa arī 2021. gadā nodrošināja iepriekšējo gadu projektos uzsāktās aktivitātes. Projekta „Zaļie īkšķīši” ietvaros klientes iesaistījās esošo apstādījumu un augļu koku apkopšanā, jaunu apstādījumu, dārzeņu, garšaugu dobjū veidošanā, kā arī siltumnīcu kopšanā. Klientes mācījās jaunas prasmes un atjaunoja jau esošās, mācījās atbildību par uzticēto darbu, gūstot gandarījumu par rezultātiem. Projekta „Gatavojam kā mājās” ietvaros tika organizētas pavārmākslas meistarklases, gatavotas svētku maltītes un klāti svētku galdi. Klientes atsvaidzināja plānošanas un maltīšu gatavošanas prasmes grupu darbos.

Darbs ar grupām Rīgas patversmes Sieviešu nodaļā 2021. gadā notika periodiski, jo Covid - 19 ierobežojumu dēļ ne vienmēr bija iespējams veikt grupu darbu. Tomēr arī 2021. gadā klientes aktīvi piedalījās dārza darbos, nelielās grupās piedalījās pavārmākslas nodarbības. Grupu darbs tika organizēts gan iekštelpās, gan arī ārā, atbilstošos laikapstākļos, nodrošinot klientēm atbalsta grupas un klientu iecienītās dekoru veidošanas darbnīcas. 2021. gadā notika 17 pavārmākslas meistarklases, 26 rokdarbu grupu nodarbības, kā arī 74 atbalsta grupas nodarbības.

2021. gadā plaša Lieldienu un Ziemassvētku svinēšana nebija iespējama pandēmijas dēļ, tomēr arī 2021. gadā neizpalika sagādātās dāvanas Rīgas patversmes klientēm. RSD DC „Ābeļzieds” dāvāja sarūpētās saldumu dāvāniņas, adītas zeķes, kas klientēm bija gan noderīgi, gan patīkami. Pandēmijas laikā RSD DC „Ābeļzieds” nebija iespējams personīgi sveikt Sieviešu nodaļas iemītnieces, taču, ievērojot drošības pasākumus, sveicienus no ziedotājiem nodeva Rīgas patversmes darbinieki, iejūtoties dažādos pasaku tēlos, tādejādi padarot iemītnieku ikdienu priecīgāku.

Rīgas patversmes Sieviešu nodaļā 2021. gadā pavisam kopā ar Covid - 19 slimoja 39 iemītnieces, kā arī 117 personām tika noteikts kontaktpersonas statuss.

Rīgas patversmes Vīriešu nodaļā 2021. gadā pavisam kopā ar Covid - 19 slimoja 57 iemītnieki, kā arī 116 personām tika noteikts kontaktpersonas statuss.

Rīgas patversmes Vīriešu nodaļā, atbilstoši noteiktajiem drošības pasākumiem, ēdamtelpā un koplietošanas telpās iemītnieki uzturējās tikai ar mutes un deguna aizsegumiem un ievēroja divu metru distanci. Covid - 19 slimnieki un kontaktpersonas tika izolētas no pārējiem iemītniekiem, tā mazinot vīrusa izplatību.

Rīgas patversmes Vīriešu nodaļas klientu izglītošanā, atbalstīšanā un iedrošināšanā iesaistījās brīvprātīgie. Nodibinājums „Nova vita” nodrošināja Betlēmes Žēlsirdības mājas Atkarīgo Rehabilitācijas programmu, kā arī Svētā Lūkas atbalsta biedrības Sociālās rehabilitācijas un resocializācijas centrs nodrošināja atbalstu bijušajiem ieslodzītajiem.

Sociālās aprūpes centrs „Mežciems”

Rīgas sociālās aprūpes centrs „Mežciems” (turpmāk – Centrs) savu darbību uzsāka 1975. gada 3. novembrī. Tas atrodas Rīgas klusajā un zaļajā zonā – Mežciemā, Malienas ielā 3A. No 2018. gada 4. aprīļa Centru vada direktore Solvita Rudoviča.

Centrs nodrošina klientu diennakts sociālo aprūpi, sociālo rehabilitāciju un medicīnisko aprūpi, kā arī dzīvojamo platību, kas iekārtota atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim. Klienti tiek nodrošināti ar gadalaikam piemērotu apģērbu un apaviem. Klientiem tiek nodrošināta ēdināšana četras reizes dienā, nepieciešamības gadījumā – diētiskā ēdināšana. Centra klienti dzīvo 77 vienvietīgās, 58 divvietīgās istabās.

2021. gadā divreiz tika veiktas izmaiņas Centra amatu un algu sarakstā. Lai mazinātu personāla mainību un paaugstinātu konkurētspēju, no 01.01.2021. speciālistu un darbinieku amatiem tika paaugstinātas mēnešalgas. Lai uzbalotu pakalpojumu kvalitāti no 01.04.2021. tika izveidota jauna amata vieta – Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļas vadītāja vietnieks, vecākais sociālais darbinieks; sociālā rehabilitētāja amata vietu skaits palielināts par 1.5; sociālā aprūpētāja amata vietu skaits palielināts par 2 amata vietām un aprūpētāja amata vietu skaits palielināts par 8.25. Veselības aprūpes nodaļā medicīnas māsas amata vietu skaitu palielināts par 2.25.

2021. gada pamatbudžets bija 3 011 956 EUR. Darbinieku vidējā darba alga uz decembra mēnesi sastādīja – 646,16 EUR, sociālajiem darbiniekiem – 950 EUR, sociālajiem aprūpētājiem – 800 EUR, medicīnas māsām – 985 EUR, aprūpētājiem – 650 EUR.

2021. gadā no kopējiem izdevumiem 60% tika izlietoti algām un nodokļiem, 10% iemītņiem ēdināšanai, bet 5% komunālajiem pakalpojumiem. Atbilstoši RD noteiktajam cenrādī par uzturēšanos Centrā diennaktī noteikta maksa – 26,11 EUR.

Centrā ar 01.04.2021. ir samazināts vietu skaits – no 263 uz 193 klientu vietām. Vietu skaits samazināts, lai klientiem varētu nodrošināt ģimeniskāku vidi, kā arī personālam radītu ērtākus darba apstākļus. 2021. gada 31. decembrī Centrā dzīvoja 187 klienti, jo Centra klientu istabu remonta laikā, kā arī Covid - 19 uzliesmojuma laikā, klienti netika uzņemti.

No 187 klientiem – 30 bija vīrieši un 157 sievietes. Vecumā no 51 līdz 61 gadiem – 10 klienti, vecumā no 62 līdz 69 gadiem – 25 klienti, vecumā no 70 līdz 79 gadiem – 54 klienti, vecumā no 80 līdz 89 gadiem – 79 klienti, savukārt virs 90 gadiem – 19 klienti. 139 klienti bija Latvijas pilsoņi, 41 klienti nepilsoņi un septiņi ārzemnieki (ar patstāvīgās uzturēšanās atļaujām). 157 klientiem ir vecuma pensijas, 27 – invaliditātes pensijas saņēmēji un trīs – valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji.

Gada laikā Centrā tika uzņemta 50 persona: 44 sieviete un 6 vīrieši, bet no Centra izstājās 21 vīrieši un 56 sievietes (mirušas 82 personas, atgriezušās mājās sešas personas un pārcēlušās uz citu institūciju astoņas personas). Vidējais Centrā dzīvojošo klientu vecums bija 78,5 gadi (80,1 gads – vīriešiem un 76,8 – sievietēm). 2021. gada laikā vecākajai Centra klientei bija 104 gadi, bet jaunākajam – 41 gads.

Atbilstoši apstiprinātajam amatu un algu sarakstam uz 31.decembri Centrā kopā ir 144,5 amata vienības, savukārt nodarbināto skaits – 138 darbinieki, no kuriem 120 ir sievietes un 18 vīrieši. Vairāk kā 100 darbinieki ir tieši saistīti ar klientu atbalstu ikdienā: sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas, veselības aprūpes pakalpojumu un higiēnas nodrošināšanu, dzīves telpas uzkopšanu, dažādu aktivizēšanas pasākumu un aktivitāšu organizēšanu.

Centrā nodarbinātajiem cilvēkiem ir dažāda līmeņa izglītība: 8 darbiniekiem ir augstākā izglītība ar maģistra grādu, 32 darbiniekiem ir pirmā vai otrā līmeņa augstākā izglītība, 72 ir vispārējā vidējā vai vidējā profesionālā izglītība un 26 darbiniekiem ir pamatizglītība un papildu dažādosursos iegūta izglītība.

Centra darbinieki katru gadu apmeklē apmācības savu zināšanu un prasmju pilnveidošanai. Iespēju robežās tiek organizētas apmācības arī uz vietas Centrā. 2021. gadā darbinieki piedalījušies 30 dažāda veida apmācībās un semināros.

Pieredzes apmaiņas nolūkā Centra darbinieki 2021. gadā apmeklēja Sociālās aprūpes centru Tērvete”.

Neskatoties uz to, ka 2021. gads iezīmējās ar Covid - 19 pandēmiju un ārkārtējo situāciju, tika svinēta klientes Anastasija Kirjušinas 104 gadu jubileja, Centra darbinieku un tuvāko radnieku lokā.

2021. gada 3. novembrī Centram tika atzīmēta 46 gadu jubileja.

RD priekšsēdētāja pateicības rakstu par ilggadīgu darbu, profesionalitāti, veicot savus amata pienākumus, saņēma Centra Sociālā darba nodaļas sociālais darbinieks Māris Zemītis un Uzkopšanas un apkalpošanas nodaļas saimniecības pārzine Vanda Linkēviča.

Pamatojoties uz klientu un darbinieku aptaujas rezultātiem, Centra pateicības rakstus par godprātīgu darbu 2021. gadā saņēma sekojoši darbinieki:

Darbinieku nominācijas:

- ⊗ Atsaucīgākais – Karīna Kurtiša – veselības aprūpes nodaļas vadītāja;
- ⊗ Sirsnīgākais – Sandra Kalniņa – sociālā aprūpētāja;
- ⊗ Smaidīgākais – Aneta Gricaičuka-Puriņa – sociālā darba nodaļas vadītāja;
- ⊗ Atbildīgākais – Jeļena Vaškēviča – saimniecības nodaļas vadītāja p.i.;
- ⊗ Koleģiālākais – Rolands Grobiņš – aprūpētājs.

Klientu nominācijas:

- ⊗ Atsaucīgākais – Māris Zemītis – sociālais darbinieks;
- ⊗ Sirsnīgākais – Vilnis Gricaičuks-Puriņš – sociālais rehabilitētājs;
- ⊗ Smaidīgākais – Liene Briede – sociālais rehabilitētājs;
- ⊗ Draudzīgākais – Gaļina Dubrovska – sociālā aprūpētāja;
- ⊗ Koleģiālākais – Artis Silavnieks – aprūpētājs.

2021. gadā saslimušo klientu skaits ar Covid - 19 infekciju bija 89 klienti. 2021. gadā tika veikta 187 klientu vakcinācija, līdz gada beigām visi Centra klienti, kuri bija vakcinēti bija saņēmuši arī balstvakcināciju. 2021. gadā profilakses nolūkos 25 klienti tika vakcinēti ar *Prevenar* 13 vakcīnu, kā arī 168 klientiem tika veikta gripas vakcinācija. Centrā atrodas seniori ar dažādām hroniskām saslimšanām, daudziem ir jānodrošina pārsiešanas, stomas maisu nomaiņa, katetru maiņa, episcistomas maiņa u.c. manipulācijas. Lai nodrošinātu medicīnisko manipulāciju veikšanu, piesaistītas arī medicīnas māsas no SIA „Aprūpes birojs”, kas veic pārsiešanas, tiem kuriem tas nepieciešams.

Covid - 19 izplatības ierobežošanai tika nodrošināts arī speciālais aprīkojums – pulsa oksimetri, skābekļa koncentratori. Atbilstoši epidemioloģiskajām prasībām valstī un iekšējos normatīvajos aktos, izveidota bīstamo atkritumu savākšanas vieta. Tika izstrādāta un papildināta detalizēta Covid-19 infekcijas ierobežošanas kārtība. Ļoti lieli finanšu resursi tika novirzīti, lai iepirktu IAL un nepieciešamo aprīkojumu, inficēšanās riska mazināšanai, kā arī, lai cīnītos ar Covid -19 vīrusa radītajām sekām.

Daudzi klienti un darbinieki, kuri pārslimoja, vēl joprojām cīnās ar Covid - 19 radītajām komplikācijām. Viskritiskākā situācija Centrā bija gada sākumā, jo slimoja ne tikai klienti, bet liela daļa darbinieku, tāpēc nācās piesaistīt papildus personāla resursus. Lielu atbalstu sniedza trīs medicīnas māsas no ambulatorajām veselības aprūpes iestādēm un piecas medicīnas māsas no NBS armijas štāba medicīnas dienesta, kuras nodrošināja veselības aprūpi Centra klientiem. Lai nodrošinātu sociālās aprūpes pakalpojuma nepārtrauktību pandēmijas laikā, tika veikts iepirkums arī par aprūpes personāla piesaisti. Iepirkuma rezultātā tika noslēgts līgums ar SIA „Senior Latvia” par vienu līdz trīs papildus aprūpētāju piesaisti dienā.

Neskatoties uz to, ka Centrs saņēma IAL un dezinfekcijas līdzekļus no valsts, 2021. gadā Covid-19 ierobežošanai iegādātas preces par 50 483,95 EUR, no tiem IAL iegādei izlietoti 28 458,91 EUR.

Centra vides uzlabošanai 2021. gadā tika izremontēta un veikta mēbeļu, aprīkojuma un santehnikas nomaiņa 11 klientu istabās, 2 noliktavas telpās, 2 darbinieku kabinetos, 5 sanitārajos mezglos. Pabeigta klientu relaksācijas telpas iekārtošana – tā aprīkota ar speciālo inventāru un iekārtām.

Saistībā ar vides pieejamības vadlīnijām publiskām būvēm un telpām un publiskajai ārtelpai, Centrā ir veikti vairāki uzlabojumi - izremontēts kāpņu laukums B1 gaitenim, ierīkotas automātiski atveramas bīdāmās durvis uz pastaigu laukumu iekšpagalmā, ierīkotas divu līmeņu margas pie Centra galvenās ieejas un telpā uz C1 gaiteni, visos klientu un koplietošanas sanitārajos mezglos (tualetes, dušas telpas) ierīkotas personāla izsaukuma pogas ārkārtas situācijām divos līmeņos.

Ar Rīgas domes Īpašuma departamenta finansējumu pilnībā tika izremontēts B3 gaitenis - klientu istabas, darbinieku kabineti, sanitārie mezgli, izveidojot arī papildus vienu sanitāro mezglu atbilstoši higiēnas prasībām.

2021. gadā aktivitāšu un pasākumu organizēšanai traucēja ierobežojumi, kas tika noteikti Covid - 19 epidemioloģisko apsvērumu dēļ.

Bet, neskatoties uz Covid - 19 ierobežojumiem, Centrā regulāri notika, sociālās rehabilitācijas pasākumi un klientu aktivizēšanas ietvaros, organizēti dažādi pasākumi, kā arī citas aktivitātes. Centrā 2021. gadā notika 9 viesmākslinieku uzstāšanās (koncerti, teātri u.c.), 8 gadskārtu un īpašu svētku pasākumi (Liieldienas, 4. maijs, Jāņi, Vecļaužu diena, iestādes dzimšanas diena, 11. un 18. novembra svētki, Ziemassvētki un Jaunais gads), 17 stāstnieku/grāmatu klubiņa nodarbības, 47 mūzikas pulciņa nodarbības, 12 video/kino filmu skatīšanās uz lielā ekrāna, 72 boccia nodarbības, 16 petankas/kroketa spēles, 95 galda spēļu nodarbības, 5 galda un sporta spēļu sacensības, 9 scrapbooking nodarbības, 36 dažādu rokdarbu interešu pulciņa nodarbības/radošās darbnīcas, 41 kulinārijas nodarbība, 39 kanisterapijas nodarbības grupā un individuāli, 63 deju un kustību terapijas nodarbības. Sadarbībā ar Labklājības departamentu, projekta „Veselīgs rīdzinieks veselā Rīgā” ietvaros organizētas 37 nodarbības (mākslas terapijas nodarbības, deju un kustības terapijas, mūzikas terapijas nodarbības). Katra mēneša beigās tika sumināti arī mēneša jubilāri, kuri dzimšanas dienu varēja svinēt uzaicinot tuvākos draugus, Centra iemītniekus. Jubilejas reizēs klientus iepriecināja arī SIA Narvesen Baltija, kuri katram jubilāram gatavoja dāvanu. Regulāri (1-2 reizes nedēļā) notika grāmatu maiņas bibliotēkā, fiziskās aktivitātes grupās un citas brīvā laika pavadīšanas iespējas 4 SMART TV atpūtas vietās un 12 TV dzīvojamo gaitēņu atpūtas nišās. Notikušas 85 garīga rakstura aktivitātes, konfesiju/draudžu dievkalpojumi, aizlūgšanas, svētbrīži: 46 luterāņu draudzes, 10 katoļu draudzes un 9 pareizticīgo draudzes. Notikušas arī 12 luterāņu draudzes Bībeles stundas, 3 katoļu draudzes Bībeles stundas, 1 pareizticīgo draudzes Bībeles stundas un 4 kristīga rakstura koncerti, diskusijas un citi pasākumi. Publiskais internets Centra iemītniekiem pieejams pie diviem datoriem.

IKSD projekta „Prieks būt kopā sava lokā” ietvaros notika 128 aktivitātes: 10 foto darbnīcas ar izstādi, 10 scrapbooking darbnīcas ar zīmogvaska iespējām, 15 netradicionālo mūzikas instrumentu relaksācijas nodarbības, 17 boccia nodarbības ar noslēguma spēles turnīru, 10 kulinārijas gardēžu nodarbības, 10 epoksīdsveķu liešanas darbnīca, 46 fizioterapijas vingrošanas nodarbības ar papildriku elementiem, 10 attālinātās saziņas viesu tikšanās, izbrauciens ārpus Centra uz mājas zoo, un Motormuzeja apmeklējums.

Centra klientiem tika noorganizētas 3 ekskursijas uz: Babītes rododendru dārzu (12 klientiem ar 9 pavadoņiem), mājas zoo „Brieži” (16 klientiem ar 7 pavadoņiem), mājas zoo “Līcīši”, Jelgavas karamēļu darbnīca (13 klientiem ar 6 pavadoņiem).

2021. gadā Centram notikusi arī sadarbība projektā „Eņģeļu pasts”, klientiem saņemot dāvanas: sociālajā projektā PIEPILDI SAPNI 12 dāvanu sūtījumi, sociālajā projektā DZIMŠANASDIENA saņemti 14 dāvanu sūtījumi, sociālajā projektā VĒSTULES UN KARTIŅAS saņemti 19 sūtījumi, sociālajā projektā LIELDIENAS saņemts 1 dāvanu sūtījums; sociālajā projektā GARDUMU GROZS saņemts 1 dāvanu sūtījums, sociālajā projektā ZIEMASSVĒTKI saņemti 176 dāvanu sūtījumi. Ziedojumos klientiem personīgi no privātpersonām saņemti: 76 TV, izvietoti klientu istabās, 34 reizes dažādi ziedojumi gardumi, našķi, dāvaniņas klientiem. Par ziedoto naudu Centra finanšu kontā iegādātas gaismas burbuļcaurules un luminiscējošā slota relaksācijas telpai. Iegādāti un uzstādīti 2 SMART TV klientu mazajā zālē un ēdamzāles foajē. Kopumā 2021.gadā uzrakstīti un papildus finansējums saņemts 3 projektiem: RD IKSD - „Prieks būt kopā savā lokā”, kas tika realizēts no 08.03.21. - 19.11.21., kā arī NVA projekts, ar 50 % valsts finansējumu un 50 % RD IKSD finansējumu - „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvā laikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs” – realizēts no 01.06.21. - 31.08.21., kurā iesaistīti 17 skolēni. Vēl piedalījāmies 2 projektos: algotie pagaidu sabiedriskie darbi sadarbībā ar RD LD, kurā iesaistītas 3 personas. Biedrības NSUS projekti (klientu dāvanas Ziemassvētkos, dzimšanas dienās u.c.)

Lieli finanšu resursi tika ieguldīti nodrošinot Rīgas domes Labklājības departamenta realizēto projektu „Pretkritienu sistēmas tehnoloģijas ieviešana sociālajos aprūpes centros Rīgā”. Centrā uzstādīti 80 pretkritienu sensori/kameras un uzstādīta apkalpošanas sistēma.

Sadarbībā ar Labklājības departamentu 04.08.2021. noslēgts līgums ar biedrību „Caritas Latvija”, par brīvprātīgo iesaisti Centrā, darbojušies 16 brīvprātīgie. Centram jau vairāku gadu garumā ir laba sadarbība ar 4 brīvprātīgajiem, kuri regulāri iesaistās gan vadot aktivitātes, gan nodarbības.

Sadarbojoties ar dažādām mācību iestādēm, Centrs 2021. gadā nodrošināja prakses vietu vienpadsmit studentiem no piecām izglītības iestādēm – Latvijas universitātes, Latvijas Universitātes Rīgas 1. medicīnas koledžas, Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledžas, mācību centra „Buts”, kā arī Latvijas Tālmācības profesionālā centra. Praksi Centrā izgāja topošie: 1 sociālais darbinieks, 2 sociālie rehabilitētāji, 1 podologs, 3 aprūpētāji, 4 māsu palīgi. Sadarbībā ar Valsts probācijas dienestu, deviņām personām bija iespēja sodu izciest, atstrādājot noteiktu stundu skaitu sabiedrības labā.

Laba sadarbība jau vairāku gadu garumā Centram ir ar biedrību „Radošā apvienība jauniešiem „Trepes””, biedrību „Spārnotie riteņi”, kuri organizēja dažādus pasākumus, kā arī atbalstīja Centra klientus individuāli.

Īpašs prieks par sadarbību, kas izveidojusies ar NBS štāba karavīriem, kuri piedalījās pavasara talkā, teritorijas sakopšanas darbos rudenī, kā arī NBS bigbends sniedza koncertu ielīgošanas pasākumā Centra iekšpagalmā.

Sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers”

Rīgas sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers” (turpmāk – Centrs) ir viena no Rīgas pilsētas pašvaldības ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas savas durvis vērā 1988. gada 1. novembrī. No 2014. gada 3. marta Centra direktors ir Aldis Virbulis.

Centrs atrodas Mežciemā, Hipokrāta ielā 6, skaistā vietā meža ielokā, blakus ir ērti pieejams sabiedriskais transports. Klienti ir cilvēki, kuriem vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nepieciešama ievērojama palīdzība pašaprūpē un/vai uzraudzībā.

2021. gada precizētais pamatbudžets – 4 383 813 EUR. Darbinieku vidējā mēnešalga – 982 EUR, sociālajiem darbiniekiem – 950 EUR, aprūpētājiem – 650 EUR.

No kopējiem izdevumiem 59,54% tika izlietoti algām un nodokļiem, 11,55% klientu ēdināšanai, 6,37% komunālajiem pakalpojumiem, bet 22,54% pārējiem uzturēšanas pakalpojumiem.

2021. gadā par uzturēšanos Centrā diennaktī noteikta maksa – 26,46 EUR.

Centrs līdz 2021. gada 30 jūnijam sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju nodrošināja 376 klientiem, savukārt ar 2021. gada 1. jūliju klientu vietu skaits tika samazināts līdz 363 vietām. Klienti ir nodrošināti ar dzīvojamo platību, kura iekārtota atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim, kā arī ar sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju. Iemītnieki dzīvo 36 vienvietīgās, 53 divvietīgās, 34 trīsvietīgās, 30 četrvietīgās dzīvojamās istabās. Centra iemītnieki tiek nodrošināti ar gadalaikam piemērotu apģērbu, apaviem, gultasveļu un higiēnas precēm, kā arī ar tehniskajiem palīg līdzekļiem, kuri atvieglo viņu ikdienas aktivitātes un pašaprūpes veikšanu.

2021. gada 31. decembrī Centrā dzīvoja 316 klienti, no tiem 123 vīrietis un 193 sievietes, vecumā no 18 līdz 35 gadiem – trīs klienti, vecumā no 36 līdz 50 gadiem – septiņi klienti, vecumā no 51 līdz 61 gadiem – 31 klienti, vecumā no 62 līdz 69 gadiem – 49 klienti, vecumā no 70 līdz 79 gadiem – 88 klienti, vecumā no 80 līdz 89 gadiem – 88 klienti, savukārt virs 90 gadiem – 50 klienti. 128 klientiem ir piešķirta invaliditāte, 245 klienti ir vecuma pensijas saņēmēji, 41 – invaliditātes un 27 – valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji.

2021. gada nogalē Centrā strādāja 183 darbinieki, tai skaitā 184 sievietes un 14 vīrieši. Centra struktūrvienībās 2021. gadā bija apstiprinātas 204 amata vietas – Administrācija, kurā ietilpst direktors, Administratīvā nodaļa (trīs darbinieki) un Finanšu plānošanas un uzskaites nodaļa (divi darbinieki). Sociālā darba nodaļā uz 9,75 amata vietām strādā 12 darbinieki, tai skaitā četri sociālie darbinieki, divi sociālie rehabilitētāji, psihologs. Sociālās aprūpes nodaļā bez nodaļas vadītāja strādā seši sociālie aprūpētāji un 130 aprūpētāji. Centrā veselības aprūpes jomā strādā 18 speciālisti, tai skaitā viens nodaļas vadītājs, trīs fizioterapeiti, divi masieri, viens podologs un 14 medicīnas māsas, savukārt 30 darbinieki (32,25 amata vietas) ir nodarbināti Saimniecības nodaļā.

Centra darbiniekiem ir sekojoša izglītība: pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība ir 26 darbiniekiem, otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība/akadēmiskā vai profesionālā bakalaura grāds ir 21 darbiniekiem, akadēmiskais vai profesionālais maģistrs ir 17 darbiniekiem, vispārējā vidējā/profesionālā izglītība ir 100 darbiniekiem, bet vispārējā pamatizglītība – 33 darbiniekiem. Lai sniegtu kvalitatīvus sociālās aprūpes pakalpojumus, darbinieki regulāri pilnveido savas zināšanas dažādos semināros, apmācībās, kā arī mācās augstākās izglītības iestādēs.

Centra klientiem veselības aprūpi nodrošina trīs medpunkti, kuros strādā sertificētas medicīnas māsas ar labām profesionālām zināšanām. Veselības aprūpe tiek nodrošināta visu diennakti – dienā strādā četras medicīnas māsas, naktī – divas medicīnas māsas. Klienti tiek nodrošināti ar visiem nepieciešamajiem medikamentiem, tiek veiktas pārsiešanas, stomas aprūpe, katetru maiņa un aprūpe, enterālā barošana un citas manipulācijas. Nepieciešamības gadījumā klientiem tiek nodrošināta neatliekamā medicīniskā palīdzība. Centra klientiem ir pieejami podologa, masiera un fizioterapeita pakalpojumi. Ģimenes ārsts klientus pieņem divas reizes nedēļā, psihiatrs konsultē reizi nedēļā. Klientiem ir pieejamas citu speciālistu konsultācijas ar ģimenes ārsta nosūtījumu, kā arī zobārsta pakalpojumi. Centra klientus konsultē ergoterapeits, kurš izvērtē, kādi tehniskie palīg līdzekļi ir nepieciešami, vada nodarbības klientiem roku funkciju un sīkās motorikas uzlabošanai.

Klientiem tiek nodrošināta ēdināšana četras reizes dienā, atbilstoši klientu veselības stāvoklim vai individuālajiem ēšanas paradumiem, piemērojot atbilstošo diētu vai ēdienkarti.

Lai nodrošinātu klientiem saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas un integrācijas sabiedrībā pasākumus, Centrā tiek piedāvāts pasākumu un nodarbību klāsts atbilstoši klientu interesēm un

vajadzībām, kā arī organizētas aktivitātes ārpus Centra. Klientiem ir iespējas apmeklēt rokdarbu nodarbības divas reizes nedēļā, kulinārijas nodarbības vienu reizi mēnesī, organizētas galda spēles, t.sk. iespēja spēlēt novusu, dziedāt kopā ar ansambļa „Jautrie iemītnieki” vadītāju gan grupā, gan individuāli, asināt prātu kognitīvajās nodarbībās, nodarboties ar dārza darbiem un vingrot. 2021. gadā papildu tiek nodrošinātas dažādas individuālās nodarbības – taktilās nodarbības, muzicēšanas nodarbības, sociālās rehabilitācijas nodarbības, atbilstoši klientu vajadzībām un spējām.

Ar priekšnesumiem, koncertiem, izstādēm, lekcijām Centrā viesojas gan mākslinieki, gan amatieri, gan skolēni. Centrā tiek svinēti gadskārtu svētki, jubilejas vai kopā tiek pavadīts laiks atpūtas pēcpusdienās, radošajās nodarbībās, dažādos interešu klubīņos. Centra iemītniekiem ir iespēja apmeklēt pasākumus un doties izbraukumos ārpus Centra. Klienti apmeklē teātri, koncertus un izstādes, dodas ekskursijās uz kultūrvēstures un dabas objektiem, kā arī dodas nelielos izbraukumos uz jūru vai dodas sēņot.

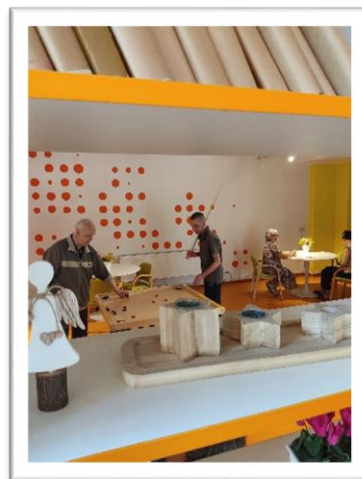
Ņemot vērā epidemioloģiskās drošības pasākumus un noteiktos ierobežojumus saistībā ar ārkārtējo situāciju Covid - 19 dēļ, 2021. gadā Centra klientu dienaskārtības pasākumi un aktivitātes Centrā un ārpus tā tika pielāgotas, stingri sekojot valstī noteiktajām epidemioloģiskās drošības prasībām. Grupu nodarbībās dalībnieku skaits tika pielāgots atbilstoši telpu, kurās nodarbība notika, platībai, lai nodrošinātu distancēšanās iespēju. Tāpat arī grupu nodarbības tika nodrošinātas pa stāviem, pieņemot, ka viens stāvs ir viena mājsaimniecība. No jūlija Centra klientiem tika atsāks nodrošināt kanisterapiju (nodarbības ar suņiem) sadarbībā ar piesaistīto pakalpojuma sniedzēju.

Ticīgajiem Centra klientiem tiek nodrošināts garīgais atbalsts atbilstoši konfesionālajai piederībai. Ņemot vērā epidemioloģiskās drošības ierobežojumus valstī, 2021. gadā tika nodrošināta iespēja divas reizes nedēļā piedalīties rīta lūgšanās, gada otrajā pusē tika atsākta sadarbība ar dažādu konfesiju garīdzniekiem, organizējot dievkalpojumus Centra telpās, kā arī aizsākās sadarbība ar nodibinājuma „Caritas Latvija” brīvprātīgo, kurš Centra klientiem reizi mēnesī piedāvāja iespēju pārrunāt garīga satura jautājumus. 2021. gadā tika nodrošināta iespēja doties ārpus Centra uz baznīcām, atbilstoši Centra klientu konfesionālajai piederībai.

2021. gadā sadarbībā ar Labklājības departamentu tika uzsākta jauna prakse brīvprātīgo darbinieku piesaistē un nodarbinātībā. No 2021. gada maija līdz 2021. gada augusta beigām Centrs piedalījās biedrības „Viegli palīdzēt” pilotprojektā, kura ietvaros bija iespēja piesaistīt brīvprātīgos ar elektroniskā rīka (platformas) starpniecību, t.i. Centrs varēja reģistrēt vai pieteikt brīvprātīgā darba uzdevumus elektroniski. Šī pilotprojekta ietvaros Centram izdevās piesaistīt trīs brīvprātīgos.

2021.gada augustā Centrs sadarbībā ar Labklājības departamentu, uzsāka sadarbību ar divām organizācijām – nodibinājumu „Caritas Latvija” un biedrību „Viegli palīdzēt”, kuras pilotprojekta ietvaros bija uzņēmušās mērķtiecīgi piesaistīt brīvprātīgos darbam Labklājības departamenta pārraugāmajās iestādēs, t.sk. Centrā. Kopumā laika periodā no 2021. gada augusta līdz 31.decembrim Centrā savu brīvprātīgā darba ieguldījumu ir snieguši 25 brīvprātīgie. Brīvprātīgie Centrā darbojas kā atbalsta personas sociālās rehabilitācijas, t.sk. brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu, nodrošināšanā.

2021. gadā izremontētas un labiekārtotas telpas sociālajiem darbiniekiem un medicīnas personālam. Uzsākts darbs pie 4.korpusa 1.stāva telpu pārbūves lai radītu klientiem ar demenci mājas apstākļiem pietuvinātu vidi. Veikti labiekārtošanas darbi 3.korpusa izejai uz iekšpagalmu, uzlabojot nokļūšanu iekšpagalmā klientiem riteņkrēslos.

Sociālās aprūpes centrs „Stella maris”

Rīgas sociālās aprūpes centrs „Stella maris” (turpmāk – Centrs) ir viena no Rīgas pilsētas pašvaldības ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas darbu uzsāka 1994. gada 15. septembrī. Kopš 2018. gada 16. jūlija direktore ir Ilze Andersone.

Centrs atrodas uz Latvijas lielākās salas – Buļļu jeb Daugavgrīvas salas, starp jūru un upi, Birzes ielā 54. Centra teritorijā ir labiekārtots parks, kas ieskauj ēkas, kopējā apsaimniekojamā teritorijas platība ir 16 429 m².

Centrs nodrošina diennakts sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, medicīnisko aprūpi, gadalaikam piemērotu apģērbu un apaviem, kā arī dzīvojamo platību 100 klientiem, kuri izvietoti divos aprūpes namos.

Lai nodrošinātu klientu drošību un nepieciešamo aprūpi (pamatojoties uz katra klienta individuālajām vajadzībām), ir izveidotas divas pastāvīgās uzraudzības nodaļas ar 45 vietām personām, kurām nepieciešama patstāvīga uzraudzība un personām ar demenci. Viens no Centra aprūpes namiem - “Maris” ir iekārtots tikai šādu klientu aprūpei.

Centra kopējais 2021. gada budžets – 1 390 310 EUR, to veidoja Labklājības departamenta dotācija (74,52 %) un iemaksas no VSAA aprēķinātiem un piešķirti maksājumiem (25,48 %).

2021. gadā saņemts papildus finansējums no Labklājības departamenta valsts transferiem un rezerves fonda līdzekļiem individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādes izdevumu kompensēšanai un mērķdotācija par piemaksu kompensēšanu ar Covid - 19 inficēto personu aprūpes nodrošināšanai, par kopsummu 12 906 EUR.

2021. gadā juridiskas persona ir veikusi ziedojumu Centra kontā 3 000 EUR. Par ziedotajiem finanšu līdzekļiem Centrs iegādājās skābekļa ražošanas iekārtu klientu ar elpošanas traucējumu aprūpei; epidemioloģisko pasākumu nodrošināšanai tika iegādāti roku dezinfekcijas stendi pie ieejas durvīm – 4 gab., kā arī notika ekskursija gida pavārbā pa Rundāles pili.

Personāla vakcinācijas veicināšanas pasākumu ietvaros, piešķirta pašvaldības dotācija no Labklājības departamenta rezerves fonda 5 000 EUR apmērā. Šī budžeta ietvaros, tika sagatavotas dāvanas darbiniekiem sveikšanas pasākumā Ziemassvētkos.

2021. gadā aprūpes personāla atlīdzībai noteikta amatu likme 650 EUR, vidējā atlīdzība sociālā darba speciālistiem 898 EUR, veselības aprūpes personālam – 950 EUR.

Pamatojoties uz 2020. gada 7. jūlija RD lēmumu Nr. 512 „Par grozījumiem RD 12.05.2015. lēmumā Nr. 2554 „Par Rīgas domes Labklājības departamenta un tā pakļautībā esošo iestāžu maksas pakalpojumiem” Centra uzturēšanās maksa vienai personai diennaktī noteikta – 27,91 EUR.

No kopējā budžeta līdzekļiem 58,3 % Centrs finansējumu novirza nodarbinātā personāla atlīdzībai, 11,02 % aprūpē esošo klientu ēdināšanai, 1,91 % medikamentiem, medicīnas precēm un inkontinences līdzekļiem – 5,02 %. 2021. gadā telpu remontu un iestādes labiekārtošanas un uzturēšanas izdevumi veidoja 8,4 % no kopējā gada budžeta.

2021. gadā atbilstoši apstiprinātajam amatu un algu sarakstam Centrā kopā ir 66,7 amata vienības, savukārt nodarbināto skaits - 56 darbinieki, no tiem 46 sievietes un 10 vīrieši.

Centra organizatoriskā struktūra: administratīvais personāls – 3,7 amata vienības (direktors, finansists, lietvedis un personāla speciālists), Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļa – 43 amata vienības (nodaļas vadītājs – vecākais sociālais darbinieks, sociālais darbinieks, sociālais aprūpētājs, sociālais rehabilitētājs un 38 aprūpētāji), Veselības aprūpes nodaļa – piecas amata vienības (nodaļas vadītāja – vecākā medicīnas māsa, fizioterapeits un trīs medicīnas māsas), Saimniecības nodaļa – 14 amata vienības (nodaļas vadītājs un vadītāja vietnieks, veļas mazgātājs un gludinātājs, četri apkopēji, sētnieks, trīs ēku un teritorijas uzraugi, remontstrādnieks, mikroautobusa vadītājs).

14 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 42 darbiniekiem ir vispārējā vidējā, speciālā vai arodizglītība, un dažādosursos iegūta papildizglītība. Divi Sociālās aprūpes nodaļas darbinieki iegūst augstāko izglītību Latvijas Universitātē un Baltijas Starptautiskajā akadēmijā.

Centra darbinieki katru gadu apmeklē apmācības savu zināšanu un prasmju pilnveidošanai. Katrs sociālā darba speciālists gadā apmeklē dažādas apmācības 16 līdz 24 stundu apmērā, bet aprūpētāji – astoņu stundu apmērā. 2021. gadā iespēju robežās tika organizētas klātienē apmācības uz vietas institūcijā, tomēr lielākoties tika organizētas attālinātās apmācības sociālajos, medicīnās un aprūpes jautājumos, piemēram, seminārs „Konflikti un to risināšana”, „Pacientu ar šizofrēniju aprūpes

pamatprincipi māsas darbā”, „Dzīves kvalitāte novecošanās procesā. Veco ļaužu aprūpes problēmas”, apmācības “Pirmā palīdzība” un seminārā „Aprūpe, motivācija un dzīves kvalitātes nodrošināšana pacientiem ar cukura diabētu un tā komplikācijām”.

Centra vides uzlabošanai 2021. gadā veikts remonts aprūpes nama „Maris” otrā stāvā – paplašināta patstāvīgas uzraudzības nodaļa par 13 vietām, remontēta atpūtas telpa, izremontētās telpas labiekārtotas. Dzīvojamā namā „Stella” pirmā un otrā stāva izolatora telpās un to sanitārajos mezglos veikts remonts ar santehnikas nomaiņu. Darbinieku darba apstākļu uzlabošanai darbinieku kabinetos uzstādīts papildus apgaismojums, veikts remonts aprūpētāju ģērbtuvē un mēbeļu nomaiņa, kā arī veikts remonts tehniskā strādnieka darba telpā ar uzglabāšanas sistēmu izveidi.

Centra iemītnieki ir pensijas vecuma cilvēki un pilngadīgas personas ar invaliditāti. No 97 klientiem 19 ir vīrieši, 78 ir sievietes. No visiem klientiem 38 (25 sievietes, 13 vīrieši) klientiem ir noteikta invaliditāte, no viņiem 9 ir darbaspējīgā vecumā. Pārējie klienti ir pensijas vecumu sasnieguši cilvēki. 41 klientam uzstādīta diagnoze – demence, ir klienti, kuriem diagnoze demence nav uzstādīta, bet simptomi ir izteikti – organiski personības un uzvedības traucējumi, kognitīvie traucējumi, hroniski smadzeņu asinsrites traucējumi, kas ar laiku var atstāt iespaidu uz uzvedību. Četriem klientiem noteikta diagnoze – šizofrēnija. Daudzi klienti ir mazkustīgi un viņiem nepieciešama ievērojama palīdzība pašaprūpē. Jaunākajai klientei ir 38 gadi, vecākajai – 96 gadi. Klientu vidējais vecums ir 70,7 gadi, sievietēm – 74,8, vīriešiem – 65,7 gadi.

2021. gadā Centrā uzņemti 35 rīdīnīki: 7 vīrieši, 28 sievietes. Saskaņā ar 2021. gada 31. decembra datiem 51 klienti bija vecuma pensiju saņēmēji, 8 valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji, 38 invaliditātes pensiju saņēmēji.

Klienti ārstēšanas plāna ietvaros saņem nozīmētos medikamentus, kā arī atbilstoši nepieciešamībai – individuāli piemeklētas higiēnas preces. Klientiem ir nodrošināta ēdināšana četras reizes dienā, ja nepieciešams, arī atbilstošas diētas. Veselības aprūpes pakalpojumus nodrošina veselības aprūpes nodaļas vadītāja – vecākās medicīnas māsas p.i., divas medicīnas māsas un fizioterapeits. Pakalpojums tiek pirktas, lai nodrošinātu, psihiatra, zobārsta, protēzista, podologa pakalpojumus un nepieciešamo veselības aprūpes speciālistu mājas vizītes. Pamatojoties uz ģimenes ārsta nosūtījumu, tiek veikti nepieciešamie izmeklējumi un speciālistu konsultācijas atbilstoši klienta veselības stāvoklim.

Covid - 19 izplatības ierobežošanai veikti 1 299 Covid - AG testi – 116 testi klientiem un 1 183 testi darbiniekiem, izveidota bīstamo atkritumu savākšanas vieta, uzstādīti 4 dozatori roku dezinfekcijai abos aprūpes namos, pie ieejas zālē un administrācijā, izvietotas infografikas par pareizu roku dezinfekciju un mazgāšanu, par darbinieku rīcību slimības simptomu gadījumā.

Iemītnieki dzīvo 44 istabās: 6 vienvietīgās, 22 divvietīgās, 15 trīsvietīgās, un vienā piecvietīgā istabā, kas ir sadalīta ar mēbelēm divās daļās. Klientu dzīves kvalitātes uzlabošanai pakāpeniski notiek mēbeļu un inventāra nomaiņa dzīvojamās istabās un atpūtas telpās.

Kvalitatīvākas aprūpes nodrošināšanai iegādāti tehniskie palīg līdzekļi atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim Klientu drošībai un aprūpes kvalitātes uzlabošanai izveidota medicīnas un aprūpes personāla izsaukuma sistēma un klientu viedā uzraudzības sistēma. Katru gadu tiek veikta darbinieku instruktāža darba aizsardzībā un ugunsdrošībā (ar praktisko apmācību uguns liesmu dzēšanā).

Centra klientiem tiek nodrošināta garīgā aprūpe atbilstoši konfesionālajai piederībai. Ir sadarbība ar Bolderājas Evaņģēliski luteriskās draudzes locekļiem, kuri regulāri atbalsta iemītniekus attālināti, vadot svētbrīžus ar apziņošanas sistēmas palīdzību.

Lai nodrošinātu Centra klientu saturīgu brīvo laiku, tiek organizētas dažādas aktivitātes, ievērojot Covid - 19 ierobežojumus un epidemioloģiskos drošības principus. Piedāvāto nodarbību un pasākumu klāsts ir ļoti dažāds, piemēram, dzimšanas dienu un nacionālo svētku svinēšana, kino pēcpusdienas, rokdarbi, kulinārija, galda spēles, vingrošana, atmiņas un prāta treniņi, mūzikas terapiju nodarbības, nūjošana, sadzīves un pašaprūpes prasmju nodarbības. Iemītnieki, iespēju robežās, ievērojot noteiktos Covid - 19 drošības pasākumus, dodas pastaigās gar jūru un parku. Pēc Centra klientu lūguma, regulāri viesojas duets “Sandra” un sveica iemītniekus ar muzikālu priekšnesumu.

Tika realizēts NVA projekts „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs”, kurš norisinājās no 1. jūnija līdz 31. augustam ar finansiālu atbalstu 50% no NVA un 50% apmērā no IKSD. Projekta ietvaros tika

nodarbināti 12 skolēni. 2021. gadā programmā APSD tika iesaistītas divas personas, kuras piedalījās teritorijas uzkopšanas darbos.

Sadarbojoties ar mācību iestādi, Centrs nodrošināja prakses vietu studentei – topošai medicīnas māsai.

Centra darbiniekiem atbalsts bija arī trīs brīvprātīgie, kuri tika iesaistīti dažādos Centra pasākumos un kā pavadoni klientu izbraukumos ārpus centra.

Vairāku gadu garumā Centrs veiksmīgi darbojas APSD projektā. Projekta ietvaros veikta parka teritorijas sakopšana, telpu uzkopšana. 2021. gadā projektā piedalījās divi dalībnieki.

Sadarbībā ar NVA 12 skolēni tika nodarbināti vasaras mēnešos (jūnijā, jūlijā un augustā). Jaunieši palīdzēja Centra bibliotēkas sakārtošanā, apstādījumu sakopšanā. Šāda veida projekti ir liels ieguvums gan institūcijai, gan pašiem dalībniekiem.

Lai uzlabotu sociālo pakalpojumu kvalitāti, tika veikta iemītnieku un viņu piederīgo aptauja. Apkopoti aptauju priekšlikumi, kurus plānots pakāpeniski ieviest klientu sadzīves apstākļu uzlabošanai un pakalpojuma kvalitātes celšanai.

SOCIĀLIE PABALSTI

Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma, likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā”, likuma „Par pašvaldībām”, Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumu un RD saistošo noteikumu nosacījumiem **Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek piešķirti un izmaksāti:**

- ⊗ valsts noteiktie pamata sociālās palīdzības pabalsti: pabalsts garantētā minimālā ienākuma nodrošināšanai (turpmāk – GMI pabalsts) un mājokļa pabalsts;
- ⊗ papildus sociālās palīdzības pabalsti: pabalsts krīzes situācijā, pabalsts veselības aprūpei, pabalsts sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai, pabalsts izglītības ieguves atbalstam, pabalsts ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu parāda samaksai, pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai pilngadīgai personai pēc SAC pakalpojuma pārtraukšanas;
- ⊗ pašvaldības funkcijās noteiktie pabalsti: pabalsti audžuģimenēm (pabalsts bērna uzturam audžuģimenē, pabalsts audžuvecākiem apģērba un mīkstā inventāra iegādei, atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu), pabalsti pilngadīgiem bāreņiem (pabalsts pilngadīgiem bāreņiem patstāvīgas dzīves uzsākšanai, pabalsts pilngadīgiem bāreņiem ikmēneša izdevumiem, pabalsts pilngadīgiem bāreņiem dzīvojamās telpas īrei);
- ⊗ pašvaldības brīvā iniciatīva: pabalsts simts un vairāk gadus sasniegušām personām, pabalsts politiski represētām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem, apbedīšanas pabalsts, pabalsts jaundzimušajiem rīdziniekiem, pabalsti aizbildņiem (pabalsts aizbildnim par otro un katru nākamo aizbildnībā esošu bērnu, pabalsts aizbildnim, kas audzina bērnu, kuram viens vai abi vecāki ir miruši), pabalsts aizgādņiem, pabalsts mājokļa pielāgošanai invalīdiem.

Pašvaldības iedzīvotājiem tiek piešķirti gan testēti sociālie pabalsti (izvērtējot personas ienākumus un materiālo stāvokli), gan netestēti sociālie pabalsti (konkrētās dzīves situācijās, neizvērtējot personas ienākumus un materiālo stāvokli).

Sociālo pabalstu izmaksu nodrošina RSD saskaņā ar RD budžeta programmas – 18.02.00. „Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” – īstenošanai piešķirto finansējumu. 2021. gadā RSD šīs budžeta programmas ietvaros rīdziniekiem izmaksāja 196 841 sociālo pabalstu (2019. gadā – 203 222, 2020. gadā – 194 885) 21 959 personām (2019. gadā – 22 932, 2020. gadā – 21 941).

Sociālo pabalstu izmaksu nodrošināšanai 2021. gadā bija plānots izlietot 13 227 703 EUR, no kuriem 2021. gadā faktiski tika izlietoti 12 912 618 EUR jeb 98%.

Kopējā sociālajiem pabalstiem izlietotā finansējuma pieaugums 2021. gadā salīdzinājumā ar 2020. gadu ir 1 197 911 EUR jeb 10% (skat. 6. tabulu).

6. tabula. Sociālo pabalstu saņēmēju skaits, izlietotie finanšu līdzekļi un vidējais pabalsta apmērs personai 2019. – 2021. gadā

Pabalstu veidi	Personu skaits, kurām izmaksāti pabalsti			Sociālo pabalstu izmaksai izlietotie līdzekļi, EUR			Pabalsta apmērs vidēji vienai personai gadā, EUR		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
„Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” KOPĀ, tai skaitā:	22 932	21 941	21 958	11 378 922	11 714 707	12 912 618	496	534	588
GMI pabalsts	5 493	5 201	6 088	1 654 592	1 586 169	1 993 551	301	305	327
Mājokļa pabalsts	9 167	8 370	8 449	5 333 387	5 675 202	6 098 681	582	678	722
Pabalsts krīzes situācijā	182	897	219	29 337	206 794	47 546	161	231	217
Pabalsti audžuģimenēm ⁴	361	377	372	1 274 603	1 302 888	1 529 079	3 531	3 456	4 110
Pabalsti pilngadīgiem bāreņiem ⁵	402	443	486	447 115	634 382	1 044 212	1 112	1 432	2 149

⁴ Pabalsts bērna uzturam audžuģimenē, pabalsts audžuvecākiem apģērba un mīkstā inventāra iegādei, atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu.

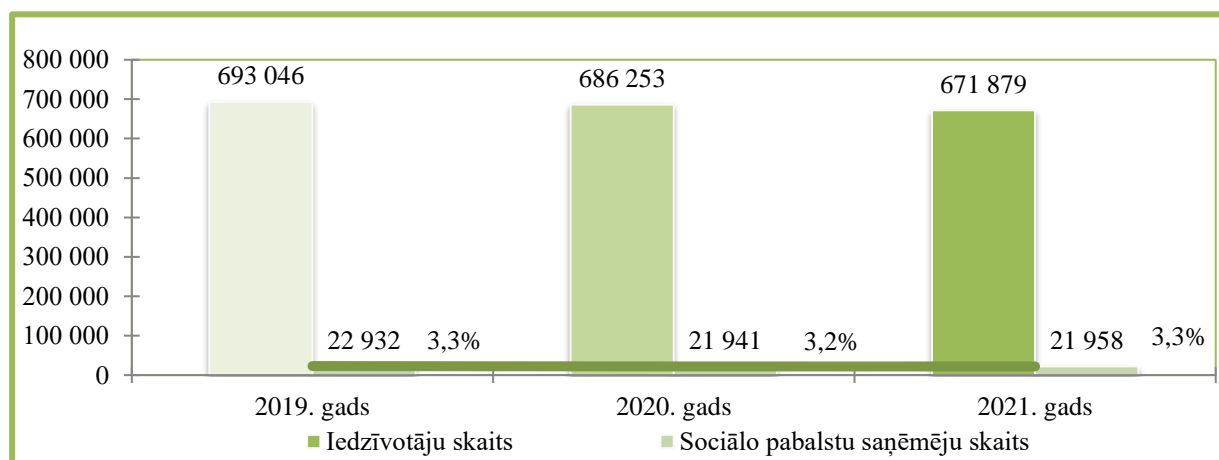
Pabalsts veselības aprūpei	3 245	2 646	2 759	375 358	254 189	190 239	116	96	69
Pabalsts izglītības ieguves atbalstam	1 174	1 203	1 384	58 700	60 150	69 200	50	50	50
Pabalsts apbedīšanai	885	807	762	263 435	242 891	222 266	298	301	292
Svētku pabalsts politiski represētām personām	2 644	2 495	2 298	264 800	249 500	230 000	100	100	100
Pabalsts mājokļa pielāgošanai invalīdiem	71	33	37	243 895	125 818	136 999	3 435	3 813	3 703
Pabalsts soc.reh. mērķu sasniegšanai, tai skaitā patstāvīgas dzīves uzsākšanai pēc SAC	207	218	130	53 522	44 905	24 514	259	206	189
Pabalsts simts un vairāk gadus sasniegušām personām	75	90	87	11 250	13 800	13 200	150	150	150
Pabalsts ģimenei sakarā ar bērna piedzimšanu	5 965	5 605	5 652	894 750	840 750	847 800	150	150	150
Pabalsti aizbildņiem ⁶	491	488	494	273 473	277 127	277 501	557	568	562
Pabalsts aizgādņiem	773	793	776	200 705	200 141	187 829	260	252	242

Sociālo pabalstu saņēmēju struktūra

Rīgas valstspilsētas pašvaldībā dzīvesvietu deklarējušo iedzīvotāju skaits arī 2021. gadā turpināja samazināties. Salīdzinot ar 2020. gadu, iedzīvotāju skaits samazinājies par 2 % jeb 14 384 personām (2020. gadā pret 2019. gadu par 0,6% jeb 3 940 personām). Savukārt sociālo pabalstu saņēmēju skaita īpatsvars starp Rīgas valstspilsētas pašvaldībā dzīvesvietu deklarējušiem iedzīvotājiem 2021. gadā ir nedaudz pieaudzis.

No visiem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā dzīvesvietu deklarējušiem iedzīvotājiem sociālos pabalstus saņēma 2019. gadā – 3,3%, 2020. gadā – 3,2%, bet 2021. gadā – 3,3% iedzīvotāji (skat. 3. attēlu).

3. attēls. Iedzīvotāju, sociālo pabalstu saņēmēju skaits un sociālo pabalstu saņēmēju skaita īpatsvars no iedzīvotāju skaita, Rīgā, 2019. – 2021. gadā

⁵ Pabalsts pilngadīgiem bāreņiem sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei, pabalsts pilngadīgiem bāreņiem patstāvīgas dzīves uzsākšanai, pabalsts pilngadīgiem bāreņiem ikmēneša izdevumiem, pabalsts pilngadīgiem bāreņiem dzīvojamās telpas īrei.

⁶ Pabalsts aizbildņiem, kurš aprūpē bērnu, kuram viens vai abi vecāki miruši; pabalsts aizbildņiem, kurš aprūpē divus (vai vairāk) aizbildnībā esošus bērnus par otro un katru nākamo aizbildnībā esošu bērnu.

Trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības statuss

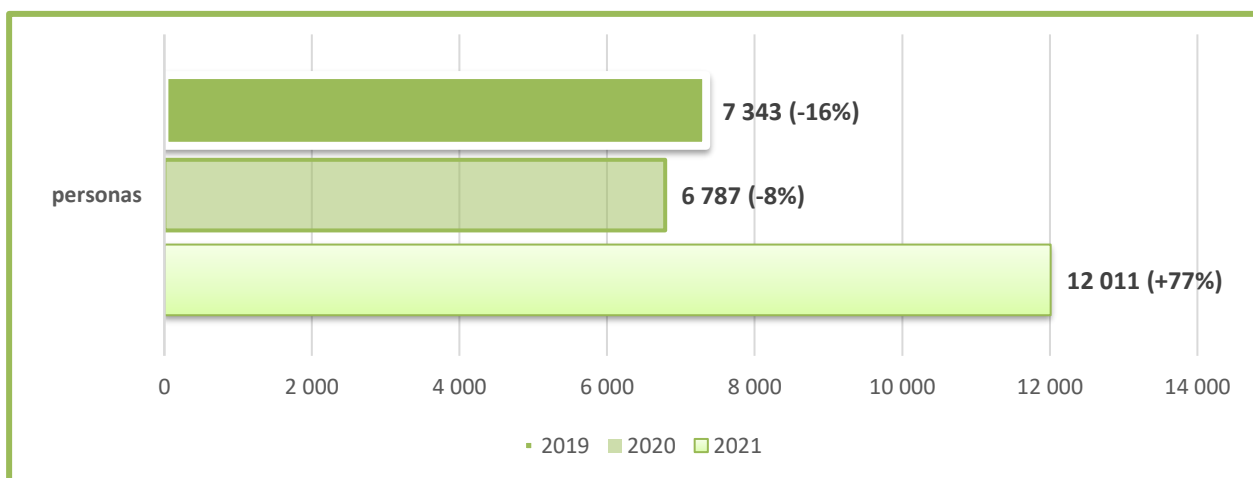
01.01.2021. stājās spēkā grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kurā viena no jaunajām normām ir **trūcīgas mājsaimniecības sliekšnis**, kas pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā ir **272 EUR** apmērā un **190 EUR** pārējām personām mājsaimniecībā (līdz 31.12.2020. trūcīgas personas ienākumu līmenis bija 128,06 EUR apmērā). Līdz ar to 2021. gada pirmajos četros mēnešos bija vērojams straujš trūcīgo personu skaita pieaugums, bet gada otrajā pusgadā trūcīgo personu skaits nostabilizējās un tā svārstības nebija būtiskas. **2021. gadā reģistrētas 12 011 trūcīgas personas, kas, salīdzinot ar 2020. gadu, ir par 77% vairāk** (2020. gadā reģistrētas 6 787 trūcīgas personas, bet 2019. gadā 7 343 trūcīgas personas) (skat. 4. attēlu).

No visiem Rīgas valstspilsētas iedzīvotājiem – 671 879 personām⁷, **trūcīgo personu skaits 2021. gadā ir 1,79%** (2020. gadā – 0,99%, 2019. gadā – 1,06%).

Labklājības ministrijas apkopotā informācija liecina, ka 2021. gada decembrī visās Latvijas pašvaldībās kopā reģistrētas 43 507 trūcīgas personas jeb 2,32% no visiem iedzīvotājiem Latvijā, 2020. gada decembrī – 26 764 trūcīgas personas jeb 1,41% no visiem iedzīvotājiem Latvijā, bet 2019. gada decembrī – 26 331 trūcīga persona jeb 1,38% no visiem iedzīvotājiem Latvijā.

2021. gada decembrī no visām trūcīgajām personām Rīgā **34,2% bija pensijas vecuma personas**; 26,3% personas ar invaliditāti; 20,8% bērni un 18,7% personas darbības vecumā. Salīdzinoši 2020. gada decembrī no visām trūcīgām personām 28,9% bija personas ar invaliditāti; 23,3% bērni; 25,3% pensijas vecuma personas un 22,5% personas darbības vecumā. 2021. gada decembrī salīdzinājumā ar 2020. gada decembri ir **pieaudzis pensijas vecuma personu īpatsvars starp trūcīgajām personām**, bet samazinājies personu ar invaliditāti īpatsvars. Pensijas vecuma personu un personu ar invaliditāti īpatsvars no visām personām, kurām ir piešķirts trūcīgas personas statuss, 2021. gada decembrī bija 60,5% (2020. gada decembrī – 54%, 2019. gada decembrī – 61%).

4. attēls. Trūcīgo personu skaits Rīgā 2019. – 2021. gadā

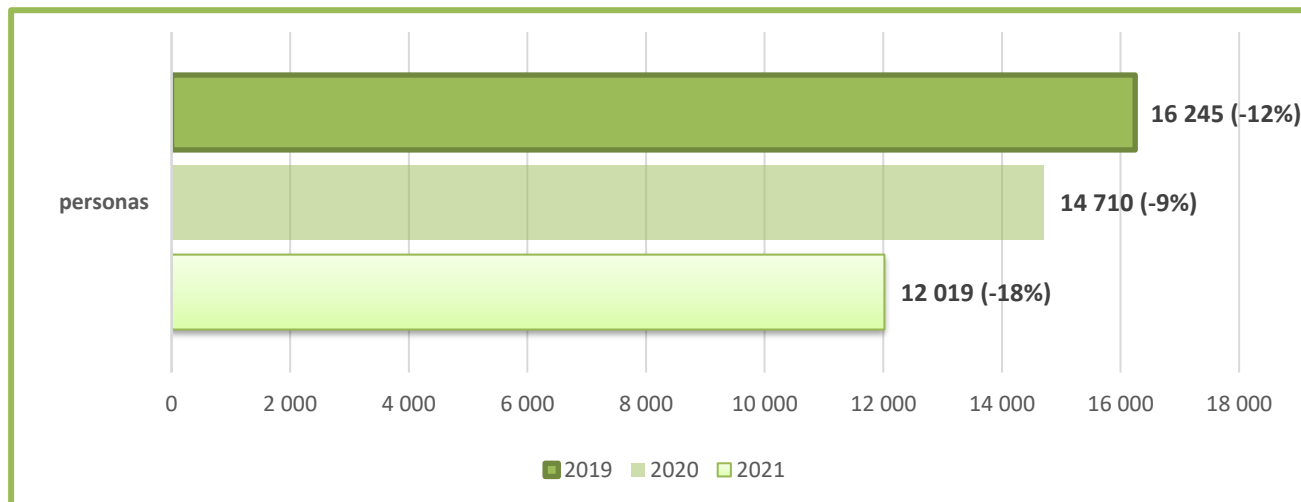
Saskaņā ar 01.01.2021. grozījumiem Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni katra pašvaldība ir tiesīga noteikt ne augstāku par 436 EUR pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 305 EUR pārējām personām mājsaimniecībā, bet ne zemāku par trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšni. 01.07.2021. stājās spēkā Rīgas domes 26.05.2021. saistošie noteikumi Nr.49 „Par mājsaimniecības atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālās palīdzības pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā”, kuros noteikts Likumā pieļautais augstākais **maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis - 436 EUR pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 305 EUR pārējām personām mājsaimniecībā**. Līdz ar to pēc maznodrošināto personu skaita samazināšanās gada pirmajā pusgadā, no jūlija mēneša tas atkal būtiski pieauga, tomēr nesasniedzot 2020. gada apmēru.

⁷ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati www.pmlp.gov.lv.

2021. gadā reģistrētas 12 019 maznodrošinātas personas, kas, salīdzinot ar 2020. gadu, ir par 18% mazāk (2020. gadā reģistrētas 14 710 maznodrošinātas personas, bet 2019. gadā 16 245 maznodrošinātas personas) (skat. 5.attēlu). **92.7% maznodrošināto personu ir pensijas vecuma personas un personas ar invaliditāti.**

2021. gadā no visiem Rīgas valstspilsētas iedzīvotājiem – 671 879 personām – 1,79 % ir maznodrošinātas personas (2020. gadā – 2,14%, 2019. gadā – 2,34%).

5. attēls. Maznodrošināto personu skaits Rīgā 2019. – 2021. gadā

GMI pabalsts un mājokļa pabalsts

No 12 912 618 EUR, kuri 2021. gadā izlietoti sociālo pabalstu nodrošināšanai, 8 376 185 EUR tika izlietoti testēto sociālo pabalstu apmaksai, tai skaitā **8 092 231 EUR jeb 97% no testētajiem sociālajiem pabalstiem izlietotā finansējuma izlietoti GMI un dzīvokļa pabalstam** (2019. gadā – 94%, 2020. gadā – 95%).

Sākot no 01.01.2021. valstī tika noteikts **vienots GMI sliekšnis - 109 EUR** pirmajai vai vienīgajai personai māsaimniecībā un **76 EUR** pārējām personām māsaimniecībā. Līdz ar to būtiski pieauga GMI sliekšnis darbspējīgām personām (līdz 31.12.2020. bija 64 EUR mēnesī). Savukārt, ņemot vērā, ka Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā pašvaldībām nav deleģētas tiesības noteikt augstāku GMI sliekšni, pasliktinājās Rīgas valstspilsētas pensionāru un personu ar invaliditāti ar ļoti zemiem ienākumiem finansiālais nodrošinājums. Vienas personas māsaimniecībā GMI sliekšnis ir samazinājies par 19,06 EUR (no 128,06 EUR uz 109 EUR), divu pensionāru vai personu ar invaliditāti GMI sliekšnis ir samazinājies pat par 71,12 EUR (no 128,06 EUR x 2 uz 109 EUR + 76 EUR). Līdz ar to 2021. gadā ievērojami samazinājās GMI pabalsta saņēmēju skaits starp pensionāriem un personām ar invaliditāti, bet pieauga GMI pabalsta saņēmēju skaits starp darbspējīgām personām un ģimenēm ar bērniem.

2021. gadā GMI pabalstu saņēma 6 088 personas vai 54% no visiem testēto sociālo pabalstu saņēmējiem un 51% no visām trūcīgajām personām (2020. gadā 48% un 77%; 2019. gadā 48% un 75%).

2021. gadā salīdzinot ar 2020. gadu, **GMI pabalsta saņēmēju skaits** pieaudzis par 887 personām vai 17%.

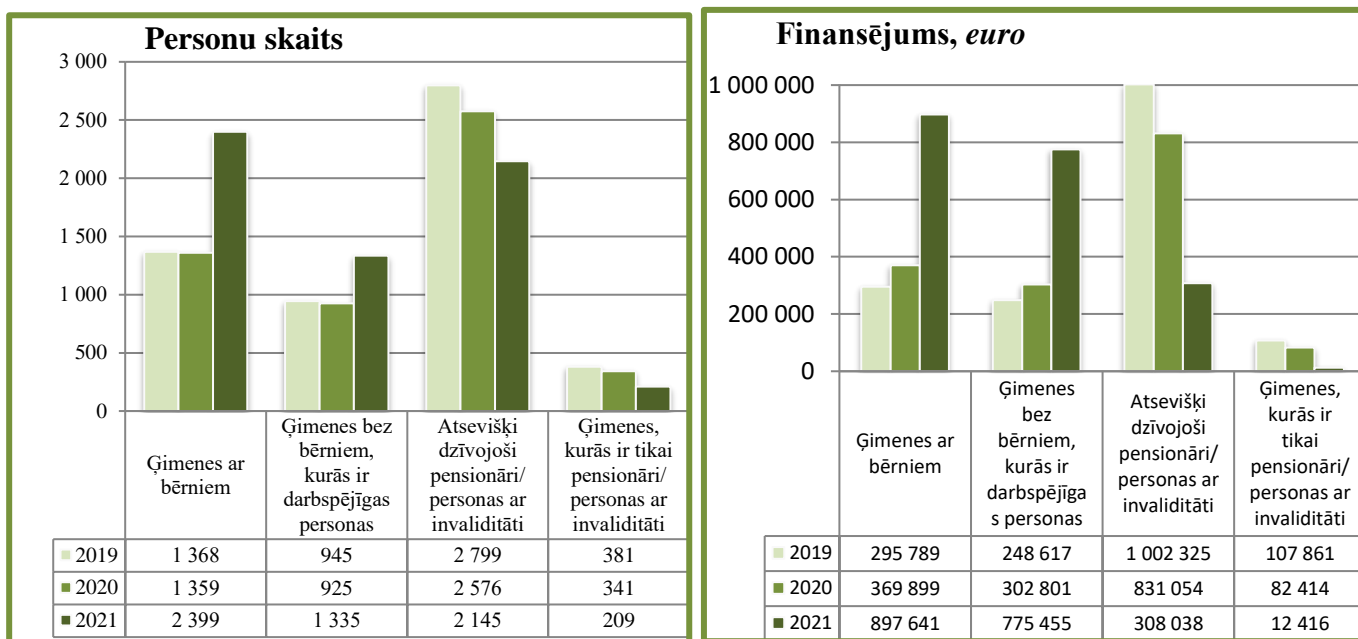
2021. gadā ir samazinājies atsevišķi dzīvojošu pensijas vecuma personu/personu ar invaliditāti īpatsvars starp GMI pabalsta saņēmējiem. Ja 2020. gadā no visiem GMI pabalsta saņēmējiem 49% bija atsevišķi dzīvojošas pensijas vecuma personas/personas ar invaliditāti, un 2019. gadā 51%, tad 2021. gadā no visiem GMI pabalsta saņēmējiem atsevišķi dzīvojošas pensijas vecuma personas/personas ar invaliditāti bija 35%, **toties būtiski pieaudzis GMI saņēmēju skaits starp ģimenēm un bērniem.** 2021. gadā tie ir 39% no visiem GMI pabalsta saņēmējiem (2019. gadā 25%; 2020. gadā 26%) (skat. 6. attēlu). Tas saistīts ar normatīvā regulējuma izmaiņām 2021. gadā.

GMI pabalstam izlietotais finansējums ir 1 993 551 EUR vai 24% no testētajiem pabalstiem izlietotā finansējuma (salīdzinoši 2020. gadā GMI pabalsta nodrošināšanai tika izlietoti 1 586 169 EUR jeb 21%, 2019. gadā – 1 654 592 EUR jeb 22%,).

2021. gadā salīdzinot ar 2020.gadu, GMI pabalstam izlietotais finansējums pieaudzis par 407 382 EUR vai 26% (2020. gadā salīdzinot ar 2019. gadu samazinājās par 4%).

2021. gadā GMI pabalstam visvairāk finanšu līdzekļu izlietots ģimenēm ar bērniem – 45% no visa GMI pabalstam izlietotā finansējuma, un ģimenēm bez bērniem, kurās ir darbspējīgas personas, – 39% no visa GMI pabalstam izlietotā finansējuma. 2020. gadā un 2019. gadā GMI pabalstam visvairāk finanšu līdzekļu tika izlietots atsevišķi dzīvojošām pensijas vecuma personām/personām ar invaliditāti – attiecīgi 53% un 61% no visa GMI pabalstam izlietotā finansējuma. Tas skaidrojams ar iepriekš minētajām izmaiņām normatīvajā regulējumā, kā arī ar to, ka 2021. gadā būtiski pieauga minimālās vecuma un invaliditātes pensijas apmērs, un sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs.

6. attēls. GMI pabalsta saņēmēju skaits un pabalstam faktiski izmaksātie līdzekļi, euro

Līdz 30.06.2021. mājokļa pabalsts Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tika piešķirts saskaņā ar Rīgas domes 15.01.2013. saistošo noteikumu Nr.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr.202) nosacījumiem.

01.07.2021. stājās spēkā Ministru kabineta 17.12.2020. noteikumu Nr.809 “Noteikumi par mājāsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu” 10. un 11.punkts, un 3.pielikums, līdz ar to valstī tika noteikta vienāda mājokļa pabalsta piešķiršanas kārtība un izdevumu minimālās normas, aprēķinot mājokļa pabalstu. Līdz ar šo normatīvu stāšanos spēkā, mājokļa pabalsta aprēķinā pieaug normatīvais maksājums elektroenerģijai, ūdens apgādei un gāzes apkurei, kā arī pabalsta aprēķinā tiek iekļauta telekomunikāciju un interneta izdevumu apmaksa līdz 20 EUR mājāsaimniecībai mēnesī.

01.07.2021. stājās spēkā Rīgas domes 26.05.2021. saistošie noteikumi Nr.49 "Par mājāsaimniecības atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālās palīdzības pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā", kuros noteiktas papildus valsts noteiktajam izdevumu minimālās normas, aprēķinot mājokļa pabalstu, kā arī iekļauts pabalsts ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu parāda samaksai.

Mājokļa pabalsta apmēru aprēķina kā starpību starp GMI sliekšņu summu mājāsaimniecībai un faktiskajiem izdevumiem (nepārsniedzot noteiktos mājokļa lietošanas izdevumus) un mājāsaimniecības kopējiem ienākumiem.

2021. gadā Rīgā mājokļa pabalstu saņēma 8 449 personas jeb 75% no visiem testēto sociālo pabalstu saņēmējiem (2019. gadā – 79%, 2020. gadā – 78%).

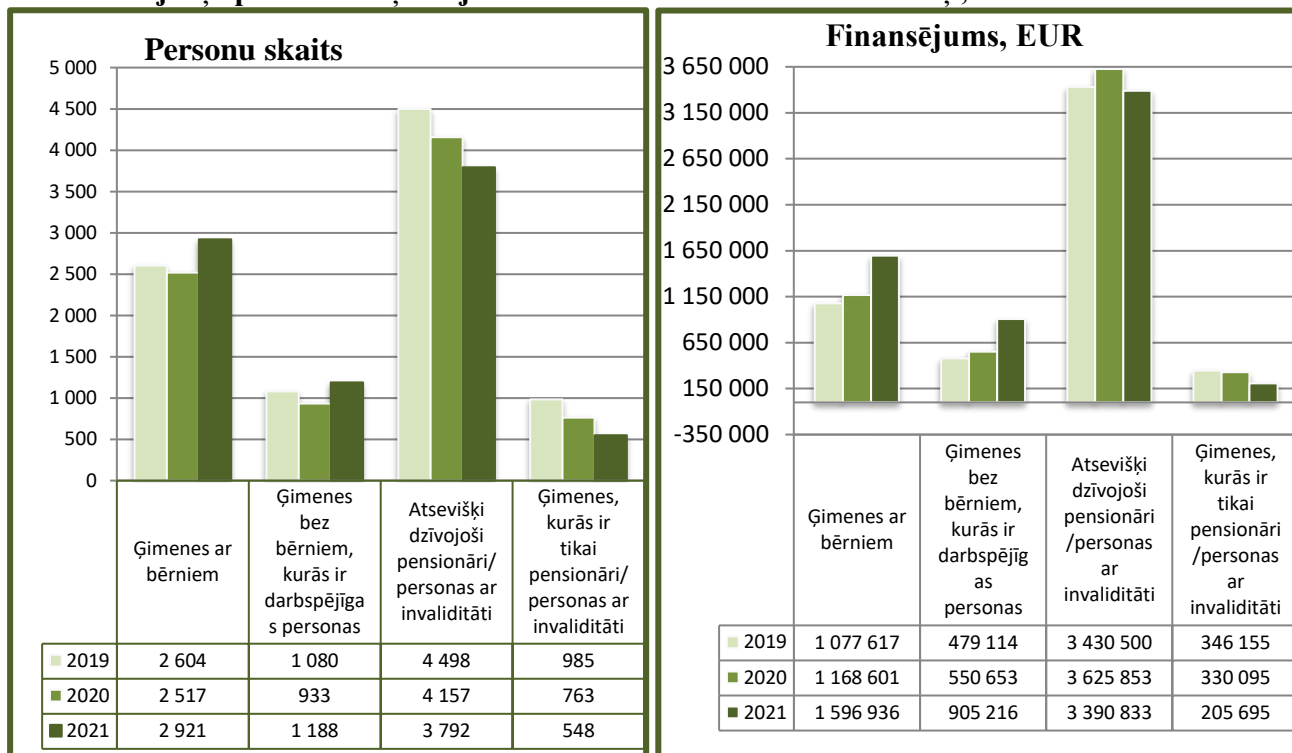
Mājokļa pabalsta saņēmēju skaits 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, pieauga par 1% (2020. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu mājokļa pabalsta saņēmēju skaits samazinājās par 9%) (skat. 7. attēlu).

No visiem mājokļa pabalsta saņēmējiem **2021. gadā 45% ir atsevišķi dzīvojoši pensionāri/personas ar invaliditāti** (2019. gadā – 49%, 2020. gadā – 50%).

2021. gadā mājokļa pabalsta nodrošināšanai izlietotais finansējums ir 6 098 681 EUR vai 73% no testētajiem pabalstiem izlietotā finansējuma (2020. gadā 5 675 202 EUR vai 74%; 2019. gadā 5 333 387 EUR vai 71%).

2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, mājokļa pabalstam izlietotais finansējums pieaudzis par 423 478 EUR vai 7%.

7. attēls. Mājokļa pabalsta saņēmēju skaits un faktiski izlietotie līdzekļi, EUR

2021. gadā izmaksātā mājokļa pabalsta apmērs ir 722 EUR vidēji vienai personai vai 1 045 EUR vienai māsaimniecībai gadā, salīdzinājumā – 2020. gadā tas bija 678 EUR vidēji vienai personai vai 950 EUR vienai māsaimniecībai gadā, bet 2019. gadā – 582 EUR vidēji vienai personai vai 813 EUR vienai māsaimniecībai gadā.

Tas saistīts ar GMI sliekšņa pieaugumu darbaspējīgām personām un straujo energoresursu un dabasgāzes tarifu kāpumu.

Lai arī **2021. gadā pieauga izlietotais finansējums gan ģimenēm ar bērniem, gan ģimenēm bez bērniem, kurās ir darbaspējīgas personas**, un samazinājās atsevišķi dzīvojošiem pensionāriem/invalīdiem un pensionāru/invalīdu ģimenēm, tomēr vēl joprojām **mājokļa pabalstam visvairāk finanšu līdzekļu izlietots atsevišķi dzīvojošiem pensionāriem/ invalīdiem - 56% no visa mājokļa pabalstam izlietotā finansējuma.**

Pārējie pašvaldības sociālie pabalsti

Pārējiem sociālās palīdzības pabalstiem - pašvaldības funkcijās noteiktajiem sociālajiem pabalstiem, papildus sociālajiem pabalstiem un pašvaldības brīvās iniciatīvas pabalstiem **2021. gadā tika izlietoti 4 820 387 EUR** jeb **37%** no visiem sociālajiem pabalstiem izlietotajiem līdzekļiem (2020. gadā 4 453 336 EUR jeb 38%; 2019. gadā 4 390 943 EUR jeb 39%).

Pašvaldības funkcijās ir nodrošināt **pabalstus audžuģimenēm** un Ministru kabineta noteiktās **sociālās garantijas pilngadīgajiem bāreņiem** un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas (turpmāk – Bārenis).

Pabalsti audžuģimenēm. 04.04.2021. stājās spēkā Rīgas domes 24.03.2021. saistošie noteikumi Nr.25 «Par Rīgas pilsētas pašvaldības palīdzību audžuģimenei», ar kuriem **tika paaugstināts un diferencēts atkarībā no bērna vecuma pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei bērnam** (bērnam līdz sešu gadu vecumam – **200 EUR** gadā, bērnam no septiņu līdz 18 gadu vecumam – **250 EUR** gadā).

Tā kā **pabalsta bērna uzturam audžuģimenē apmērs** ir noteikts 75% apmērā no minimālās darba algas, tad 2021. gadā tā apmērs pieauga līdz **375 EUR** mēnesī (75% no 500 EUR).

2021. gadā pabalstus audžuģimenēm izmaksāja par 372 bērniem, 2020. gadā par 377 bērniem, 2019. gadā 361 bērnu.

Kopumā **pabalstos audžuģimenēm 2021. gadā izmaksāti 1 529 079 EUR**, kas ir par 17% vairāk kā 2020. gadā. 2020. gadā pabalstiem audžuģimenēm tika izlietoti 1 302 888 EUR, bet 2019. gadā 1 274 603 EUR.

Pabalsti pilngadīgiem bāreņiem. 08.04.2021. stājās spēkā grozījumi Rīgas domes 18.12.2019. saistošajos noteikumos Nr.90 «Par Rīgas pilsētas pašvaldības palīdzību bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas», ar kuriem tika paaugstināts pabalsta apmērs patstāvīgas dzīves uzsākšanai (no 128,06 EUR uz 218 EUR /personām ar invaliditāti - 327euro); sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei (no 430 EUR uz 820 EUR); ikmēneša izdevumiem bāreņiem – sekmīgam mācību iestādes audzēknim (no 64 EUR uz 109 EUR /personām ar invaliditāti 163 EUR), kā arī paaugstināti normatīvi, aprēķinot dzīvokļa pabalstu.

2021. gadā pabalstus pilngadīgiem bāreņiem saņēma 486 personas, salīdzinoši 2020. gadā pabalstus saņēma 443 personas, bet 2019. gadā – 402 personas.

2021. gadā pabalstos pilngadīgiem bāreņiem tika izmaksāti 1 044 212 EUR, kas ir par 65% vairāk kā 2020. gadā. 2020. gadā pabalstos pilngadīgiem bāreņiem tika izmaksāti 634 382 EUR, 2019. gadā – 447 115 EUR.

2021. gadā pabalstu krīzes situācijā saņēma 219 personas 47 546 EUR apmērā (2020. gadā 897 personas 206 794 EUR apmērā; 2019. gadā 182 personas 29 337 EUR apmērā).

01.07.2021. stājās spēkā Rīgas domes 26.05.2021. saistošie noteikumi Nr.49 "Par mājsaimniecības atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālās palīdzības pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā", kuros noteikts, ka tiesības saņemt saistošajos noteikumos minētos papildu sociālās palīdzības pabalstus ir par trūcīgu vai maznodrošinātu atzītai mājsaimniecībai, līdz ar to **paplašinājās personu loks, kurām ir tiesības saņemt pabalstu veselības aprūpei un pabalstu izglītības ieguves atbalstam**. Ja 2020. gadā **pabalstu veselības aprūpei saņēma 2 646 personas**, tad 2021. gadā **2 759 personas** jeb par 4% vairāk, savukārt **pabalstu izglītības ieguves atbalstam** 2020. gadā saņēma 1 203 personas, bet 2021. gadā **1 384 personas** jeb par 15% vairāk.

13.04.2021. stājās spēkā Rīgas domes 24.03.2021. saistošie noteikumi Nr. 24 “Par Rīgas pilsētas pašvaldības pabalstu jaundzimušajam”, ar kuriem tika svītrotā prasība jaundzimušā vecākiem būt deklarētiem Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā ne mazāk kā 12 mēnešus pirms pabalsta pieprasīšanas. **2021. gadā pabalsts tika piešķirts 5 652 jaundzimušajiem rīdziniekiem 847 800 EUR apmērā**. 2020. gadā pabalsts tika piešķirts 5 605 jaundzimušajiem rīdziniekiem 840 750 EUR apmērā, bet 2019.gadā pabalsts tika izmaksāts 5 965 personām 894 750 EUR apmērā.

Iemesli, kas ietekmēja testēto sociālo pabalstu saņēmēju skaitu:

➤ Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, ar kuriem tika **paaugstināts trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis un GMI sliekšnis**;

➤ Rīgas domes 26.05.2021. saistošajos noteikumos Nr.49 „Par mājsaimniecības atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālās palīdzības pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā” noteiktais **maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis - 436 EUR** pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un **305 EUR** pārējām personām mājsaimniecībā un **tiesības saņemt sociālos pabalstus visām trūcīgām un maznodrošinātām personām.**

➤ **Pensiju indeksācija** – 2020. un 2021. gada 1. oktobrī pārskatītas vecuma, invaliditātes, izdienas, apgādnieka zaudējuma pensijas un apdrošināšanas atlīdzības, kā rezultātā vidējā **vecuma pensija Rīgā** pieauga no 416,35 EUR 2020. gada decembrī līdz **444,71 EUR 2021. gada decembrī**; vidējā **invaliditātes pensija Rīgā** pieauga no 209,92 EUR 2020. gada decembrī līdz **247,77 EUR 2021. gada decembrī.**

➤ 01.01.2021. stājās spēkā **grozījumi likumā Par valsts pensijām un grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā**, līdz ar to 2021. gadā tika **palielināta minimālā invaliditātes pensija, minimālā vecuma pensija un valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts** (izmaksas veiktas no maija).

➤ **Iedzīvotāju ienākuma nodokļa izmaiņas** - pensijas neapliekamais minimums pieauga no 300 EUR 2020. gadā līdz 330 EUR 2021. gadā.

➤ **Minimālās darba algas pieaugums** no 430 EUR 2020. gadā līdz 500 EUR 2021. gadā.

➤ **Vidējā darba alga** (bruto) Rīgā 2021. gada 3. ceturksnī sasniedza **1 427 EUR** par pilnas slodzes darbu.

2021. gadā Rīgas Sociālais dienests pieņēma 4 275 lēmumus par sociālās palīdzības atteikumu. 17% gadījumu tika atteikts GMI pabalsts, jo valstī noteiktais GMI sliekšnis personai bija nodrošināts, 11% gadījumu tika atteikts maznodrošinātas mājsaimniecības statuss, jo personu ienākumi pārsniedza maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni, 6% gadījumu sociālā palīdzība tika atteikta, jo personai pieder īpašums.

No visiem Labklājības departamentā pārskatītajiem RSD sociālās palīdzības atteikumiem 83% gadījumu RSD tika atstāts negrozīts (2020. gadā – 84%, 2019. gadā – 89%).

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu un RD saistošajiem noteikumiem, Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek sniegti sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām, kā arī sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem. Sociālie pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši personas vajadzībām, pamatojoties uz sociālā darba speciālista veiktu personas vajadzību un resursu novērtējumu. Pašvaldība sniedz vai nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā, materiālu atbalstu personai, lai tā varētu veikt samaksu par sociālajiem pakalpojumiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijā, kā arī sociālā darba pakalpojumu (sociālās aprūpes un/vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas ietvaros, kā arī RSD un pašvaldības deleģēšanas līgumu ietvaros – stacionārajās ārstniecības iestādēs, kurās strādā sociālais/-ie darbinieks/-i, un biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” sniegtais sociālā darba pakalpojums sociālā riska ģimenēm, kurās ir bērna augšanai un attīstībai nelabvēlīgi apstākļi).

2021. gadā sociālos pakalpojumus Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja **193** sociālo pakalpojumu sniedzēji, t.sk. **septiņas** pašvaldības institūcijas (RSD, RPBJC, trīs Rīgas sociālās aprūpes centri, Rīgas patversme, Rīgas 3. speciālā pamatskola), kā arī **186** sociālo pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem pašvaldība noslēgusi līgumus par sociālo pakalpojumu sniegšanu Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem (**56** nevalstiskās organizācijas, **95** privātpersonas, **35** valsts/citu pašvaldību iestādes). Salīdzinoši 2020. un 2019. gadā kopējais sociālo pakalpojumu sniedzēju skaits bija - **147**.

Rīdziniekiem 2021. gadā sniegti **62** daudzveidīgi sociālie pakalpojumi. Kopā sociālos pakalpojumus 2021. gadā saņēma **27 946** rīdzinieki, kas ir **par 259 personām vairāk** nekā 2020. gadā (27 687) un **par 745 vairāk nekā** 2019. gadā (27 201).

2021. gadā sociālie pakalpojumi Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem apmaksāti no 13 Rīgas domes budžeta programmām. Kopumā sociālo pakalpojumu nodrošināšanai izlietoti **74 138 955 EUR** (tai skaitā no pašvaldības budžeta izlietoti **67 507 739 EUR**, no valsts budžeta – **6 631 216 EUR** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)) (skat. 7. tabulu). Salīdzinoši 2020. gadā sociālie pakalpojumi Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem apmaksāti arī no 13 Rīgas domes budžeta programmām, izlietojot **60 350 246 EUR** (tai skaitā no pašvaldības budžeta izlietoti **55 233 692 EUR**, no valsts budžeta – **5 116 554 EUR** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)), arī 2019. gadā apmaksāti no 13 Rīgas domes budžeta programmām, izlietojot **56 942 069 EUR** (tai skaitā no pašvaldības budžeta izlietoti **51 689 403 EUR**, no valsts budžeta – **5 252 666 EUR** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)).

2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, sociālajiem pakalpojumiem izlietotais finansējums palielinājās par **13 88 709 EUR jeb 23%** (tai skaitā, no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums lielāks par **12 274 047 EUR jeb 22%**, bet no valsts budžeta izlietotais finansējums lielāks par **1 514 662 EUR jeb 30%** (asistenta pakalpojuma finansēšanai). Salīdzinoši 2020. gadu pret 2019. gadu - **par 3 408 177 EUR jeb 6% pieauga** sociālajiem pakalpojumiem izlietotais finansējums (tai skaitā no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums bija lielāks par **3 544 289 EUR jeb 7%**, bet no valsts budžeta izlietotais finansējums bija mazāks par **136 112 EUR jeb 3%** (asistenta pakalpojuma finansēšanai)).

2021. gadā novirzīts papildu finansējums šādiem pakalpojumiem (daļai 2021. gadā aktuālajām vajadzībām finansējums pārvirzīts budžeta programmu ietvaros vai no citām programmām, daļai piešķirts papildu finansējums):

- ⊗ aprūpes mājās pakalpojuma cenas palielinājumam no 4,44 uz 6,12 EUR
- ⊗ cenas palielinājumam citiem sociālajiem pakalpojumiem;
- ⊗ dotācijas palielinājumam slimnīcu sociālajam darbam, 0,75 slodzei SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” un pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumam ar astoto ārstniecības iestādi - Akciju sabiedrību „Latvijas Jūras medicīnas centrs” par sociālā darba sniegšanu rīdziniekiem;
- ⊗ atbalsta personas pakalpojumam ģimenēm ar bērnu ar īpašām vajadzībām;
- ⊗ socializācijas grupu bērniem ar autismu atbilstības izvērtējuma pakalpojumam;
- ⊗ rehabilitācijas programmām papildu 5 bērniem ar autismu;
- ⊗ sociālās rehabilitācijas un apmācības pakalpojumam bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, papildu 3 bērniem;

- ⊗ atelpas brīža pakalpojumam, vaučerim, 6 bērniem;
- ⊗ atelpas brīža pakalpojumam pilngadīgām personām, 2 vietas;
- ⊗ individuālajām sociālās rehabilitācijas programmām 8 pilngadīgiem jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem, kuri mācās;
- ⊗ individuālajām sociālās rehabilitācijas programmām 5 personām ar garīga rakstura traucējumiem;
- ⊗ papildu 60 vietām dienas aprūpes centra personām ar demenci pakalpojumam;
- ⊗ ģimenes asistenta pakalpojumam;
- ⊗ samaksai par transporta pakalpojumiem personām ar invaliditāti, kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu;
- ⊗ no 01.07.2021. bērnu individualizētās aprūpes pakalpojumam;
- ⊗ no 01.09.2021. sociālās rehabilitācijas programmas nodrošināšanai Pārdaugavā vēl 20 bērniem ar saskarsmes problēmām;
- ⊗ no 01.09.2021. piecām individuālajām sociālās rehabilitācijas programmām un divām atbalsta grupām no vardarbības cietušām personām un ģimenēm;
- ⊗ no 01.09.2021. sociālās rehabilitācijas programmas Pārdaugavā 20 bērniem ar saskarsmes problēmām;
- ⊗ aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumam (papildu 10 personām);
- ⊗ vietu skaita palielinājumam līgumorganizāciju ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām pilngadīgām personām – 128 vietām no 01.01.2021., 100 vietām no 01.07.2021.;
- ⊗ brīvprātīgā sociālā atbalsta personu darba piesaistes un koordinēšanas pakalpojuma sniegšanai RSAC, RPBIC, Rīgas patversmē un SIA „Rīgas 1.slimnīcā”;
- ⊗ no 01.04.2021. RSAC 24 papildu aprūpētāju un 2.5 medmāsu amata vietām, RSD papildu 7 amata vietām;
- ⊗ pakļautības iestāžu telpu remontiem un labiekārtošanai;
- ⊗ atalgojuma palielinājumam iestāžu darbiniekiem;
- ⊗ IT sistēmu (VAPUS, SOPA, APSIS, SPAM (rindu modulis), AVIS) papildinājumiem.

Covid – 19 ietekme uz sociālo pakalpojumu administrēšanu

2021. gadā sociālo pakalpojumu nodrošināšanā turpinājās valstī noteiktie Covid - 19 pandēmijas ierobežojumi. Sociālo pakalpojumu apmeklējumu, nodrošinājumu un finanšu apguvi ietekmēja nacionālā līmeņa tiesību aktos noteiktās normas, piemēram, princips primāri nodrošināt pakalpojumus attālināti, grupās var piedalīties noteikts skaits cilvēku, jāievēro distancēšanās, jālieto individuālie aizsardzības līdzekļi, jāuzrāda vakcinēšanās sertifikāts (darbiniekiem, klientiem), jāievēro karantīna. Jo sevišķi tas atsaucās uz pakalpojumiem bērniem un jauniešiem. Sadarbībā ar vairāk nekā 30 pakalpojumu sniedzējiem notika sejas aizsargmasku izdāle.

2021. gadā, lai ievērotu epidemioloģisko drošību, turpinājās klientu retināšana Rīgas patversmē, Maskavas ielā 208 un Eiženijas ielā 1E, nodrošinot izmitināšanas pakalpojumus papildus vietās, t.sk. aprūpējamām personām bez noteiktas dzīvesvietas.

Lai īstenotu koronavīrusa Covid - 19 izplatības ierobežošanas pasākumus, no Rīgas domes rezerves fonda tika novirzīts finansējums **1 561 229 EUR** apmērā individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādes izdevumu segšanai pakļautības iestādēm un līgumorganizācijām, nepieciešamo pakalpojumu finansēšanai, piemaksām darbiniekiem par darbu paaugstināta riska un slodzes apstākļos, kā arī **55 000 EUR** vakcinācijas veicināšanas procesiem iestādēs.

Informācijas tehnoloģiju attīstība sociālo pakalpojumu jomā

IT jomā 2021. gadā Rīgas sociālos aprūpes centros tika īstenots un noslēgts 2020. uzsāktais projekts „Pretkritienu sistēmas tehnoloģijas ieviešana sociālos aprūpes centros un klientu mājās - viedā pacientu uzraudzības sistēma”.

Tāpat turpinājās sociālo pakalpojumu administrēšanas jomā lietoto elektronisko sistēmu pilnveide, 2021. gadā šim mērķim izlietojot **172 249 EUR**:

- **SOPA** (papildinājumu citās sistēmās sasaiste ar SOPA, atskaites SPN-8 pilnveide (piem. atskaite papildināta ar datiem par bērnu aprūpi u.c.);

- **APŠIS** (iespēja APŠIS vērtēšanas instrumentu lietot pakalpojumu personām ar garīga rakstura traucējumiem sniedzējiem, izmaiņu normatīvajos aktos sociālo pakalpojumu nodrošināšanai iestrāde APŠIS (piemēram, iespēja fiksēt informāciju par mājsaimniecībā dzīvojošo personu iesaisti personas aprūpē, kā arī klienta viedokli par spējām un vēlmi saņemt pakalpojumus);
- **Rindu modulis** (SAC rindas uzlabojumi, samazinot RSD rindas administratora manuālās darbības, piemēram, sadarbības līgumiestādes var pieteikt brīvās vietas, Teritoriālo centru darbinieki SOPA var izmainīt pakalpojuma sniedzēja izvēli vai ievadīt pakalpojuma saņemšanas atlikšanu, kas automātiski redzamas SAC rindu modulī);
- **VAPUS** (integrācija ar ACTO ERP, lai RSAC grāmatvedības uzskaites sistēmā ACTO ERP varētu norakstīt medikamentus);
- **AVIS** (vienkāršota ēdināšanas pakalpojuma saņēmēju reģistrēšana - klientiem nav jāvēršas RP SIA „Rīgas satiksmes” apkalpošanas centros, lai aktivizētu e-talonu ēdināšanas pakalpojuma saņemšanai).

Sociālo pakalpojumu attīstība

2021. gadā veiktas/uzsāktas vairākas aktivitātes gan jaunu sociālo pakalpojumu attīstīšanai, gan esošo apjoma paplašināšanai, gan arī vides uzlabošanai sociālajos pakalpojumos:

- ⊗ sadarbība ar Labklājības ministriju ģimeniskai videi pietuvināta ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšana pilsētvidē VSAC „Rīga” 3 bērniem;
- ⊗ finansējuma Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna (ANM) ietvaros plānota pieteikšanās projektā mājokļu pielāgošanai cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, projektā vides pielāgošanai sociālo pakalpojumu sniegšanas vietās un projektā ģimenes tipa SAC izveidei (plānotas 48 vietas, Jūrmalas gatvē, Rīgā);
- ⊗ ERAF finansējuma ietvaros plānota dalība projektā grupu dzīvokļa un dienas aprūpes centra personām ar garīga rakstura traucējumiem izveidei Priedaines ielā 11, Rīgā;
- ⊗ ESF finansējuma ietvaros sadarbībā ar Sociālās integrācijas fondu un Labklājības ministriju aktivitāšu plānošana dalībai projektā bezpajumtnieku sociālās integrācijas jomā;
- ⊗ VARAM finansējuma ietvaros uzsākti remontdarbi RSAC;
- ⊗ veikta iestrādes telpu pielāgošana 4 individuālo rehabilitācijas programmu pakalpojuma sniegšanai personām ar garīga rakstura traucējumiem Lielupes ielā 1 k-10.

Aktuālākās vajadzības sociālo pakalpojumu nodrošināšanas jomā:

- ⊗ Regulārs finansējums pakalpojumu cenu (t.sk. vaučeru) indeksācijai;
- ⊗ Finansējums, lai nodrošinātu apjoma palielināšanu un pakalpojuma satura izmaiņas atbilstoši vajadzībām (piem., transporta apmaksa dienas aprūpes centra klientiem ar demenci). Apjoma palielināšana pakalpojumos skatāma kopā ar atbilstošas infrastruktūras izveidošanu;
- ⊗ Regulārs pieaugums jaunu sociālo pakalpojumu attīstīšanai saskaņā ar Rīgas pašvaldības attīstības plānu un esošo pieprasījuma nodrošināšanai;
- ⊗ Sistemātisks finansējums sociālo pakalpojumu infrastruktūras uzlabošanai (saglabāšanai);
- ⊗ Regulāra RSD funkciju un uzdevumu. Izvērtēt RSD nepieciešamās strukturālās un saturiskās izmaiņas. Ņemt vērā personāla trūkumu, iedzīvotāju aktuālās vajadzības, prioritāri veicamos uzdevumi un organizatoriskos aspektus;
- ⊗ Finansējums Covid - 19 izraisīto seku mazināšanai attiecībā uz bezpajumtniekiem, t.sk. nodrošinot integrētu sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu.;
- ⊗ Rīgas domes sadarbība ar nozaru ministrijām, lai nodrošinātu valsts un pašvaldības līdzatbildību iedzīvotāju tiesību uz sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību īstenošanā, t.sk. uz integrētu sociālo, veselības aprūpes un izglītības pakalpojumu nodrošināšanu.

7. tabula. Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izdevumi sociālajiem pakalpojumiem sadalījumā pa Rīgas domes budžeta programmām 2019. – 2021. gadā, EUR

Nr.p.k.	Rīgas domes budžeta programma	2019	2020	2021
	KOPĀ, EUR	56 942 069	60 350 246	74 138 955
1.	18.02.01. Sociālie pakalpojumi dzīvesvietā Rīgas pilsētas iedzīvotājiem, tai skaitā	23 359 483	24 144 403	32 638 609
1.1.	<i>Sociālpsiholoģiskie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem</i>	990 959	1 218 456	1 994 962
1.2.	<i>Dienas centri un dienas aprūpes centri pilngadīgām personām</i>	1 912 682	2 162 095	2 506 911
1.3.	<i>Invalīdu transporta pakalpojumi</i>	1 986 282	2 162 854	2 143 490
1.4.	<i>Sociālās aprūpes dzīvesvietā pakalpojumi</i>	16 400 571	16 908 482	23 832 977
1.5.	<i>Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi</i>	432 819	485 103	710 781
1.6.	<i>Deleģēšanas līgumu pakalpojumi (sociālā darba pakalpojuma pirkšana ārstniecības iestādēs un SOS, dienas centrs neredzīgajiem un nedzirdīgajiem)*</i>	413 769	422 538	731 192
1.7.	<i>Ēdiena piegāde un izdalīšana personām sociālā drošības tīkla ietvaros</i>	1 222 400	749 894	714 720
1.8.	<i>Brīvprātīgo darbs Covid - 19 laikā (pārtikas u.c. nepieciešamības preču piegādē)</i>	-	34 984	3 577
2.	18.02.02. Asistenta pakalpojumi	5 252 666	5 116 554	6 631 216
3.	18.03.00. Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs	4 037 133	4 042 832	4 257 936
4.	18.03.01. Atbalsts ģimenēm krīzē un bērnu uzturēšanās līgumorganizācijās	1 614 133	1 675 755	1 548 181
5.	18.04.00. Veco ļaužu uzturēšanās iestādes	6 974 982	7 740 724	8 429 092
6.	18.04.01. Veco ļaužu uzturēšanās iestādes – līgumorganizācijas	4 486 816	5 414 524	6 264 135
7.	18.05.00. Rīgas patversme	1 269 589	1 475 527	1 645 132
8.	18.06.00. Rīgas patversmes – līgumorganizācijas	1 157 136	1 809 519	2 641 778
9.	18.07.00. Rīgas Sociālais dienests **	7 116 201	7 037 345	7 766 361
10.	18.09.00. Invalīdu pacēlāju uzstādīšana, apkope un remonts	150 963	155 820	149 696
11.	18.14.00. Grupu mājas/dzīvokļi	634 966	699 959	956 734
12.	18.19.00. Īslaicīga hronisko slimnieku kopšana un rehabilitācija	858 652	925 915	1 037 836
13.	19.01.00 Rīgas domes Labklājības departaments***	29 349	111 369	172 249

* līdz 2017. gadam izdevumos ietverta sociālā darba pakalpojumu nodrošināšana stacionārajās ārstniecības iestādēs, bet no 2018. gada arī biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” sniegtais sociālā darba pakalpojums un no 2019. gada septembra saskaņā ar pašvaldības deleģēšanas līgumu sniegtais DC neredzīgajiem un nedzirdīgajiem sniegtais pakalpojums.

** uzturēšanas izdevumi, tai skaitā finansējums sociālā darba speciālistu atalgojumam un pašvaldības DC/ DAC pakalpojuma nodrošināšanai.

*** izdevumi elektroniskajām sistēmām sociālo pakalpojumu jomā (SOPA, VAPUS, APSIS, sociālo pakalpojumu administrēšanas modulis (rindas, atskaites)), iepriekš finansējums plānots RSD budžetā.

Sociālais darbs ģimenēm un bērniem

Sociālā darba ar ģimenēm un bērniem mērķis ir nodrošināt profesionālu un mērķtiecīgu sociālā darba un sociālo pakalpojumu sniegšanu, kas orientēti uz ģimenes sociālo problēmu risināšanu un bērna psihosociālo drošību, attīstot pašas ģimenes resursus un iesaistot atbalsta sistēmas. Sociālā darba pakalpojumu sniedz sociālais darbinieks darbam ģimenēm ar bērniem.

Sociālo darbinieku galvenie darba uzdevumi:

- ☉ sociālā darbinieka konsultācijas;
- ☉ bērnu vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšana un pakalpojuma piešķiršanas organizēšana;
- ☉ vizītes ģimenes dzīvesvietā (apsekojumi);
- ☉ ģimenes vēstures un sociālās situācijas, un apstākļu izvērtēšana;
- ☉ klientu pārstāvniecība dažādās iestādēs;
- ☉ ģimenes motivēšana;
- ☉ līdzdalība dažādās sociālajās akcijās un svētku pasākumos;
- ☉ sadarbība ar valsts, pašvaldības institūcijām un nevalstisko sektoru;
- ☉ sociālais darbs ar grupām – atbalsta un pašpalīdzības grupu organizēšana un vadīšana.

Nodrošinot sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem, sociālie darbinieki visbiežāk strādā ar ģimenēm, kurām ir multiplas problēmas, piemēram, grūtības bērnu audzināšanā, sociālo kontaktu un svarīgu attiecību trūkums, bērni neapmeklē skolu, mācīšanās grūtības, konstatēta emocionāla un fiziska vardarbība ģimenē, bērnu pamešana novārtā, ir alkohola, psihotropo un toksisko vielu atkarība, kā arī līdzatkarība. Pēdējo gadu laikā arvien biežāk sociālajiem darbiniekiem nākas iesaistīties gadījumu risināšanā, kurās vecāki nevar vienoties par bērna dzīvesvietu un saskarsmes tiesībām, šo situāciju risināšanai darbiniekam nepieciešamas gan specifiskas zināšanas, gan nepieciešama emocionālā noturība, lai ievērotu neitralitāti starp abiem vecākiem, kā arī palielinās bērniem un jauniešiem uzvedības problēmas.

Sociālais darbinieks, iegūstot informāciju par ģimenes situāciju, veic sociālās funkcionēšanas izvērtējumu, tas ir, novērtē klienta resursus un iespējamās atbalsta sistēmas, palīdz klientam saprast un atzīt identificētās problēmas un iesaistās to risināšanā. RSD sociālā darba pakalpojumu ģimenēm ar bērniem 2021. gadā nodrošināja 62 darbinieki. Darbinieku skaits ir mainījies no 70 līdz 62 darbiniekiem. Sociālo darbinieku mainība, kā arī sociālo darbinieku trūkums ietekmē sociālo gadījumu vadīšanas dinamiku, tai skaitā nepieciešami papildus laika resursi klienta un darbinieku sadarbības veicināšanai.

Līdzīgi kā 2020. gadā arī 2021. gadā vērojams klientu - ģimeņu skaita samazinājums. **Sociālā darba pakalpojums** tika sniegts **2 275 ģimenēm**, kas ir par 310 ģimenēm mazāk salīdzinājumā ar 2020. gadu (2 460 ģimenes). Likumsakarīgi arī kopējais ģimenes locekļu skaits 2021. gadā ir mazāks, proti, 8 622 personas, kas ir par 1 346 personām mazāk nekā 2020. gadā (9 968).

Savukārt saskaņā ar Pārvaldes uzdevuma deleģējuma līgumu 2021. gadā sociālā darba pakalpojumu turpināja sniegt arī biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” „Rīgas SOS Ģimeņu atbalsta centrs” (turpmāk – SOS ĢAC), nodrošinot pakalpojumu līdz 140 sociālā riska ģimenēm mēnesī. Sākot ar 2020. gada septembri, SOS ĢAC sociālā darba pakalpojumu nodrošināja divās vietās Rīgā – Teikā, Zemitānu laukumā 5, kā arī Āgenskalnā, Mazā Nometņu ielā 31, lai uzlabotu pakalpojuma pieejamību klientiem, kā arī dotu iespēju lielākam ģimeņu skaitam saņemt pakalpojumu. SOS ĢAC pakalpojumu 2021.gadā nodrošināja 9 sociālie darbinieki un 2 sociālie rehabilitētāji (2,5 slodzes), nepieciešamības gadījumā piesaistot citus speciālistus un pakalpojumu sniedzējus. 2021. gadā sociālā darba pakalpojums kopumā tika sniegts 175 ģimenēm, kas ir par 32 ģimenēm vairāk nekā 2020. gadā (125).

Ikgadējais klientu skaita samazinājums skaidrojams ar to, ka samazinās kopējais iedzīvotāju skaits; tiek nodrošināti daudzveidīgi sociālie un atbalsta pakalpojumi, t.sk. pirmskolas izglītības iestādēs un skolās tiek īstenoti ģimenes un bērnus atbalstoši projekti. Tāpat klientu skaita samazinājumu ietekmēja apstākļi, ka 2021. gadā līdzīgi kā 2020. gadā bija liels sociālo darbinieku darbā ar ģimenēm un bērniem vakanču skaits. 2021. gadā darbinieku trūkumu vēl vairāk veicināja arī normatīvo aktu prasība darbiniekiem vakcinēties valstī esošās epidemioloģiskās situācijas dēļ. Līdz ar

to esošie darbinieki strādāja pārsvarā ar krīzes situācijām un veica darbu ar augsta riska ģimenēm. Savukārt ģimenēm, kurās nebija augstu risku, bet bija nepieciešams sociālā darbinieka atbalsts, tika nodrošināti atbalsta pakalpojumi (ģimenes asistenta pakalpojums, dienas aprūpes centra pakalpojums u.c.). Visdrīzāk klientu skaita apjoma samazinājums skaidrojams arī ar attālināto darbu, ko veica gan skolas, gan bāriņtiesas un sociālie dienesti.

8. tabula. Sociālā darbinieka ģimenēm ar bērniem klientu skaits, tai skaitā SOS ĢAC klientu skaits

Gads	Sociālā darba pakalpojumu saņēmušo ģimeņu skaits RSD/SOS ĢAC	Kopējais ģimenes locekļu skaits RSD/SOS ĢAC
2019	2 686/147	10 945/529
2020	2 460/125	9 968/462
2021	2 118/ 157	8 622/ 596

Saskaņā ar SOPA atskaišu modulī „Lietotāja darba pārskats” esošo informāciju par 2021. gadu var secināt, ka samazinājies sniegto konsultāciju skaits. 2021. gadā sniegtas **37 197 konsultācijas**, kas ir par 9 526 konsultācijām mazāk kā iepriekšējā gadā, kad veiktas 46 723 konsultācijas. 2021. gadā veiktas **4 534** klātienes konsultācijas un **32 663 konsultācijas pa tālruni**. Salīdzinājumā ar 2020. gadu klātienes konsultāciju skaits samazinājies par 3 708 konsultācijām un telefonkonsultāciju skaits samazinājies par 5 818 konsultācijām.

Minētais ir skaidrojams ar to, ka, ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus Covid - 19 izplatības laikā, sociālajiem darbiniekiem bija jāpārorganizē darbs ar klientiem, izmantojot neklātienes saziņu, t.sk. saziņu elektroniski.

Nozīmīgi ir **apsekojumi klientu (ģimenes) dzīvesvietā**, kas ir būtiska sociālā gadījuma risināšanas sastāvdaļa, jo komunikācija ar ģimeni notiek tās dabiskajā vidē, un sociālajam darbiniekam ir iespējams novērtēt ne tikai sadzīves apstākļus, bet arī ģimenes locekļu savstarpējo komunikāciju. Ārkārtējās situācijas laikā sociālie darbinieki veica apsekojumus dzīvesvietā, izvērtējot klientu ģimenes situāciju, īpašu uzmanību pievēršot ģimenēm ar bērniem, kur konstatēti riski vai pastāv aizdomas par bērna aprūpētāja spēju nodrošināt pamatvajadzības, vai bērns ietilpst augsta riska grupā un ģimene nesaņem ģimenes asistenta pakalpojumu vai individuālās sociālās rehabilitācijas programmu. Līdz ar to 2021. gadā samazinājies arī veikto apsekojumu skaits. Apsekošanu skaits, kad klients sastapts dzīvesvietā 2021. gadā bija **2 722**, kas ir par 446 apsekošanām mazāk nekā 2020. gadā, un neveiksmīgo apsekojumu skaits – **847**, kas ir par 296 apsekojumiem mazāk salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Pamatojoties uz BTAL 58. pantu, pašvaldībai ir jāveic bērnu likumpārkāpumu profilakses darbs, līdz ar to RSD un SOS ĢAC sociālie darbinieki ir veikuši sociālo darbu un strādājuši ar ģimenēm un bērniem, par kuriem RSD ir saņēmis pieprasījumu iesaistīties caur Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmu (turpmāk – NPAIS). Informāciju par nepilngadīgo likumpārkāpumiem un uzvedības problēmām (klaiņošanu, ubagošanu utt.) sniedz VP un RPP. Atbilstoši NPAIS sniegtajai informācijai, pašvaldībai sadarbībā ar bērnu vecākiem un citām institūcijām – izglītības iestādēm, VP, VPD, ja bērns ir probācijas klients, sabiedriskajām organizācijām un citām iestādēm, ir jāizstrādā sociālās korekcijas programmas.

2021. gadā RSD un SOS ĢAC kopumā saņēma informāciju par **251 NPAIS reģistrētu gadījumu** par konfliktiem ģimenē, bērna atrašanos ārpus dzīvesvietas pēc plkst. 22.00 un klaiņošanu, sīkām zādzībām, bērna smēķēšanu vai alkohola lietošanu, tai skaitā nokļūšanu ārstniecības iestādē pēc saindēšanās ar alkoholu, pulcēšanās ierobežojumu pārkāpšanu, kas saistīti ar epidemioloģisko drošības pasākumiem saistībā ar Covid - 19 u.c. informāciju. Salīdzinoši 2020. gadā tie bija 278 gadījumi. 2021. gadā no visiem gadījumiem **40 gadījumos izstrādāti korekcijas plāni/sociālās rehabilitācijas plāni**, kas ir par 32 plāniem mazāk nekā 2020. gadā. Atsevišķos gadījumos, kad VP vai RPP lūdza sociālos darbiniekus iesaistīties savas kompetences ietvaros ģimenes situācijas risināšanā vai izstrādāt korekcijas plānu, tie nav izstrādāti, jo nav izveidojusies sadarbība ar ģimeni, jaunieši sasniedza

pilngadību vai uzsācis saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no psihoaktīvām vielām atkarīgiem bērniem VSIA „Slimnīca „Ģintermuiža””.

9. tabula. NPAIS pieprasījumi RSD un SOS ĢAC

Gads	2019	2020	2021
NPAIS pieprasījumi RSD	309	278	251

Labklājības departaments sadarbībā ar biedrību „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” (turpmāk – Biedrība), piesaistot Biedrības, Rīgas domes un labdarības organizācijas „OAK Foundation” finansējumu, īstenoja projektu „SOS Resursu un kompetences centra prakse uz bērna vērsta pieejas ieviešanai Latvijā” (turpmāk – Projekts) no 2017. līdz 2019. gadam. Projekta mērķis bija veicināt iespēju katram bērnam un jauniešiem augt un attīstīties mīlošā, ģimeniskā vidē, stiprinot bioloģisko vecāku kapacitāti, samazināt pret bērniem vērstās vardarbības un sociālās izslēgšanas riskus.

Viena no Projektā realizētām aktivitātēm bija sociālā darba pakalpojuma sniegšana jauniešiem un viņu ģimenēm, jo saskaņā ar BTAL 58. pantu, nodrošinot likumpārkāpumu profilakses darbu, pašvaldībai sadarbībā ar bērna vecākiem, izglītības iestādēm, Valsts policiju, Valsts probācijas dienestu, sabiedriskajām iestādēm u.c. organizācijām jāizstrādā bērnam korekcijas programmu. Lai turpinātu pakalpojuma pēctecību, 2020. gadā tika īstenota sociālās rehabilitācijas programma ģimenēm ar bērniem, uz kuriem attiecināms BTAL 58.pants (programma „Pārinieks”). Kopš 2021. gada aprīļa pakalpojums tiek nodrošināts Pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līguma ietvaros.

Programmā „Pārinieks” ir paredzēts vietu skaits 30 ģimenēm ar bērniem, kuras pakalpojumu var saņemt vienlaicīgi. 2021. gadā kopumā pakalpojumu saņēma 41 ģimene, tajās auga 46 pusaudži. Programmas plānotais finansējums 2021. gadā bija 133 385 EUR, izlietots 126 892 EUR.

Pamatojoties uz 12.09.2017. Ministru kabineta Nr. 545 „Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā”, Rīgas pilsētas pašvaldībā ir izveidota **Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa**, lai veicinātu starpinstitucionālo sadarbību bērnu tiesību aizsardzības jomā. 2018. gada 24. janvārī tika apstiprināts BTA grupas nolikums, kas nosaka, ka Rīgas pašvaldībā starpinstitucionālā sadarbība tiek veidota divos līmeņos – institūciju vadības grupa, lai analizētu un aktualizētu bērnu tiesību aizsardzības jautājumus, un institūciju speciālistu sadarbība individuālo gadījumu risināšanai. Kopumā 2021. gadā notika četras vadības grupas sanāksmes. 2021. gadā BTA grupas ietvaros sadarbībā ar Tieslietu ministrijas pārstāvjiem apspriesta un analizēta Tieslietu ministrijas izstrādātā Bērnu likumpārkāpumu prevencijas sistēmas maiņa, izstrādāts pašvaldības iestāžu sadarbības mehānisms gadījumos, kad vecāki nepiekrīt prasībām par obligātā Covid - 19 testa veikšanu bērnam izglītības iestādē, kā arī analizēta situācija saistībā ar specializēto audžuģimeņu skaita minimālu pieaugumu Rīgas valstspilsētas pašvaldībā.

Savukārt **starpinstitucionālās tikšanās ar dažādiem profesionāļiem, lai risinātu individuālus sociālos ģimeņu ar bērniem gadījumus**, 2021. gadā rīkotas **393 reizes**, kas ir par 19 tikšanās vairāk kā 2020. gadā (373 tikšanās). Sociālie darbinieki aktīvi sadarbojās ar dažādu institūciju speciālistiem, ņemot vērā epidemioloģisko drošības pasākumus saistībā ar Covid - 19 vīrusa izplatību. Starpinstitucionālās tikšanās tika organizētas sadarbībā ar sociālo pakalpojuma sniedzējiem, izglītības iestādēm, bērnu aprūpes iestādēm, krīzes centriem, izmantojot tiešsaistes platformas. Sociālie darbinieki piedalījās 7 bāriņtiesas sēdēs klātienē atzinuma sniegšanai. Līdzīgi kā citās institūcijās, arī Rīgas bāriņtiesā ārkārtējās situācijas laikā darbs tika organizēts attālinātā formātā, bāriņtiesas sēdes notika bez lietas dalībnieku piedalīšanās.

Sociālie pakalpojumi ģimenēm un bērniem

Lai klientu ģimenēm tiktu piedāvāts pēc iespējas daudzpusīgāks un vajadzībām atbilstošāks pakalpojumu klāsts, sociālie darbinieki izmanto dažādus pieejamos resursus. Tiek izmantoti gan valsts, gan pašvaldības finansētie pakalpojumi. Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek nodrošināti sociālie

pakalpojumi gan bērniem no sociālā riska ģimenēm un viņu ģimenes locekļiem, gan bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem.

Sociālpsiholoģisko pakalpojumu mērķis ir nodrošināt klientiem profesionālu psiholoģisko, sociālā darba un informatīvi izglītojošo atbalsta grupu pakalpojumus.

2021. gadā tāpat kā 2020. gadā tika nodrošinātas izglītojošās atbalsta grupas „Bērnu emocionālā audzināšana”, „Ceļvedis audzinot pusaudzi”, bērnu un bērnu vecāku informatīvi izglītojošās atbalsta grupas. Minētos pakalpojumus sniedza nodibinājums „Centrs Dardedze”, biedrība „CONTACT”, biedrība „Skalbes”, psiholoģes V. Barkanceva, G. Krūma, narkoloģe T. Justa un speciālā pedagoģe M. Mutule.

2021. gadā bērnu un **bērnu vecāku informatīvi izglītojošās atbalsta grupas** nodrošinātas 26 personām, kas ir par 14 mazāk nekā 2020. gadā. Saistībā ar nepieciešamību pakalpojumu sniegt tiešsaistē, to varēja nodrošināt tikai nodibinājums „Centrs Dardedze”. Tomēr neskatoties uz klientu skaita samazinājumu salīdzinoši ar 2020. gadu, kad pakalpojumu saņēma 40 vecāki 2021. gadā ir vērojami uzlabojumi nodarbību apmeklējumā. Proti, 2021. gadā tie bija 146 nodarbību apmeklējumi, kas ir par 7 vairāk nekā 2020. gadā, kas liecina, ka vecāku motivācija piedalīties atbalsta grupās ir bijusi noturīgāka nekā iepriekšējos gados.

Kopš 2019. gada tiek nodrošinātas **informatīvi izglītojošās atbalsta grupas tēviem**. 2020. gadā nodarbības tika novadītas 9 tēviem, savukārt 2019. gadā – 5 tēviem. Nodarbību saturs veidots „vieglajā valodā” ar uzskatāmiem piemēriem, kas saistoši un interesanti gan tēviem, gan bērniem. 2021. gadā tēvu grupas tika plānots īstenot, sākot ar septembri, bet gan epidemioloģiskās situācijas dēļ, gan dažādu citu iemeslu dēļ, t.sk. tēvu motivācijas dēļ, atbalsta grupa 2021. gadā netika nokomplektēta un nodarbības nenotika.

Vienlaikus 2021.gadā tika novērots augstākais pieprasījums pēc **BEA un CAP grupu** nodarbībām pēdējos gados. **BEA grupu nodarbības kopumā apmeklēja 75 personas, kas ir par 22 personām vairāk nekā 2020. gadā**, kā arī vērojams būtisks nodarbību apmeklējumu skaita palielinājums no **362 apmeklējumiem 2020.gadā līdz 482 apmeklējumiem 2021. gadā**, kas liecina par pieaugošu atbalsta nepieciešamību vecākiem bērnu audzināšanā dažādos bērnu vecumposmos, kā arī motivāciju apgūt jaunas prasmes.

Līdzīgi kā BEA grupas arī CAP grupas 2021. gadā bija pieprasītas un labi apmeklētas. **2021. gadā ir klientu skaits ir palielinājies par 9 klientiem** (2020. gadā – 60 personas, 2019. gadā 58 personas), savukārt apmeklējumi palielinājušies par 129 salīdzinoši ar 2020. gadu, kad tie bija 339 apmeklējumi un 2019. gadā 447 apmeklējumi. Vecāki gan paši ir motivēti, gan saņem speciālistu ieteikumus apmeklēt CAP grupas, jo tās ir atbalsts vecākiem, lai veiksmīgāk izprastu pusaudžu uzvedības iemeslus un mācītos veidus, kā komunicēt ar pusaudžiem īpaši, ilglaicīgā attālinātā mācību procesa laikā.

2021. gadā ģimeņu un bērnu **psiholoģiskās izpētes pakalpojums nodrošināts 73 personām, kopumā sniegtas 409 konsultācijas un sagatavoti 73 atzinumi. Salīdzinoši ar 2020. gadu tas ir par 192 konsultācijām un par 29 atziniem mazāk**. Tik liels pakalpojuma apjoma kritums saistīts ar to, ka psiholoģisko izpēti var veikt tikai, strādājot ar klientu klātienē, un nav iespējams darbu klātienē aizstāt ar kādu no attālinātā darba formām. Līdz ar to, ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus saistībā ar Covid - 19 izplatību, psiholoģiskās izpētes pakalpojums tika sniegts tikai akūtos gadījumos.

2021. gadā vērojams gan klientu skaita pieaugums, gan individuālo **psihologa konsultāciju** skaita pieaugums salīdzinoši ar 2020. gadu. Jau gada sākumā tika novērota tendence pieaugt pieprasījumam pēc pakalpojuma, īpaši klātienē. Tieši šī iemesla dēļ veidojās rinda pakalpojuma saņemšanai. Psihologa konsultācijas ģimenēm ar bērniem **2021. gada ietvarā sniegtas 291 personai, kopumā nodrošinot 2 214 konsultācijas**. Tādejādi, salīdzinot ar 2020. gadu konsultācijas sniegtas par 26 ģimenēm ar bērniem vairāk. Tā kā psihologa konsultācijas tika nodrošinātas arī tiešsaistē, tad tās varēja organizēt arī ārkārtējās situācijas laikā, kad nebija iespējami klātienē apmeklējumi. Tomēr ne

visiem klientiem šāda darba forma bija atbilstoša, tehniskā nodrošinājumu trūkuma dēļ vai dzīvesvietā nebija iespēja nodrošināt tādu vidi, kur nodrošināt konsultāciju konfidencialitāti

2021. gadā **narkologa konsultācijas tika nodrošinātas 115 klientiem, kas ir par 48 personām mazāk salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu**, savukārt nodrošināto konsultāciju skaits samazinājies par 150. Šāda situācija izveidojās saistībā ar epidemioloģiskajām prasībām gan klientiem, gan speciālistiem, kā rezultātā pakalpojums netika nodrošināts 2021. gada pirmajā pusgadā, konsultāciju sniegšana tika atsākta tikai 2021. gada III ceturksnī.

2021. gadā vērojama tendence palielināties pieprasījumam pēc **speciālā pedagoga konsultācijām**. Tas saistīts ar ilgstošo attālināto mācību procesu valstī, kā arī kopējo epidemioloģisko situāciju valstī, kad skolēni un skolotāji skolās bieži slimoja, ne vienmēr tika noorganizētas visas plānotās mācību stundas, līdz ar to mācību materiāls tika iekavēts, kā arī nepilnīgi uztverts. Līdz ar to vajadzība skolēniem pēc atbalsta bija īpaši nozīmīga, tomēr pakalpojumu varēja saņemt tikai tiešsaistē. Pakalpojuma sniegšana prasīja speciālistam vairāk veltīt uzmanību un laiku individuāli tikai vienam klientam, nebija iespējams organizēt darbu mazās grupās. Tomēr ne visiem klientiem bija pieejams tehniskais nodrošinājums tiešsaistes konsultācijām, kā arī bērniem bija grūtības sekot līdzi tiešsaistes konsultācijai un koncentrēties mācībām ar speciālo pedagogu. Kopumā speciālā pedagoga pakalpojumu **2021. gadā saņēma 23 bērni, kas ir par 4 personām mazāk salīdzinājumā ar 2020. gadu**, kā arī konsultāciju skaits tika nodrošināts daudz mazākā apjomā nekā 2020. gadā.

Izlietotais finansējums 2021. gadā minēto sociālpsiholoģisko pakalpojumu sniegšanai ir 92 866 EUR.

Sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem ar uzvedības traucējumiem un bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem

Kopš 2016. gada Rīgas pilsētas pašvaldībā tiek realizēts sociālais pakalpojums – sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem ar uzvedības traucējumiem. Programmā pakalpojumu saņem jaunieši, kuriem konstatētas multiplas sociālās problēmas – mācīšanās grūtības, klaiņošana, likumpārkāpumi, zemas komunikācijas un saskarsmes prasmes, grūtības risināt problēmas un konfliktus, atkarības, sociālā izolētība. Labklājības departaments nodrošina divas programmas – „**Palēciens**” un „**Dari**”, kuras 2020. gadā realizēja biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” un biedrība „Resiliences centrs”.

Abu programmu kopējais ilgums ir **14 mēneši**. Programmas sastāv no diviem posmiem, kur pirmajā posmā pakalpojumu saņem 15 jaunieši vecumā no 13 līdz 18 gadiem, bet otrajā posmā pakalpojumu turpina saņemt 10 jaunieši, gan izvērtējot jauniešu motivāciju sadarboties, gan ņemot vērā arī speciālistu viedokli par pakalpojuma pēctecības nepieciešamību.

Programmu aktivitātes tiek veidotas ar mērķi, lai mazinātu jauniešu uzvedības un saskarsmes grūtības un to izraisītās sekas, pirmajā posmā īpašu uzmanību pievēršot motivācijas un attiecību veidošanai, otrajā posmā – jauniešu pašizaugsmes un prasmju stiprināšanai. Ņemot vērā, ka programmu aktivitātes ir paredzētas arī jauniešu piesaistes personām, programmas ietvaros tiek veicināta arī jauniešu ģimenes locekļu izpratne par jauniešu vajadzībām, tādējādi uzlabojot saskarsmi ģimenē un mazinot konfliktu situācijas skolā un ģimenē.

Sadarbībā ar pakalpojuma sniedzējiem un RSD konstatēts, ka pieprasījums pēc šāda veida sociālās rehabilitācijas programmām ir liels un uzsāktais darbs ar jauniešiem ir uzrādījis pozitīvus rezultātus – uzlabojies jauniešu pašvērtējums un vēlme iesaistīties radošās aktivitātēs, uzlabojusies jauniešu spēja atzīt grūtības un meklēt palīdzību grūtību gadījumā, mazinājušies skolas kavējumi, tiek attīstītas komunikācijas iemaņas un prasmes, t.sk. prasmes risināt konfliktus, kas uzlabo saskarsmi gan vienaudžu vidū, gan ģimenē, veidojas prasme organizēt un saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Līdzīgi 2020. gadam, arī 2021. gadā pakalpojums tika nodrošināts **102 jauniešiem**. Programmu īstenošanu arī 2021. gadā ietekmēja Covid - 19, līdz ar to vairākas programmu plānotās klātienē aktivitātes tika īstenotas attālinātā darba formā. Lai sasniegtu programmas mērķus, 2021. gadā programmās likts lielāks uzsvars uz individuālām konsultācijām un individuālu mentoru darbu ar jauniešiem, kā arī uz individuālu darbu ar jauniešu vecākiem.

Programmu plānotais finansējums 2021. gadā bija 356 588 EUR, izlietotais finansējums – 354 129 EUR.

Sociālās rehabilitācijas programma bērniem saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem

Kopš 2019. gada nogales tiek realizēta sociālās rehabilitācijas programma bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem „**Ceļš pie sevis**”. Pakalpojumu sniedz nodibinājums „Latvijas Bērnu atbalsta fonds”, izlietotais finansējums 2021. gadā – 100 438 EUR.

Programma izveidota ar mērķi, lai agrīni sniegtu atbalstu un izglītotu ģimenes, kuras saskaras ar grūtībām bērna audzināšanā – konstatētas bērna saskarsmes problēmas, apgrūtināta adaptācija sociālajā vidē, bieži konflikti, psihoemocionālās attīstības traucējumi, somatiskas reakcijas, uzvedības un mācīšanās iemaņu traucējumi. Programma tiek sniegta bērniem vecumā no četriem līdz deviņiem gadiem un viņu ģimenes locekļiem, vienas programmas ilgums ir 10 mēneši.

Ņemot vērā pieprasījumu pēc šāda pakalpojuma un programmas pozitīvo novērtējumu, 2021. gada septembrī tika uzsākta trešās programmas īstenošana, palielinot pakalpojumā iesaistīto bērnu skaitu par 20 bērniem- līdz 48 bērniem un viņu piesaistes personām.

Ģimenes asistenta pakalpojums

Ģimenes asistenta pakalpojums nodrošina personai (ģimenei) nepieciešamo atbalstu, tai skaitā prasmju attīstīšanu, atbilstoši personas (ģimenes) funkcionēšanas spēju līmenim saskaņā ar individuāli izstrādātu sociālās rehabilitācijas plānu. Visbiežāk personai (ģimenei) nepieciešams uzlabot un apgūt sociālās prasmes bērnu audzināšanā un aprūpē, kā arī mājsaimniecības vadīšanā, budžeta plānošanā.

Tiesības saņemt ģimenes asistenta pakalpojumu ir:

- ⊗ jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, personas bez noteiktas dzīvesvietas vai citas mērķa grupas personai, kura uzsākusi patstāvīgu dzīvi un kurai ir sociālās funkcionēšanas grūtības (līdz 10 stundām nedēļā vienai personai);
- ⊗ personām bez noteiktas dzīvesvietas vai citas mērķa grupas personām, kurām sociālās funkcionēšanas grūtības (līdz 10 stundām nedēļā vienai personai);
- ⊗ ģimenēm ar bērniem, kurām nav pietiekamu prasmju un iemaņu bērnu audzināšanā un aprūpē (līdz 14 stundām nedēļā vienai ģimenei);
- ⊗ pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem un personām ar pazīmēm par garīga rakstura traucējumiem, kurām nepieciešams atbalsts un apmācība sociālo prasmju apgūšanā, tai skaitā, nodarbinātības jautājumu risināšanā un mājsaimniecības vadīšanā (līdz 24 stundām nedēļā vienai personai);
- ⊗ u.c. mērķa grupas klientiem.

2021. gadā ģimenes asistenta pakalpojumu nodrošināja piecas līgumorganizācijas:

- ⊗ biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”,
- ⊗ biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”,
- ⊗ sabiedrība ar ierobežotu atbildību „RB Ģimenes asistentu serviss”,
- ⊗ biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”
- ⊗ nodibinājums „Sociālā atbalsta un izglītības fonds”.

2021. gadā ģimenes asistenta pakalpojumu saņēma 168 personas, kas ir par 29 personām vairāk nekā 2020. gadā. Pakalpojums 2021. gadā tika piešķirts 95 ģimenēm ar bērniem, 18 ģimenēm ar bērniem, kurās kādam no vecākiem ir garīga rakstura traucējumi, 54 pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem un vienai personai pēc sociālās aprūpes centra.

Ģimenes asistenta pakalpojumam izlietotais finansējums 2021. gadā – 384 334 EUR.

Krīzes intervences pakalpojums

Krīzes intervences pakalpojums dzīvesvietā ģimenēm ar nepilngadīgiem bērniem, kuriem pastāv risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pakalpojuma mērķis ir nodrošināt Rīgas pilsētas iedzīvotājiem krīzes intervences pakalpojumu ģimenes dzīvesvietā, organizējot speciālistu intervenci krīzes situācijā nonākušām ģimenēm, sniedzot ģimenes vajadzībām atbilstošu sociālpsiholoģisko atbalstu, kā arī piesaistot nepieciešamos pakalpojumus, lai mazinātu, novērstu bērna/u izņemšanu no ģimenes vai veicinātu atgriešanos tajā.

2021. gadā Krīzes intervences pakalpojumu nodrošināja divi pakalpojuma sniedzēji:

- ☼ Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” ;
- ☼ Biedrība „Sociālo pakalpojumu attīstības centrs.

Pakalpojums **2021. gadā piešķirts 14 ģimenēm, kas ir par 2 ģimenēm vairāk nekā tika plānots.** 2020. gadā uzsākta prakse, ka Krīzes intervences pakalpojums ģimenei var tikt piešķirts atkārtoti, ja tas nepieciešams, līdz ar to 2021. gadā šādu iespēja nodrošināta 3 ģimenēm. Kopumā vērojams, ka pieprasījums pēc pakalpojuma pieaug ar katru gadu.

Plānotais finansējums 2021. gadam bija 23 436 EUR, faktiskā izpilde – 13 532 EUR. Pakalpojumā veidojas finanšu ekonomija, jo netika izmantota visa summa, kas tika paredzēta katrai ģimenei piešķiramajiem speciālistiem.

10. tabula. Krīzes intervences pakalpojumu saņēmušo ģimeņu skaits

Pakalpojuma sniedzējs	2019	2020	2021
Nodibinājums „Sociālo pakalpojumu aģentūra”	2	-	-
Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”	2	-	8
Biedrība „Sociālo pakalpojumu attīstības centrs”	-	5	6
Biedrība “Centrs MARTA”	-	3	-
Biedrība “Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija”	-	4	-
KOPĀ	4	12	14

Sociālās rehabilitācijas programmas ar izmitināšanu mātēm ar garīga rakstura traucējumiem un jaundzimušajiem ar izmitināšanu

Kopš 2019. gada Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tiek īstenota sociālās rehabilitācijas programma klientēm ar garīga rakstura traucējumiem un viņu jaundzimušajiem, ar izmitināšanu. Pakalpojums kopumā paredzēts 4 mātēm un viņu bērniem līdz 3 gadu vecumam (ieskaitot).

Pakalpojuma ietvaros klientēm tiek sniegts ilgtermiņa atbalsts, nodrošinot dzīvesvietu; diennakts aprūpi un uzraudzību; sociālo aprūpi, atbalstu pašaprūpē; atbalstu ēdiena gatavošanā; kā arī atbalstu un palīdzību mātēm bērna aprūpes, audzināšanas prasmju attīstīšanā un uzlabošanā. Pakalpojuma mērķis ir veicināt personas sadzīves un sociālo prasmju, sociālās funkcionēšanas spēju uzlabošanu, sociālā statusa atgūšanu un iekļaušanos sabiedrībā, dzīvot neatkarīgi un ar atbalsta personu palīdzību, kā arī, galvenokārt, lai novērstu risku bērna nokļūšanai ārpusģimenes aprūpē.

Pakalpojumu kopš 2019. gada realizē biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, kopš 2020. gada septembra pakalpojuma sniegšana notiek četru dzīvokļu kompleksā Mežrozīšu ielā 43, Rīgā. Pakalpojumu 2021. gadā izmantoja 5 mammas, 1 kliente pakalpojumu pārtrauca, mainot dzīvesvietu ārpus Rīgas, līdz ar to pakalpojumu turpina saņemt 4 mammas un 6 bērni.

Izlietotais finansējums 2021. gadā – 167 948 EUR.

Dienas centri bērniem un jauniešiem

Dienas centri bērniem un jauniešiem ir RSD struktūrvienības, kas nodrošina bērnu sociālās funkcionēšanas spēju uzlabošanu un attīstīšanu, sniedz profesionālu individuālo psihosociālo palīdzību, organizē problēmu risināšanu grupu darbā ar bērniem, nodrošina attīstošu un saturīgu brīvā laika pavadīšanu, pilnveido un attīsta sociālās prasmes, kā arī veicina bērnu motivāciju mācīties.

DC uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

- ☉ preventīvā darba veikšana (saturīga brīvā laika pavadīšana, attīstot bērna personību, sociālo problēmu pazīmju identificēšana, speciālistu starpinstitucionālā sadarbība);
- ☉ bērnu sociālās iekļaušanās skolu sistēmā veicināšana;
- ☉ speciālistu individuālo konsultāciju bērniem un viņu ģimenēm nodrošināšana;
- ☉ grupu nodarbību (izglītojošās, socializācijas, radošās, dzīves prasmju darbnīcas) bērniem un vecākiem realizēšana;
- ☉ ārpus centra aktivitāšu organizēšana bērnu socializācijas un motivācijas veicināšanai.

DC klients ir bērns, kuram ir RSD TC nosūtījums sociālā pakalpojuma saņemšanai un/vai bērna likumiskā pārstāvja iesniegums, un/vai DC izvērtējums par pakalpojuma nepieciešamību.

2021. gadā dienas centru pakalpojumu nodrošināja trīs dienas centri:

- ☉ Kurzemes rajonā – kopienas centrs „Ābeļzieds” (Dzirciema iela 24);
- ☉ Latgales priekšpilsētā – dienas centrs „Kamene” (Salnas iela 2);
- ☉ Ziemeļu rajonā – dienas centrs „Vecmīlgrāvis” (Emmas iela 3).

2021. gadā pakalpojumu saņēma 49 bērni, salīdzinājumā ar 2020. gadu dienas centru pakalpojuma saņēmēju skaits ir samazinājies par 18 bērniem.

Izlietotais finansējums Dienas centra pakalpojumam 2021. gadā – 68 390 EUR.

11. tabula. Dienas centri bērniem un jauniešiem

Dienas centri	Pakalpojuma saņēmēju skaits		
	2019	2020	2021
Dienas centrs „Kamene”	29	25	19
Dienas centrs „Vecmīlgrāvis”	14	16	14
Kopienas centrs “Ābeļzieds”	45	21	16
KOPĀ	116	67	49

Dienas aprūpes centra pakalpojums bērniem un viņu ģimenēm

DAC pakalpojums nodrošina sociālā darba, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju un iemaņu attīstību, izglītošanu un saturīgu brīvā laika pavadīšanas iespēju Rīgas pilsētas pašvaldības bērniem un viņu ģimenēm. Tiek sniegtas dažādu speciālistu individuālās un grupu konsultācijas, kā arī atbalsts bērnu vecākiem, organizējot atbalsta un pašpalīdzības grupas.

DAC uzdevumi un sniegtie pakalpojumi:

- ☉ saturīgu brīvā laika aktivitāšu nodrošināšana interešu, sociālo un radošo prasmju pilnveides nodarbībās;
- ☉ bērna pamatvajadzību un aprūpes nodrošināšana (ēdināšana, higiēnas pakalpojumi, apģērba mazgāšana, apģērba, apavu izsniegšana/maiņa, primārā veselības aprūpe);
- ☉ dažādu speciālistu (sociālā darbinieka, psihologa, sociālā rehabilitētāja, sociālā pedagoga, audzinātāja u.c.) individuālo un grupu konsultāciju sniegšana;
- ☉ bērnu sociālās iekļaušanās skolu sistēmā veicināšana;
- ☉ atbalsta grupu un pašpalīdzības grupu vecākiem organizēšana un vadīšana;
- ☉ sociālās integrācijas veicināšana (pasākumi un aktivitātes, tai skaitā ārpus DAC);
- ☉ sadarbība ar institūcijām;
- ☉ drošas vides nodrošināšana.

DAC bērniem tiek sniegta sociālā darbinieka, psihologa un citu speciālistu individuālas konsultācijas, kā arī grupu nodarbības (radošās, izglītojošās, dzīves prasmju darbnīcas, atbalsts bērnu vecākiem, nodrošinot atbalsta un pašpalīdzības grupas). Atšķirībā no DC pakalpojuma, kurā bez nodarbībām un speciālistu konsultācijām tiek nodrošināta ēdināšana, DAC bērniem ir pieejami arī drēbju mazgāšanas un higiēnas pakalpojumi, t.i. bērns var ieiet dušā, izmazgāt līdzi paņemtās drēbes.

2021. gadā DAC pakalpojumu saņēma 340 bērni, kuriem bija RSD nosūtījums pakalpojuma saņemšanai, pakalpojumu nodrošināja 4 līgumorganizācijas. 2020. gada nogalē DAC pakalpojuma sniegšanu uzsāka Nodibinājums „LELB Diakonijas centrs”” „Dzīvības aka” Mežrozīšu ielā 43.

Salīdzinot ar 2020. gadu, **2021. gadā DAC pakalpojuma saņēmēju skaits ir palielinājies par 70 bērniem** 2 (skat. 12.tabulu).

Izlietotais finansējums DAC bērniem pakalpojumam 2021. gadā - 680 049 EUR.

12. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši dienas aprūpes centra pakalpojumu no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta – izlietotais finansējums

Dienas aprūpes centri bērniem	Vietu skaits	Pakalpojuma saņēmēju skaits		
		2019	2020	2021
		Personu skaits	Personu skaits	Personu skaits
Nodibinājums „LELB Diakonijas centrs” Atbalsta centrs bērniem un ģimenēm „Roku rokā”	33	60	54	51
Nodibinājums „LELB Diakonijas centrs” Atbalsta centrs bērniem un ģimenēm „Sirdsgaisma”	25	57	46	39
Nodibinājums „LELB Diakonijas centrs” Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs „Paudzes”	30	49	48	50
Latvijas Sarkanā krusta dienas aprūpes centrs „Stropiņš”	20	45	46	46
Reliģiskā organizācija „Pestīšanas armija” Dienas aprūpes centrs „Patvērumš”	15	30	28	23
SIA „Dzīves oāze” dienas aprūpes centrs „Dzīves oāze”	25	31	36	48
Nodibinājums „LELB Diakonijas centrs”” “Dzīvības aka”	25	0	12	83
KOPĀ	173	272	270	340

DC un DAC klientu galvenās problēmas ir sociālo prasmju un iemaņu trūkums, saskarsmes un komunikācijas prasmju trūkums, tas ir, grūtības komunicēt ar vienaudžiem un pieaugušajiem, veidot sociālos kontaktus, nav pietiekams ģimenes atbalsts mācību procesam, kā rezultātā ir neregulārs izglītības iestādes apmeklējums, zemas mācību sekmes un mācību parādi, emocionālā vardarbība ģimenē, sociālā atstumtība, saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums, uzvedības problēmas, sociālo attiecību un atbalsta trūkums.

DC un DAC pakalpojuma ietvaros tiek pilnveidotas un attīstītas bērnu sociālās un saskarsmes prasmes, veicināta bērnu motivācija mācīties. Bērniem tiek nodrošinātas dažādas grupu nodarbības: izglītojošās, atbalsta, interešu, socializācijas un radošās dzīves prasmju darbnīcas.

Kopdarbība DC un DAC sportiskajās, radošajās, ārpus DC vai citās aktivitātēs ir viens no veidiem, kā bērni tiek sociāli iekļauti un atbalstīti, tiek stiprināts viņu pašvērtējums. Vienlaikus tas ir arī veids, kādā sociālie darbinieki var iegūt citādi nepieejamu informāciju par bērnu, viņa viedokli, problēmjomām, veidot savstarpēju uzticību, nepiespiesti komunicēt ar bērnu par viņam svarīgām tēmām. Bērniem DC pakalpojums nodrošina iespēju paēst launagu, savukārt DAC pakalpojums – siltas pusdienas.

Covid - 19 izplatības laikā DAC darbu ar bērniem veica gan attālināti, gan uz vietas, ievērojot visus epidemioloģiskos drošības pasākumus, kad bērns ieradās konkrētā laikā pie konkrēta darbinieka. Regulāra informācijas apmaiņa ar bērnu vecākiem notika, izmantojot gan tālruni, gan zvanus *WhatsApp* u.c. tiešsaistes platformas.

Sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Sociālā darba pakalpojumus ģimenēm, kurās ir bērni ar FT nodrošināja 11 sociālie darbinieki, kuri specializējušies darbam ar šo mērķgrupu.

Sociālo darbinieku uzdevumi darbā ar ģimenēm, kurās ir bērni ar FT:

1. sniegt individuālās konsultācijas un psiholoģisko atbalstu;
2. informēt par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību;
3. izvērtēt ģimenes vajadzības, piemērojot atbilstošāko sociālā pakalpojuma veidu;
4. organizēt ģimenei nepieciešamo sociālo pakalpojumu saņemšanu, sadarbojoties ar organizācijām, ar kurām ir noslēgti sadarbības līgumi par pašvaldības finansētajiem sociālajiem pakalpojumiem.

Rīgas pilsētas pašvaldība bērniem ar FT un viņu ģimenēm nodrošina šādus sociālos pakalpojumus:

- ⊗ īslaicīgu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju institūcijā;
- ⊗ sociālās aprūpes pakalpojumus personas dzīvesvietā;
- ⊗ sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā.

Lai saņemtu sociālos pakalpojumus, bērna likumiskajam pārstāvim jāvēršas dzīvesvietai tuvākajā RSD TC pie sociālā darbinieka darbā ar ģimenēm, jāaizpilda iesniegums, norādot nepieciešamo pakalpojumu. Sociālā darba speciālists izvērtē bērna FT, vajadzības un resursus, tai skaitā arī ģimenes, lai rastu atbilstošāko sociālā atbalsta veidu. Sociālais darbinieks pēc nepieciešamības apmeklē klientu dzīvesvietā, izvērtē klienta pašaprūpes spējas un vajadzības, kā arī ģimenes locekļu līdzdarbības iespējas pakalpojuma nodrošināšanā, aizpildot novērtēšanas karti. Sociālais darbinieks pieņem lēmumu par klientam atbilstošākā sociālā pakalpojuma piešķiršanu un izsniedz nosūtījumu pakalpojuma saņemšanai.

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek nodrošināti bērniem ar FT un viņu ģimenes locekļiem. Pakalpojumu mērķis ir nodrošināt bērniem sociālo aprūpi un rehabilitāciju, savukārt bērnu vecākiem sniegt atbalstu ar mērķi pēc iespējas mazināt sociālās atstumtības risku, veicinot nodarbinātību, sociālo integrāciju un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Rīgas pilsētas pašvaldībā deklarētajiem bērniem ar FT un viņu ģimenes locekļiem tiek nodrošināti vairāki sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma institūcijā bērniem ar invaliditāti („Atelpas brīdis”) mērķis ir nodrošināt īslaicīgu sociālo aprūpi un rehabilitācijas pasākumu kompleksu (līdz 45 dienām gadā) bērniem ar invaliditāti institūcijā, nodrošinot bērniem uzraudzību, ēdināšanu, saturīgu brīvā laika pavadīšanu, pašaprūpes un sociālo prasmju uzturēšanu, vienlaicīgi uz laiku atslogojot bērnu piederīgos no aprūpes pienākumu pildīšanas.

Pakalpojumu nodrošināja BKUS novietne „Gaiļezers”. **2021. gadā īslaicīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma 43 bērni.**

Dienas aprūpes centrs bērniem ar FT ir pakalpojums, kas dienas laikā nodrošina bērnu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju. Pakalpojuma mērķis ir sekmēt bērnu pašaprūpes potenciāla attīstību, neatkarības līmeņa paaugstināšanos, sociālo prasmju attīstīšanu un sociālo integrāciju. DAC bērniem ar FT tiek nodrošināta bērnu vecumam, veselības un funkcionālajam stāvoklim atbilstoša aprūpe, ergoterapija, fizioterapija, logoterapija, mūzikas terapija, kā arī datorprasmju apmācība.

2021. gadā tāpat kā 2020. gadā divos DAC tika nodrošināts sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums:

- ⊗ biedrības „**Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās”**” DAC bērniem ar FT pakalpojumu nodrošināja bērniem ar kustību un attīstības traucējumiem, iekļaujot ergoterapiju, logoterapiju, mūzikas terapiju, datora apmācības, tai skaitā izmantojot alternatīvās komunikācijas metodes, tematiskos pasākumus, brīvā laika pavadīšanu, kā arī individuālās konsultācijas un sociālo darbu ar bērna ģimeni.
- ⊗ Rīgas 3. pamatskolas dienas aprūpes centrs „**Tornakalna rūķi**” nodrošināja pakalpojumu bērniem un jauniešiem ar GRT. Pakalpojuma ietvaros tika organizētas sociālā darbinieka, speciālā pedagoga, sociālā pedagoga un psihologa konsultācijas, interešu izglītība, mājsaimniecības apguve, smilšu terapija, atbalsta pakalpojumi ģimenes locekļiem.

2021. gadā DAC bērniem ar funkcionāliem traucējumiem pakalpojumu saņēma 52 bērni.

Vasaras mēnešos Rīgas pilsētas pašvaldības ģimenēm, kuras audzina bērnus ar FT, tiek piedāvāta vasaras sociālās rehabilitācijas programma. Pakalpojums paredzēts bērniem, kuriem nepieciešama uzraudzība, aprūpe un rehabilitācija skolas brīvlaikā. **Pakalpojumu nodrošināja biedrības „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Saulesvece”. 2021. gadā DAC pakalpojumu saņēma 26 bērni.**

Kopā 2021. gadā DAC pakalpojumus saņēma 78 bērni, kas salīdzinot ar 2020. gadu, ir par 6 bērniem vairāk.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenēm

Agrīnās korekcijas apmācības pakalpojums „Portidža” bērniem ar FT un viņu ģimenēm

Pakalpojums bērniem un viņu ģimenēm sniedz nepieciešamās specifiskās zināšanas, motivē bērnus attīstīt jaunas prasmes un iemaņas, kā arī nostiprina jau esošās prasmes, veicinot bērna un ģimenes integrēšanos sabiedrībā. Pakalpojuma ietvaros tiek īstenota agrīnās izglītošanas un audzināšanas sistēma (mūzikas un spēļu terapija, sociālās uzvedības un datora nodarbības, mākslas terapija un vecāku izglītošana) bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem – agrīni dzimušiem bērniem, bērniem ar dzemdību traumām, Dauna sindromu, cerebrālo trieku, hidrocefāliju, autismu un citām diagnozēm, kuru rezultātā bērniem ir garīgās attīstības traucējumi. Pakalpojuma nodrošināšanā tiek īstenota Portidžas agrīnās korekcijas programma.

2021. gadā agrīnās korekcijas pakalpojumu saņēma 61 bērns, kas ir par 5 bērniem vairāk nekā 2020. gadā (56 bērni). Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”.

Individuālo rehabilitācijas plānu izstrādes pakalpojums

Pakalpojums ietver bērna ar FT vecumā no 0 – 18 gadiem funkcionēšanas stāvokļa izvērtējumu un individuālo rehabilitācijas plāna sastādīšanu fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsta vadībā, nosakot bērnam nepieciešamo speciālistu konsultāciju, procedūru u.c., tai skaitā vecāku atbalsta pasākumu kompleksu noteiktam laika periodam. Vienlaikus bērna ģimenes locekļiem tiek sniegta iespēja koordinēti saņemt informāciju un rehabilitācijas plānu par bērna vajadzībām pēc medicīniskās un sociālās rehabilitācijas.

2021. gadā rehabilitācijas plāns tika izstrādāts 2 bērniem un viņi ģimenes locekļiem, kas ir par 3 mazāk nekā 2020. gadā (5 bērniem un viņu ģimenes locekļiem). Pakalpojumu nodrošināja SIA „Rīgas veselības centrs”.

Sociālās rehabilitācijas un apmācības pakalpojums bērniem ar kustību traucējumiem

Pakalpojuma ietvaros tiek īstenota 10 mēnešu multidisciplināra sociālā rehabilitācija, tai skaitā apmācība, lai bērniem mazinātu kustību traucējumu radītos ierobežojumus un veicinātu bērnu integrāciju mācību iestādēs atbilstoši vecumposmam, kas, savukārt, nākotnē sekmētu patstāvīgas dzīves uzsākšanu un iekļaušanos darba tirgū, vienlaikus nodrošinot bērnu un viņa ģimeni ar specifiskām zināšanām un prasmju kopumu ilgtermiņā.

Pakalpojuma ietvaros bērniem un vecākiem atbilstoši sākotnējam izvērtējumam tiek nodrošināta fizioterapija, spēļu terapija, sociālā darbinieka, psihologa konsultācijas un nodarbības

baseinā. Savukārt vecākiem tiek sniegts psiholoģisks atbalsts un konsultācijas ar mērķi apmācīt vecākus bērna aprūpē un rehabilitācijā mājas apstākļos.

2021. gadā pakalpojumu saņēma 10 bērni, kas ir par 3 bērniem vairāk nekā 2020. gadā, kad pakalpojumu saņēma 7 bērni un viņu ģimenes locekļi. Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Latvijas Bērniem ar Kustību Traucējumiem”.

Agrinās intervences programma bērniem ar garīgās attīstības un uzvedības traucējumiem un viņu ģimenēm

Pakalpojuma ietvaros tiek nodrošināta agrīna psihosociāla palīdzība un rehabilitācija bērniem ar garīgās attīstības un uzvedības traucējumiem un viņu ģimenēm, veicinot bērna iekļaušanos pirmsskolas izglītības iestādēs, skolās, kā arī, uzlabojot bērna un ģimeņu sociālo funkcionēšanu. Bērni un viņu ģimenes locekļi saņem kvalificētu speciālistu – sociālā darbinieka, psihologa, speciālā pedagoga, ergoterapeita, logopēda konsultācijas. Konsultācijas tiek sniegtas gan bērnam, gan ģimenes locekļiem, nodrošinot fokusētas atbalsta – izglītojošās grupas, saskarsmes treniņa un dusmu kontroles programmu, ABA (Lietišķās uzvedības analīze) terapiju, kā arī pēc nepieciešamības nodrošinātas konsultācijas bērna dzīvesvietā vai izglītības iestādē.

Pakalpojuma sniegšanu no 2019. gada decembra nodrošina **biedrība „Autisma centrs”**. **2021. gadā pakalpojumu saņēma 65 bērni**, kas ir par 10 bērniem vairāk nekā 2020. gadā (55 bērni).

Socializācijas grupas bērniem ar autiska spektra traucējumiem pakalpojums

Šī pakalpojuma nodrošināšana uzsākta 2019. gada augustā. Pakalpojuma mērķa grupa ir bērni ar autiska spektra traucējumiem no četri līdz 12 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem ir nepieciešams attīstīt vai uzlabot sociālās un komunikācijas prasmes un patstāvīgās funkcionēšanas spējas, lai veicinātu bērna patstāvību un integrāciju sabiedrībā, tai skaitā mācību iestādēs atbilstoši vecumposmam.

Pakalpojumu nodrošināja biedrība „Nepaliec viens”. 2021. gadā pakalpojumu saņēma 20 bērni, kas ir par 5 bērniem vairāk nekā 2020. gadā (15 bērni un viņu ģimenes locekļi).

Psihologa pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Psihologa pakalpojuma mērķis ir veicināt bērniem komunikācijas un saskarsmes prasmes, lai veiksmīgi iekļautos sabiedrībā, savukārt vecākiem nodrošināt psiholoģisku un izglītojošu atbalstu. Psihologa pakalpojums tiek sniegts gan individuāli bērnam un vecākiem, gan vecākam ar bērnu, tādējādi stiprinot savstarpējās attiecības un mācot jaunas sadarbības metodes. Konsultācijas vecākiem tiek sniegtas caur praktisku darbošanos un pieredzi, lai palīdzētu apgūt jaunas prasmes un ieraudzītu bērna resursus un spējas. Psihologs savā darbā izmanto tādas metodes kā spēļu terapiju, smilšu terapiju, mākslas terapiju, kognitīvi biheiviorālo terapiju u.c.

2021. gadā sniegtas 483 psihologa konsultācijas 57 personām, salīdzinoši 2020. gadā sniegtas 604 psihologa konsultācijas 65 personām.

2020. gadā RD saistošajos noteikumos Nr.3 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība” tika veikti grozījumi, kuri paredz, ka, ja klients izvēlas saņemt psihologa pakalpojumu pie pakalpojuma sniedzēja, ar kuru pašvaldība nav noslēgusi pašvaldības iepirkuma līgumu par psihologa pakalpojuma sniegšanu bērniem ar FT, bet psihologs atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ieguvis tiesības veikt psihologa profesionālo darbību, pašvaldība maksā starpību starp psihologa pakalpojuma cenu un klienta veikto samaksu par psihologa pakalpojumu (*vaučers*), bet ne vairāk kā 30 EUR par vienu konsultāciju un ne vairāk kā par 10 konsultācijām.

2021. gadā psihologa konsultācijas, izmantojot vaučeri, saņēma 9 personas, kas ir par 4 vairāk nekā 2020. gadā (5).

Individuāla sociālās rehabilitācijas programma

2018. gadā tika uzsākta jauna iniciatīva, individuālo sociālo rehabilitācijas programmu (turpmāk – Programmas) īstenošana bērniem ar FT. Programmas tika uzsāktas bērniem ar autiska spektra traucējumiem.

Programmu būtība ir palīdzēt bērniem un viņu ģimenēm, kuru sociālās problēmas nav atrisināmās ar esošo sociālo pakalpojumu palīdzību, esošais pakalpojuma saturs neatbilst vajadzībām un pakalpojums nepieciešams lielākā apmērā, kā arī nepieciešams piesaistīt virkni citu pakalpojumu vai resursu, piemēram, ABA terapeita, ergoterapeita, audiologopēda, fizioterapeita konsultācijas. Programmas ir vairāk orientētas uz kompleksiem risinājumiem.

2019. gadā pakalpojumu nodrošināja biedrība „Nepaliec viens”, izstrādājot un nodrošinot sešas Programmas, no kurām vienu Programmu turpināja nodrošināt 2020. gadā.

2020. gadā pakalpojumu nodrošināja biedrība „Nepaliec viens”, biedrība „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” un nodibinājums „Caritas Latvija, un 2021. gadā pievienojās SIA „ABA-Baltija”.

Sadarbībā ar pakalpojuma sniedzējiem un RSD konstatēts, ka Programmas sniedz pozitīvus rezultātus, proti, veicina bērnu ar FT pašaprūpes un neatkarības līmeni, savukārt bērna vecāki norāda, ka pozitīvo dinamiku sniedz tas, ka Programmās tiek nodrošināta kompleksa sadarbība starp speciālistiem. **2021. gadā īstenotas 35 programmas, kas ir par 23 programmām vairāk nekā 2020. gadā (12 programmas).**

Atbalsta personas pakalpojums

No 01.04.2021. Rīgas valstspilsētas pašvaldība realizē pilotprojektu - Atbalsta personas pakalpojums ģimenēm, kuras audzina bērnu ar funkcionāliem traucējumiem.

Pakalpojuma mērķis - veicināt ģimenes, kura audzina bērnu ar funkcionāliem traucējumiem sistēmas stiprināšana, sniedzot praktisku un psihoemocionālu atbalstu vecākiem bērna izglītības, rehabilitācijas, socializācijas un ikdienas aprūpes (uzraudzība un drošība) nodrošināšanā atbilstoši bērna specifiskajām vajadzībām, tādējādi mazinot fiziskā un garīgā izsīkuma stāvokli vecākiem, atslogojot vecāku ikdienu un radot ģimenes sociālai funkcionēšanai labvēlīgus apstākļus - harmonizējot ģimenes locekļu savstarpējās attiecības un stiprinot ģimenes finansiālo kapacitāti vecākiem iesaistoties darba tirgū.

Izstrādājot pakalpojuma saturu tika ņemti vērā vairāki svarīgi aspekti, piemēram, ka bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem nepieciešama diennakts uzraudzība un aprūpe, kas ģimenei rada augstu emocionālo un fizisko risku būt pakļautiem pārmērīgam psiholoģiskai spriedzei, motivācijas zudumam un depresijas riskam. Savukārt, saņemot regulāru atbalstu tiktu mazināta vecāku emocionālā spriedze, uzlabotos fiziskā labsajūta, tai skaitā tiktu stiprinātas vecāku, brāļu un māsu savstarpējās attiecības, kā arī kopumā tiktu paaugstināta ģimenes kapacitāte.

Pilotprojektā 2021. gadā pakalpojumu saņēma 25 ģimenes ar bērniem, kuras audzina bērnu no 1.5 gada līdz 4 gadu vecumam ieskaitot. Pakalpojuma ietvaros vecākiem tika sniegts praktisks un psihoemocionāls atbalsts bērna izglītības, rehabilitācijas, socializācijas un ikdienas aprūpes nodrošināšanā atbilstoši bērna specifiskajām vajadzībām, nepārsniedzot 160 stundas mēnesī.

Pakalpojumu nodrošināja 6 līgumorganizācijas - biedrība „Nepaliec viens”, biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”, nodibinājums „Caritas Latvija”, SIA „CareLat” un Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeiron”.

13. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši sociālos pakalpojumus bērniem ar FT

Pakalpojuma veids	Klientu skaits		
	2019	2020	2021
Dienas aprūpes centri			
Rīgas 3. speciālās skolas DAC „Torņakalna rūķi”	22	23	23
Biedrība „Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās” ”	30	28	29
DAC pakalpojums bērniem ar funkcionēšanas traucējumiem vasaras mēnešos			
Biedrība „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Saulsvece”	21	21	26
Sociālās rehabilitācijas programmas:			
Sociālās rehabilitācijas un apmācības pakalpojums bērniem ar kustību traucējumiem:			
Biedrība „Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem”	11	7	10
Agrīnās korekcijas apmācības pakalpojums „Portidža” bērniem ar funkcionēšanas traucējumiem un viņu ģimenēm:			
Biedrība „Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācija”	47	56	61
Agrīnās intervences programma bērniem ar garīgās attīstības un uzvedības traucējumiem un viņu ģimenēm:			
Nodibinājums „Sociālo pakalpojumu aģentūra” līdz 30.11.2019. no 01.12.2019. biedrība „Autisma centrs”	62	55	65
:			
Biedrība „Nepaliec viens”	11	15	20
Individuālās sociālās rehabilitācijas programmas:			
Biedrība „Nepaliec viens” Biedrība “Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” un nodibinājums „Caritas Latvija”.	6	12	35
Individuālā rehabilitācijas plāna izstrādes pakalpojums			
SIA „Rīgas veselības centrs”	2	5	2
Īslaicīgs sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā (Atelpas brīdis)			
BKUS novietne „Gaiļezers”	35	38	43
VSAC Rīga filiāle „Pļavnieki”	-	1	-
Psihologa pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ar funkcionēšanas traucējumiem	50	65	57
Vaučera psihologa pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ar funkcionēšanas traucējumiem		4	9
Atbalsta personas pakalpojums	-	-	25
KOPĀ	297	330	405

Izvērtējot sniegtos pakalpojumus ģimenēm, kuras audzina bērnu ar funkcionēšanas traucējumiem, konstatēts, ka **2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, par 75 personām ir palielinājies pakalpojumu saņēmušo klientu skaits.** Kopš 2020. gada paplašināta mērķa grupa individuālajām sociālās rehabilitācijas programmai, nodrošinot minēto pakalpojumu bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Ļoti pieprasīts pakalpojums ir agrīnās korekcijas apmācību un agrīnās intervences programmas, ka arī liels pieprasījums ir pēc individuālajām sociālās rehabilitācijas programmām, 2021. gadā tika uzsākts jauna pakalpojuma - Atbalsta personas pakalpojuma pilotprojekts.

Kopā 2021. gadā sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi nodrošināti 405 bērniem.

Krīzes centra pakalpojums

Krīzes centrs ir sociālās rehabilitācijas institūcija, kurā tiek nodrošināta profesionāla psihosociālā palīdzība krīzes situācijās bērniem, grūtniecēm un ģimenēm ar bērniem, laika posmā līdz sešiem mēnešiem.

2021. gadā Rīgas pašvaldībā īslaicīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu krīzes situācijā nonākušiem bērniem vecumā no dzimšanas līdz 18 gadiem, sievietēm ar nepilngadīgiem bērniem, sievietēm – grūtniecēm un ģimenēm ar bērniem, tai skaitā tēviem ar nepilngadīgiem bērniem, nodrošināja:

- ⊗ RPBJC struktūrvienība „Krīzes centrs” (30 vietas),
- ⊗ biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” krīzes centrs „Burtnieks” (51 vieta)
- ⊗ biedrība „Sociālo pakalpojumu attīstības centrs” krīzes centrs sievietēm ar bērniem „Mīlgrāvis” (15 vietas).

2021. gada novembrī darbu uzsāka RPBJC struktūrvienība „Ģimenes atbalsta centrs” (14 vietas). Līdz ar to 2021. gada nogalē bija iespējams nodrošināt vienlaicīgu krīzes pakalpojuma saņemšanu 110 klientiem.

Kopumā **2021. gadā krīzes centra pakalpojumu saņēma 413 personas**, kas ir par 102 personām mazāk kā 2020. gadā (skat. 14. tabulu). Pakalpojuma saņēmēju skaita samazinājums pamatā skaidrojams ar Covid - 19 pandēmijas radītajiem apstākļiem - RSD un bāriņtiesa lielākoties strādāja attālināti, klātienē tikšanās ar klientiem netika organizētas, mājas vizītes tika veiktas daudz mazākā apmērā, līdz ar to darbs ar klientiem netika veikts tik aktīvs. Tāpat arī bērni klātienē daudz mazāk atradās izglītības iestādēs, kuras varētu ziņot par krīzēm ģimenēs un nepieciešamību saņemt speciālistu atbalstu.

14. tabula. Krīzes centra pakalpojumu saņēmušo personu skaits

Pakalpojumu saņēmušo personu skaits	Gads		
	2019*	2020	2021
Bērni no 1.5 (0*) līdz 18 gadiem	298	258	205
Pilngadīgas personas ar bērniem	294	257	208
tai skaitā sievietes	101	89	83
tai skaitā vīrieši	18	16	13
tai skaitā bērni	175	152	112
KOPĀ	592	515	413
Faktiski izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	518 711	446 266	418 430

Viena no galvenajām krīzes centra pakalpojuma saņēmēju mērķa grupām ir nepilnas ģimenes ar bērniem, galvenokārt sievietes ar bērniem. Analizējot statistikas datus par krīzes centra pakalpojuma pieprasījuma iemesliem, secināts, ka vēl joprojām galvenās ģimeņu sociālās problēmas, iestājoties krīzes centrā, ir: dzīvesvietas trūkums ar papildu komplicētām sociālām problēmām: vardarbība, bērnu aprūpes un sadzīves vadīšanas prasmju trūkums, atkarības, nodarbinātības problēmas, konflikti partnerattiecībās, vecāku mentālās veselības problēmas un nespēja nodrošināt bērniem drošu vidi. Secināts, ka ir ģimenes, kuras regulāri atkārtoti saņem krīzes centra pakalpojumu.

RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” esošo bērnu galvenie ievietošanas iemesli ir pamešana novārtā, vardarbība un konfliktsituācijas ģimenē, vecāku uzturēšanās sabiedriskās vietās alkohola vai psihotropo vielu reibumā, pusaudžu klaiņošana, bērnu uzvedības problēmas, bērnu atkarību izraisošo vielu lietošana un likumpārkāpumi.

Kopš 2019. gada struktūrvienība „Krīzes centrs” ir vienīgā īslaicīgā sociālās rehabilitācijas institūcija nepilngadīgām personām Rīgā, kā arī Rīgas apkārtnē. Tas nozīmē, ka RPBJC struktūrvienībā „Krīzes centrs” nokļūst arī bērni no citām pašvaldībām.

Tomēr kopējās tendences norāda, ka turpina samazināties nepieciešamība pēc krīzes centra pakalpojuma. Izlietotais finansējums 2021. gadā - 418 430 EUR.

Īslaicīgās uzturēšanās mītne

Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojums nodrošina īslaicīgu dzīvesvietu un sociālā darba speciālista palīdzību sociālo problēmu risināšanā ar mērķi atrast personai (ģimenei) pastāvīgu dzīvesvietu. Sociālā darba speciālista konsultācijas īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojuma laikā nodrošina RSD TC sociālie darbinieki darbā ar ģimenēm un bērniem un sociālie darbinieki darbā ar sociālo gadījumu.

2020. gadā īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu saņēma 204 personas. Pakalpojuma saņēmēju skaita samazinājums tika novērots ārkārtējās situācijas laikā, kā arī ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus, tika noteikts, ka īslaicīgā uzturēšanās mītnē var uzņemt jaunus klientus, kuriem veikts Covid - 19 tests un tas ir negatīvs (ne agrāk kā 2 dienas pirms ievietošanas). Ņemot vērā šos kritēriju, bija klienti, kuri izvēlējās meklēt citus risinājumus nevis izmantot pakalpojumu. Tādējādi, **2021. gadā ĪUM pakalpojumu saņēma 147 personas, kas ir par 60 personām mazāk kā 2020. gadā.**

Pakalpojumu saņēmēju skaita kritums 2021. gadā saistāms arī ar to, ka no 01.02.2021. līdz 01.07.2021. ĪUM pakalpojumu pārtrauca sniegt biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”, jo pakalpojums sniegšanas telpās tika sniegts patversmes pakalpojumus, lai nodrošinātu bezpajumtnieku retināšanu Rīgas patversmēs. Tāpat 2021. gadā novērota tendence, ka ĪUM pakalpojums vairāk nepieciešams nevis ģimenēm ar bērniem, bet pilngadīgām personām, sevišķi personām ar garīga rakstura traucējumiem. Līdz ar to 2021. gadā tika mainīta pakalpojuma saņēmēju mērķgrupa - paredzot, ka ĪUM pakalpojumu saņēmēji ir tikai pilngadīgas personas bez bērniem. Savukārt, lai nodrošinātu šai mērķgrupai atbilstošu pakalpojuma saņemšanu, ĪUM „Burtnieks” tika samazināts vietu skaits no 52 uz 36 personām dienā un piesaistīts papildus sociālā darba speciālists.

01.07.2021. tika noslēgts jauns līgums ar biedrību „Latvijas Samariešu apvienība” par ĪUM pakalpojumu 32 klientiem, paredzot, ka pakalpojumu var saņemt personas atkarības problēmām. Tādējādi arī ĪUM „Austra” tika samazināts klientu vietu skaits par 18 vietām dienā un sniegtais pakalpojums pielāgots klientu specifiskajām vajadzībām.

Kopumā 2021.gadā īslaicīgās mītnes pakalpojumu nodrošināja divi pakalpojuma sniedzēji:

- ☉ biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”;
 - ☉ Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, kopumā nodrošinot pakalpojumu līdz 68 vietām dienā, kas ir par 34 vietām mazāk nekā 2020. gadā, kad pakalpojumu varēja saņemt līdz 102 personām dienā.
2021. gadā izlietotais finansējums - 116 871 EUR.

Konsultatīvie krīzes centri

Konsultatīvais krīzes centrs nodrošina konsultatīvu profesionālu psiholoģisko, sociālā darba speciālistu un citu speciālistu palīdzību krīzes situācijā. **Diennakts krīzes tālruņa pakalpojumu sniedz biedrība „Skalbes”**, nodrošinot psiholoģisko palīdzību krīzes situācijā nonākušām personām.

2021. gadā Skalbes krīzes tālruņa pakalpojumu izmantojuši **3 698 klienti**, t.sk. 13 nepilngadīgas personas, kurām sniegts psiholoģisks atbalsts multiplu problēmu risināšanā. Sākot ar 01.02.2021. Labklājības departaments no biedrības „Skalbes” pērk viena krīzes tālruņa līnijas pakalpojumu iepriekšējo divu krīzes tālruņa līniju vietā (otras tālruņa līnijas pakalpojumu biedrība „Skalbes” nodrošina valsts finansējuma ietvaros). Tālruņa līnijas samazinājums uz 1 pakalpojuma līniju rada skaidrojumu par zvanītāju skaita samazinājumu attiecībā pret 2020. gadu, kad kopumā sniegtas konsultācijas 5 306 personām, nodrošinot psiholoģisko atbalstu. Salīdzinot ar 2020. gadu zvanītāju skaits ir samazinājies par 1 608 personām.

Krīzes tālruņa pakalpojumu 2021. gadā līdzīgi kā tas ir vērojams arī iepriekšējos gados vairāk izmantoja sievietes (1 943) un nepilngadīgās meitenes (10), kas liecina, ka vīrieši salīdzinoši kūrāk vērsas pēc psihoemocionāla atbalsta un palīdzības. Zvanītāju skaita ziņā dominē sievietes, kas vērsušās pēc atbalsta, jo **cietušas no emocionālas** (425 konsultācijas) **un fiziskas vardarbības** (276 konsultācijas).

Tāpat 2021. gadā krīzes tālrūpa konsultācijas visbiežāk izmantotas situācijās, kad iedzīvotājiem bijis nepieciešams atbalsts sociālo problēmu, īpaši ar **psihisko veselību saistītos jautājumos** (805 konsultācijas) un **pašnāvniecisku domu gadījumos** (537 konsultācijas). Mentālās veselības jomā atbalsts bijis īpaši nepieciešams arī, saskaroties ar **sociālo izolētību un vientulību** (sniegtas 1 020 konsultācijas), kā arī piedzīvojot **attiecību problēmas ar partneri** (617 konsultācijas). Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju valstī 2021. gadā, iedzīvotāji izmantoja krīzes tālrūni, lai saņemtu atbalstu arī jautājumos, kuri saistīti ar **Covid - 19 epidēmiju** un ar to saistītajiem aspektiem. Kopējais zvanu skaits par šādu tematiku 2021. gadā ir bijis 272.

Diennakts krīzes tālrūpa finansēšanai izmantotais finansējums 2021. gadā - 31 020 EUR.

Ārpusģimenes aprūpe

Ārpusģimenes aprūpe ir aprūpe, kas Bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audžuģimenē vai bērnu aprūpes iestādē.

Bērna tiesību un aizsardzību regulējošie normatīvie akti, kā arī Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums paredz, ka, nodrošinot bērnam ārpusģimenes aprūpi, prioritāri jāvērtē bērna iespējas augt ģimeniskā vidē un tikai tad, ja tas nav iespējams, bērnam nodrošināma institucionāla aprūpe.

Aizbildnība

Aizbildnība ir viens no ārpusģimenes aprūpes veidiem.

Aizbildnis ir persona, kas iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto savam aizbilstamajam vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās. Par aizbildni parasti tiek iecelts kāds no bērna tuvākajiem radniekiem. Ja starp nepilngadīgā radniekiem neatrodas tādi, kuri būtu spējīgi uzņemties aizbildnību, vai arī, ja spējīgie nevar uzņemties aizbildnību, ja viņus atlaiž no aizbildņu amata likumisku iemeslu dēļ, kā arī, ja nepilngadīgajam nemaz nav radnieku, aizbildņus ieceļ bāriņtiesa no citu personu vidus.

Aizbildnība ir populārākais ārpusģimenes aprūpes veids, jo, bērnam paliekot bez vecāku gādības, bāriņtiesa saskaņā ar normatīvo aktu prasībām vispirms apzina bērna radniekus un izvērtē iespēju kādam no radnieku vidus kļūt par bērna aizbildni. Bērnam aizbildnība ir labākais un saudzējošākais ārpusģimenes aprūpes veids, jo bērna turpmākā aprūpe turpinās tuvinieku ģimenē, **bieži vien ierastā vidē tādēļ, ka par aizbildņiem nereti kļūst vecvecāki. Aizbildnībā nodoto bērnu skaits ir ievērojami lielāks kā audžuģimenēs vai bērnu aprūpes iestādēs ievietoto bērnu skaits (skat. 15. tabulu).**

Materiālais atbalsts aizbildņiem

Pabalsts aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai:

- ⊗ no bērna dzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai – 215 EUR mēnesī;
- ⊗ no bērna septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 258 EUR mēnesī.

Ja par bērnu ir piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija, apdrošināšanas atlīdzība par apgādnieka zaudējumu, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts sakarā ar apgādnieka zaudējumu, uzturlīdzekļi no Uzturlīdzekļu garantijas fonda vai arī ģimenes valsts pabalsts, tad pabalsts par bērna uzturēšanu tiek samazināts par apgādnieka zaudējuma pensijas, atlīdzības, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta, uzturlīdzekļu vai ģimenes valsts pabalsta apmēru. Ja par bērnu invalīdu piešķirta piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta, izmaksājamo pabalstu par piemaksas apmēru nesamazina.

- ⊗ **Atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu** 54,07 EUR mēnesī. Atlīdzība nav atkarīga no aizbildnībā esošo bērnu skaita.
- ⊗ **Valsts sociālie pabalsti, kas paredzēti ģimenēm ar bērniem.**
- ⊗ **Ģimenes valsts pabalsts:**
 - par **pirmo** bērnu ģimenē **11,38 EUR**;
 - par **otro** bērnu **22,76 EUR** – divas reizes lielāks kā par pirmo bērnu (*11,38 EUR x 2*);

- par **trešo bērnu 34,14 EUR** – trīs reizes lielāks kā par pirmo bērnu (*11,38 EUR x 3*);
 - par **ceturto un nākamajiem bērniem 50,07 EUR** – 4,4 reizes lielāks kā par pirmo bērnu (*11,38 EUR x 4,4*).
 - Piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par divu un vairāk bērnu no 1 līdz 20 gadu vecumam audzināšanu apmērs:
 - par **2 bērniem – 10 EUR** mēnesī;
 - par **3 bērniem – 66 EUR** mēnesī;
 - par **4 bērniem – 116 EUR** mēnesī;
 - par **5 bērniem – 166 EUR** mēnesī utt.
 - ⊗ Rīgas pilsētas pašvaldība līdztekus valsts noteiktajai atlīdzībai par aizbildņa pienākumu pildīšanu par katru otro un nākamo bērnu aizbildnim maksā **aizbildņa atlīdzību** 60 EUR, tādējādi sniedzot lielāku materiālo atbalstu, ja ārpusģimenes aprūpē nonāk vairāki vienas ģimenes bērni, kā arī 50 EUR, ja aizbildnībā esošam bērnam viens vai abi vecāki ir miruši.
2021. gada nogalē aizbildnībā atradās **1 158** Rīgas valstspilsētas pašvaldības bērni. Rīgas valstspilsētas pašvaldības izlietotais finansējums aizbildņiem 2021. gadā bija **277 501 EUR**, kas būtiski neatšķiras no 2020. gada, kad izlietotais finansējums bija 277 127 EUR.

Audzūģimene

Audzūģimene ir ģimene, kas bārenim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam nodrošina aprūpi līdz brīdim, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts vai viņam nodibināta aizbildnība.

2018. gadā tika veikti būtiski uzlabojumi valsts sniegtajā atbalsta sistēmā alternatīvās ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzējiem. 2018. gada 1. jūlijā stājās spēkā jauni MK noteikumi Nr.354 „Audzūģimenes noteikumi”, kas nosaka jaunu ārpusģimenes aprūpes formu – specializētās audzūģimenes: **krīzes audzūģimene** un **audzūģimene bērnam ar invaliditāti**, kuram izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Ar minētā tiesību akta spēkā stāšanās audzūģimeņu darbs tiek pielīdzināts profesionālam darbam, par ko tiek maksāts atalgojums.

Jaunā specializācija paredz, ka krīzes audzūģimene ir audzūģimene, kurai ir vismaz trīs gadu pieredze audzūģimenē ievietoto bērnu aprūpē un kura jebkurā diennaktis laikā uzņem bērnu, kas šķirts no ģimenes, aizbildņa vai audzūģimenes. Savukārt audzūģimene bērnam ar invaliditāti, kuram izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT, ir audzūģimene, kurā vismaz vienam laulātajam (personai) ir vismaz 12 mēnešus ilga personīgā vai profesionālā pieredze darbā ar bērniem ar smagiem FT.

2021. gada beigās Rīgā darbojās **95 audzūģimenes** (2020. gadā – 85 audzūģimenes), kurās gada laikā ievietoti **85 bērni**. No tām 1 krīzes audzūģimene un 4 audzūģimenes bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem 2021. gadā kopumā Rīgā un ārpus Rīgas audzūģimenēs atradās 298 Rīgas bērni, kas ir par 16 bērniem vairāk kā 2020. gadā.

15. tabula. Ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits 2021. gada beigās

Ārpusģimenes aprūpes veids	2019	2020	2021
Aizbildnība	1 099	1 039	1158
Audzūģimene	282	282	298
Bērnu aprūpes iestāde (tai skaitā bērnu skaits valsts sociālās aprūpes centros)	194	194	176

Materiālais atbalsts audzūģimenēm

- ⊗ Valsts atbalsts audzūģimenei (no 2018. 1. janvāra ir palielināta valsts atlīdzība par audzūģimenes pienākuma pildīšanu, diferencējot atlīdzības apmēra atkarību no ievietoto bērnu skaita):
 - viens bērns – 171 EUR;

- divi bērni – 222,30 EUR;
- trīs un vairāk bērni – 273,60 EUR.
- ⊗ **Par audžuģimenē esošiem bērniem tāpat tiek piešķirti ģimenes valsts pabalsti.**
- ⊗ **Rīgas pilsētas pašvaldība papildu valsts noteiktajai atlīdzībai sniedz materiālu atbalstu audžuģimenēm, kurās ar RBT lēmumu ir ievietots bērns. 04.04.2021. stājās spēkā Rīgas domes 24.03.2021. saistošie noteikumi Nr. 25 „Par Rīgas pilsētas pašvaldības palīdzību audžuģimenei» (turpmāk – RD noteikumi Nr.25), kuros noteikts:**
 - **pabalsts bērna uzturam audžuģimenē** – 75% apmērā no minimālās darba algas, 2021. gadā tā apmērs pieauga līdz 375 EUR (mēnesī par katru bērnu);
 - **pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei** – bērnam līdz 6 gadu vecumam – 200 EUR, no 7 līdz 18 gadu vecumam – 250 EUR (vienu reizi gadā);
 - **pašvaldības piešķirtā atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu** audžuģimenei, kura ir deklarēta un dzīvo Rīgā un kuras audžuģimenē ar RBT lēmumu ievietots bērns – 215 EUR mēnesī.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības izlietotais finansējums audžuģimenēm 2021. gadā bija 1 529 079 EUR, kas ir par 226 191 EUR vairāk nekā 2020. gadā, kad sociālo atbalstu izmaksās tika izlietoti 1 302 888 EUR. Salīdzinājumā ar 2020. gadu, par 5 personām ir samazinājies to personu skaits, kurām izmaksāti šie pabalsti. 2020. gadā pabalsti izmaksāti 377 personām, bet 2021. gadā 372 personām. Sociālo pabalstu izmaksai izlietoto līdzekļu palielinājums saistāms ar izmaksāto pabalstu apmēra pieaugumu. Stājoties spēkā RD noteikumiem Nr.25 tika palielināta pašvaldības piešķirtā atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu un pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei. Minimālās darba algas pieauguma rezultātā, palielinājās arī pabalsta apmērs bērna uzturam audžuģimenē.

2018. gada 1. jūlijā stājās spēkā MK noteikumi Nr.355 „Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra noteikumi” (turpmāk- MK noteikumi Nr.355), kas nosaka, ka Atbalsta centri veic galvenās funkcijas alternatīvās ārpusģimenes aprūpes popularizēšanā, jaunu ģimeņu piesaistē, apmācību organizēšanā, kā arī psihoemocionālā atbalsta sniegšanā audžuģimenēm, aizbildņiem, adoptētājiem un viesģimenēm.

Rīgas pašvaldībā 2021. gadā darbojās pieci **Atbalsta centri**:

- ⊗ nodibinājuma „Sociālā atbalsta un izglītības fonds” Atbalsta centrs „Dūja”;
- ⊗ biedrības „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” Atbalsta centrs „Airi vecākiem”;
- ⊗ „Latvijas Kristīgās alianses bāreņiem” Atbalsta centrs „Tilts”;
- ⊗ Latvijas audžuģimeņu biedrības atbalsta centrs „Dzeguzēns”;
- ⊗ Nodibinājuma fonds „Plecs” Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs „Plecs”.

Atbalsta centru darbību finansē valsts atkarībā no Atbalsta centram piesaistīto audžuģimeņu skaita un sniegto pakalpojumu apjoma alternatīvās aprūpes pakalpojumu sniedzējiem.

Lai veicinātu un atbalstītu bērnu ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē, Rīgas valstspilsētas pašvaldībā laika periodā no 2012. gada līdz 2021. gada beigām tika realizēts sociālais pakalpojums **„Sociālā atbalsta un konsultatīvā programma audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem”** (turpmāk – Atbalsta programma).

2021. gadā Atbalsta programmas pakalpojumu sniedza nodibinājums „Sociālā atbalsta un izglītības fonds”, biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” un biedrība „Latvijas Audžuģimeņu biedrība”.

2020. gadā pakalpojumam plānotais finansējums tika samazināts par 8 300 EUR salīdzinājumā ar 2019. gadu, jo atbalsta pakalpojumus kopš 2018. gada beigām audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem nodrošina arī valsts finansētie Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centri. 2021. gadā plānotais finansējums samazināts par 15 125 EUR salīdzinājumā ar 2020. gadu.

Praksē novērota Atbalsta programmas aktualitātes un izpildes rādītāju pazemināšanās. Atbalsta programmas ietvaros audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem, kā arī ģimenēs ievietotajiem bērniem bija iespējas saņemt plašu atbalsta pasākumu klāstu, t.sk. krīzes konsultācijas dzīvesvietā, patronāžas pakalpojumu, konsultācijas bērna bioloģiskajai ģimenei, saskarsmes un piesaistes veicināšanas treniņus, kā arī dažādu speciālistu konsultācijas – psihologa, psihoterapeita, narkologa, psihiatra, attīstošā pedagoga, smilšu terapijas speciālista u.c. konsultācijas atbilstoši bērna un ģimenes locekļu vajadzībām. Tomēr Atbalsta programmas saņēmēji ilgstoši izmantoja tikai atsevišķas pakalpojumā ietvertās aktivitātes, lielākoties sociālā darbinieka un speciālistu konsultācijas.

Ņemot vērā Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru darbību Rīgā, kopš 2018.gada kopumā samazinās arī Atbalsta programmas pakalpojumu saņēmēju skaits, īpaši audžuģimeņu (skat. 16. tabulu), jo minētajai mērķa grupai lielu daļu atbalsta pakalpojumus nodrošina valsts, tai skaitā sociālā darbinieka un psihologa konsultācijas, atbalsta un tajā ievietotā bērna individuālā plāna izstrādi, atbalsta grupas un izglītojošos seminārus.

No 2022. gada 1. janvāra stājas spēkā grozījumi MK noteikumos Nr. 355, kuros noteiktas papildus ārpusģimenes atbalsta centru funkcijas un pakalpojumi aizbildņiem. Stājoties spēkā grozījumiem, lielākā daļa ārpusģimenes atbalsta centru aktivitāšu kļuva analogas Atbalsta programmas saturam.

Ņemot vērā minēto, no 2022. gada netiek turpināta Atbalsta programmas sniegšana. Ģimenes, kuras līdz šim saņēma Atbalsta programmas pakalpojumu, nepieciešamo atbalstu turpmāk varēs saņemt Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centros valsts nodrošināto pakalpojumu ietvaros un pašvaldībā pieejamo sociālo pakalpojumu ietvarā vispārējā kārtībā.

16. tabula. „Sociālā atbalsta un konsultatīvās programmas audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem” pakalpojumu saņēmušo klientu skaits

Mērķa grupa	2019	2020	2021
Audžuģimenes / personas	21 / 29	8 / 10	2/3
Aizbildņu ģimenes / personas	115 / 202	106 / 202	95/155
Adoptētāju ģimenes / personas	6 / 10	4 / 10	5/13

Drošās ģimenes vides pakalpojums

Lai veicinātu bez vecāku gādības palikušiem bērniem, vecumā no 0 līdz 3 gadiem, pēc iespējas ātrāku aprūpi ģimeniskā vidē, 2017. gadā tika uzsākts jauns pakalpojums – „Drošās ģimenes vides pakalpojums”.

Minētais pakalpojums nodrošina audžuģimenei papildus atbalstu bērna veselības aprūpei, paredzot iespēju izmantot VSAC „Rīga” sniegtos speciālistu pakalpojumus, kā arī sniedz audžuģimenei papildus konsultatīvo un finansiālo atbalstu. Pakalpojuma sniegšanā tiek iesaistītas audžuģimenes, kuras nekavējoties var uzņemt ģimenē bērnu un kuras ir ieguvušas sertifikātu par papildus apmācībām maza bērna aprūpē. Pakalpojuma ilgums ir līdz 6 mēnešiem, kura laikā tiek veikts sociālais darbs ar bērna bioloģisko ģimeni vai meklēta iespēja bērnam nodrošināt citu alternatīvās ārpusģimenes aprūpes pakalpojuma sniedzēju – citu, pastāvīgu audžuģimeni vai aizbildni. Līdz ar to šīs audžuģimenes, kas iesaistītas pakalpojuma nodrošināšanā, pēc būtības īsteno krīzes audžuģimenes funkcijas.

2021. gadā pakalpojumu nodrošināja 2 organizācijas -, „Sociālā atbalsta un izglītības fonds” un Biedrība „Latvijas Audžuģimeņu biedrība”. 2021. gadā pakalpojumu saņēma 16 bērni, kas ir par 1 bērnu mazāk nekā 2020. gadā. 2021. gadā pakalpojums izbeigts 14 bērniem, no kuriem 7 bērni pakalpojumu saņēmuši 6 mēnešus un 1 bērns sasniedzis 3 gadu vecumu, 3 bērniem pakalpojums izbeigts, jo 2022. gadā viens no pakalpojuma sniedzējiem pārtraucis sadarbību. Pēc pakalpojuma pārtraušanas 11 bērni turpina atrasties audžuģimenēs, 2 bērni atgriezti bioloģiskajā ģimenē, 1 bērnam iecelts aizbildnis.

Plānotais finansējums 2021. gadā bija 49 247 EUR, kas izlietots pilnā apmērā.

Bērnu ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā

Bērnu ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā (turpmāk – bērnu institucionālā aprūpe) nodrošina bērnu bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu, vispusīgu attīstību un izglītību, sociālo un medicīnisko aprūpi, atbalstot centienus būt patstāvīgam, veicinot bērnu atgriešanos ģimenē un atbalstot bērnu nodošanu adoptijā, audžuģimenē vai aizbildnībā.

2021. gadā bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem sniedza RPBJC 5 struktūrvienības (nodrošinot 157 vietas) un 3 līgumorganizāciju iestādes (nodrošinot 41 vietu).

Saskaņā ar 2017. gadā noslēgto sadarbības līgumu starp Labklājības departamentu, RSD, RBT un RPBJC par sadarbību un starpinstitucionālas Izvērtēšanas komisijas izveidi, 2021. gadā notika septiņas Izvērtēšanas komisijas sēdes, kurās, izvērtējot bērnu vajadzības un sociālās situācijas, tika pieņemti lēmumi par piemērotākā institucionālās aprūpes pakalpojuma sniedzēja izvēli bērniem, kuriem pieņemts lēmums ievietošanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Lemjot par bērna ievietošanu iestādē, tiek ņemti vērā tādi faktori kā bērna kontakts ar bioloģisko ģimeni, veselības problēmas, izglītības iespējas, bērna vecums, bērnu daudzums ģimenē u.c. Primāri tiek izvērtēta iespēja nodrošināt bērna aprūpi atbilstošākajā struktūrvienībā RPBJC, kur struktūrvienībās aprūpe ir pietuvināta ģimenes tipa aprūpes modelim vai līgumorganizācijās, kurās aprūpe ir pietuvināta ģimenes tipa aprūpes modelim.

2021. gadā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā RPBJC un līgumorganizācijās kopuma sniegts 208 bērniem, kas ir par 21 bērnu mazāk nekā 2020. gadā (229 bērni), un par 50 bērniem mazāk nekā 2019. gadā (skat. 17. tabulu). Institucionālā aprūpē nonākušo bērnu skaita samazinājums saistāms ar kopējo ārpusģimenes aprūpē nonākušo bērnu skaita samazinājumu, kā arī centieniem maksimāli bērniem nodrošināt iespēju augt ģimeniskā vidē pie aizbildņiem un audžuģimenēs.

17. tabula. Bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu saņēmumu skaits 2019. – 2021. gadā

	2019	2020	2021
Vietu skaits	259	204	198
No jauna institūcijā iestājušās personas	54	57	39
No institūcijas izstājušās personas	90	60	50
Pakalpojumu saņēmušās personas	258	229	208

2021. gadā pašvaldības institucionālās aprūpes pakalpojumu saņēmumi par 16 bērniem mazāk nekā 2020. gadā un par 28 bērniem mazāk nekā 2019. gadā, savukārt līgumorganizāciju institucionālās aprūpes pakalpojumu 2021. gadā ir saņēmuši par 4 bērniem mazāk nekā 2020. gadā un par 21 bērnu mazāk nekā 2019. gadā. 2021. gadā līgumorganizācijās no jauna netika uzņemts neviens Rīgas valstspilsētas pašvaldības bērns.

Finanšu izlietojums pašvaldības nodrošinātajam bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumam 2021. gadā bija 3 269 870 EUR.

Bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma finansēšanai līgumorganizācijās no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2021. gadā izlietoti 534 362 EUR.

18. tabula. Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu, un Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi

Gads	Bērnu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu		Budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi (EUR)
	RPBJC	Līgumorganizāciju bērnu aprūpes iestādēs	Līgumorganizāciju bērnu aprūpes iestādēs
2019	196	62	741 919
2020	184	45	546 043
2021	168	41	534 362

Līgumorganizācijas, kuras sniedza bērnu institucionālās aprūpes pakalpojumu Rīgas valstspilsētas pašvaldības bērniem 2021. gadā:

- ⊗ nodibinājums „Fonds Grašu bērnu ciemats”;
- ⊗ biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” (pakalpojums SOS bērnu ciematā Īslīcē, un SOS bērnu ciematā Valmierā);
- ⊗ biedrība „Centrs Elizabete”.

2021. gadā samazinājies to bērnu skaits, kuriem izbeigta uzturēšanās institūcijā. Salīdzinājumā ar 2020. gadu samazinājums ir par 10 personām, bet salīdzinājumā ar 2019. gadu – par 40 personām. Savukārt institūcijā no jauna iestājušos skaits 2021.gadā ir samazinājies par 18 personām salīdzinājumā ar 2020. gadu (skat.17.tab.).

Analizējot institucionālās aprūpes izbeigšanas iemeslus 2021. gadā secināms, ka 19 no 50 jauniešiem kļuvuši pilngadīgi un uzsākuši patstāvīgu dzīvi, kas ir par 4 jauniešiem mazāk nekā 2020. gadā. Audžuģimenēs ievietoto bērnu skaits salīdzinājumā ar 2020. gadu ir samazinājies par 16 personām, savukārt adoptēto bērnu skaits palielinājies par četrām personām, analogi aizbildnībā nodoto bērnu skaits palielinājumam.

19. tabula. Bērnu izstāšanās iemesli no bērnu institucionālās aprūpes 2019. – 2021. gadā

	2019	2020	2021
Atgriezušies pie vecākiem	5	9	7
Adoptēti	10	5	9
Nodoti aizbildnībā	6	2	6
Nodoti audzināšanā audžuģimenēs	33	21	5
Uzsākuši patstāvīgu dzīvi	35	23	19
Cits iemesls	1	0	4
KOPĀ	90	60	50

Sociālās rehabilitācijas programmas jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās

Kopš 2019. gada tiek nodrošināta sociālās rehabilitācijas programma jauniešiem ar izmitināšanu pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās. Minētais pakalpojums tiek piedāvāts jauniešiem pēc institucionālās aprūpes no 18 līdz 24 gadu vecumam, un to realizē ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēju institūcijas, nodrošinot jauniešiem dzīvesvietu, materiālā un sociālā atbalsta pakalpojumus ierastajā vidē, lai motivētu jauniešus iegūt izglītību, kā arī sniegtu nepieciešamo atbalstu patstāvīgas dzīves uzsākšanai.

Pakalpojumu piešķir RSD, izvērtējot jaunieša vajadzības un uzsvāru liekot uz jaunieša vēlmi iegūt izglītību.

Pakalpojumu 2021. gadā sniedza:

- ⊗ pašvaldības iestāde RPBJC, nodrošinot četras vietas, un divas līgumorganizācijas:
- ⊗ nodibinājums „Fonds Grašu bērnu ciemats” ,
- ⊗ biedrība „Latvijas SOS bērnu ciematu asociācija”, nodrošinot kopā sešas vietas.

Pakalpojumu 2021. gadā kopumā saņēma 9 jaunieši, izlietotais finansējums RPBJC – 61 654 EUR, līgumorganizācijās – 47 136 EUR.

Sociālais darbs ar Bāreņiem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās

RPBJC struktūrvienība „Jauniešu atbalsta centrs” Imantas 7.līnija 4, Rīgā uzsāk sociālo darbu ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem (turpmāk – Bārenis) 12 mēnešu periodā pirms Bāreņa pilngadības sasniegšanas, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās līdz bāreņa 24 gadu vecuma sasniegšanai, lai nodrošinātu efektīvāku un Bārenim draudzīgāku pāreju no dzīves ārpusģimenes aprūpē uz patstāvīgu dzīvi. JAC uzdevumos ir veikt sociālo darbu, tai skaitā preventīvo darbu ar Bāreņiem pirms un pēc ārpusģimenes aprūpes, kā arī īstenot sociālās rehabilitācijas programmas ar un bez izmitināšanas. Šāda pieeja veicinājusi, ka salīdzinoši lielāks Bāreņu skaits nonāk pašvaldības redzeslokā.

Viens no ārpusģimenes aprūpes galvenajiem mērķiem ir sagatavot Bāreņiem patstāvīgai dzīvei, t.i. Bārenim ārpusģimenes aprūpes institūcijā, aizbildņa ģimenē vai audžuģimenē jāapgūst dažādas sociālās prasmes, kuras nepieciešamas patstāvīgas dzīves uzsākšanai, piemēram, izīrēt dzīvokli, atrast darbu, veikt pašaprūpi, turpināt mācības u.c. Ja kādu no patstāvīgas dzīves uzsākšanai nepieciešamajām sociālajām prasmēm Bārenis nav apguvis pietiekami, tad ir nepieciešams JAC atbalsts un palīdzības process jeb sociālais darbs ar individuālu gadījumu.

2021. gadā JAC nodrošināja atbalstu ārpusģimenes aprūpē esošam **941** Bārenim, tajā skaitā 155 nepilngadīgiem Bāreņiem un 786 pilngadīgiem Bāreņiem pēc ārpusģimenes aprūpes (skat. 20.tab.). Salīdzinoši 2020. gadā JAC redzeslokā bija 781 Bārenis, tajā skaitā 147 nepilngadīgi Bāreņi un 634 pilngadīgi Bāreņi pēc ārpusģimenes aprūpes.

Neskatoties uz to, ka ar visiem pirmreizēji reģistrētiem Bāreņiem nav nepieciešamības veikt sociālo darbu ar gadījumu, JAC darbinieki, pirmo divu gadu laikā pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās Bārenim, pastiprināti pievērš uzmanību šīm personām un piedāvā sniegt nepieciešamo atbalstu un palīdzību veiksmīgai patstāvīgas dzīves uzsākšanai, t.sk. ne retāk kā vienu reizi pusgadā Bāreņi apmeklē dzīvesvietā, tāpat nepieciešamības gadījumā Bārenim ir iespēja saņemt ģimenes asistenta pakalpojumu vai mentora atbalstu.

20. tabula. Bāreņu uz bez vecāku gādības palikušo bērnu skaits 2020. un 2021. gadā

Nr.		Skaits 2020.gadā	Skaits 2021.gadā
1.	Nepilngadīgie jaunieši	147	155
2.	Pilngadīgie jaunieši	634	786
3.	Sasnieguši 24 gadu vecumu	28	91
4.	No citas pašvaldības	3	-
5.	Saņem ik mēneša pabalstu	213	198
6.	Saņem dzīvokļa pabalstu	209	248
7.	Lieta nodota Rīgas Sociālajam dienestam, jo ir riska ģimene	19	1
8.	Atrodas Valsts aprūpē	2	2
9.	Soc. rehabilitācijas programma ar izmitināšanu RPBJC (18+)	3	4
10.	Soc. rehabilitācijas programma ar izmitināšanu RPBJC ārpus Rīgas (18+)	6	3
11.	Nepilngadīgie, kuri dzīvo RPBJC (17-18 g.) uz 31.decembri	18	24
12.	Nepilngadīgie, kas dzīvo institūcijā ārpus Rīgas (17-18 g.) uz 31.decembri	5	2
13.	Pasākumi	21	41
14.	Izmanto psihoterapiju	22	53
	Reģistrēto jauniešu skaits kopā periodā:	781	941

JAC pienākumos ir izvērtēt Bāreņa vajadzības un resursus un pēc patstāvīgas dzīves uzsākšanas sniegt nepieciešamos atbalsta pasākumus, kā arī vismaz divus gadus pēc Bāreņa patstāvīgas dzīves uzsākšanas novērtēt personas sociālās situācijas izmaiņas.

2021. gadā JAC **277** bāreņiem veica sociālās funkcionēšanas (turpmāk - SF) novērtējumu, no tiem **116** (42%) bāreņiem konstatēta zema/apgrūtināta SF, kas saistīta ar nodarbinātības problēmu un sociālo prasmju trūkumu (sadzīves vadīšana, komunikācijas prasmes), piemēram, 38 (33%) nodarbinātības problēma, kas pārsvarā ir saistīta ar darba pieredzes trūkumu, 30 (26%) ienākumu un finanšu plānošanas problēmas, nav izpratnes par finanšu plānošanu, maksājumu veikšanu, 19 (16%) izglītības (trūkst motivācijas apmeklēt izglītības iestādi), 6 (5%) mājokļa problēmas, piemēram, dzīvo pie paņņas vai saņem īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu, 4 (11%) alkohola un 3 (9%) narkotisko vietu atkarības problēmas. Salīdzinoši 2020. gadā JAC **93** Bāreņiem veica sociālās funkcionēšanas (turpmāk - SF) novērtējumu, no tiem **35** (38%) Bāreņiem tik konstatēta zema/apgrūtināta SF.

Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām

Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā

Sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā saņem personas, kuras dzīvo vienas, vai gadījumā, ja ar šo personu kopā dzīvojošie ģimenes locekļi vecuma, veselības stāvokļa vai nodarbinātības dēļ nevar nodrošināt tai nepieciešamo aprūpi.

Rīgas pilsētas pašvaldība sniedz šādus sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā:

- ☉ aprūpe mājās (pakalpojuma veidā vai materiālā atbalsta veidā);
- ☉ silto pusdienu piegāde mājās;
- ☉ „drošības pogas” pakalpojums;
- ☉ pavadona – asistenta pakalpojums;
- ☉ aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums;
- ☉ videovizītes pakalpojums.

2021. gadā sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā nodrošināja **deviņas līgumorganizācijas**, ar kurām noslēgti seši pakalpojumu nodrošināšanas līgumi, tai skaitā: aprūpe mājās – astoņas līgumorganizācijas, aprūpētā dzīvesvieta – trīs līgumorganizācijas, videovizīte – divas līgumorganizācijas, „drošības poga” – divas līgumorganizācijas, silto pusdienu piegāde mājās – viena līgumorganizācija, pavadonis – asistents – viena līgumorganizācija.

2021. gadā sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā kopumā saņēmuši **11 298** rīdzinieki, t.sk. 279 bērni ar invaliditāti. Aprūpes mājās (pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā un materiāla atbalsta veidā), aprūpētās dzīvesvietas, silto pusdienu piegādes mājās, „drošības pogas” pakalpojuma, videovizītes pakalpojuma un pavadona – asistenta pakalpojuma nodrošināšanai 2021. gadā kopā izlietoti **23 832 977 EUR** (skat. 21. tabulu).

Sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā saņēmēju skaits 2021. gadā (11 298) salīdzinājumā ar 2020. gadu (10 958) ir **par 340 personām jeb 3% lielāks**, bet izlietotais finansējums 2021. gadā (23 832 977 EUR) ir **par 6 924 496 EUR jeb 29% lielāks** nekā 2020. gadā (16 908 482 EUR).

Aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaits vairs nepieauga tik strauji kā iepriekšējos gados pirms Covid - 19 izplatības. 2021. gadā salīdzinoši ar 2020. gadu **klientu skaita pieaugums pakalpojuma veidā** (personām no 20 gadu vecuma) bija **par 168 personām jeb 2,6%**, šim mērķim izlietotā finansējuma **pieaugums bija par 6 280 221 EUR jeb 31%**. Savukārt aprūpi mājās materiālā atbalsta veidā (personām no 20 gadu vecuma) 2021. gadā saņēma **par 36 personām jeb 0,7% mazāk** nekā 2020. gadā, un **finansējums samazinājās par 1 461 EUR jeb 0,07%**.

Ar 01.07.2021. ir izveidota atsevišķa sadaļa **aprūpes mājās pakalpojumiem bērniem** ar funkcionāliem traucējumiem (līdz 20 gadu vecumam), kuras ietvaros tiek nodrošināti 3 pakalpojuma veidi – aprūpe mājās pakalpojuma veidā – 2021. gadā saņēma **52** bērni par kopējo summu 90 117 EUR, materiālā atbalsta veidā – 2021. gadā saņēma **52** bērni par kopējo summu 13 923 EUR un individualizēta aprūpes pakalpojuma veidā – 2021. gadā saņēma **175** bērni par kopējo summu 246 775 EUR. Individualizēts aprūpes pakalpojums paredz pašvaldības līdzfinansējumu līdz 490 EUR. Gan

individualizētā aprūpes pakalpojuma, gan pakalpojuma veidā pie iepirkuma rezultātā izraudzīta pakalpojuma sniedzēja gadījumā vairs netiek vērtēti personas/ģimenes ienākumi.

„Drošības pogas” pakalpojuma saņēmēju skaits 2021. gadā (777) salīdzinājumā ar 2020. gadu (752) **palielinājās par 25 personām jeb 3,2%, finansējuma pieaugums – par 20 879 EUR jeb 12%.**

2021. gadā silto pusdienu piegādi mājās (283) saņēma **par 13 personām jeb 4,6% vairāk** nekā 2020. gadā (270).

Pavadoņa – asistenta pakalpojumu 2021. gadā (182) salīdzinoši ar 2020. gadu (163) saņēma **par 19 personām jeb 10,4% vairāk.**

Tāpat kā iepriekšējos gados vērojama tendence, ka aprūpējamo personu pašaprūpes spējas pasliktinās, līdz ar to aprūpes mājās pakalpojuma ietvaros personām nepieciešams nodrošināt lielāku aprūpes stundu skaitu. 2021. gadā salīdzinājumā ar 2020. gadu klientu skaits ar aprūpes apjomu līdz četrām stundām nedēļā samazinājās par 197 personām jeb 40%, ar aprūpes apjomu līdz sešām stundām nedēļā samazinājās par 323 personām jeb 23%, ar aprūpes apjomu līdz 12 stundām nedēļā palielinājās par 193 personām jeb 4% un ar aprūpes apjomu līdz 35 stundām nedēļā palielinājās par 352 personām jeb 6%.

Minētās tendences var skaidrot ar sabiedrības novecošanos, iedzīvotāju veselības stāvokļa pasliktināšanos un personu ar invaliditāti/prognozējamu invaliditāti skaita palielināšanos (saskaņā ar VSAA datiem Rīgā 2019. gadā bija 52 669 personas ar invaliditāti (7,6% īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā), 2020. gadā 53 478 personas (7,8% īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā), bet 2021. gadā jau 53 672 personas (8% īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā)).

Aprūpes mājās nodrošināto aprūpes stundu skaits 2021. gadā (**3 435 806 stundas**) palielinājās par 233 658 stundām jeb 6,8% salīdzinoši ar 2020. gadu (3 202 148 stundas). Šis palielinājums ir daudz mazāks nekā iepriekšējos gados, kad aprūpes stundu palielinājums gadā bija vidēji par 30% stundām lielāks.

Līdz šim Rīgas iedzīvotājiem, kuriem nepieciešamais sociālās aprūpes pakalpojuma dzīvesvietā apjoms pārsniedza 35 stundas nedēļā, tika nodrošināts ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojums institūcijā, bet nebija nodrošināts tāds sociālās aprūpes pakalpojums, kas nodrošina iespēju aprūpējamai personai turpināt dzīvot savā dzīvesvietā – kā starpposms starp aprūpi mājās un aprūpi institūcijā. 2019. gada sākumā pašvaldība tika izveidots un uzsākts finansēt šādu pakalpojumu – aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumu.

2021. gadā **aprūpētās dzīvesvietas** pakalpojumu saņēma **91 klients**, izlietotais finansējums 520 932 EUR. Salīdzinoši 2020. gadā aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumu saņēma 58 klienti par kopējo summu 315 094 EUR.

Videovīzītes pakalpojuma (ieviests 15.07.2020.) saņēmēju skaits 2021. gadā ir 14 klienti (izlietotais finansējums 14 038 EUR), kas ir vienāds ar 2020. gada klientu skaitu – 14 klienti, izlietotais finansējums 5 366 EUR.

Papildus no sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā finansējuma tiek nodrošināts arī **Covid - 19 sociālā aprūpes mājās pakalpojums** - aprūpes mājās pakalpojums ar Covid - 19 saslimušiem klientiem. Izmaksas par viena klienta aprūpi sastāda 2 160 EUR mēnesī un papildus noteiktajam aprūpes apjomam ietver pakalpojuma sniedzēja inventāru, pakalpojuma sniegšanai nepieciešamo piederumu (mazgāšanas līdzekļi, inventārs, inkontinences un personīgās higiēnas līdzekļi un tml.) un transporta (aprūpētājs var pārvietoties no klienta pie klienta tikai ar pakalpojuma sniedzēja transportu) izmaksas. **2021. gadā pakalpojumu saņēmušas 76 personas. Kopējās izmaksas 58 557 EUR.**

Apkopojot iepriekš minēto attiecībā uz klientu skaita apjomu, var pieņemt, ka mazinoties Covid - 19 izplatībai un ar to saistītajiem ierobežojumiem, vairāku aprūpējamo personu tuvinieki pamazām atsāk aktīvāku dzīvesveidu un atsāk uzticēt rūpes par saviem tuviniekiem pakalpojumu sniedzējiem.

Savukārt finansējuma palielinājumu var skaidrot gan ar aprūpes pakalpojumu cenu palielinājumu, gan ar aprūpējamo klientu pašaprūpes spēju pasliktināšanos, kā rezultātā klientiem nepieciešams lielāks aprūpes apjoms (aprūpes stundu palielinājums).

Nemot vērā pēdējo trīs gadu tendences, prognozējams, ka arī 2022. gadā, lai gan ne tik izteikti kā iepriekšējos gados, tomēr saglabāsies aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaita un apjoma pieaugums.

21. tabula. Sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2019	2020	2021
Personu skaits	11 052	10 958	11 298
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	16 400 571	16 908 482	23 832 977*

* no 2021. gada sākuma cena par vienu aprūpes stundu palielināta no 4,44 EUR līdz 6,12 EUR jeb par 27%.

Aprūpe mājās

Aprūpe mājās nodrošina personas pamatvajadzību apmierināšanu, palīdzību mājas darbos un personiskajā aprūpē personām, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ.

Aprūpes mājās nepieciešamības izvērtēšanu veic RSD Sociālā darba nodaļas Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu novērtēšanas sektora speciālists, aizpildot personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtēšanas karti, kurā tiek noteikts personai nepieciešamās aprūpes apjoms (līdz 35 stundām nedēļā, vai pārsniedz 35 stundas nedēļā, bet persona vēlas turpināt dzīvot savā dzīvesvietā un ir izteikusi vēlmi saņemt aprūpes mājās pakalpojumu) atbilstoši personas pašaprūpes spējām un aktivitātēm, kuras persona nevar veikt pati.

2021. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā aprūpes mājās pakalpojumu pakalpojuma veidā nodrošināja **6 384 personām no 20 gadu vecuma** par kopējo summu 20 237 839 EUR **un 52 personām līdz 20 gadu vecumam** par kopējo summu 90 117 EUR (skat. 22. tabulu), pērkot pakalpojumu no **astoņām līgumorganizācijām** – SIA „Mājas aprūpe”, biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts”, biedrības „Latvijas Samariešu apvienība”, biedrības „Svētā Jāņa palīdzība”, AS „Aprūpes birojs”, SIA „Pirmais patronāžas serviss”, SIA „Mentamed” un SIA „Senior Riga”.

Bērnu ar funkcionāliem traucējumiem (līdz 20 gadu vecumam) aprūpes nodrošināšanu (175 personām) individualizētas aprūpes veidā veica astoņas organizācijas:

- ⊗ Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeironi”
- ⊗ SIA „CareLat”
- ⊗ Nodibinājums „Caritas Latvija”
- ⊗ biedrība „Latvijas samariešu apvienība”
- ⊗ biedrība „Latvijas Sarkanais krusts”
- ⊗ SIA „Mājas aprūpe”
- ⊗ biedrība „Nepaliec viens”
- ⊗ biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”.

Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās

Rīgas valstspilsētas pašvaldība paredz arī **alternatīvu aprūpes mājās pakalpojumu** nodrošināšanas veidu, kad aprūpi mājās veic klienta izvēlēta privātpersona un pašvaldība sniedz materiālu atbalstu aprūpējamajai personai aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai (ja personas (ģimenes) rīcībā esošie līdzekļi nepārsniedz valstī noteiktās minimālās algas apmēru katram ģimenes loceklim (2021. gadā – 500 EUR).

2021. gadā aprūpes mājās pakalpojumu materiālā atbalsta veidā saņēma **4 817 personas** vecumā no 20 gadiem par kopējo summu 2 196 131 EUR un **52 personas** vecumā līdz 20 gadiem par kopējo summu 13 923 EUR (skat. 22. tabulu).

22. tabula. Aprūpe mājās pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2019	2020	2021
Aprūpes mājās pakalpojums pakalpojuma sniedzēja pakalpojuma veidā (personas)	6 201	6 216	6 436*
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	13 708 026	13 957 619	20 327 956
Aprūpes mājās pakalpojums materiālā atbalsta veidā (personas)	4 985	4 853	4 869*
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	2 166 695	2 197 593	2 210 054
Individualizēta aprūpe mājās bērniem	-	-	175
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	-	246 775
KOPĀ personas**	11 249	11 094	11 577
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR***	15 878 877	16 160 789	22 849 432

* abos aprūpes pakalpojuma veidos (pakalpojuma veidā un materiālā atbalsta veidā) norādīts kopējais klientu skaits – personas līdz 20 gadu vecumam (bērni) un personas no 20 gadu vecuma (pilngadīgie) un kopējais abām klientu grupām izlietotais finansējums.

** pārskata perioda laikā persona var būt mainījusi aprūpes mājās pakalpojuma veidu; personu skaits un izlietotais finansējums ietver arī izdevumus par ārkārtas aprūpi mājās (6088 EUR) un Covid - 19 sociālās aprūpes mājās pakalpojumu (58 577 EUR).

„Drošības pogas” pakalpojums

„Drošības pogas” pakalpojums nodrošina nepārtrauktas saziņas iespējas, informatīvu atbalstu un palīdzību 24 stundas diennaktī personām, kurām vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ pastāv risks nonākt bezpalīdzības stāvoklī.

2021. gadā „Drošības pogas” pakalpojumu Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” un SIA „Mājas aprūpe”.

„Drošības pogas” pakalpojums piešķirts **777 personām** par kopējo summu 172 140 EUR (skat. 23. tabulu).

23. tabula. „Drošības pogas” pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2019	2020	2021
Pakalpojuma saņēmēju skaits	710	752	777
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	145 232	151 262	172 140

Silto pusdienu piegāde mājās

Silto pusdienu piegāde mājās tiek nodrošināta personām, kuras fiziska vai GRT dēļ pašas nevar pagatavot silto ēdienu, kā arī tām personām, kuras to nevar pagatavot sadzīves apstākļu dēļ.

2021. gadā silto pusdienu piegāde mājās piešķirta **283 personām** par kopējo summu 259 093 EUR (skat. 24. tabulu).

Silto pusdienu piegādi mājās 2021. gadā nodrošināja pilnsabiedrība „Complex Food”.

24. tabula. Silto pusdienu piegāde mājās – saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2019	2020	2021
Pakalpojuma saņēmēju skaits	276	270	283
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	253 680	264 619	259 093

Pavadoņa – asistenta pakalpojums

Pavadoņa – asistenta pakalpojums nodrošina fizisku un informatīvu atbalstu personām, kurām trūkst saziņai nepieciešamo prasmju un ir nepieciešama pavadošās personas klātbūtne vai fiziska vai garīga rakstura traucējumu dēļ ir apgrūtināta pārvietošanās ārpus mājokļa, apmeklējot valsts vai pašvaldības iestādes un organizācijas sadzīves jautājumu risināšanai, kā arī veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējus.

2021. gadā pavadoņa – asistenta pakalpojums piešķirts **182 personām** par kopējo summu 17 338 EUR (skat. 25. tabulu).

Pavadoņa – asistenta pakalpojumu 2021. gadā nodrošināja biedrība „Svētā Jāņa palīdzība”.

25. tabula. Pavadoņa – asistenta pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2019	2020	2021
Pakalpojuma saņēmēju skaits	165	163	182
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	14 101	11 352	17 338

Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums

Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums nodrošina viena sociālā pakalpojuma sniedzēja sniegtu sociālās aprūpes un ar sociālo aprūpi saistītu pakalpojumu kopumu, ietverot dzīvesvietas pielāgošanu, tehniskos palīg līdzekļus un personālu, personām, kurām nepieciešamais aprūpes mājās pakalpojuma apjoms pārsniedz 35 stundas nedēļā, bet persona vēlas turpināt dzīvot savā dzīvesvietā.

2021. gadā aprūpētās dzīvesvietas pakalpojums piešķirts **91 personām** par kopējo summu 520 932 EUR (skat. 26. tabulu).

Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumu 2021. gadā nodrošināja trīs līgumorganizācijas:

- ⊗ SIA „Mājas aprūpe”;
- ⊗ Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”;
- ⊗ SIA „Senior Latvia”.

26. tabula. Aprūpētās dzīvesvietas pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2019*	2020	2021
Pakalpojuma saņēmēju skaits	39	58	91
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	108 676	315 094	520 932

* aprūpētās dzīvesvietas pakalpojuma nodrošināšana uzsākta 2019. gada 1. janvārī.

Videovizītes pakalpojums

Videovizītes pakalpojums nodrošina attālinātu uzraudzību un ikdienas saziņu personām dzīvesvietā, kuras saņem aprūpes mājās pakalpojumu pakalpojuma sniedzēja veidā, ar mērķi nodrošināt personām iespēju saglabāt pēc iespējas neatkarīgu dzīvesveidu un novērst personas emocionālā stāvokļa pasliktināšanos.

2021. gadā videovizītes pakalpojums piešķirts **14 personām** par kopējo summu 14 038 EUR (skat. 27. tabulu).

Videovizītes pakalpojumu 2021. gadā nodrošināja divas līgumorganizācijas – SIA „Mājas aprūpe” un SIA „Senior Latvia”. Videovizītes pakalpojuma nodrošināšana tika uzsākta 2020. gada 15. jūlijā.

27. tabula. Videovizītes pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2020	2021
Pakalpojuma saņēmēju skaits	14	14
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	5 366	14 038

Dienas un kopienas centri pilngadīgām personām

Dienas centri ir pakalpojums, kas rada iespēju personai attīstīt sociālās prasmes, izglītoties un saturīgi pavadīt brīvo laiku. DC palīdz cilvēkiem veidot sociālos kontaktus, gūt atbalstu, mudina iesaistīties dažādās individuālās, grupas un kopienas aktivitātēs. Klienti lielā mērā ir aicināti veidot DC aktivitāšu saturu paši, viņi piedalās to organizēšanā un apzina citus, kam ir nepieciešams sociāls atbalsts. Iespēja piedalīties DC aktivitātēs ir jebkurai pilngadīgai personai, bet īpaši aicināti ir tuvākajā kopienā dzīvojošie iedzīvotāji, tai skaitā personas, kuras sasniegušas pensijas vecumu, personas ar invaliditāti, personas, kuras nav nodarbinātas, kā arī citas pilngadīgas personas. DC darbojas pēc brīvā apmeklējuma principa. Šo centru apmeklēšanai klientam nav nepieciešams RSD nosūtījums.

Kopienas centrā tiek nodrošinātas aktivitātes, kas vairo iedzīvotāju līdzdalību, sociālo aktivitāti un piederības sajūtu kopienai, uzlabo KC apmeklētāju pašorganizēšanās prasmes, attīsta neformālā sociālā atbalsta tīklojumu, veicina atbildības sajūtu par savu rīcību un apkārtējo vidi, attīsta brīvprātīgo darbu, veicina iedzīvotāju neformālo pašpalīdzības grupu radīšanu, lai identificētu, veidotu un paplašinātu kopienas aktīvus un resursu sistēmu, aktivizē kopienā esošās nevalstiskās organizācijas, iesaistot tās kopienas vajadzību un esošo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanā, kā arī veic citas ar KC apmeklētāju sociālajām iniciatīvām saistītas organizatoriskās darbības.

DC un KC pakalpojuma ietvaros tiek organizētas individuālās, grupu nodarbības un aktivitātes (kognitīvo spēju uzturēšanai/attīstīšanai, fizisko aktivitāšu, radošās, interešu u.c. nodarbības speciālistu vadībā), informatīvi – izglītojošie pasākumi (lekcijas, ekskursijas, kultūras pasākumi u.c.). DC un KC klientiem pieejamas sociālā darbinieka un citu speciālistu (piemēram, psihologa, fizioterapeita u.c.) konsultācijas, kā arī tiek sniegti atbalsta pakalpojumi tuviniekiem (konsultācijas, atbalsta, izglītojošās grupas u.c.). Tāpat vairākos DC un KC tiek attīstīta sadarbība un atbalsta sniegšana kopienas NVO (iespēju robežās nodrošināta iespēja izmantot DC un KC telpas u.tml.). KC akcentēts sociālais darbs kopienā, brīvprātīgā darba attīstīšana un organizēšana kopienā un atbalsta sniegšana kopienas un grupu līderiem.

2021. gadā Rīgā darbojās 14 DC un viens KC, tai skaitā septiņas RSD struktūrvienības un astoņas līgumorganizāciju iestādes.

2021. gadā DC un KC pilngadīgām personām pakalpojumus sniedza:

- ⊗ RSD DC „Kengarags”;
- ⊗ RSD DC „Ābeļzars”;
- ⊗ RSD DC „Kamene”;
- ⊗ RSD KC „Ābeļzieds”;
- ⊗ RSD DC „Rīdzene”;
- ⊗ RSD DC „Vecmīlgrāvis”;
- ⊗ RSD DC „Kastanis”;
- ⊗ Biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” DC „Strazdumuižas dienas centrs”;
- ⊗ Biedrības „Latvijas Sieviešu invalīdu asociācijas „Aspazija”” DC „Aspazija”;
- ⊗ Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs”:
 - DC „Paaudzes”;
 - DC „Dzīvības aka”;
 - DC „Mēs”.
- ⊗ Biedrības „Rīgas aktīvo senioru alianse” DC „RASA”;
- ⊗ Biedrības „Latvijas Nedzirdīgo savienība” DC „Rītausma”;
- ⊗ Biedrības „Svētās Ģimenes Māja” DC „Svētās Ģimenes Māja”.

2021. gadā DC un KC klientiem tika nodrošināts plašs pakalpojumu klāsts (iespēja apgūt datora lietošanu, attīstīt latviešu, angļu un vācu valodas prasmes, iespēja iesaistīties dažādās interešu nodarbībās – rokdarbos, gleznošanā, zīmēšanā un dažādās kustību nodarbībās, kā arī pēc nepieciešamības varēja saņemt sociālā darbinieka un psihologa individuālas konsultācijas), taču sakarā ar Covid - 19 daudzas aktivitātes tika pārtrauktas vai nodrošinātas attālināti.

2021. gadā kopā nodrošinātas **248** DC un KC vietas un pakalpojumu saņēma **4 326** personas, kas salīdzinoši ar 2020. gadu (3 041) ir par 1 285 jeb 30% personām vairāk.

DC un KC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2021. gadā bija 917 732 EUR (skat. 28. tabulu).

28. tabula. DC un KC pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2019	2020	2020
DC un KC skaits	14	15	15
Klientu skaits	5 459	3 041	4 326
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	624 852	702 992	917 732

Dienas aprūpes centri personām ar demenci

Dienas aprūpes centri personām ar demenci ir pakalpojums, kas dienas laikā nodrošina sociālo aprūpi. DAC mērķis ir iespēju robežās uzturēt un attīstīt klientu sociālās prasmes un nodrošināt saturīgu brīvā laika pavadīšanu, bet vienlaicīgi atslogot arī klientu piederīgos no aprūpes pienākumu veikšanas, radot iespēju pilnvērtīgi atgriezties darba tirgū.

DAC pakalpojuma saņemšanai klientam nepieciešams RSD izsniegts nosūtījums.

DAC pakalpojuma ietvaros tiek nodrošināta klientu uzraudzība, nepieciešamības gadījumā tiek sniegta palīdzība pašaprūpē, organizētas nodarbības (kognitīvo spēju uzturēšanai/attīstīšanai, mūzikas, mākslas, kustību terapijas u.c. nodarbības speciālistu vadībā), kultūras pasākumu apmeklēšana, sociālā darbinieka, ergoterapeita, fizioterapeita, psihologa u.c. speciālistu konsultācijas, kā arī atbalsta pakalpojumi (konsultācijas, atbalsta grupas u.c.) klientu tuviniekiem.

2021. gadā Rīgā darbojas **piecu līgumorganizāciju** DAC (kopā 130 vietas):

- ⊗ biedrības „Svētā Jāņa palīdzība” DAC „Ozolaine” (25 vietas) un DAC „Duntes ozoli” (25 vietas);
- ⊗ SIA „Bērnu oāze” DAC „Oāze” (20 vietas);
- ⊗ biedrības „Dzintarkrasta serviss” DAC „Liepa” (20 vietas);
- ⊗ SIA „Aprūpes centrs „Agate”” DAC „Agate” (piecas vietas);
- ⊗ Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” DAC „Žubītes” (25 vietas).

2021. gadā DAC pakalpojumu saņēma **132 personas**, kas salīdzinājumā ar 2020. gadu ir par 40 personām vairāk. Klientu skaits palielinājies, jo 2021. gadā izveidots DAC „Duntes ozoli” un „Žubītes” – katrs ar 25 klientu vietām un klientu vietu skaits DAC „Agate” 2021. gadā palielināts par 10 klientu vietām.

Pieprasījums pēc DAC pakalpojuma pieaug, jo sabiedrībā pieaug personu ar demenci skaits, ko apliecina arī tas, ka rindā SAC pakalpojuma saņemšanai ne mazāk kā 50 % ir personas ar demenci.

DAC personām ar demenci pakalpojumam no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2021. gadā bija 360 190 EUR (skat.29.tab.).

29. tabula. DAC personām ar demenci pakalpojuma saņēmēju skaits un izlietotie finanšu līdzekļi no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta

	2019	2020	2021
DAC personām ar demenci skaits	4	4	6
Klientu skaits	96	92	132
Izlietotie finanšu līdzekļi EUR	243 591	281 183	360 190

Lai nodrošinātu DC pieejamību pēc iespējas tuvāk pakalpojumu saņēmēju dzīvesvietai un atbilstoši pieprasījumam, būtu nepieciešams izveidot DC Rīgas Pārdaugavas rajona Zemgales priekšpilsētā. Būtu nepieciešams vietu skaita palielinājums DC pilngadīgām personām (klientu ir vairāk nekā pašvaldības finansētais vietu skaits).

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem

Dienas aprūpes centri personām ar GRT nodrošina klientu uzturēšanos DAC pilnu darba dienu (uzraudzība), ēdināšanu, nepieciešamības gadījumā sociālo aprūpi un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, tas ir, sociālo prasmju (iemaņu) saglabāšanu, attīstīšanu vai atjaunošanu, izglītojošas nodarbības un saturīgas brīvā laika aktivitātes, kā arī psihosociālu atbalstu klientiem un klientu tuviniekiem.

DAC pakalpojuma ietvaros tiek organizētas nodarbības (rokdarbi, radošās darbnīcas, kulinārijas kursi, klūgu pīšana, mūzika, dzīves mācība u.c.), brīvā laika aktivitātes (ekskursijas, izstāžu un koncertu apmeklēšana u.c.). Tāpat arī DAC speciālisti sniedz konsultācijas klientu ģimenēm par pedagogijas, sociālajiem un tiesiskajiem jautājumiem, organizē atbalsta un izglītojošas grupas tuviniekiem un atbalsta personām.

Rīgā ir **11 DAC** (294 vietas), pieci no tiem personām ar viegliem un vidējiem GRT (163 vietas), četri personām ar smagiem GRT (69 vietas) un divi personām ar psihiskās veselības traucējumiem (62 vietas).

Rīgas valstspilsētas pašvaldība minētos pakalpojumus pērk no sešām līgumorganizācijām:

- ⊗ biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””;
- ⊗ nodibinājuma „Fonds KOPĀ”;
- ⊗ biedrības „Saule”, organizācija cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem;
- ⊗ biedrības „Atbalsta grupa personām ar garīgās veselības traucējumiem un to piederīgajiem „Gaismas Stars””;
- ⊗ biedrības „Svētā Jāņa palīdzība”;
- ⊗ biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”.

DAC pakalpojumu 2021. gadā saņēma **356 rīdzinieki**, kas ir par trīs personām vairāk nekā 2020. gadā (353). Visas DAC klientiem paredzētās vietas bija aizpildītas.

DAC pakalpojuma finansēšanai no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2021. gadā izlietoti 1 578 601 EUR (skat. 30. tabulu).

30. tabula. DAC pakalpojumu saņēmēju personu skaits un DAC pakalpojumam no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta izlietotais finansējums

DAC nosaukums	Vietu skaits 2021. gadā	Pakalpojumu saņēmēju personu skaits		
		2019	2020	2021
DAC „Cerību ligzda”	48	60	56	57
DAC „Cerību māja”	24	33	29	30
DAC „Cerību tilts”	24	28	28	26
DAC „Cerību skola”	12	15	14	13
DAC „Mēness māja”	15	18	18	18
DAC „Saule” un DAC „Saule „Ezera filiāle””	76	90	89	90
DAC „Kopā”	15	18	19	18
DAC „Gaismas Stars”	27	38	36	35
DAC „Saulesvece”	35	35	40	44
Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” DAC	18	23	24	25
KOPĀ	294	358	353	356
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	1 274 993	1 493 697	1 578 601

Specializētās darbnīcas

Specializētās darbnīcas nodrošina speciālistu atbalstu personām ar GRT darba prasmju un iemaņu attīstīšanai.

2021. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldībā tika nodrošinātas **četrus veidus specializētās darbnīcas:**

- ⊗ galdniecības specializētās darbnīcas;
- ⊗ šūšanas un veļas mazgāšanas specializētās darbnīcas;
- ⊗ šūšanas, papīra, kartona un rokdarbu specializētās darbnīcas;
- ⊗ tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes darbnīca, tai skaitā izstrādājumu un veļas mazgāšana.

Specializēto darbnīcu pakalpojums ietver pakalpojuma saņēmēju uzraudzību, darba prasmju un iemaņu attīstīšanu, ēdināšanu, sociālā darbinieka konsultācijas un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, tas ir, sociālo prasmju (iemaņu) saglabāšanu, attīstīšanu vai atjaunošanu, izglītojošas nodarbības un saturīgas brīvā laika aktivitātes, kā arī psihosociālu atbalstu klientiem un klientu tuviniekiem, ko nodrošina speciālisti.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība specializēto darbnīcu pakalpojumu pērk no trīs līgumorganizācijām (kopā 50 vietas):

- ⊗ biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” specializētajā galdniecības darbnīcā „Skaida” ir nodrošinātas astoņas vietas.
- ⊗ biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns”” specializētajā tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes darbnīcā ir nodrošinātas 12 vietas.
- ⊗ nodibinājuma „Fonds KOPĀ” specializētajā šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcā ir nodrošinātas 20 vietas.
- ⊗ biedrības „Svētā Jāņa Palīdzība” specializētajā šūšanas, papīra – kartona un rokdarbu darbnīcā ir nodrošinātas 10 vietas.

2021. gadā specializēto darbnīcu pakalpojumu saņēma **59 personas**, tai skaitā 10 personas – galdniecības darbnīcā, 25 personas – šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcās un 14 personas – šūšanas, papīra, kartona un rokdarbu darbnīcās, 10 personas – tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes darbnīcā, kas ir par piecām personām vairāk nekā 2020. gadā (54).

Specializēto darbnīcu pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2021. gadā bija 185 210 EUR (skat. 31. tabulu).

31. tabula. Pakalpojumu saņēmēju personu skaits, un pakalpojumam izlietotais Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Specializētās darbnīcas nosaukums	Vietu skaits 2021. gadā	Pakalpojumu saņēmēju personu skaits		
		2019	2020	2021
Specializētās darbnīcas „Skaida” pakalpojums – galdniecības prasmju un iemaņu attīstīšana	8	11	11	10
Specializētās darbnīcas pakalpojums - tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes, tai skaitā izstrādājumu un veļas mazgāšanas prasmju un iemaņu attīstīšana (no 2020. gada 2. novembra)	12		5	10
Specializētās darbnīcas pakalpojums – šūšanas un veļas mazgāšanas prasmju un iemaņu attīstīšana	20	27	24	25
Specializētās darbnīcas pakalpojums – šūšanas, papīra – kartona līmēšanas un rokdarbu prasmju un iemaņu attīstīšana	10	11	14	14
Pakalpojuma saņēmēju skaits	50	49	54	59
Izlietotie finanšu līdzekļi, EUR	-	141 324	142 610	185 210

Grupu mājas (dzīvokļi)

Grupu māja (dzīvoklis) ir pastāvīgās uzturēšanās mītne, kurā personas ar GRT profesionāļu vadībā attīsta patstāvīgas dzīves iemaņas. Grupu mājā (dzīvoklī) nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā personām ar GRT, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Galvenais grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma darbības mērķis ir veicināt klienta sociālo prasmju attīstīšanu līdz tādām līmenim, lai persona varētu uzsākt patstāvīgu dzīvi ārpus grupu mājas (dzīvokļa). Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņem arī tādas personas ar GRT, kurām psihosociāla palīdzība un aprūpe būs nepieciešama pastāvīgi (tomēr ne tik lielā apmērā kā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā), tādēļ šīm personām grupu mājā (dzīvoklī) tiek nodrošināta pastāvīga dzīvesvieta.

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma sniedzēju speciālistu **galvenie uzdevumi** darbā ar klientiem:

- ⊗ sniegt atbalstu un padomu: mājokļa, nodarbinātības, veselības un izglītības jautājumu risināšanā;
- ⊗ palīdzēt plānot budžetu un brīvo laiku;
- ⊗ sekmēt nodarbinātību un patstāvību orientēties savā sociālajā apkārtnē;
- ⊗ veicināt klientu patstāvīgas dzīves prasmju un iemaņu, sociālo attiecību prasmju apgūšanu;
- ⊗ nepieciešamības gadījumā sniegt atbalstu pašaprūpē;
- ⊗ organizēt sociālo resursu sistēmu piesaisti klientu sociālo problēmu risināšanā, veicinot klientu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū;
- ⊗ meklēt risinājumus klientu nodarbinātības iespējām un pilnvērtīga brīvā laika pavadīšanai;
- ⊗ apkopot informāciju par klientu.

Vairākumā gadījumu pārceļšanās uz grupu māju (dzīvokli) palīdz klientam kļūt patstāvīgākam, stimulē vēlmi dzīvot pilnvērtīgi, attīsta spēju uzņemties atbildību par saviem lēmumiem un rīcību.

2021. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotāji grupu mājās (dzīvokļa) pakalpojumu varēja saņemt **astoņās grupu mājās** (dzīvokļos) personām ar GRT, no kurām septiņas grupu mājas (dzīvokļi) atrodas Rīgā (124 vietas), viena – ārpus Rīgas lauku vidē (divas vietas). Salīdzinājumā ar 2019. gadu (119) grupu dzīvokļa pakalpojumam vietu skaits ir palielinājies par septiņām vietām.

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu pašvaldība pērk no **sešām līgumorganizācijām**:

- ⊗ biedrības „Rīgas pilsētas „Rūpju bērns””;
- ⊗ nodibinājuma „Fonds KOPĀ”;
- ⊗ SIA „Dzīves oāze”;
- ⊗ biedrības „Latvijas Samariešu apvienība”;
- ⊗ Camphill nodibinājuma „Rožkalni”;
- ⊗ biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”.

2021. gadā grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu faktiski saņēma **128 personas ar GRT**, kas ir par trīs personām mazāk nekā 2020. gadā (131).

Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumam izlietotais pašvaldības budžeta finansējums 2021. gadā bija 771 524 EUR (skat. 32. tabulu).

32. tabula. Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņēmušo personu skaits un pakalpojumam izlietotais Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Grupu mājas (dzīvokļa) nosaukums	Vietu skaits 2021. gadā	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
		2019	2020	2021
Rīgas teritorijā:				
Grupu māja (dzīvoklis), Dzērvju iela 1	27	34	27	29
tai skaitā bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	2	1	0	0

Grupu māja (dzīvoklis), Slimnīcas iela 2	24	25	25	23
Grupu māja (dzīvoklis) „Šūpoles”, Platā iela 9	13	17	13	13
Grupu māja (dzīvoklis) „Mēness māja”, Putnu iela 6	14	14	14	14
Grupu māja (dzīvoklis) „Cerību dore”, Maskavas iela 178	16	10	15	17
Grupu māja (dzīvoklis), Biešu iela 6	16	19	21	16
tai skaitā bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	1	1	0	0
Grupu māja (dzīvoklis), Imantas 8. līnija 1, k-3	14	16	14	14
Ārpus Rīgas:				
Grupu māja (dzīvoklis) „Rožkalni”, Rencēnu pagasts, Burtnieku novads	2	2	2	2
KOPĀ	126	137	131	1
Izlietotie finanšu līdzekļi EUR	-	493 641	557 349	771 524
tai skaitā bērnu aprūpes atbalsta pakalpojums grupu mājā (dzīvoklī) klientiem, kuri saņem pakalpojumu un dzīvo kopā ar bērnu grupu mājā (dzīvoklī)	-	1 055	0	0

Lai veicinātu grupu dzīvokļa klientu motivāciju iesaistīties darba tirgū, kas ir būtisks faktors patstāvīgas dzīves uzsākšanai, RD 2012. gada 4. septembra saistošajos noteikumos Nr.184 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība”, no 2020. 4. aprīļa RD 2020. gada 6. marta saistošajos noteikumos Nr.3 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība” noteikts, ka grupu dzīvokļa pakalpojuma saņēmējiem, kuri mācās vai strādā, vai apmeklē specializēto darbnīcu personām ar GRT, maksa par mājokli tiek noteikta atbilstoši minēto pakalpojumu izmaksām, bet nepārsniedzot 42,69 EUR mēnesī. Pārējo samaksas par mājokli daļu sedz pašvaldība. Līdz ar to vairāk līdzekļu no algotā darba, tai skaitā arī strādājot nepilnu darba laiku, paliek klienta rīcībā, kas viņus motivē iekļauties darba tirgū. 2021. gadā minēto pašvaldības atbalstu saņēma 84 jeb 66% grupu mājas (dzīvokļa) klienti par kopējo summu 18 667 EUR.

No kopējā grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma saņēmēju skaita 2021. gadā 33 personas (26%) strādāja algotu darbu brīvā darba tirgū vai subsidētajā darba vietā, 19 personas (15%) mācījās (apgūva arodu vai kvalifikāciju), 34 personas (27%) apmeklēja specializētās darbnīcas, 40 personas (31%) apmeklēja DAC.

Ja grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma saņēmējs dzīvo grupu mājā (dzīvoklī) kopā ar bērnu, no 2016. gada 1. septembra tiek segtas papildu izmaksas, kas nepieciešamas bērna aprūpes atbalsta nodrošināšanai grupu mājā (dzīvoklī), lai bērnu vecāki ar GRT (kuriem nav pietiekamu prasmju un iemaņu bērnu audzināšanā un aprūpē) apgūtu, attīstītu un uzlabotu bērna aprūpes un bērna audzināšanas prasmes, pilnveidotu saskarsmes prasmes ģimenē, kā arī bērnu vecākiem veidotos izpratne par bērna vispārējo attīstību, vecumposma īpatnībām un vajadzībām, par bērna vecumam un drošībai atbilstošu vidi, bīstamām situācijām un konsekvenci prasībās, pozitīvas disciplinēšanas metodēm un noteikumiem ģimenē, kas ir būtisks faktors patstāvīgas dzīves uzsākšanai.

2021. gadā pašvaldības atbalstu bērna aprūpes nodrošināšanai nav saņēmusi neviena persona, jo pakalpojuma saņēmēji grupu dzīvoklī nedzīvo kopā ar bērnu. 2019. gadā atbalsta pakalpojumu saņēma divas ģimenes (divi bērni), izlietots finansējums – 1 055 EUR (skat. 32. tabulu).

Sociālās rehabilitācijas rezultātā patstāvīgu dzīvi ārpus grupu mājas (dzīvokļa) 2021. gadā uzsāka divi grupu māju (dzīvokļu) klienti jeb 2% no visiem klientiem. Tomēr, neskatoties uz grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma ietvaros sniegtajiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, kā rezultātā personai, apgūstot nepieciešamās sociālās prasmes, jāuzsāk patstāvīga dzīve ārpus grupu mājas (dzīvokļa) (iespējams piesaistīt ģimenes asistenta atbalstu), daļa klientu patstāvīgi ārpus grupu mājas (dzīvokļa) nebūs spējīgi dzīvot nekad, jo grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņem personas ar dažādu smaguma pakāpju GRT.

Regulāri ir pieprasījums pēc grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma – 2021. gada 31. decembrī rindā bija 70 persona, tai skaitā 49 personas ar smagiem GRT (daļēji kā kompleksiem traucējumiem, jo daļai klientu ir arī smagi kustību un citi FT). Salīdzinājumā ar 2020. gada 31. decembri (rindā bija 34 personas), 2021. gada 31. decembrī rindā pēc grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma personām ar smagiem GRT gaidošo personu skaits palielinājies par 15 personām jeb 44%.

Ņemot vērā pieprasījumu, Rīgas valstspilsētas pašvaldībai jāattīsta un jānodrošina personu ar GRT vajadzībām atbilstoši sabiedrībā balstītie pakalpojumi (grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums, tai skaitā personām ar GRT, kurām ģimenē ir bērni, atbalstītās dzīves pakalpojums (individuālā rehabilitācijas programma), specializētās darbnīcas pakalpojums, DAC pakalpojums, aprūpes mājās pakalpojums, īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojums, atbalsta grupas, speciālistu konsultācijas un individuāls atbalsts).

Sociālās rehabilitācijas programmas īstenošanas pakalpojums pilngadīgām personām ar GRT

Pakalpojums ietver pasākumu kopumu, kas vērsti uz personas funkcionēšanas spēju saglabāšanu vai uzlabošanu, iekļaušanos sabiedrībā, kā arī personas izglītošanu un ģimenes locekļu atbalstīšanu, ja ar esošajiem sociālajiem pakalpojumiem nevar sniegt personai nepieciešamo atbalstu, tas ir, šo pakalpojumu saturs neatbilst personas vajadzībām.

Minēto pakalpojumu 2021. gadā sniedza sešas līgumorganizācijas.

2021. gadā pakalpojumu saņēma **35** personas (tai skaitā 11 ģimenes ar bērnu, kurās piecas mammas ir personas ar GRT, trīs mammas ar GRT pazīmēm), kas kopumā ir par 16 personām vairāk nekā 2020. gadā, kad individuālās sociālās rehabilitācijas programmas saņēma 19 personas, tai skaitā no 2018. gada 20. decembra deviņi grupu dzīvokļa klienti ar programmas palīdzību uzsāka patstāvīgu dzīvi.

2021. gadā 14 pakalpojuma saņēmēji no saviem ienākumiem daļēji sedz komunālo maksājumu un elektrības patēriņa izdevumus.

Kopā pakalpojuma finansēšanai no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2021. gadā izlietoti 284 057 EUR.

Citi sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar invaliditāti

Personas ar invaliditāti ir viena no sociāli mazaizsargātākajām iedzīvotāju grupām, kuru piedalīšanās dažādos sabiedrības procesos ne vienmēr ir iespējama. Būtiski ir censties novērst šķēršļus, kas rodas personām ar invaliditāti, rast viņām iespēju būt neatkarīgām un mazināt nepieciešamību pēc palīdzības pašaprūpē. Rīgas valstspilsētas pašvaldība cenšas apzināt un izprast cilvēku ar invaliditāti vajadzības un problēmas. Iespēju robežās tās tiek risinātas, attīstot personām ar invaliditāti nepieciešamos pakalpojumus, piemēram, nodrošinot aprūpes pakalpojumus mājās, pašvaldības finansētus transporta pakalpojumus, ierīkojot speciāli pielāgotus dzīvokļus sociālajās dzīvojamās mājās, kā arī risinot vides pieejamības jautājumus personas dzīvesvietā.

Samaksa transporta pakalpojumiem personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās

Sociālās integrēšanās iespēju veicināšanai Rīgas valstspilsētas pašvaldība personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās un kuras nevar izmantot sabiedrisko transportu, **papildu valsts pabalstam** transporta izdevumu kompensēšanai piešķir līdzekļus transporta pakalpojumu apmaksai (turpmāk – transporta pakalpojumu samaksa).

Ņemot vērā personu ar invaliditāti vajadzības, tiek nodrošināta iespēja saņemt atbalstu dažādu transporta pakalpojumu izmantošanai:

- ⊗ specializētais autotransports (mikroautobuss), vieglais taksometrs vai finanšu līdzekļi degvielas iegādei personiskajam autotransportam – **284,57 EUR** gadā;
- ⊗ transporta pakalpojums hroniskas nieru mazspējas slimniekiem, kuriem nepieciešama hemodialīze – **71,14 EUR** mēnesī;
- ⊗ papildu transporta pakalpojumu samaksa sociāli aktīvām personām, kuras mācās vai strādā – **21,34 EUR** mēnesī;
- ⊗ papildu transporta pakalpojumu samaksa personām, kuras apmeklē institūcijas sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās, medicīniskās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumu saņemšanai – līdz **71,14 EUR** gadā.

Transporta pakalpojumu samaksu 2021. gadā saņēma **8 856 personas** un šim mērķim tika izlietoti 2 143 490 EUR no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta. Salīdzinājumā ar 2020 gadu (8 874 personas) transporta pakalpojumu samaksas saņēmēju skaits 2021. gadā samazinājies par 18 personām jeb 0.2%, bet izlietotais finansējums (2020. gadā – 2 162 854 EUR) par 19 364 EUR jeb 1% (skat. 33. tabulu).

Lai gan personu ar invaliditāti skaits 2021. gadā bijis lielāks nekā 2020. gadā (saskaņā ar VSAA datiem Rīgā uz 2022. gada 1. janvāri (56 083) bija **par 313 personām ar invaliditāti jeb 1%** vairāk nekā uz 2021. gada 1. janvāri (55 770)), tendenci var skaidrot ar to, ka pandēmijas ietekmē bija mazākas pārvietošanās iespējas.

33. tabula. Transporta pakalpojumu samaksu saņēmušo personu skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Transporta pakalpojumu samaksu saņēmušo personu skaits	Finansējums, EUR
2019	8 270	1 986 282
2020	8 874	2 162 854
2021	8 856	2 143 490

Personu ar invaliditāti sociālās integrācijas veicināšanai tiek piešķirta papildu transporta pakalpojumu samaksa mācību iestādes vai darbavietas apmeklēšanai – 21,34 EUR mēnesī, kā arī papildu samaksa (līdz 71,14 EUR gadā) institūciju apmeklēšanai, lai saņemtu sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās un/vai medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumus.

Papildu samaksu transporta pakalpojumiem 2021. gadā saņēma **775 personas** jeb 11% no visiem 7 264 transporta samaksas pastāvīgo braucienu saņēmējiem (284,57 EUR gadā). Iepriekš, 2020. gadā, papildu samaksu transporta pakalpojumiem saņēma 760 personas. No visiem 775 papildu samaksas saņēmējiem 2021. gadā 261 personas jeb 34% to izmantoja nokļūšanai darbavietā (21,34 EUR mēnesī), 371 personas jeb 48% – izglītības iestādes vai kvalifikācijas iegūšanas vai paaugstināšanas kursu apmeklēšanai (21,34 EUR mēnesī), bet 314 personas jeb 40% – institūciju, sociālās aprūpes, sociālās, profesionālās, medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai (71,14 EUR gadā). (skat. 34. tabulu).

34. tabula. Papildu samaksu transporta pakalpojumiem saņēmušo personu skaits

Gads	Mācību iestāžu apmeklēšanai – 21,34 EUR mēnesī	Darba vietas apmeklēšanai – 21,34 EUR mēnesī	Citu institūciju apmeklēšanai – līdz 71,14 EUR gadā	Kopā
2019	235	311	424	798
2020	293	280	358	760
2021	371	261	314	775

2021. gadā no visiem transporta pakalpojumu samaksas saņēmējiem (8 856) 4 309 personas jeb 49% izmantoja speciālā autotransporta pakalpojumus, 3 432 personas jeb 39% – taksometra

pakalpojumus, bet 1 712 personas jeb 19% apmaksu izmantoja degvielas iegādei personīgajam autotransportam (skat. 35. tabulu).

35. tabula. Transporta pakalpojumu apmaksu saņēmušo personu skaita sadalījums atbilstoši transporta pakalpojumu veidiem*

Gads	Speciālā autotransporta (mikroautobusa) pakalpojums	Taksometra pakalpojums	Degvielas iegāde personīgajam autotransportam	Transporta pakalpojums hroniskas nieru mazspējas slimniekiem, kuri saņem hemodialīzi**	Vienreizējie braucieni**
2019	4 083	3 275	1 514	29***	1 6526
2020	4 429	3 482	1 628	22***	1 635
2021	4 309	3 432	1 712	16***	1 607

* viena persona var izmantot vairākus transporta pakalpojuma veidus.

** pakalpojumu saņēmēji izmanto tabulas pirmajās trijās ailēs minētos transporta pakalpojumu veidus.

*** hemodialīzes saņēmēju, kuriem finansējums tiek pārskaitīts uz kontu, skaits ir iekļauts pirmajās trijās ailēs atbilstoši izmantotā pakalpojuma veidam, bet nav iekļauts ailē, kurā norādīti hemodialīzes saņēmēji (faktiski 2021. gadā hemodialīzes apmeklēšanai transporta pakalpojuma samaksa piešķirta 165 personām, 2020. gadā – 190 personām, 2019. gadā – 187 personām).

2021. gadā no visiem transporta pakalpojumu samaksas saņēmējiem (8 856) **248** jeb 3% ikdienā izmantoja riteņkrēslu (skat. 36. tabulu).

36. tabula. Transporta pakalpojumu apmaksas saņēmēju skaits, kuri pārvietojas riteņkrēslā

Gads	Personu skaits
2019	288
2020	268
2021	248

Pārējie transporta pakalpojumu samaksas saņēmēji izmanto citus tehniskos palīgīdzekļus vai arī neizmanto tehniskos palīgīdzekļus, bet kustību traucējumi ir tik izteikti, ka personai izsniegts Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinums (VDEĀVK atzinums) par medicīnisko indikāciju noteikšanu speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un valsts sociālā pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās, saņemšanai (uz kura pamata tiek piešķirta samaksa transporta pakalpojumiem Rīgā).

Vides pieejamība

Pēdējos gados apkārtējā vidē ir pamanāmas daudzas pārmaiņas. Tomēr cilvēkiem ar invaliditāti joprojām eksistē šķēršļi nepietiekami pielāgotas vides dēļ. Lai palīdzētu risināt šo problēmu, kas ikdienā skar cilvēkus ar kustību traucējumiem, RD jau 19 gadus piešķir finansējumu **pacēlāju ierīkošanai dzīvojamās mājās**, kurās dzīvo personas ar kustību traucējumiem, kā arī personām ar invaliditāti, kuras pārvietojas riteņkrēslos, jau 15 gadus ir iespēja saņemt **pabalstu mājokļa pielāgošanai**.

Pabalsts mājokļa pielāgošanai

Pabalstu var saņemt personas, kuras pārvietojas riteņkrēslā, un personas ar redzes invaliditāti.

2021. gadā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta atbilstoši pieprasījumam pabalsts mājokļa pielāgošanai piešķirts **37** personām par kopējo summu **137 000 EUR**, kas ir par 4 personām vairāk nekā 2020. gadā (37. tabula). Klientu skaita samazinājums 2020. un 2021. gadā pret 2019. gadu

(71) nav skaidrojams ar vajadzības mazināšanos pēc mājokļa pielāgošanas, bet ar ārkārtējās situācijas radītajiem ierobežojumiem.

Pabalsta apmērs ir līdz 4 000 EUR personai, kura pārvietojas riteņkrēslā, un līdz 1 500 EUR personai ar redzes invaliditāti. 2021. gadā vidēji viena mājokļa pielāgošanai izlietots finansējums 3 700 EUR apmērā. Personas ar redzes invaliditāti 2021. gadā nav izmantojušas pabalstu mājokļa pielāgošanai.

37. tabula. Pabalsta mājokļa pielāgošanai saņēmušo personu skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Personu skaits, kurām pielāgoti mājokļi	Izlietotie līdzekļi, EUR
2019	71	243 895
2020	33	125 817
2021	37	137 000

Pacelāju ierīkošana dzīvojamajās mājās

Pacelāju ierīkošanas darbus koordinē Labklājības departaments sadarbībā ar RSD strādājošajiem ergoterapeitiem un sociālajiem darbiniekiem. Izvērtējot klientu individuālās funkcionālās vajadzības, kā arī, ievērojot konkrētā projekta tehnisko sarežģītību, tiek meklēts optimālākais risinājums katrai personai individuāli. Arī situācijās, kad pacelāju ierīkot šķiet tehniski neiespējami, tiek meklēti alternatīvi risinājumi, piemēram, mobilie pacelāji.

Kopumā Rīgā ir uzstādīti un nodoti privātpersonu lietošanā **197** stacionārie un mobilie pacelāji. 2021. gadā personu, kuras pārvietojas riteņkrēslā, lietošanā ir nodoti **16 pacelāji** (piešķirti 6 jauni mobilie pacelāji, 10 stacionārie pacelāji, pārvietoti no vienas adrese uz otru seši mobilie pacelāji), kuri paredzēti uzstādīšanai minēto personu dzīvojamās mājās, lai nodrošinātu personas iekļūšanu mājoklī un izkļūšanu no tā.

Vienam pacelājam paredzētais apmērs ir līdz 5 950 EUR.

Rindā pacelāju saņemšanai 31.12.2021.bija reģistrēta **91** persona, kas ir būtiski mazāk nekā 2020. gadā (125 personas).

Pacelāju iegādei, uzstādīšanai, apkopei un remontam no Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2021. gada budžeta izlietots finansējums **149 696 EUR** (skat.38.tabula).

38. tabula. Ierīkoto pacelāju skaits un šim mērķim izlietotais Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finansējums

Gads	Ierīkoto pacelāju skaits	Izlietotie līdzekļi, EUR
2019	20	150 963
2020	29	155 820
2021	16	149 696

Valsts finansētais invalīdu asistenta pakalpojums personām ar invaliditāti

Kārtību, kādā tiek sniegts asistenta pakalpojums, ar 01.07.2021. nosaka Ministru kabineta 18.05.2021. noteikumi Nr.316 „Noteikumi par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti” (turpmāk – MK noteikumi Nr.316). Asistenta pakalpojums paredzēts, lai atvieglotu cilvēku ar invaliditāti pārvietošanos ārpus mājokļa un nokļūšanu vietā, kur cilvēks strādā, mācās, saņem pakalpojumu vai veic sabiedriskās aktivitātes. Pakalpojumu var saņemt:

⊗ **pilngadīgas personas** ar I vai II invaliditātes grupu, pamatojoties uz VDEĀVK atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību (personas ar I grupas invaliditāti ar redzes traucējumiem, kā arī ar I un II grupas invaliditāti ar pārvietošanās vai garīga rakstura traucējumiem);

⊗ **bērni** no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, pamatojoties uz VDEĀVK atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.

Stājoties spēkā MK noteikumiem Nr.316, salīdzinoši ar iepriekšējo paredzēta vienkāršota atskaitīšanās kārtība par pakalpojuma sniegšanu, kā arī pakalpojuma saņēmējam tiek piešķirts konstants stundu apjoms mēnesī, ko klients tiesīgs izmantot pēc saviem ieskatiem. Ieviesta vienota anketa pakalpojuma nepieciešamības izvērtēšanai un apjoma noteikšanai pilngadīgām personām. Tāpat izmaiņas paredz, ka bērni no 5 – 18 gadiem, kuriem piešķirts īpašās kopšanas pabalsts, valsts asistenta pakalpojumu var saņemt 80 stundas mēnesī. Tiem bērniem ar invaliditāti, kuriem ir nepieciešama palīdzība, lai pārvietotos ārpus mājokļa, bet kuriem nav nepieciešama īpašā kopšana un kuri nekvalificējas asistenta pakalpojumam, paredzēts valsts finansēts pavadoņa pakalpojums.

2021. gadā asistenta pakalpojums sniegts **3 280** personām ar invaliditāti, kas ir par 261 personu vairāk nekā 2020. gadā (**3 019**). 2021. gadā valsts asistenta pakalpojumu saņēma 429 bērni, kas ir par 129 bērniem vairāk kā 2020. gadā. Izlietotais finansējums 2021. gadā ir **6 631 216 EUR**, kas ir par 1 514 662 EUR jeb 30% vairāk nekā 2020. gadā (skat. 39. tabulu). Plānotais valsts finansējums 2021. gadā 7 600 088 EUR apmērā kopā izpildījies par 87 %, ko var saistīt ar epidemioloģiskās drošības pasākumiem Covid - 19 infekcijas izplatības ierobežošanai.

Lai vienkāršotu atskaitīšanās procesu asistenta pakalpojuma sniedzējiem un pakalpojuma administrēšanu, no 2014. gada novembra ir ieviesta elektroniskā asistentu atskaišu nodošanas sistēma, izmantojot Rīgas domes UDV portālu. Sistēma darbojas veiksmīgi un 2021. gada beigās to izmantoja **770** asistenti.

39. tabula. Valsts finansētā invalīdu asistenta pakalpojumu saņēmēju skaits un pakalpojumam izlietotais finansējums

Gads	Asistenta pakalpojuma saņēmēju skaits kopā	tai skaitā bērni ar invaliditāti	tai skaitā personas ar I grupas invaliditāti	tai skaitā personas ar II grupas invaliditāti	Izlietotais finansējums kopā, EUR
2019	3 067	285	1 356	1 426	5 252 666
2020	3 019	300	1 318	1 401	5 116 554
2021	3 208	429	1 325	1 526	6 631 217

Sociālais darbs stacionārajās ārstniecības iestādēs

Sociālā darba stacionārajā ārstniecības iestādē (turpmāk – slimnīca) mērķis ir sniegt sociālo darbinieku atbalstu veselības aprūpes iestādēs esošām personām, lai nodrošinātu sociālās aprūpes nepārtrauktību, izrakstoties no veselības aprūpes iestādes, kā arī palīdzību citu sociālo problēmu risināšanā.

Pašvaldības dotācijas nodrošināšana sociālā darba slimnīcās finansēšanai uzsākta 2013. gada martā pēc pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumu noslēgšanas ar 6 slimnīcām uz trīs gadiem.

2016. gadā janvārī – martā saskaņā ar Rīgas domes 15.12.2015. lēmumu Nr.3314 „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumi noslēgti jau ar 7 slimnīcām:

- ⊗ VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”;
- ⊗ VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca”;
- ⊗ SIA „Rīgas 2.slimnīca”;
- ⊗ VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs”;
- ⊗ SIA „Rīgas Dzemdību nams”;
- ⊗ SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”;
- ⊗ VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca”.

2019. gadā atkārtoti uz 3 gadiem saskaņā ar Rīgas domes 19.12.2018. lēmumu Nr.1875 „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums pārslēgts ar 7 slimnīcām.

2021. gadā (05.11.2021.), pamatojoties uz 06.10.2021. RD lēmumu Nr.931 „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums noslēgts ar 8. slimnīcu - AS „Latvijas Jūras medicīnas centrs”.

Slimnīcās nodrošinātā sociālā darba pakalpojuma, kas tiek finansēts no pašvaldības budžeta, ietvaros tiek nodrošinātas šādas darbības:

- ⊗ klientu sociālo situāciju izvērtēšana, sociālo problēmu identificēšana, nepieciešamo darbību veikšana sociālo problēmu risināšanā, tai skaitā palīdzības sniegšana klientam personu apliecinošu dokumentu atjaunošanā un dokumentu (iesniegumu) sagatavošanā saistībā ar klientu vajadzībām nepieciešamu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības nodrošināšanu, nepieciešamības gadījumā pārstāvētas klienta intereses valsts un pašvaldības institūcijās;
- ⊗ sadarbība ar RSD un citām valsts un pašvaldības institūcijām, lai nepieciešamības gadījumā klients pēc izrakstīšanas no slimnīcas varētu saņemt viņa vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus (atbilstoši klienta sociālajai situācijai un viņa vajadzībām tiek organizēta medicīniskā vai sociālā aprūpe, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums, transporta pakalpojums un citu pakalpojumu pieejamība);
- ⊗ konsultācijas un informāciju par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību;
- ⊗ psihosociāla palīdzība klientam un/vai viņa ģimenes locekļiem u.c.

2021. gadā slimnīcu sociālie darbinieki saskaņā ar pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumiem ir snieguši atbalstu un palīdzību **10 167** personām, sniegto konsultāciju skaits – **17 842**. Salīdzinoši ar 2020. gada klientu skaitu (10 292) slimnīcu sociālajiem darbiniekiem 2021. gadā klientu (10 167) bija par 125 jeb 1% mazāk. Savukārt sniegto konsultāciju skaits 2021. gadā (17 842) bija par 405 jeb 2% lielāks nekā 2020. gadā (17 437) (skat. 40. tabulu).

Pandēmijas laikā lielākajās slimnīcās samazināts gultasvietu skaits un uzņemto klientu plūsma, lai tiku rezervētas gultasvietas ar Covid - 19 saslimušajām personām. Rezultātā, piemēram, SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” samazinājās gan klientu, gan konsultāciju skaits. Savukārt vairākās slimnīcās, piemēram, VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” palielinājās klientu un tiem sniegto konsultāciju skaits, kas skaidrojams ar gados vecu cilvēku īpatsvara pieaugumu un klientu komplikētāko veselības stāvokli. Vecāka gadagājuma klienti ir mazāk aizsargāta klientu grupa, kas rada nepieciešamību risināt gan sociāli ekonomiskās, gan veselības problēmas. Slimnīcu sociālie darbinieki valstī izsludinātā ārkārtējā stāvokļa laikā sniedza konsultācijas arī attālināti.

40. tabula. Sociālā darba pakalpojums slimnīcās

	2019	2020	2021
Slimnīcu skaits	7	7	8
Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits	12 126	10 292	10 167
Konsultāciju skaits	16 031	17 437	17 842

2021. gadā sociālā darba slimnīcās ietvaros sociālie darbinieki klientiem ir palīdzējuši risināt dažādas sociālās problēmas. Pilngadīgām personām visvairāk risinātās problēmas – veselības, sociālo prasmju trūkuma, citas (transporta nokļūšanai mājās, atkarības u.c.). Savukārt bērniem visvairāk identificētās problēmas – veselības, saskarsmes problēmas/konflikti – bērniem trūkst sociālie kontakti un svarīgas attiecības, vardarbība – dominē novārtā pamešana un aprūpes trūkums, krīzes situācijas, uzvedības problēmas, atkarības – dominē alkohola atkarība utt.

Pilngadīgo personu gadījumā aktuāla bija Covid - 19 ietekme uz klientu un viņu tuvinieku saskarsmi, gadījumos, kad jākārto klienta nogādāšana uz mājām, jāatjauno dokumenti, jānodrošina transports u.tml.

Bērnu gadījumā palielinājās ar uzvedību, sociālajām prasmēm un mājokļa problēmām saistīto jautājumu skaits. Bija novērojama jauna tendence – suicīdu un grūtniecības skaita pieaugums. (skat. 41. tabulu).

Finanšu izlietojums sociālā darba pakalpojuma nodrošināšanai slimnīcās no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta 2021. gadā bija 196 148 EUR.

41. tabula. Slimnīcu sociālo darbinieku klientu sociālās problēmas 2021. gadā

Problēma	Skaitis*	
	Pilngadīgas personas	Bērni
Vardarbība	64	309
Atkarības problēmas	958	149
Saskarsmes problēmas/konflikti	661	339
Izglītības problēmas	50	127
Uzvedības problēmas	142	120
Nodarbinātības problēmas	494	-
Sociālo prasmju trūkums	1 753	26
Mājokļa problēma	198	1
Veselības problēmas	3 552	608
Nenokārtoti dokumenti	67	33
Krīzes situācijas	79	183
Citas problēmas	1 437	26
Valsts valodas zināšanu trūkums	38	-

*Klientu lietās identificēto sociālo problēmu skaits nevis personu skaits

Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā

Īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojums institūcijā pilngadīgām personām (turpmāk – sociālo gultu pakalpojums) nodrošina diennakts sociālo aprūpi un veselības aprūpi minimālā apjomā pilngadīgām personām, kurām nepieciešamais pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu un kuru ģimenes locekļi nespēj nodrošināt personai nepieciešamo aprūpi nodarbinātības vai citu iemeslu dēļ, personas atveseļošanās periodā vai līdz pakalpojuma saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Sociālo gultu pakalpojuma ietvaros klientam tiek nodrošināta uzraudzība, palīdzība pašaprūpē, sociālo darbinieku atbalsts un palīdzība sociālo problēmu risināšanā u.c., kā arī veselības aprūpe minimālā apjomā (ārsta uzraudzība, ārstējošā ārsta nozīmētās uzturošās terapijas nodrošināšana, izgulējumu profilakse un virspusēju ārējo brūču (trofiskās čūlas, izgulējumi, apdegumi) ārstēšana, ārstnieciskā fizikultūra un apmācība tehnisko palīgīdzekļu lietošanā u.c.).

Sociālo gultu pakalpojumu var saņemt persona, kurai šis pakalpojums ir piemērotākais saskaņā ar RSD veiktu personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtējumu un RSD lēmumu par īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojuma piešķiršanu. Klientam sociālo gultu pakalpojumu nodrošina rindas kārtībā, reģistrējot klientu elektroniskajā rindā saskaņā ar RSD lēmuma piešķiršanas datumu, atbrīvojoties vietai pašvaldības apmaksātajā sociālajā gultā.

2021. gadā Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošināja sociālo gultu pakalpojuma saņemšanu SIA „Rīgas 1.slimnīca” Īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļā 876 klientam (559 sievietēm un 317 vīriešiem), kas ir par 50 klientiem mazāk nekā 2020. gadā. No visām sociālo gultu pakalpojumu saņēmušajām personām 101 personas ir veikušas RSD noteikto līdzmaksājumu par kopējo summu 30 048 EUR.

Pārskata periodā no kopējā sociālo gultu pakalpojumu saņēmušo klientu skaita 303 (34%) persona varēja atgriezties dzīvesvietā (tai skaitā 37 – patversmē), 161 klienti (18%), kas ir par 122 klientiem mazāk nekā 2020. gadā, pārcēlās uz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju, bet sociālo gultu pakalpojuma sniegšana pārtraukta 53 (6%) klientiem, sakarā ar nepieciešamu veselības aprūpi stacionārā ārstniecības iestādē, bet 359 (41%) klienti – miruši. Informācija par sociālo gultu pakalpojuma saņēmējiem apskatāma 42.tabulā.

Sadalījumā pa vecuma grupām sociālo gultu pakalpojumu saņēmušo lielākā daļa – 84% (740 klienti) ir vecuma grupā virs 65 gadiem (tai skaitā 500 personas vecākas par 80 gadiem), bet 15% (136 klienti) – darbspējīgā vecumā, saglabājot iepriekšējo gadu proporciju.

Sociālo gultu pakalpojuma finansēšanai no Rīgas valstspilsētas pašvaldības 2021. gada budžeta izlietoti 1 037 836 EUR.

42. tabula. Sociālo gultu pakalpojuma rezultatīvie rādītāji 2019. – 2021. gadā

Gads	Personu skaits	Vidējais uzturēšanās ilgums (dienas)	Nosūtīti uz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām (pansionātiem)	Finansējums, EUR (izpilde)
2019	971	37	361	858 652
2020	926	39	283	925 915
2021	876	40	161	1 037 836

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā pensijas vecuma personām un personām ar I un II grupas invaliditāti mājokli, sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, ja nepieciešamais sociālās aprūpes pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu, t.i. personai nepieciešama palīdzība aprūpes nodrošināšanā vairāk nekā 35 stundas nedēļā, personām bez noteiktas dzīvesvietas – sākot no 18 līdz 35 stundām nedēļā un ja sešu mēnešu laikā pēc Sociālā dienesta lēmuma par pilngadīgo aprūpes institūcijas pakalpojuma piešķiršanu pieņemšanas personai nav iespējams nodrošināt sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā.

SAC pakalpojuma ietvaros klientiem tiek nodrošināta palīdzība pašaprūpē, ēdināšana, uzraudzība, dzimumam un gadalaikam piemēroti apavi, apģērbs, gultas piederumi, gultas veļa, dvieļi un to centralizēta mazgāšana vai kopšana, personīgās higiēnas priekšmeti, sociālā darba speciālistu pakalpojumi, nodarbības un speciālistu konsultācijas saskaņā ar personas individuālās sociālās rehabilitācijas plāna ietvaros noteikto, integrācijas sabiedrībā veicināšanas pasākumi (pastaigas, ekskursijas, izbraukumi, sadraudzības, kultūras u.c. pasākumi gan institūcijā, gan ārpus tās), atbalsta pakalpojumi (konsultācijas u.c.) klientu tuviniekiem, veselības aprūpes pakalpojumi (ģimenes ārsta un citu speciālistu nozīmētā ārstēšanas plāna izpilde, tehnisko palīgīdzekļu nodrošināšana atbilstoši klientu vajadzībām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā u.c.).

No 2014. gada 14. augusta Rīgā noteikta SAC **pakalpojuma samaksas kārtība**, kas atbrīvo SAC pakalpojuma saņēmēju apgādniekus no obligāta pienākuma veikt samaksu par SAC pakalpojuma nodrošināšanu tuviniekam, ja persona SAC pakalpojumu saņem pašvaldības vai pašvaldības līgumorganizācijas (noslēgts pašvaldības iepirkuma līgums) SAC pakalpojuma sniedzējā institūcijā. Tāpat ir noteikts, ka klients var izvēlēties saņemt SAC pakalpojumu jebkurā SAC pakalpojuma sniedzējā institūcijā, kas reģistrēta sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā (arī tādā, ar kuru pašvaldība nav noslēgusi pašvaldības iepirkuma līgumu) un, ja normatīvajos aktos noteiktā klienta pensijas un/vai citu ienākumu daļa nesedz pilnu pakalpojuma cenu, tiek paredzēts pašvaldības finansiāls atbalsts SAC pakalpojuma samaksā (2020. gadā – **līdz 400 EUR mēnesī**). Šī kārtība ļauj klientiem izvēlēties jebkuru SAC pakalpojuma sniedzēju, tai skaitā arī dārgāku un kvalitatīvāku, ja pakalpojuma saņēmējs, tā apgādnieks, citas fiziskas vai juridiskas personas var samaksāt starpību starp SAC pakalpojuma cenu un pašvaldības garantēto līdzmaksājumu. Rīgas pilsētas pašvaldības garantētās samaksas nodrošināšanai Labklājības departaments slēdz sadarbības līgumus ar SAC pakalpojuma sniedzējiem – institūcijām, kurās pašvaldības iedzīvotāji izvēlas saņemt SAC pakalpojumu (turpmāk – Sadarbības organizācijas).

No 2018 gada rīdzinieki var izvēlēties saņemt SAC pakalpojumu arī ģimenes tipa SAC, kur vide, sadzīves apstākļi un ikdienas režīms pielāgots mājas videi. Ģimenes tipa institūcijās Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošina līdzfinansējumu līdz 640 EUR mēnesī vienai personai. 2021. gadā Rīgas Sociālais dienests noslēdza trīs jaunus sadarbības līgumus ar SIA „Kondratjevs un Ko” SAC „Julija”, SIA „SENIOR MANAGMENTS” SAC „Priedāji” un Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” SAC „SenRīga” par ģimenes tipa SAC pakalpojuma sniegšanu.

SAC pakalpojumu 2021. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājiem nodrošināja:

3 pašvaldības iestādes:

- ⊗ RSAC „Gaiļezers” (376 vietas, no 2021. gada 1.jūlija – 363 vietas);
- ⊗ RSAC „Mežciems” (263 vietas, no 2021.gada 1.jūlija – 193 vietas);
- ⊗ RSAC „Stella Maris” (116 vietas, no 2021.gada 1.jūlija – 100 vietas).

10 iepirkuma līgumorganizācijas:

- ⊗ SIA „Pansionāts Dzimtene” (līdz 106 vietām);
- ⊗ Tukuma novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs „Rauda” (līdz 52 vietām);
- ⊗ Biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” sociālās aprūpes centrs „Pārdaugava” (līdz 51 vietai);
- ⊗ Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sociālās aprūpes centrs „Stūrīši” (līdz 87 vietām);
- ⊗ Talsu novada pašvaldības pansionāts „Lauciene” (līdz 26 vietām);
- ⊗ Sociālās aprūpes centrs „Tērvete” (līdz 33 vietām);
- ⊗ Jēkabpils novada pašvaldības aģentūra „Jaunāmuiža” (līdz 20 vietām);
- ⊗ Nodibinājums „Fonds Cilvēks cilvēkam” sociālās aprūpes centrs „Pāvilosta” un sociālās aprūpes centrs „Saulgoži” (līdz 39 vietām);
- ⊗ Biedrības „Sociālās aprūpes centrs „Allaži”” (līdz 22 vietām);
- ⊗ Biedrības „Labāka rītdiena” sociālās aprūpes centrs „Sērmūkši” (līdz 6 vietām).

72 līgumorganizācijas, ar kurām noslēgts(-i) Sadarbības līgums(-i) ar pašvaldības garantēto līdzmaksājumu līdz 400 EUR:

- ⊗ SIA „Senior Baltic” rezidence „Dzintara melodija”;
- ⊗ SIA „Senior Baltic” Rezidence „Dzintara melodija”
- ⊗ Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” SAC „Pārdaugava” un SAC „Vēji”
- ⊗ Vispārējā tipa pansionāts „Madliena”
- ⊗ Tukuma novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs „Rauda”
- ⊗ Aģentūra SAC „Ziedugravas”
- ⊗ Sociālās aprūpes centrs „Tērvete”
- ⊗ Balvu novada pašvaldības Pansionāts „Balvi”
- ⊗ Nodibinājums „Fonds „Cilvēks Cilvēkam””
- ⊗ Sociālās aprūpes centrs „Trapene”
- ⊗ Sociālās aprūpes centrs „Zemgale”
- ⊗ Ērgļu novada sociālās aprūpes centrs
- ⊗ Inčukalna novada pašvaldības aģentūra SAC „Gauja”
- ⊗ Pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Veselības un sociālās aprūpes centrs - Sloka”
- ⊗ Jēkabpils novada pašvaldības aģentūra „Jaunāmuiža”
- ⊗ Mālpils novada pašvaldības aģentūra „Mālpils sociālais dienests” Mālpils sociālās aprūpes centrs
- ⊗ Nodibinājums „Raunas evaņģēliski luteriskās draudzes diakonijas centrs”
- ⊗ Rūjiena novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs „Lode”
- ⊗ SIA „Rehabilitācijas centrs "Līgatne"" struktūrvienība „Senioru māja”
- ⊗ Siguldas novada domes sociālās aprūpes māja „Gaismiņas”
- ⊗ Pašvaldības aģentūra „Saulkrastu veselības un sociālās aprūpes centrs” Sociālās aprūpes nodaļa
- ⊗ SIA „Varakļānu veselības aprūpes centrs”
- ⊗ SIA „Aprūpes nams „Urga””
- ⊗ SIA „Rekreācijas centrs „Vīķi””
- ⊗ Talsu novada pašvaldības iestāde „Pansionāts Lauciene”
- ⊗ Krāslavas novada Robežnieku pagasta pārvalde SAC „Skuķi”
- ⊗ Latvijas Sarkanais Krusts SAC „Landze” „Piltene”
- ⊗ Latvijas Sarkanais Krusts SAC „Stūrīši”
- ⊗ Kuldīgas novada sociālās aprūpes nams „Valtaiķi”
- ⊗ SIA „Pansionāts Rokaiži”

- ⊗ Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs „Rūjienas senioru māja”
- ⊗ Jūrmalas sociālo pakalpojumu centrs „Jaundubulti” Ilgstošas sociālās aprūpes daļa
- ⊗ Latvijas Sarkanais Krusts SAC „Venta”
- ⊗ SIA „Milur” SAC „Auce”
- ⊗ SIA „Mentamed”
- ⊗ Biedrība "REACH" senioru nams „Zilaiskalns”
- ⊗ Subates Romas katoļu draudze „Miera nams”
- ⊗ "Latprimussa" SIA „Brīze”
- ⊗ Sociālās aprūpes biedrība „Saullēkts”
- ⊗ Sociālās aprūpes centrs „Pļaviņas”
- ⊗ Veselības un sociālās pakalpojumu centrs „Dagda”
- ⊗ Biedrība „Sociālās aprūpes centrs Allaži”
- ⊗ Latvijas Sarkanais Krusts SARC „Seda”
- ⊗ Latvijas Sarkanais Krusts SAC „Krustceles”
- ⊗ Veco ļaužu un invalīdu pansionāts „Atvasara”
- ⊗ Varakļānu veco ļaužu pansionāts „Varavīksne”
- ⊗ SIA „Priekules slimnīca”
- ⊗ Biedrība „Labāka rītdiena”, SARC „Sērmūkši”
- ⊗ Kārsavas novada pansionāts „Mūsmājas”
- ⊗ Sabiles aprūpes biedrība „Kalme”
- ⊗ SIA „Alojas veselības aprūpes centrs”
- ⊗ Valsts sociālās aprūpes centrs "Rīga", „Ezerkrasti”
- ⊗ Viļakas SAC un Šķilbēnu SAC
- ⊗ Latvijas Sarkanais Krusts SAC „Valka”
- ⊗ SIA „Veselības centrs Ilūkste” pansija „Mūsmājas „Dižkoks””
- ⊗ Pašvaldības aģentūra „Ķekavas sociālās aprūpes centrs”
- ⊗ Viesīte veselības un sociālās aprūpes centrs
- ⊗ Gulbenes novada pašvaldība "Jaungulbenes Alejas”
- ⊗ SIA "Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca”
- ⊗ SIA „Kondratjev un Ko "SAC „Pansionāts Jūlija”
- ⊗ Kokneses novada domes Ģimenes atbalsta centra „Dzeguzīte” Pieaugušo sociālās aprūpes nodaļa
- ⊗ Ērgļu pašvaldības SIA „Ērgļu slimnīca”
- ⊗ Veco ļaužu mītne „Pēterupe”
- ⊗ Skrundas novada pašvaldība P/I „Skrundas veselības un sociālās aprūpes centrs”
- ⊗ SIA „Senioru nams” SAC „Liepa”, SAC „Senlejas”
- ⊗ SIA „Līgotnes LM” SAC „Līgotne”
- ⊗ Vārkavas novada SAC „Vārkava”
- ⊗ Jelgavas novada Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs „Eleja” Pilngadīgo personu nodaļa
- ⊗ SIA „Ogres rajona slimnīca” Ilgstošas sociālās aprūpes institūcija
- ⊗ Sociālās aprūpes centrs „Baldone”
- ⊗ SIA Studiums ilgstošas un īslaicīgas sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs „Laimas”

Desmit līgumorganizācijas, ar kurām noslēgts (-i) Sadarbības līgums (-i) ar pašvaldības garantēto līdzmaksājumu līdz 640 EUR:

- ⊗ SIA „Senior Riga”, Briežu iela 3
- ⊗ Biedrība „Dzīves ĀBECE”
- ⊗ SIA „Senior Riga”, Briežu iela 1
- ⊗ SIA „Senior Service”
- ⊗ SIA „Aprūpes grupa”, „Gobas Apartamenti”

- ☉ SIA „J un M” pansionāts „Sofija”
- ☉ SIA „Senior Baltic” Rezidence „Dzintara melodija”
- ☉ Biedrības "Latvijas Samariešu apvienība Ģimenes tipa sociālās aprūpes centrs „SenRīga”
- ☉ SIA „Kondratjev un KO”, Aprūpes Centrs „Jūlija”,
- ☉ SIA „SENIOR MANAGEMENT” struktūrvienība ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs „Priedāji”

SAC pakalpojumu 2021. gadā nodrošināja trīs RSAC (775 vietas)⁸ un 10 pašvaldības iepirkuma līgumorganizāciju 10 iestādēs (**līdz 442 vietām**), kā arī bija spēkā 70 Sadarbības līgumi ar pašvaldības garantēto līdzmaksājumu līdz 400 EUR un 10 Sadarbības līgumi ar pašvaldības garantēto līdzmaksājumu līdz 640 EUR, kopā ar 78 SAC pakalpojuma sniedzēja līgumorganizācijām, kurās 2021. gadā SAC pakalpojums tika nodrošināts **1 929 personām**. Kopā iepirkuma līgumorganizācijās un Sadarbības līgumu organizācijās 2021. gadā tika paredzēts finansēt **līdz 1 290 vietām dienā** (2020. gadā – līdz 1 102 vietām dienā). Tātad, 2021. gadā kopā no Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžeta līdzekļiem tika paredzēts finansēt **līdz 2 065 SAC** pakalpojuma vietām (RSAC, iepirkuma un Sadarbības līgumorganizāciju vietas kopā).

Pašvaldības līdzfinansēto SAC vietu skaits 2021. gadā (**2 065**) bija **par 184 vietām lielāks** nekā 2020. gadā (**1 881**).

SAC pakalpojumam no pašvaldības budžeta izlietotais finansējums 2021. gadā bija 14 693 227 EUR (skat. 43. tabulu).

43. tabula. Vietu skaits SAC un pakalpojuma finansēšanai izlietotie Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta finanšu līdzekļi 2019. – 2021. gadā

	2019	2020	2021
Pašvaldības iestādes	796	779* (no 1. septembra – 755)	755** (no 1. jūlija – 565)
Līgumorganizācijas	līdz 1 019	līdz 1 102	līdz 1 290
Vietu skaits kopā	1 815	1 881* (no 1. septembra – 1 857)	2065
Izlietotie finanšu līdzekļi kopā, EUR	11 461 798	13 155 248	14 693 227

* RSAC „Gaiļezers” no 2020. gada 1. septembra vietu skaits samazināts no 400 uz 376 (par 24 vietām), lai nodrošinātu pakalpojumam atbilstošas telpas.

**RSAC vietu skaits no 2021. gada 1. jūlija samazināts no 755 uz 565 vietām.

2021. gadā SAC pakalpojumu uzsākts sniegt **962** personām, bet kopā SAC pakalpojumu saņēma **2 710 personas**, no tām RSAC – **804** personas un **1 929** personas līgumorganizāciju SAC⁹, tai skaitā Sadarbības līgumu ietvaros.

2021. gadā salīdzinoši ar 2020. gadu SAC pakalpojuma saņēmēju kopējais skaits ir **palielinājies par 233 personām jeb 9%**, kas liecina par aprūpējamo personu skaita palielināšanos (skat. 44. tabulu).

44. tabula. SAC pakalpojuma saņēmēju skaits 2019. – 2021. gadā*

	2019	2020	2021
Pašvaldības iestādes	1 030	938	804
Līgumorganizācijas	1 545	1540	1929

⁸ RSAC samazināts vietu skaits no 755 uz 565 (no 01.07.2021.)

⁹ 1 persona gada laikā var saņemt SAC pakalpojumu vairākās institūcijās, piemēram, pāriet no RSAC uz Sadarbības organizāciju, u.t.t.

KOPĀ*	2 501	2477	2710
--------------	-------	------	-------------

* kopējais pakalpojuma saņēmēju skaits var nesakrist ar pašvaldības un līgumorganizāciju iestādēs pakalpojumu saņēmušo personu kopskaitu, jo gada laikā vairākas personas saņēmušas pakalpojumu gan pašvaldības iestādē, gan arī līgumorganizācijas iestādē.

2021. gadā RSD ir izskatījis 1 428 klientu iesniegumus SAC pakalpojuma saņemšanai, kas ir par 49 iesniegumiem mazāk nekā 2020. gadā (skat. 45. tabulu).

45. tabula. SAC pakalpojuma pieprasītāju skaits

	2019	2020	2021
Izskatītie klientu iesniegumi	1 664	1 477	1428

2021. gadā samazinājās reģistrēto personu skaits rindā SAC pakalpojuma saņemšanai (uz 31.12.2021. – **348** personas, salīdzinot ar 31.12.2020. – **495** personas), jo 2021. gadā tika nodrošināts finansējums papildu **228** SAC pakalpojuma vietām.

Rindā reģistrēto personu skaits saistīts ar iedzīvotāju novecošanos, veselības problēmām, kā rezultātā kopumā palielinās personu skaits, kurām nepieciešami aprūpes pakalpojumi. Tāpat aptuveni 80% no rindā SAC pakalpojuma saņemšanai reģistrētajām personām vēlas saņemt SAC pakalpojumu Rīgā. Tā kā no visām SAC pakalpojuma sniedzējām iestādēm (kopā 80), kurās Rīgas iedzīvotāji saņem SAC pakalpojumu, tikai 10 SAC atrodas Rīgā (bez šiem Rīgā nav citu SAC pakalpojuma sniedzēju), tad iedzīvotāju vēlmi apmierināt var tikai daļēji, kā arī cilvēkiem ir jāgaida rindā, lai saņemtu SAC pakalpojumu Rīgā. Lai nodrošinātu epidemioloģiskās drošības pasākumus Covid - 19 apstākļos, pakalpojumu sniedzēji bija spiesti apturēt klientu uzņemšanu vai uzņemt lēnākā tempā, t.sk. RSAC.

Lai nodrošinātu epidemioloģiskās drošības pasākumus Covid - 19 apstākļos, pakalpojumu sniedzēji bija spiesti apturēt klientu uzņemšanu vai uzņemt lēnākā tempā, tai skaitā RSAC. Lai ievērotu gan epidemioloģiskās drošības pasākumus, gan rūpētos par klientu labklājību, saņemot SAC pakalpojumu, ir nepieciešams mazināt klientu skaitu RSAC kopumā, tādējādi nodrošinot dzīvošanu līdz diviem cilvēkiem vienā istabā.

Lai mazinātu rindā gaidīšanas laiku un personu skaitu, RSD katru gadu palielina noslēgto Sadarbības līgumu skaitu vai esošo līgumu ietvaros tiek pievienotas jaunas SAC pakalpojuma sniegšanas adreses (filiāles), tādā veidā palielinot vietu skaitu līgumorganizāciju SAC pakalpojuma sniedzēju institūcijās.

2021. gadā saglabājās iepriekšējo gadu tendence, ka SAC pakalpojumu saņēmējiem ir nepieciešams lielāks aprūpes apjoms nekā to var nodrošināt pašvaldība personu dzīvesvietā, tai skaitā nepieciešami papildu higiēnas līdzekļi un ir nodrošināma uzraudzība, tas ir, pieaug mazkustīgo klientu un klientu ar demenci skaits. Rindā no SAC pakalpojuma saņemšanai uzņemto personu skaita medicīniskajā dokumentācijā **vidēji 60% norādīta diagnoze – demence**. Līdz ar to, lai nodrošinātu kvalitatīvu klientu aprūpi un uzraudzību, sadārdzinās SAC pakalpojuma izmaksas, tas ir, nepieciešams nodrošināt atbilstošus tehniskos palīg līdzekļus, higiēnas preces, pielāgot telpas, informācijas tehnoloģiju risinājumus, kā arī ir nepieciešams palielināt aprūpes darbinieku skaitu.

Pašvaldības SAC aktuālas ir personāla problēmas – kadru trūkums un mainība, nekonkurētspējīgs atalgojums, kā arī ir novecojusi infrastruktūra, telpas nav piemērotas klientu un darbinieku vajadzībām. Nepieciešams telpu remonts, tai skaitā telpu pielāgošana personām ar demenci, istabu pielāgošana līdz diviem cilvēkiem istabā, vides pieejamības nodrošinājums, labiekārtoti āra pastaigu laukumi, droša teritorija. 2021. gadā RSAC tika uzsākti remonta darbi, lai pielāgotu atsevišķas nodaļas ģimeniskai videi personām ar demenci. Gan remontdarbu, gan arī epidemioloģisko prasību ievērošanai, **RSAC vietu skaits no 01.07.2021. samazināts no 755 uz 565 vietām**.

Ar katru gadu turpina palielināties pakalpojuma sniedzēju skaits, kuri veido ne tikai vispārēja jeb slimnīcas tipa SAC, bet attīsta cita veida SAC pakalpojumu (ģimenes tipa), arī tādu, kas specifiski pielāgoti personām ar demenci (skat. 46. tabulu).

Ģimenes tipa SAC jānodrošina prasības, kas attiecas uz vispārēja tipa SAC, gan arī papildu prasības (SAC jāatrodas Rīgā vai ne tālāk kā 40 kilometru attālumā no Rīgas robežas, pakalpojums tiek sniegts jaunuzceltā vai renovētā ēkā/telpās, kas pielāgotas sociālā pakalpojuma organizēšanai

mazā grupā (8 – 16 personām), nodrošinot ģimeniskai videi pietuvinātus sadzīves apstākļus; nodrošināts telpu aprīkojums maksimālai klientu neatkarības un pašaprūpes spēju saglabāšanai; maksimāli ievēroti klientu pašnoteikšanās principi jeb griba, tai skaitā dienas režīms pielāgots katra klienta individuālajam režīmam).

46. tabula. Noslēgts Sadarbības līgumu skaits 2019. – 2021. gadā*

	2019	2020	2021
Vispārējā tipa institūcijas (pašvaldības līdzfinansējums līdz 400 EUR)	8	15	3
Ģimenes tipa institūcijas (pašvaldības līdzfinansējums līdz 640 EUR)	2	4	3
KOPĀ*	10	19	6

* ar vienu SAC pakalpojuma sniedzēju var būt noslēgts Sadarbības līgums gan par vispārējā tipa SAC pakalpojuma (ar pašvaldības līdzfinansējumu līdz 400 EUR), gan ģimenes tipa SAC pakalpojuma (ar pašvaldības līdzfinansējumu līdz 640 EUR) sniegšanu

2021. gadā ģimenes tipa SAC pakalpojumu saņēma **503** personas, kas ir par 264 personām vairāk nekā 2020. gadā (**239**). Ja salīdzina pašvaldības līdzfinansēto vietu skaitu ģimenes tipa SAC institūcijās 2021. gadu ar 2020. gadu, tad 2021. gada 31.decembrī vietu skaits (303) bija par 213 vietām lielāks nekā 2020. gadā (90) (skat. 47. tabulu).

47. tabula. Ģimenes tipa SAC vietu un klientu skaits 2019. – 2021. gadā

	2019	2020	2021
Vietu skaits	44	90	303
Klientu skaits	70	239	503

2021. gadā lielā mērā SAC pakalpojuma sniegšanu turpināja ietekmēt Covid - 19 pandēmija. Bija jāpielāgojas dažādiem infekciju ierobežojošiem pasākumiem, t.sk. individuālās aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu lietošana, saglabājās personāla (aprūpētāju un medicīnas māsu) trūkuma problēma, kā arī darbinieku darbs paaugstināta riska apstākļos, turpinājās klientu vakcinācijas un testēšanas procesa organizēšana u.c. Tāpat arī pasliktinājās klientu psihoemocionālais stāvoklis dēļ pulcēšanās ierobežojumiem, aizlieguma kontaktēties klātienē ar tuviniekiem u.tml.

Sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām

Rīgas patversme un naktspatversmes

Patversme/naktspatversme – sociālā institūcija, kas bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina īslaicīgas uzturēšanās iespējas, uzturu, personiskās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālista pakalpojumus.

2021. gadā patversmes/naktspatversmes pakalpojumus sniedza viena pašvaldības iestāde (Rīgas patversme) (260 vietas) un septiņas līgumorganizāciju patversmes/naktspatversmes (473 vietas).

Personu, kuras izmantoja patversmes/naktspatversmju pakalpojumus 2021. gadā, vidējais skaits mēnesī bija 644, kas ir par 49 personām vairāk nekā 2020. gadā. Lielākais vidējais noslogojums Rīgas patversmē/naktspatversmēs bija vērojams 2021. gada decembra mēnesī – 721 persona. Iestājoties siltākiem laika apstākļiem, vidējais bezpajumtnieku skaits pakāpeniski samazinājās no 710 personām februāra mēnesī līdz 554 personām jūlija mēnesī. 2021.gadā kopā minētos pakalpojumus saņēma 3 979 personas, tai skaitā 3 265 jeb 82% vīrieši un 714 jeb 18% sievietes, kas ir par 2 personām vairāk nekā

2020. gadā, kad patversmes/naktspatversmes pakalpojumus saņēma 3 977 personas. Salīdzinoši 2019. gadā patversmes/naktspatversmes pakalpojumus saņēma 4 616 personas. (skat. 41.tabulu).

Ņemot vērā Covid-19 infekcijas izplatību, Rīgas valstspilsētas pašvaldībā patversmes/naktspatversmes pakalpojumi organizēti tā, lai ievērotu epidemioloģisko drošību saistībā ar Covid - 19 izplatību. Tas ir, veikta klientu retināšana Rīgas patversmē Maskavas ielā 208 un Eiženijas ielā 1E, nodrošinot patversmes pakalpojumus papildus 3 patversmēs (biedrība „PINS” patversme vīriešiem, 20 vietas Aptiekas ielā 1, k-5, Rīgā; biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” patversme vīriešiem, 24 vietas, Cieceres ielā 1, Rīgā; SIA „V.E.L.G.” patversme vīriešiem un sievietēm, 85 vietas, Sofijas ielā 8, Rīgā), kā arī no 31.03.2020. līdz 30.06.2021. un no 21.10.2021. līdz 31.03.2022. līgumorganizāciju naktspatversmēs nodrošināta iespēja klientiem uzturēties diennakti, nodrošinot papildus ēdināšanas pakalpojumu.

2021.gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta patversmes/naktspatversmes pakalpojumu finansēšanai pašvaldības iestādē Rīgas patversmē izlietoti 1 158 173 EUR, bet pakalpojuma finansēšanai līgumorganizāciju patversmēs/naktspatversmēs izlietoti 1 746 528 EUR.

48. tabula. Vidējais klientu skaits mēnesī un kopējais skaits gadā Rīgas patversmē/naktspatversmēs 2019. – 2021.gadā

	2019	2020	2021
Janvāris	643	637	699
Februāris	666	666	710
Marts	628	628	705
Aprīlis	554	559	678
Maijs	379	582	626
Jūnijs	313	540	595
Jūlijs	310	527	554
Augusts	285	549	560
Septembris	344	566	579
Oktobris	479	598	626
Novembris	564	628	680
Decembris	580	657	721
Vidēji mēnesī	479	595	644
Klientu skaits gadā	4 616	3 977	3979

No 2017. gada marta Rīgas patversmes sievietes nodaļā (Eiženijas iela 1E) un no 2017. gada septembra Rīgas patversmes vīriešu nodaļā (Maskavas ielā 208) ir organizētas aprūpes gultasvietas klientiem (25 gultasvietas sievietēm un 10 gultasvietas vīriešiem), kuru vajadzībām īslaicīga vai ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā nav atbilstošākais pakalpojuma veids, bet ir nepieciešama aprūpe mājās. Tā kā šīm personām nav dzīvesvietas, tad Rīgas patversmē šīm personām nodrošina aprūpes pakalpojumus. 2021. gadā minēto pakalpojumu saņēma **116 sievietes un 189 vīrieši**. Salīdzinoši 2020. gadā – 107 sievietes un 25 vīrieši, 2019. gadā – 146 sievietes un 33 vīrieši.

Ņemot vērā, ka 2021.gadā Rīgas patversmē palielinājās aprūpējamo klientu skaits, Departaments noslēdza pakalpojuma līgumu ar SIA „Senioru nams” par pagaidu izmitināšanas un aprūpes pakalpojumu Rīgas patversmes klientiem. 2021. gadā minēto pakalpojumu saņēma **114 klienti**.

Pansijas pakalpojums

No 2017. gada biedrība „Latvijas Samariešu apvienība” uzsāka nodrošināt pansijas pakalpojumu Ieriķu ielā 28, Rīgā (20 vietas). Pansijas pakalpojuma ietvaros personām, tai skaitā bezpajumtniekiem ar pašaprūpes grūtībām, kas ir tuvu vajadzībām pēc ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā, tiek nodrošināts mājoklis un sociālās aprūpes pakalpojumi, saglabājot pakalpojuma

saņēmējam patstāvīgas dzīves principus. Tas ļauj atslogot ilgstošās sociālās aprūpes institūcijas no klientiem, kuru pašaprūpes vajadzības ir lielākas nekā sniedz sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā, bet mazākas nekā sociālās aprūpes pakalpojumi institūcijā. Līdz ar to personas ar sociālā pakalpojuma sniedzēja atbalstu ir spējīgas dzīvot dzīvokļa vidē. 2021. gadā pansijas pakalpojumu kopā saņēma **26** personas, tai skaitā 23 bezpajumtnieki, divas personas no Īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojuma un viena persona no Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojuma. 2021. gadā pansijas pakalpojums tika izbeigts 7 personām, tai skaitā 1 personām tika piešķirts sociālais dzīvoklis, 1 personai VSAC pakalpojums, 2 personai atteikts pakalpojums un 3 personas mirušas. Salīdzinoši 2020. gadā pansijas pakalpojumu kopā saņēma līdzvērtīgs personu skaits - **26** personas, tai skaitā 23 bezpajumtnieki, 2019. gadā pansijas pakalpojumu kopā saņēma 21 persona, tai skaitā 20 bezpajumtnieki.

2021. gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta pašvaldības budžeta minētā pakalpojuma finansēšanai izlietoti **80 668 EUR**.

Sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem

Sociālās rehabilitācijas centrs bezpajumtniekiem (turpmāk – SRC) pakalpojums ietver sociālo un darba prasmju attīstīšanas pasākumu kopumu, veicinot personas sociālā statusa atgūšanu, iekļaušanos darba tirgū un sabiedrībā, kā arī novēršot citu faktoru izraisītās negatīvās sekas personas dzīvē saskaņā ar katram klientam individuāli izstrādātu sociālās rehabilitācijas plānu. Uzturēšanās termiņš SRC ir viens gads, nepieciešamības gadījumā Rīgas Sociālais dienests var personai atkārtoti piešķirt SRC pakalpojumu.

2021. gadā SRC pakalpojumu sniedza piecas līgumorganizācijas (75 vietas): biedrība „Labā cerība” (7 sieviešu un 18 vīriešu vietas ar izmitināšanu), biedrība „Integrācijas sabiedrībai” (15 vīriešu vietas ar izmitināšanu), Evaņģēlisko Kristiešu draudzes „Zilais Krusts” sociālās rehabilitācijas centrs vīriešiem „Druvas”, Bekās, Lēdmanes pagastā, Lielvārdes novadā (10 vietas ar izmitināšanu) un nodibinājuma „Nova vita” sociālās rehabilitācijas centrs sievietēm un vīriešiem Katoļu ielā 14A, Rīgā (10 vietas ar izmitināšanu) un biedrība „Svētā Lūkas atbalsta biedrība”, Bārddziņu ielā 2, Rīgā (15 vietas sievietēm un vīriešiem bez izmitināšanas).

Kopā SRC pakalpojums 2021.gadā tika nodrošināts **159** personām, no tām 29 (18%) personas sociālās rehabilitācijas rezultātā ir atjaunojušas savas sociālās prasmes dzīvot patstāvīgi. 2020. gadā SRC pakalpojums tika nodrošināts **145** personām, no tām 37 (26%) persona sociālās rehabilitācijas rezultātā ir atjaunojusi savas sociālās prasmes dzīvot patstāvīgi. Salīdzinoši 2019. gadā SRC pakalpojums tika nodrošināts **198** personām, no tām 57 (29%) persona sociālās rehabilitācijas rezultātā ir atjaunojusi savas sociālās prasmes dzīvot patstāvīgi.

2021. gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta pašvaldības budžeta minētā pakalpojuma finansēšanai izlietoti **423 122 EUR**.

Apkopojot datus par patversmes/naktspatversmes klientu sociālajām problēmām, var secināt, ka lielākajai daļai klientu tiek identificētas vairākas problēmas, piemēram, nodarbinātības, atkarības, saskarsmes problēmas. Līdz ar to sociālie darbinieki, lai palīdzētu klientam atrisināt galveno mājokļa problēmu, vispirms palīdz risināt problēmas, kas saistītas ar klienta spēju sociāli funkcionēt. Klientiem identificētās un aktuālākās problēmas ir šādas:

- ⊗ saskarsmes problēma/konflikti (67%), kas saistīti ar šķiršanos ģimenē, dažādu paaudžu izraisītajām konfliktsituācijām, kā arī saskarsmes problēmas sociālajā vidē un sociālo kontaktu/svarīgu attiecību trūkums. Līdz ar to saskarsmes problēmas negatīvi ietekmē personas psihosociālo stāvokli un spēju pastāvīgi gādāt par savām pamatvajadzībām;
- ⊗ nodarbinātība (44%). Lai risinātu nodarbinātības jautājumu, klienti tiek iesaistīti Rīgas patversmes DC aktivitātēs, piedāvājot dalību atbalsta grupā. Sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru klienti tiek iesaistīti nodarbinātības pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi” ilgstošajiem bezdarbniekiem;
- ⊗ atkarības problēma (44%). Klientu vidū plaši izplatīta ir alkohola atkarības problēma, mazāk psihotropo vielu un toksisko vielu izraisītas atkarības. Lai palīdzētu klientiem, sociālais darbinieks piedāvā klientiem apmeklēt Anonīmo Alkoholīķu 12 soļu programmu, atkarības profilakses

speciālista konsultācijas, kā arī iesaistīties valsts apmaksātajā Minesotas programmā alkohola atkarības ārstēšanā.

- ⊗ 3% patversmes/naktspatversmes klientiem netika identificēta mājokļa problēma, jo klients ir nonācis krīzes situācijā, piemēram, ir saskarsmes problēmas ar radniekiem, mājoklis nav piemērots dzīvošanai ziemas periodā vai persona, kuru policija ir izraidījusi no mājokļa par vardarbības veikšanu ģimenē.

Sociālie darbinieki palīdz personām risināt dzīvesvietas jautājumu, izmantojot dzīvokļu īres tirgus piedāvājumu.

Galvenie iemesli, kāpēc bezpajumtnieki ilgstoši nevar atrisināt savu sociālo situāciju un uzturas patversmē/naktspatversmēs, ir:

- ⊗ ilgstoša alkohola atkarība un veselības problēmas;
- ⊗ zems pašvērtējums un motivācijas trūkums iesaistīties savas situācijas uzlabošanā.

Ilgstoša alkohola atkarība veicina personas sociālo atstumtību, jo persona būtiski pasliktina savu garīgo un fizisko veselības stāvokli, zaudē darba spējas un starppersonu komunikācijas prasmes. Bezpajumtniecības problemātikai ir daudzšķautnains raksturs, līdz ar to sociālā darba speciālistiem, risinot sociālos gadījumus, vienlaicīgi jārisina vairākas personu sociālās problēmas un to izraisītās sekas.

Jāatzīmē, ka iepriekš minētās problēmas risināt apgrūtināši ir gadījumos, ja personai ir garīga rakstura traucējumi. Aptuveni 5% patversmes/naktspatversmju klientu ir ārsta izziņa, t.sk. psihiatra atzinums, vai noteikta invaliditāte kā personai ar garīgā rakstura traucējumiem, kā arī 12% klientu, kuriem pēc sociālā darbinieka novērojumiem ir pazīmes par garīga rakstura traucējumiem, bet nav ārsta izziņas, t.sk. psihiatra atzinuma, vai noteikta invaliditāte kā personai ar garīgā rakstura traucējumiem. Sociālo darbinieku novērojumi liecina, ka daļa šo klientu neatzīst savu saslimšanu un mēdz kļūt agresīvi, ja tiek motivēti apmeklēt ārstu psihiatru, nelieto ārsta nozīmētos medikamentus, tādējādi pasliktina savu psihisko veselību un līdz ar to arī savu sociālo situāciju.

Mājokļa problēmas risināšanu apgrūtinā fakts, ka bezpajumtniekus grūti iesaistīt nodarbinātībā un motivēt strādāt, līdz ar to nav ienākumu, lai veiktu pirmo iemaksu par īri un tālāk veiktu regulārus maksājumus. Bezpajumtnieki pie patversmes pakalpojuma nodrošinātajām ērtībām un nevēlas risināt savu dzīvesvietas jautājumu, paaugstinot dzīves kvalitāti. Piemēram, piešķirot patversmes klientam īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumu, persona atsakās maksāt izdevumus par komunālajiem pakalpojumiem, jo pieradusi pie bezmaksas patversmes pakalpojuma. Mājokļa, materiālo grūtību, sadzīves prasmju trūkuma u.c. sociālo problēmu risināšanā ir pieejams arī ģimenes asistenta pakalpojumus.

Rīgas patversmes Dienas centrs

Dienas centrs bezpajumtniekiem un maznodrošinātiem Rīgas iedzīvotājiem nodrošina sociālo prasmju apguves, izglītojošas, sociālās rehabilitācijas, tai skaitā atbalsta un pašpalīdzības grupu nodarbības, sociālā darba speciālistu konsultācijas, sanitāri higiēniskos, ģimenes ārsta pakalpojumus primārās veselības aprūpes līmenī u.c. pakalpojumus.

Rīgas patversmes Dienas centra bezpajumtniekiem un maznodrošinātiem Rīgas iedzīvotājiem Katoļu ielā 57, Rīgā (turpmāk – DC), pakalpojumus 2021. gadā vidēji dienā saņēma 43 personas (skat. 49.tabulu), tai skaitā dušas pakalpojumu izmantoja vidēji 9 personas dienā, veļas mazgāšanas pakalpojumu – vidēji divas personas dienā un 30 personas vidēji dienā apmeklēja bibliotēku.

2021. gadā DC pakalpojumus izmantoja kopā **247** personas, no tām 147 jeb 60% darbaspējīgas personas un 100 jeb 40% pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti. 2021. gadā DC apmeklētāju skaits salīdzinoši ar 2020. gadu (**440**) samazinājās par 193 personām jeb 44%. Klientu skaits 2021. gadā samazinājās, jo saistībā ar epidemioloģisko situāciju valstī 2021. gadā patversmēs/naktspatversmēs tika nodrošināta iespēja klientiem uzturēties diennakti.

Papildus jāatzīmē, ka No 04.01.2021. līdz 21.02.2021. DC organizēts izmitināšanas pakalpojums personām bez noteiktas dzīvesvietas. DC pakalpojumu saņem personas, kurām konstatēta Covid - 19 infekcijas saslimšana un kuras sirgst ar smagām atkarībām (lielākoties alkohola) problēmām. Atkarību izraisīto seku dēļ mērķa grupas uzvedība novērota kā agresīva un rupja, kā rezultātā šādas personas, atrodoties patversmē, neievēro karantīnas nosacījumus, mēģina patvaļīgi

pamest patversmi, radot risku inficēt citus sabiedrības locekļus. Līdz ar to DC īslaicīgi pielāgots patversmes klientu uzturēšanās vajadzībām, lai klientus nošķirtu no pārējiem patversmes klientiem un nodrošinātu karantīnas kontroli, kas nodrošināts gan ar Zemessardzes, gan Rīgas pašvaldības policijas diennakts atbalstu.

2021. gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta minētā pakalpojuma finansēšanai izlietoti **294 479 EUR**.

49. tabula. Vidējais klientu skaits mēnesī un gadā Rīgas patversmes DC 2019. – 2021. gadā

	2019	2020	2021
Janvāris	119	101	0
Februāris	113	106	0
Marts	103	96	50
Aprīlis	93	60	41
Maijs	64	51	33
Jūnijs	49	45	32
Jūlijs	56	33	27
Augusts	46	37	33
Septembris	62	45	40
Oktobris	79	48	48
Novembris	89	54	63
Decembris	99	54	62
Vidēji mēnesī:	81	61	43
Klientu skaits gadā:	590	440	247

Rīgas patversmes struktūrvienības Mobilās brigādes ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem galvenie uzdevumi ir apzināt un regulāri apsekt bezpajumtnieku pulcēšanās vietas, apsekt konkrētas adreses pēc operatīvās informācijas saņemšanas, noskaidrot klientu vajadzības un problēmas, informēt par iespējām saņemt palīdzību, motivēt klientus risināt problēmas. Lai attīstītu ielu sociālo darbu un gada aukstajā periodā sniegtu palīdzību pēc iespējas lielākam bezpajumtnieku skaitam, no 2019. gadā jūlija tika izveidota otra MB. MB sastāvā ir iekļauti trīs darbinieki – sociālais darbinieks, aprūpētājs un šoferis. MB maršruts veidots, iekļaujot zupas virtuvju adreses un citas bezpajumtnieku pulcēšanās vietas. MB bezpajumtniekiem aukstajā gada laikā izsniedz siltu tēju, apģērbu un apavus, kā arī nogādā personas uz naktspatversmēm.

MB darba laiks ir darba dienās no plkst. 9.00 līdz 17.00. Aukstajā gada periodā (no 1. oktobra līdz 30. aprīlim), ja pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra sniegtās informācijas plkst. 8.00 āra gaisa temperatūra ir zemāka par -10°C vai, ja āra gaisa temperatūra ir zemāka par 0°C un vēja ātrums ir lielāks par 10 m/s, MB darba laiks tiek pagarināts līdz plkst. 19.00, kā arī strādā sestdienās.

2021. gadā MB ir sniegusi konsultācijas **1 556** personām, saņēmusi **2 391** tālruņa zvanu, **622** personas nogādātas naktspatversmē vai ārstniecības iestādē (skat. 50.tabulu).

2021. gadā salīdzinoši ar 2020. gadu samazinājies MB sniegto konsultāciju skaits par 837 jeb 35%, saņemto zvanu skaits palielinājies par 179 jeb 8%, nogādāto personu skaits naktspatversmē vai ārstniecības iestādē palielinājās par 61 jeb 6% personām.

50. tabula. Mobilās brigādes ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem sniegtie pakalpojumi 2019. – 2021. gadā

Pakalpojumu veids	2019	2020	2021
Konsultācijas	1 791	2 393	1556
Saņemtie tālruņa zvani	1 624	2 212	2391
Personu skaits, kas nogādātas patversmē/ārstniecības iestādē	415	561	622

2021.gadā no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta minētā pakalpojuma finansēšanai izlietoti **192 480 EUR**.

Zupas virtuves

2021. gadā tika līdzfinansēti 4 līgumorganizāciju sniegtie zupas virtuves pakalpojumi – nodibinājuma Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas „Diakonijas centrs” zupas virtuves pakalpojums, biedrības „Žēlsirdības misija „Dzīvības ēdiens”” zupas virtuves pakalpojums, Latvijas pareizticīgās baznīcas Rīgas svētās Trijādības – Sergija sieviešu klostera zupas virtuves pakalpojums un biedrības „Svētā Jāņa Palīdzība” zupas virtuves pakalpojums. Zupas virtuvēs piecas reizes nedēļā izsniegtas līdz 690 porcijām dienā, 2021. gadā kopā līdzfinansētas 154 255 porcijas par kopējo summu 118 282 EUR. 2020. gadā līdzfinansētas 144 070 porcijas, savukārt 2019. gadā – 126 400.

Zupas virtuves pakalpojuma sniedzēju dati liecina, ka pieprasījums pēc minētā pakalpojuma ir palielinājies, kas galvenokārt saistīts ar ārkārtējo situāciju valstī, kuras laikā samazinās nodarbinātība, iespējams, ka palielinājumu ietekmē arī tas, ka ārkārtējās situācijas laikā ir intensīvākas informēšanas kampaņas par sociālo pakalpojumu pieejamību.

Zupas virtuves pakalpojums ir iedzīvotājam viegli pieejams pakalpojums, jo pakalpojuma saņemšanai nav nepieciešams uzrādīt personu apliecinošu dokumentu vai, piemēram, izziņu par atbilstību trūcīgās personas statusam. Zupas virtuves pakalpojums ir svarīgs personām, kurām nav iztikas līdzekļu un kuras dažādu iemeslu dēļ nevērsas sociālajā dienestā palīdzības saņemšanai, vai, tām piemēram, ir grūtības noformēt trūcīgās personas statusu, reģistrēties NVA, vai nesadarbojas ar sociālo darbinieku un nepilda līdzdarbības pienākumus savas sociālās situācijas uzlabošanai. Tāpat zupas virtuves pakalpojumus ir risinājums situācijās, kurās persona nevar saņemt sociālo palīdzību, piemēram, periodā, kamēr tiek atjaunots personas apliecinošs dokuments vai arī situācijā, kad persona bez iztikas līdzekļiem atbrīvojās no ieslodzījuma vietas.

Ēdināšanas pakalpojums mazaizsargāto iedzīvotāju grupām

Ēdināšanas pakalpojums mazaizsargāto personu grupām atbilstoši iepirkuma procedūras rezultātam tika nodrošināts 13 ēdiena izdales vietās, darba dienās. Lai nodrošinātu epidemioloģiskās drošības prasības, ēdienu varēja ņemt līdzī uz mājām (savos traukos).

Silto ēdienu persona varēja saņemt, uzrādot Rīdzinieka karti, kurā elektroniski ir reģistrēta RSD izziņa:

- ⊗ par atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam;
- ⊗ par atbilstību maznodrošinātās ģimenes (personas) statusam;
- ⊗ par ēdināšanas pakalpojuma saņemšanu, ja ģimenes (personas) ienākumu līmenis nepārsniedz noteikto ienākumu līmeni, atbilstoši kuram tiek piešķirts maznodrošinātās ģimenes (personas) statuss.

2021. gadā vidēji dienā tika izdalītas 1 309 porcijas. Salīdzinoši 2020. gada vidēji dienā tika izdalītas 1 204 porcijas.

2021. gadā kopā tika izdalītas 330 089 porcijas par kopējo summu 714 720 EUR. Iepriekš 2020. gadā kopā tika izdalītas 330 935 porcijas par kopējo summu 749 894 EUR, Savukārt 2019. gadā tika izdalītas 459 721 porcija par kopējo summu 1 222 400 EUR.

No ēdināšanas pakalpojuma saņēmēju datu analīzes var secināt, ka ēdināšanas pakalpojumu saņēma 79 % personas, kurām noteikts pensionāra/invalida personas sociālais statuss, 16 % darbspējīgas personas un 5 % ģimenes ar bērniem. Tādējādi šāds Pašvaldības atbalsts visvairāk nepieciešams pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti, kā arī darbspējīgām personām un ģimenēm ar bērniem, kuras nonākušas grūtībās.

Brīvprātīgo sociālā atbalsta personu darba piesaistes un koordinēšanas pakalpojums

Brīvprātīgo sociālā atbalsta personu darba piesaiste un koordinēšana no 2021. gada augusta uzsākta un tiek nodrošināta sešās sociālās un veselības aprūpes institūcijās (turpmāk – Institūcijas):

- ⊗ -RSAC „Mežciems”;
- ⊗ RSAC „Gaīlezers”;
- ⊗ RSAC „Stella maris”;
- ⊗ Rīgas patversme;
- ⊗ RPBJC;

☉ SIA „Rīgas 1. slimnīca” īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļa (turpmāk – ĪSA).

Katrā Institūcijā paredzēts 3 brīvprātīgo darba vietas. Brīvprātīgā darba mērķis ir papildu Institūcijas nodrošinātajam atbalstīt klientu sociālās vajadzības pēc komunikācijas, saturīga un aktīva brīvā laika, līdzdalības un sociālās integrācijas.

Plānotais finansējums gada sākumā 40 000 EUR brīvprātīgā darba koordinēšanas nodrošināšanai pakļautības iestādēs un SIA “Rīgas 1.slimnīca” pirmajā pusgadā netika izlietots vispār, jo saistībā ar epidemioloģiskās drošības apsvērumiem nevarēja uzsākt pakalpojuma sniegšanu. Līgumi noslēgti tikai augustā (par kopējo summu 25 624 EUR) ar 6 pakļautības iestādēm, Rīgas 1.slimnīcu un 4 pakalpojumu sniedzējiem: biedrība „Viegli palīdzēt”, nodibinājums „CARITAS LATVIJA”, Latvijas Kristīgā alianse bāreņiem, nodibinājums „HOSPISS LV”.

Otrajos budžeta grozījumos finansējums tika samazināts līdz 5 000 EUR, bet arī to līguma nosacījumu dēļ nevarēja apgūt pilnībā. No plānotā finansējuma apjoma (5 000 EUR) 2021. gadā apgūti 3 577 EUR jeb 71%.

Atbalsta grupas pakalpojums personām, kuras cietušas no vardarbības

Atbalsta grupas vardarbībā cietušām personām (turpmāk – Pakalpojums) nodrošina divi sociālā pakalpojuma sniedzēji Biedrība „Skalbes” un Biedrība „Centrs MARTA”. Biedrība „Skalbes” un Biedrība „Centrs MARTA” nodrošināja atbalsta grupas vardarbībā cietušām personām, nepārsniedzot **4 320 EUR**, atbilstoši faktiski sniegtajam Pakalpojumam, kā arī kopējo Pakalpojuma apjomu. Finansējums paredzēts divu atbalsta grupu nodarbībām 12 reizes minētajā periodā katrai grupai (180 EUR samaksa grupas vadītājam par vienu tikšanās reizi x 12 reizes x 2 grupas), nosakot katram pakalpojuma sniedzējam šādu pakalpojuma apjomu - 1 grupas vadīšana, kuras kopējās izmaksas ir 2 160 EUR.

Biedrība „Skalbes” un Biedrība „Centrs MARTA” 2021. gadā uzsāka sniegt Pakalpojumu 2021. gada oktobrī, līguma darbības termiņš no 10.09.2021. līdz 31.12.2021.

Biedrības „Centrs MARTA” pakalpojumu oktobrī uzsāka saņemt **12** klienti (pabeidza **9** personas), biedrības „Skalbes” pakalpojumu **7** klienti (visi pabeidza). Vienas grupas nodarbību apmeklēja 6-8 personas. Plānots turpināt nodrošināt atbalsta grupas vardarbībā cietušām personām pakalpojuma sniegšana 2022. gadā.

NODARBINĀTĪBAS JAUTĀJUMU KOORDINĀCIJA

Viena no Labklājības departamenta funkcijām ir nodarbinātības jautājumu koordinācija Rīgas pašvaldībā.

Starp Labklājības departamentu un Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālo filiāli 2019. gada 18. aprīlī atkārtoti tika noslēgts sadarbības līgums (turpmāk – Līgums) par nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānošanu un izpildi pašvaldībā un bezdarba samazināšanas preventīvo pasākumu organizēšanu un īstenošanu, ievērojot visas Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma 8. pantā pašvaldībai noteiktās funkcijas un pienākumus. Pildot Līgumā ietvertos uzdevumus Labklājības departaments, ievērojot Covid - 19 drošības pasākumus vīrusa izplatības ierobežošanai, nodrošināja sadarbību un informācijas apmaiņu nodarbinātības jautājumos starp NVA Filiāli un pašvaldības institūcijām šādos veidos:

- ⊗ sagatavoja un iesniedza NVA Filiālē pārskatu par Rīgas pilsētas pašvaldībā 2020. gadā īstenoto nodarbinātības veicināšanas pasākumu izpildi un pārskatu par plānotajām aktivitātēm nodarbinātības jomā 2021. gadā;
- ⊗ organizēja tiešsaistes sanāksmes RSD un NVA Filiāles informācijas apmaiņai un sadarbības veicināšanai kopīgo klientu bezdarba un sociālo problēmu risināšanā, klientu aktivizēšanā un iesaistīšanā darba tirgū, kā arī darbaspējīgo nestrādājošo klientu iesaistīšanā NVA Filiāles organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos;
- ⊗ regulāri informēja sadarbības partnerus un RSD speciālistus par NVA Filiāles aktualitātēm;
- ⊗ iesaistījās NVA Filiāles organizētajā aktīvajā nodarbinātības pasākumā bezdarbniekiem darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, izveidojot pagaidu darba vietas, kas rada sociālu labumu sabiedrībai.

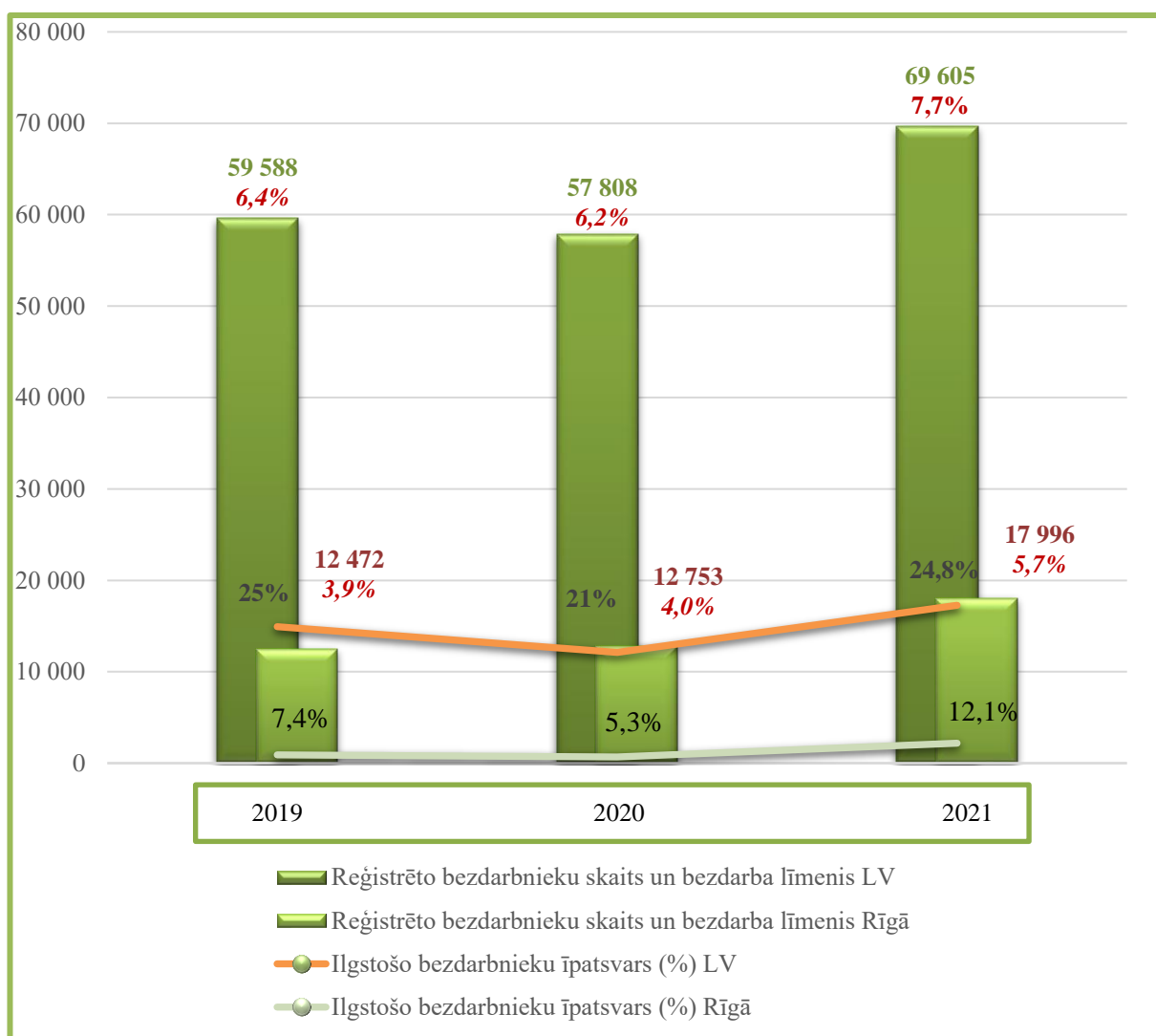
Bezdarba situācijas raksturojums Latvijā un Rīgā

Salīdzinot 2021. gada decembra beigas ar atbilstošo periodu pirms gada, reģistrētā bezdarba līmenis (turpmāk – bezdarba līmenis) **Latvijā** samazinājās par 1,0 procentu punktu (no 7,7% uz 6,7%) (skat. 8. attēls). Ja, 2020. gadā saistībā ar situāciju darba tirgū, ko ietekmēja Covid –19 apdraudējums un drošības pasākumi vīrusa izplatības ierobežošanai, bezdarba līmenis un bezdarbnieku skaits, salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieauga, tad 2021. gadā vērojama situācijas uzlabošanās.

Rīgas reģions ir ar zemāko reģistrētā bezdarba līmeni, bet Latgalē joprojām ir visaugstākais bezdarba līmenis valstī. Salīdzinājumam, 2021. gada decembra beigās Rīgas reģionā bezdarba līmenis bija 4,7%, savukārt Latgalē – 14,5%.

Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) uzskaitē 2021. gada janvārī bija 72 612 bezdarbnieki (bezdarba līmenis 8,0 %), bet decembrī 60 774 bezdarbnieki (bezdarba līmenis 6,7 %).

8.attēls. Bezdarba statistika Latvijā un Rīgā 2019. – 2021. gadā (dati uz 31. decembri)

Reģistrētā bezdarba rādītāji 2021. gada beigās bija ievērojami labāki, nekā gada sākumā. Tajā pat laikā bija vērojama arī darba devēju aktivitātes palielināšanās – gada laikā ar katru mēnesi pieauga reģistrēto vakancu skaits.

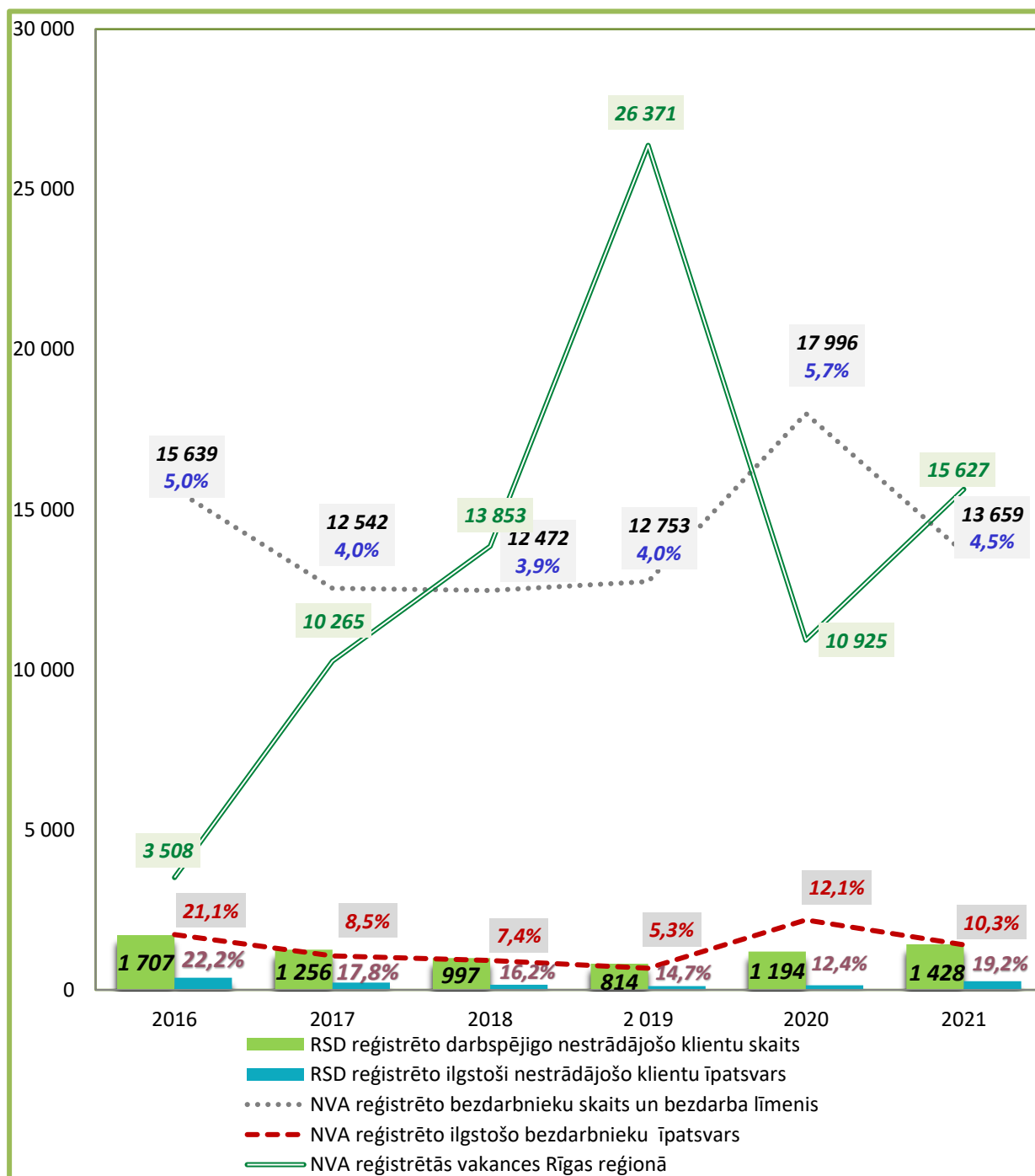
2021. gada decembra beigās Latvijā bija reģistrētas 21 105 brīvās darba vietas, kas ir par 6 635 vakancēm jeb 45,9 % vairāk, salīdzinot ar 2020. gada decembri (14 470 vakances). 2021. gada beigās visvairāk aktuālo vakancu, līdzīgi kā 2020. gadā, bija šādās nozarēs: būvniecība, apstrādes rūpniecība, transports un uzglabāšana, administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts. Lielākais brīvo darba vietu pieaugums gada griezumā vērojams augstas kvalifikācijas profesijās – vecāko speciālistu grupā – programmētājs, programmēšanas inženieris, sociālais darbinieks; vadītāju grupā – padomes loceklis, būvdarbu vadītājs, ražošanas maiņas vadītājs, savukārt zemas kvalifikācijas profesijās – būvstrādnieks, palīgstrādnieks, apkopējs, ceha strādnieks.

Rīgā 2021. gada beigās reģistrētā bezdarba līmenis bija 4,5% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita, tas ir par 0,2 % punktiem vairāk nekā novembra beigās, bet par 1,2 % punktiem mazāk nekā 2020. gada beigās, liecina NVA publiskotā informācija.

2021. gadā Rīgā bija viszemākais reģistrētais bezdarbs Valsts lielāko pilsētu vidū. Janvārī NVA Rīgas reģionālajā filiālē bezdarba līmenis bija 5,9 % ar reģistrētiem 18 403 bezdarbniekiem, bet decembrī bezdarba līmenis samazinājās līdz 4,5 % ar reģistrētiem 13 659 bezdarbniekiem. NVA Filiālē Rīgā decembra beigās bija pieejamas 15 627 reģistrētas brīvas darba vietas, par 334 vakancēm mazāk kā novembrī, bet par 5 501 vakanci vairāk nekā janvārī. Uz katru brīvo darba vietu Rīgā decembrī pretendēja 0,9 bezdarbnieki. Gada beigās Rīgā bija reģistrēts 74 % no visām valstī reģistrētajām vakancēm.

Rīgā trīs gadu laikā bezdarba statistikā ir vērojamas sekojošas izmaiņas (skat. 9 attēlu): palielinājies NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaits par 7 % (no 12 753 bezdarbniekiem 2019. gada decembrī līdz 13 659 bezdarbniekiem 2021. gada decembrī). Salīdzinājumā ar iepriekšējo 2020. gadu NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaits samazinājies par 24 % (no 17 996 bezdarbniekiem 2020. gada decembrī līdz 13 659 bezdarbniekiem 2021. gada decembrī). Visstraujākais bezdarbnieku skaita pieaugums vērojams līdz 2020. gada jūnijam (21 848 bezdarbnieki), pēc tam bezdarbnieku skaits atkal nedaudz samazinājās. Līdzīgi trīs gadu laikā palielinājās bezdarba līmenis - par 0,5 procentu punktiem no 4,0 % 2019. gada decembrī līdz 4,5 % 2021. gada decembrī. Visaugstākais bezdarba līmenis 2020. gadā vērojams jūnijā un jūlijā – 6,9 %.

9. attēls. Bezdarba statistika Rīgā un nestrādājošo klientu, tai skaitā ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un īpatsvars 2016. – 2021. gadā (dati uz 31. decembri)

Rīgā 2021. gada decembrī bezdarbnieka pabalstu nesaņēma 4 227 personas jeb 31% no visiem NVA Filiālē reģistrētajiem bezdarbniekiem. Salīdzinājumā no gada sākuma (5 887 personas, kas

nesaņēma bezdarbnieka pabalstu), vērojams bezdarbnieku, kas nesaņem bezdarbnieka pabalstu, skaita samazinājums par 1 660 personām.

2021. gada decembrī no NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaita RSD reģistrēti nestrādājoši RSD klienti (turpmāk – nestrādājoši klienti) bija 10,5 %. Vērojams, ka salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, RSD klientu īpatsvars NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku vidū ir palielinājies par 3,9 % punktiem.

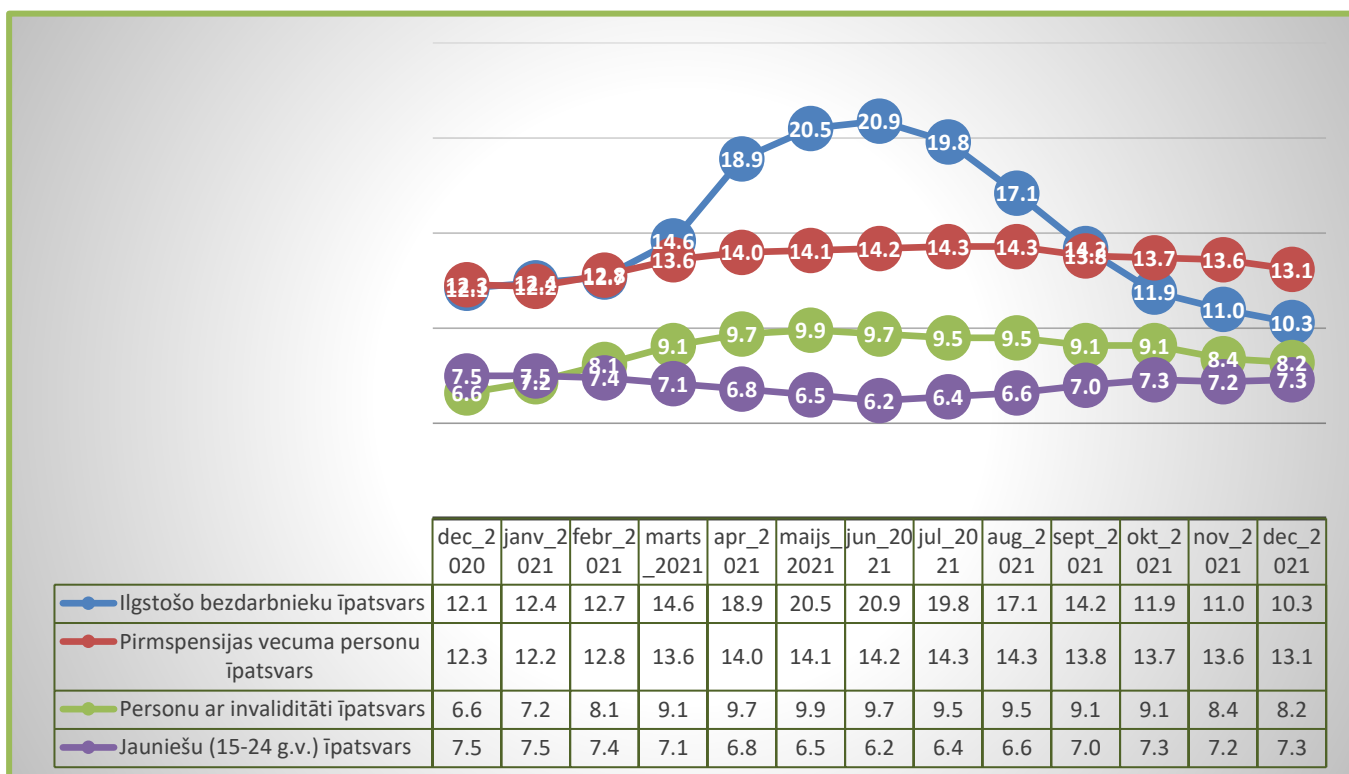
Pašvaldības testētos sociālos pabalstus RSD 2021. gada decembrī saņēma 1 050 darbspējīgas nestrādājošas personas. No visiem NVA Filiālē reģistrētajiem bezdarbniekiem tie bija 7,7 % par 3,2 procentu punktiem vairāk nekā iepriekšējā gada decembrī (2020. gadā 4,5 %). Vērojams, ka no šī gada janvāra līdz martam pieauga NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku – RSD pabalstu saņēmēju skaits par 383 personām, bet no marta līdz oktobrim to skaits atkal samazinājās, savukārt novembrī un decembrī atkal pieauga.

Savukārt NVA Filiālē reģistrētās vakances trīs gadu laikā samazinājās par 10 744 vakancēm jeb 40 %. 2019. gada decembrī bija reģistrētas 26 371 vakance, 2021. gada decembrī vakancu skaits bija 15 627, bet 2020. gada decembrī bija vērojams ievērojams kritums līdz 10 925 vakancēm.

Ilgstošo bezdarbnieku¹⁰ skaits Rīgā decembra beigās NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku vidū bija 1 403 personas jeb 10,3% (skat. 10. attēlu). No 2021. gada sākuma ilgstošo bezdarbnieku skaits līdz jūnijam palielinājās - tad sāka samazināties. Pirms pensijas vecuma personu skaits līdzīgi – no gada sākuma līdz aprīlim palielinājās un tad sāka samazināties. RSD reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits 2021. gada decembrī bija 274 personas jeb 19,2% no kopējā decembrī reģistrētā darbspējīgo nestrādājošo klientu skaita – 1 428 personām.

Salīdzinājumā ar 2020. gada decembra datiem, 2021. gadā samazinājies ilgstošo bezdarbnieku skaita īpatsvars – par 1,8 procentu punktiem, jauniešu (15-24 g.v.) skaita īpatsvars samazinājies par 0,2 procentu punktiem. Turpretim vērojams invalīdu skaita īpatsvara palielinājums par 1,6 procentu punktiem, arī pirmspensijas vecuma personu īpatsvars palielinājies par 0,8 procentu punktiem.

10. attēls. Problēmgrupu īpatsvara izmaiņas Rīgā NVA Filiālē 2021. gadā

2021. gada decembrī no NVA Filiālē reģistrēto bezdarbnieku skaita RSD reģistrēti nestrādājoši RSD klienti (turpmāk – nestrādājoši klienti) bija 10,5 % - par 3,9 procentu punktiem vairāk

¹⁰ Darbspējīga persona, nestrādā un ir reģistrējusies NVA ilgāk kā 12 mēnešus.

salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2020. gadā 6,6 %), bet sociālās palīdzības saņēmēju skaits bija 7,7 % - par 3,2 procentu punktiem vairāk salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2020. gadā 4,5 %).

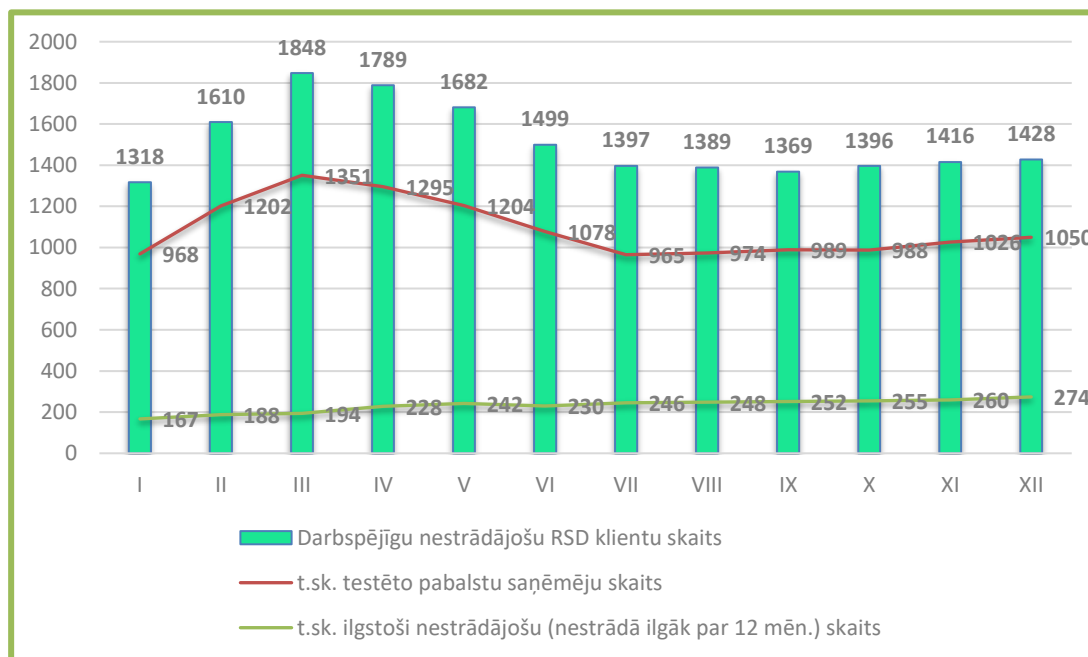
RSD nestrādājošu klientu skaita izmaiņas

RSD 2021. gadā vērojams SOPA datu bāzē reģistrēto nestrādājošo klientu - sociālās palīdzības saņēmēju skaita pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējiem 2020. gadu un 2019. gadu. Iepriekš minētais un Covid-19 izplatības apdraudējums un drošības pasākumi vīrusa izplatības ierobežošanai ir ietekmējuši vairākas nestrādājošo rīdzinieku grupas, kurām ir grūtības integrēties darba tirgū, lai gūtu ienākumus no algota darba savu pamatvajadzību nodrošināšanai. Pirms pensijas vecuma personas un personas, kas ir ilgstoši bez darba, bija lielākā RSD sociālo darbinieku mērķa grupa, kurai bija nepieciešams atbalsts un palīdzība.

Jau 2020. gadā RSD bija vērojams nestrādājošu klientu skaita pieaugums - par 267 personām jeb 16 %, salīdzinot ar iepriekšējo 2019. gadu. Arī 2021. gada laikā nestrādājošu klientu skaits turpināja palielināties par 110 personām jeb 8 % (no 1 318 personām janvārī līdz 1 428 personām decembrī). RSD reģistrēto ilgstoši nestrādājošu¹¹ personu skaits 2021. gada laikā palielinājās straujāk - par 107 personām jeb 64 % (no 167 personām līdz 274 personām), pieauga arī ilgstoši nestrādājošu klientu skaita īpatsvars - par 6,5 procentu punktiem (no 12,7 % janvārī līdz 19,2 % decembrī). Tas skaidrojams ar gada laikā reģistrētu jaunu nestrādājošu klientu skaita pieaugumu.

2021. gadā no janvāra līdz martam nestrādājošu klientu skaits palielinājās, bet no aprīļa līdz septembrim sāka samazināties, tomēr gada griezumā nestrādājošu klientu skaits palielinājās par 110 personām jeb 8 % (no 1 318 personām janvārī līdz 1 428 personām decembrī) (skat. 11. attēlu). RSD reģistrēto ilgstoši nestrādājošo¹² personu skaits 2021. gada laikā palielinājās par 107 personām jeb 64 % (no 167 personām līdz 274 personām), arī ilgstoši nestrādājošu klientu skaita īpatsvars palielinājās par 6,5 procentu punktiem (no 12,7 % janvārī līdz 19,24 % decembrī). Tas skaidrojams ar pēdējo divu gadu laikā reģistrētu jaunu nestrādājošu klientu skaita pieaugumu.

11. attēls. RSD nestrādājošu klientu, testēto pabalstu saņēmēju un ilgstoši nestrādājošu klientu skaits un īpatsvars % 2021. gadā pa mēnešiem

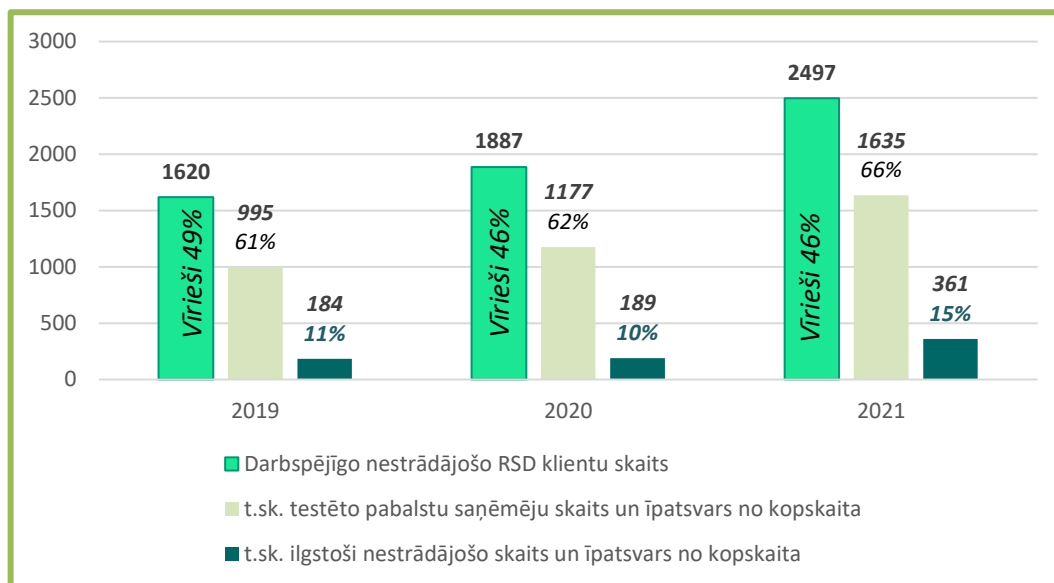
¹¹ Algotu darbu nestrādā ilgāk par 12 mēnešiem.

¹² Algotu darbu nestrādā ilgāk par 12 mēnešiem.

2021. gadā no visiem SOPA reģistrētajiem 38 623 sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņēmējiem nestrādājoši klienti sastādīja 6,5 % (2020. gadā 37 180 klienti jeb 5,1 %; 2019. gadā 37 894 klienti jeb 4,3 %).

RSD datu bāzē 2021. gadā kopā bija reģistrēti 2 497 nestrādājoši klienti (2020. gadā 1 887 personas, 2019. gadā 1 620 personas), tai skaitā 1 635 personas bija testēto pabalstu (GMI, dzīvokļa un veselības aprūpei) saņēmēji jeb 66 % no visiem reģistrētajiem nestrādājošiem klientiem (2020. gadā 1 177 personas jeb 62 %; 2019. gadā 995 personas jeb 61 %). Salīdzinājumā ar iepriekšējo 2020. gadu ir palielinājies gan kopējais nestrādājošo klientu skaits par 32 %, gan testēto pabalstu saņēmēju skaits par 39 %, savukārt ilgstoši nestrādājošo klientu skaits palielinājies par 5 procentu punktiem salīdzinājumā ar 2020. gadu (skat. 12. attēlu un 51.tabulu).

12. attēls. Nestrādājošo klientu, tai skaitā pašvaldības testēto pabalstu saņēmēju un ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un īpatsvars %, vīriešu īpatsvars % 2019. – 2021. gadā.

51. tabula. Nestrādājošo klientu skaits, tai skaitā ilgstoši nestrādājošo klientu skaits un īpatsvars % 2019. – 2021. gadā

Klienti	2019	2020	2021
Darbspējīgi nestrādājoši RSD klienti, tai skaitā	1 620	1 887	2 497
ilgstoši nestrādājoši	184 (11 %)	189 (10 %)	361 (15 %)

Pašvaldības testētos pabalstus 2021. gadā kopā pavisam saņēma 1 635 klienti, kas ir 66 % no visiem reģistrētiem nestrādājošiem klientiem. Savukārt no visiem 11 191 datu bāzē SOPA reģistrētajiem RSD klientiem, testēto pabalstu saņēmējiem, nestrādājoši testēto pabalstu saņēmēji bija 15 % (2020. gadā no 10 769 klientiem 11 %; 2019. gadā no 11 887 klientiem 8,4 %).

Trīs gadu laikā nestrādājošu klientu, testēto pabalstu saņēmēju skaita dinamikā redzams, ka testēto pabalstu saņēmēju skaits palielinājās Covid – 19 pandēmijas ietekmē (skat. 52.tabulu).

52. tabula. Testēto pabalstu saņēmēju skaita izmaiņas 2019. – 2021. gadā

Pabalsta veids	2019	2020	2021
Visi testēto pabalstu saņēmēji, tai skaitā	995	1 177	1 635
GMI	746	866	1 376
Dzīvokļa pabalsts	689	827	1 136
Pabalsts veselības aprūpei	23	18	24

2021. gada decembra beigās divas lielākās mērķa grupas no reģistrēto nestrādājošo klientu kopskaita bija: klienti vecumā 30 - 49 gadi 1 134 klienti jeb 45 % un klienti vecumā virs 50 gadiem 1 116 klienti jeb 45 %, savukārt jaunieši 15 – 29 gadu vecumā bija reģistrēti 257 jeb 10 %.

Salīdzinot klientu vecuma grupas no 2019. gada, trīs gadu laikā vērojams, ka pieaug nestrādājošo klientu skaita īpatsvars vecumā 30 - 49 gadi par 2 % punktiem salīdzinājumā ar 2019. gadu. Savukārt vecuma grupā 50 - 59 gadi vērojams īpatsvara samazinājums par 2 % punktiem.

No nestrādājošo klientu kopskaita 2021. gadā sievietes bija 1 314 personas jeb 52 %, savukārt vīrieši bija 1 193 personas jeb 48 %.

53. tabula. Nestrādājošie klienti 2019. – 2021. gadā - dzimuma un vecuma statistiskais portrets

2019			2020			2021		
Sievietes 829 51%	KOPĀ 1 620 Vecuma grupa 	Vīrieši 791 49%	Sievietes 1 016 54%	KOPĀ 1 887 Vecuma grupa 	Vīrieši 871 46%	Sievietes 1 314 52%	KOPĀ 2 497 Vecuma grupa 	Vīrieši 1 193 48%
34	15-24 5%	39	51	15-24 5%	33	82	15-24 6%	65
54	25-29 5%	28	60	25-29 5%	31	72	25-29 4%	38
383	30-49 43%	318	504	30-49 45%	352	622	30-49 45%	512
246	50-59 33%	287	283	50-59 31%	304	346	50-59 29%	381
112	60+ 14%	119	119	60+ 14%	151	192	60+ 16%	197

Vairākām nestrādājošu rīdzinieku grupām bija nepieciešams RSD sociālo darbinieku atbalsts, lai iesaistītos darba tirgū un integrētos sabiedrībā – pirms pensijas vecuma personām jeb sociālā dienesta klientiem vecumā „55+”, ilgstoši slimojošām, personām ar nediagnosticētiem garīgās attīstības traucējumiem, ar atkarībām sirgstošām personām, personām ar zemām valsts valodas prasmēm, personām ar zemām darba un sociālajām prasmēm un izteikti zemu motivāciju mainīt savu dzīves situāciju. Klienti, kuri atrodas sociāli nelabvēlīgā situācijā bieži nav gatavi nekavējoties stāties darba attiecībās daudzu sociālu un psiholoģisku problēmu dēļ. Tādēļ sociālajiem darbiniekiem joprojām ir nozīmīga loma nestrādājošo klientu sociālo problēmu risināšanā un motivēšanā mainīt negatīvu sociālo situāciju. Sociālais darbs ar nestrādājošiem klientiem ir īpaši aktuāls Covid-19 pandēmijas izraisītās negatīvās ietekmes mazināšanā uz cilvēkiem ar zemu sociālo funkcionalitāti.

Sociālais darbs ar bezdarbniekiem

Nodrošinot kvalitatīvu sociālā darba pakalpojumu RSD, 2021. gadā sociālo darbinieku darbā ar pilngadīgām personām sociālā darba sastāvdaļa bija: atbalstīt klientus sociālo problēmu risināšanā, tostarp, nodarbinātības problēmu risināšanā, veicināt klientu integrāciju sabiedrībā, palīdzēt klientiem apgūt neatkarīgas dzīves prasmes un veicināt klientu atbildību par savas sociālās situācijas pozitīvām izmaiņām.

Klienti, kuri saviem spēkiem nespēj gūt regulārus ienākumus no darba un apmierināt personas/ģimenes pamatvajadzības, tiek iesaistīti savu sociālo un nodarbinātības problēmu risināšanā, saņemot psihosociālu atbalstu un dažādus pakalpojumus, ar mērķi rosināt un pamudināt nestrādājošus klientus mainīt problēmsituāciju.

Sadarbība ar sociālo darbinieku ir viens no nestrādājošu klientu – sociālās palīdzības saņēmēju līdzdarbības pienākumiem. Sociālais darbinieks sociālā darba ietvaros sadarbībā ar klientu izvērtē sociālo situāciju, problēmas apjomu un cēloņus, analizē klientam pieejamos resursus, klienta stiprās un vājās puses, atbalsta sistēmu, kā arī spēju un motivāciju risināt savas problēmas. Kopā ar klientu tiek izstrādāts un realizēts individuāls problēmu risināšanas plāns, pēc nepieciešamības sniegta gan individuālas konsultācijas, gan piesaistīti klienta problēmu risināšanai nepieciešamie resursi.

Līdzšinējā sociālo darbinieku sadarbība ar NVA Filiāles speciālistiem un sociālās palīdzības un pakalpojumu sistēmas attīstība Rīgā ir veicinājusi un palielinājusi klientu atbildību uzlabot savu sociālo situāciju un aktīvi līdzdarbojoties. Tas ļāvis pēdējos gados samazināt negodprātīgas sociālās palīdzības saņemšanas gadījumus.

Sociālie darbinieki 2021. gadā individuālu sociālo darbu veica ar 166 nestrādājošām personām¹³, palīdzot risināt viņu un ģimenes locekļu sociālās problēmas (skat. 54. tabulu). RSD sociālā darba speciālisti 2021. gadā nestrādājošiem klientiem kopā sniedza 3 869 konsultāciju. Vislielākais skaits konsultāciju sniegta saistībā ar sociālās palīdzības saņemšanu un klientiem, kas audzina nepilngadīgus bērnus.

2021. gadā 194 nestrādājošiem klientiem sociālā palīdzība tika atteikta, ja klienti nesadarbojās ar sociālā darba speciālistiem, no tiem 74 personas pašas atteicās no sadarbības.

54. tabula. Sociālais darbs ar nestrādājošiem klientiem, tai skaitā sniegto konsultāciju un klientu, kas atteikušies no līdzdarbības skaits 2020. – 2021. gadā¹⁴

Gads	2019	2020	2021
Kopējais reģistrētais nestrādājošu personu skaits	1 620	1 887	2 497
Personu skaits, ar kurām risināts individuāls sociālais gadījums	388	366	166
Personu skaits, kas saņēmušas sociālo darbinieku konsultācijas	1 091	1 008	911
Konsultāciju kopējais skaits	5 832	4 751	3 869
Klientu skaits, kuriem atteikta palīdzība	116	112	194

Risināto sociālo gadījumu skaita samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem saistīts ar vairākiem faktoriem. Te jāmin gan attālinātā darba režīms Covid–19 pandēmijas ierobežojumu laikā, gan komplicētākām risināmajām problēmām, kas prasīja ilgāku sadarbības laiku ar klientu. Jāmin arī liela sociālo darbinieku mainība un ilgstoša prombūtne pārejošas darba nespējas gadījumos, kā arī pastāvīgās sociālo darbinieku amata vakances.

No RSD atskaitēm¹⁵ redzams, ka teritoriālo centru sociālo darbinieku darbā ar pilngadīgām personām (turpmāk – sociālie darbinieki) lielākā daļa klientu bija nestrādājošas personas pirms pensijas vecumā vai bez valsts valodas zināšanām, kā arī personas ar nediagnostisētiem garīga rakstura traucējumiem. Pieaudzis klientu skaits, kuri veselības problēmu dēļ, tai skaitā psihisko saslimšanu dēļ, neapzinās savas problēmas un nav motivēti tās risināt. Sociālie darbinieki novēroja tendenci, ka daļai nestrādājošu personu ir nopietnas veselības problēmas ar prognozējamu invaliditāti. Sociālie darbinieki strādāja ar klientiem ar ielaistām veselības problēmām, jo bija nepieciešams atbalsts invaliditātes nokārtošanai. Sociālie darbinieki veica sociālo darbu ar klientiem ar atkarības problēmām, kas liedz ilgstoši noturēties darbā. Sociālie darbinieki novēroja, ka ņemot vērā radušos situāciju saistībā ar Covid–19 izplatību un ierobežojumiem, kas vistiešāk ietekmē darba tirgu, nestrādājošiem klientiem bija grūti atrast sev piemērotu darbu. Sociālie darbinieki atzīmēja, ka sakarā ar bezdarba pieaugumu Rīgā, pieauga RSD klientu skaits darbības vecumā ar bezdarba problēmām. Teritoriālajos centros sakarā ar Covid – 19 ārkārtējo situāciju, saziņa ar klientiem vairumā gadījumu notika telefoniski un sociālais darbs notika attālināti. Sociālie darbinieki novēroja, ka daļa klientu izmantoja pandēmijas

¹³ Pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvās sistēmas (SOPA) atskaites „Pārskats par darbības spējīgiem nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem” (Nestrādājošo atskaite).

¹⁴ Pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvās sistēmas (SOPA) atskaites „Pārskats par darbības spējīgiem nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem” (Nestrādājošo atskaite) datiem.

¹⁵ Pārskats par Rīgas sociālo darbinieku darbu (5. pielikums).

izraisīto situāciju un izvairījās no līdzdarbības pienākumiem, piemēram, nevakcinējās pret Covid - 19, izvairījās no pašvaldības sabiedriskajiem darbiem un nebija motivēti sadarboties.

No RSD atskaitēm¹⁶ par klientu sociālajām problēmām redzams, ka nodarbinātības problēmas 2021. gadā risinātas 742 gadījumos (skat. 55. tabulu).

55. tabula. Risināto nodarbinātības problēmu skaits darbā ģimenēm ar bērniem un darbā ar pilngadīgām personām 2019. -2021. gadā.

Problēmas	Risinātās problēmas darbā ar ģimenēm ar bērniem			Risinātās problēmas darbā ar pilngadīgām personām		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Nodarbinātības problēmas, tai skaitā	614	586	585	329	286	157
bezdarbs (nestrādā līdz 12 mēn.)	117	159	159	98	87	38
ilgstošs bezdarbs (nestrādā ilgāk par 12 mēn.)	95	113	95	170	127	77
nestrādā, bet nav reģistrēts bezdarbnieka statuss	79	59	58	22	29	23
strādā neregistrēti	73	103	103	17	17	7
pašnodarbināta persona ar zemiem ienākumiem	6	8	33	12	10	5
strādā līgumdarbus ar zemiem ienākumiem	26	15	24	7	14	6
bērna kopšanas atvaļinājums	136	157	113	3	2	1

Vērojams, ka ilgstoši nestrādājošu klientu sociālais portrets ar katru gadu kļūst sarežģītāks. Sociālā darba prakse pierāda, ka ilgstošs bezdarbs cilvēku ietekmē nelabvēlīgi, samazinās motivācija mainīt savu dzīves situāciju. Personības izmaiņas un pozitīvas pieredzes trūkums klientiem traucē saskatīt un risināt ieilgušās problēmas. Bieži vien iekļauties darba dzīvē traucē dažādas atkarības, veselības problēmas, tostarp garīgās attīstības traucējumi un psihoemocionāli traucējumi, sociālo prasmju trūkums, piemēram, pašaprūpes un dzīves prasmju trūkums, plānojot savu laiku un resursus. Daļa cilvēku radušos situāciju – dzīves kvalitātes kritumu pieņem kā normu un nav gatavi pārmaiņām. Citiem tiešām trūkst sociālo un darba prasmju, un viņiem ir jāpalīdz saskatīt problēmu risinājumu.

2021. gadā, līdzīgi kā iepriekšējos gados, sociālie darbinieki darbā ar pilngadīgām personām atzīmēja, ka strādāja ar šādām klientu problēmām¹⁷:

- ⊗ ar 157 vardarbībā cietušu personu problēmām par 71 personu vairāk kā 2020. gadā;
- ⊗ ar 235 personām tika risinātas atkarības problēmas par 111 personām vairāk kā 2020. gadā;
- ⊗ ar 294 personām tika risinātas saskarsmes problēmas un konflikti par 66 personām vairāk kā 2020. gadā;
- ⊗ 13 personām bija jāpalīdz izglītības problēmās par 2 personām mazāk kā 2020. gadā;
- ⊗ 70 personām bija uzvedības problēmas par 21 personu vairāk kā 2020. gadā;
- ⊗ 187 personas saņēma atbalstu sociālo prasmju trūkumā par 56 personām mazāk kā 2020. gadā;
- ⊗ 391 personām atbalsts bija nepieciešams veselības problēmās, t.sk. prognozējot invaliditāti par 28 personām mazāk kā 2020. gadā;
- ⊗ 32 personām bija nepieciešama palīdzība dokumentu kārtošanā par 1 personu mazāk kā 2020. gadā;

¹⁶ Pārskats par Rīgas sociālo darbinieku darbu (8.pielikums).

¹⁷ Pārskats par Rīgas sociālo darbinieku darbu (8.pielikums).

- ⊗ 19 personas saņēma atbalstu krīzes situācijā (arī psiholoģiska atbalsta trūkums krīzes situācijā) par 1 personu mazāk kā 2020. gadā;
- ⊗ 47 personas bija ar valsts valodas zināšanu trūkumu par 40 personām mazāk kā 2020. gadā;
- ⊗ 254 personām tika sniegts atbalsts materiālo problēmu risināšanai tik pat cik iepriekšējā gadā.

SOPA pārskats¹⁸ par nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem 2021. gadā rāda papildu šķēršļus nestrādājošu klientu integrācijai darba tirgū un uz kuru novēršanu vai mazināšanu ir vērsts individuāls sociālais darbs:

- ⊗ 55 ilgstoši slimojošas personas;
- ⊗ 131 persona bez pastāvīgas dzīvesvietas;
- ⊗ 282 patversmes klienti;
- ⊗ 22 personas ar mājokļa problēmām (tiesas spriedums par izlikšanu, nepiemērots mājoklis, iesniegta prasība tiesā par izlikšanu);
- ⊗ 32 sodu izcietušas personas;
- ⊗ 31 pilngadīgs bārenis;
- ⊗ 107 personas, kuru aprūpē ir bērns invalīds;
- ⊗ 145 personas, kuru bērni neapmeklē bērnudārzu u.c.

Nodarbinātības, izglītības, u.c., problēmu risināšanā sociālie darbinieki klientu interesēs sadarbojās ar NVA Filiāles nodarbinātības aģentiem, karjeras konsultantiem un psihologiem, veicot sociālās rehabilitācijas un individuālā darba meklēšanas plāna aktivitāšu saskaņošanu, atbalstot bezdarbniekus viņiem piemērotu RSD un NVA Filiāles pakalpojumu saņemšanā.

Lai risinātu klientu sociālās problēmas un palīdzētu ilgstoši nestrādājošiem klientiem iekļauties darba tirgū, RSD 2021. gadā turpināja nodrošināt nepieciešamos atbalsta pakalpojumus ilgstoši nestrādājošiem klientiem, paredzot to saņemšanu kā klientu līdzdarbību.

Atbalsta pakalpojumi bezdarbniekiem

Visbiežāk sniegtie nodarbinātību veicinoši atbalsta pakalpojumi nestrādājošiem klientiem ir atspoguļoti 56. tabulā.

56. tabula. Atbalsta pakalpojumi RSD nestrādājošiem klientiem 2019. – 2021. gadā

Pakalpojuma nosaukums un personu skaits	2019	2020	2021
Sociālā palīdzība (izmaksāti testēti pabalsti)	995	1 177	1 635
Sociālā darba pakalpojums	388	366	166
Aktīvais nodarbinātības pasākums „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”	401	364	278
Pašvaldības sabiedriskie darbi (līdz 15 stundām nedēļā)	42	60	0
Atkarības profilakses speciālistu pakalpojumi	194 <i>t.sk. 83 RSD klienti t.sk. 67 reģistrēti NVA</i>	92 <i>t.sk. 63 RSD klienti t.sk. 58 reģistrēti NVA</i>	144 <i>t.sk. 90 RSD klienti t.sk. 62 reģistrēti NVA</i>
Psihologa pakalpojumi	102	107	94

Nestrādājošām personām bija pieejamas RSD dienas centru organizētās aktivitātes, tai skaitā sociālā darbinieka konsultācijas.

¹⁸ Pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvās sistēmas (SOPA) atskaites „Pārskats par darbspējīgiem nestrādājošiem pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmējiem” (Nestrādājošo atskaite).

Psihologa un atkarības profilakses speciālistu konsultācijas

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2021. gadā bezdarbniekiem ar psihosociālām problēmām tika nodrošinātas psihologa konsultācijas, savukārt bezdarbniekiem ar atkarības problēmām – RSD atkarības profilakses speciālistu un narkologa konsultācijas nepieciešamajā apjomā. Ar sociālā darbinieka atbalstu 2021. gadā:

- ❖ 94 personas saņēma psihologa un psihoterapeita konsultācijas, par 13 personām mazāk kā 2020. gadā (2020. gadā – 107 personas, 2019. gadā – 102 personas). Lai ievērotu Covid – 19 pandēmijas noteiktos ierobežojumus, klienti bija informēti, ka konsultācijas var saņemt arī attālināti, tomēr klienti labprātāk izmantoja klātienē konsultācijas. Ārkārtas situācijā psihologi konsultācijas sniedza attālināti;
- ❖ lai risinātu atkarības problēmas, 144 personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 90 personas jeb 63 % bija RSD klienti (2020. gadā 92 personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 63 jeb 69 % bija RSD klienti; 2019. gadā 194 personas saņēma atkarības profilakses speciālistu konsultācijas, no tām 85 jeb 44 % bija RSD klienti). 2021. gadā vērojams atkarības profilakses speciālistu klientu skaita palielinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Sociālie darbinieki novēroja, ka prasības vakcinēties pret Covid - 19 un pandēmijas izplatības ierobežojumi, kā arī digitālo prasmju trūkums paaugstināja personu stresu un alkohola lietošanas pieaugumu.
- ❖ 103 personas saņēma narkologa pakalpojumus 191 konsultācijas veidā (2020. gadā – 163 personas; 2019. gadā – 168 personas;). Situācija saistībā ar Covid–19 pandēmiju ietekmēja narkologa konsultāciju skaitu un kvalitāti. Sakarā ar valstī pieņemto ārkārtas situāciju speciālistiem uz laiku nebija iespējams nodrošināt klīnisko pārbaudi klientiem. Bija vērojams, ka arī klienti atcēla konsultācijas Covid –19 pandēmijas ierobežojumu dēļ.

Pašvaldības sabiedriskie darbi

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums nosaka, ka pašvaldības sociālajam dienestam ir tiesības tos darbaspējīgos klientus, kuri saņem sociālo palīdzību vismaz trīs mēnešus pēc kārtas, iesaistīt darba un sociālo prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgūšanas pasākumos 15 stundas nedēļā. Tādējādi, kopš 2012. gada jūnija RSD tos darbaspējīgos klientus, kuri saņem sociālo palīdzību vismaz trīs mēnešus pēc kārtas, var iesaistīt darba un sociālo prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgūšanas pasākumos (turpmāk – sabiedriskie darbi). Sociālie darbinieki pēc klienta situācijas izvērtēšanas slēdz vienošanos ar klientu par sabiedrisko darbu veikšanu konkrētā vietā iespējami tuvu dzīvesvietai.

Ņemot vērā epidemioloģisko situācijā valstī un citus aspektus, kas turpmāk tiks aprakstīti, skaidro, kāpēc neviens no klientiem 2021. gadā netika nosūtīts uz sabiedriskajiem darbiem (skat. 57. tabulu).

57. tabula. Pašvaldības sabiedriskajos darbos iesaistīto klientu, noslēgto un pārtraukto vienošanos, un sabiedrisko darbu vietu skaits 2019. - 2021. gadā

Klientu, vienošanos un sadarbības partneru skaits	2019	2020	2021
Sabiedriskajos darbos iesaistīto klientu skaits	42	60	0
tai skaitā gada laikā atkārtoti iesaistīto skaits	15	6	0
Noslēgto vienošanos skaits	103	66	0
Pārtraukto vienošanos skaits	38	23	0
tai skaitā attaisnoti pārtrauktas vienošanās	22	19	0
tai skaitā neattaisnotu iemeslu dēļ pārtrauktas vienošanās	11	4	0
Sadarbības partneru skaits, kuri izveidojusi sabiedrisko darbu vietas	20	20	0
Izveidoto darbu vietu skaits	247	247	0

RSD atskaitē "Pārskats par sabiedriskajiem darbiem RSD 2021. gadā" sniedza teritoriālo centru sociālo darbinieku skaidrojumu, kādēļ klienti netika nosūtīti uz sabiedriskajiem darbiem:

- ⊗ sabiedrisko darbu nodrošināšanas vietas nepieņēma klientus laikā, kad valstī bija noteikta ārkārtas situācija;
- ⊗ vairākām sabiedrisko darbu nodrošināšanas vietām tika pārtraukti līgumi sakarā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību (turpmāk - Pašvaldība) Izpilddirekciju reorganizāciju;
- ⊗ sociālo darbinieku trūkuma dēļ teritoriālajos centros netika veikts individuāls sociālais darbs ar pilngadīgām personām ar bezdarba problēmām;
- ⊗ sociālais darbinieks darbā ar pilngadīgām personām prioritāri strādāja ar klientiem ar garīga rakstura traucējumiem;
- ⊗ klienti nebija vakcinēti pret Covid-19;
- ⊗ klienti atrada un uzsāka algotu darbu;
- ⊗ klientiem bija piešķirts sociālās rehabilitācijas centra pakalpojums;
- ⊗ klienti bija iesaistīti NVA Filiāles organizētajos pasākumos;
- ⊗ klientiem bija veselības vai citas primāri risināmas problēmas.

2021. gadā sabiedrisko darbu vietas nodrošināja 25 organizācijas (7 Rīgas pilsētas pašvaldības iestādes un 18 biedrības un nodibinājumi), kas kopā veidoja 267 sabiedrisko darbu vietas, skatīt 58. tabulu.

58. tabula. RSD noslēgtie līgumi par sabiedrisko darbu organizēšanu 2021. gadā

Nr.	Sadarbības organizācijas	Adrese	Darbu vietu skaits
1	Fonds Cerībai	Marijas iela 18, Rīga	3
2	Tautas palīdzības fonds	E. Smiļģa iela 44-9	25
3	SUSTENTO	Elizabetes iela 57-15, Rīga	1
4	Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”	Krišjāņa Valdemāra iela 38 k-1, Rīga	2
5	Biedrība „DIA+LOGS”	Satekles iela 2c, Rīga	1
6	1991.gada barikāžu dalībnieku biedrība	Krāmu iela 3, Rīga	4
7	Biedrība „PINS”	Tvaika iela 2, Rīga	3
8	Rīgas Latviešu biedrība	Merķeļa iela 13, Rīga	16
9	Rīgas aktīvo senioru alianse „RASA”	Aleksandra Čaka iela 139,	3

		Rīga	
10	„Latvijas Patērētāju interešu aizstāvības asociācija”	Brīvības iela 55-432, Rīga	1
11	Rīgas Domes Mājokļu un vides departaments	Miķeļa kapsēta, Gaujas iela 4	138
12	Rīgas gaisma	Brīvības iela 143/145	3
13	Rīgas Domes Īpašuma departaments	Riharda Vāgnera iela 5, Rīga	4
14	Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pieminekļu aģentūra”	Aizsaules iela 1b	8
15	Biedrība „Žēlsirdības Misija Dzīvības ēdiens”	Kr.Barona iela 56, Rīga	4
16	RSAC „Mežciems”	Malienas iela 6A, Rīga	6
17	Senioru nams SIA	Akāciju iela 5, Rīga	3
18	Latvijas Sarkanais Krusts	Gaiziņa iela 7, Rīga	5
19	Rīgas pilsētas sociālās aprūpes centrs „Stella maris”	Birzes iela 54, Rīga	3
20	Nodibinājums „Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Diakonijas centrs”	Daugavgrīvas iela 1, Rīga	9
21	Rīgas domes Īpašuma departaments	Riharda Vāgnera iela 5, Rīga	4
22	Rakstnieku muzeju biedrība „Pils”	Pils laukums 2, Rīga	1
23	Biedrība „Rīgas pilsētas “Rūpju bērns””	Balvu iela 11, Rīga	3
24	Nodibinājums „Kraukļa fonds”	Stabu iela 99, Rīga	11
25	Biedrība „Dzintarkrasts serviss”	Zolitūdes iela 30, Rīga	20
		KOPĀ	267

Aktīvais nodarbinātības pasākums „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”

Būtisks aktīvās nodarbinātības atbalsta pasākums pašvaldības sociālās palīdzības saņēmējiem – bezdarbniekiem, ir aktīvais nodarbinātības pasākums „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”¹⁹ (turpmāk – APSD pasākums), kur bezdarbnieki savas darba un sociālās prasmes uzlaboja pagaidu darbu vietās, par to saņemot atalgojumu.

APSD pasākums ir nodarbinātības pasākums bezdarbniekiem darba iemaņu uzturēšanai un sociālo prasmju attīstīšanai, veicot sociāla labuma darbus pašvaldības izveidotās pagaidu darba vietās, kas veidotas bez nolūka gūt peļņu. Pagaidu darbu veikšanai nav nepieciešama speciāla kvalifikācija, tādejādi, APSD pasākumā var iesaistīties cilvēki bez profesijas un specialitātes.

Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālā filiāle (turpmāk - Filiāle) sadarbībā ar Pašvaldību kopš 2015. gada īsteno APSD pasākumu. No 2015. gada līdz 2021. gada 30. jūnijam APSD pasākums tika finansēts no valsts speciālā budžeta finanšu līdzekļiem, savukārt 2021. gada 2. pusgadā APSD pasākums tika organizēts no ESF projekta „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem” Nr.9.1.1.1/15/I/001 finanšu līdzekļiem.

APSD pasākums tiek īstenots saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumiem Nr.75 „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenošanu izvēles principiem” un Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr.835 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.1.1.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku

¹⁹ Līdz 2014. gadam APSD pasākums Rīgas pašvaldībā tika realizēts ar Eiropas sociālā fonda atbalstu. No 2015. gada APSD pasākumu līdzfinansē no Valsts speciālā budžeta finanšu līdzekļiem.

iekļaušanos darba tirgū" 9.1.1.1.pasākuma "Subsidētās darbavietas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem" īstenošanas noteikumi”.

Piedalīties APSD pasākumā varēja Filiālē reģistrēts bezdarbnieks, kurš:

- ⊗ nesaņēma bezdarbnieka pabalstu;
- ⊗ vēlējās iegūt vai uzturēt darba iemaņas;
- ⊗ varēja uzrādīt sadarbības spējīgu vakcinācijas vai pārslimošanas Covid - 19 sertifikātu vai atzinumu par nepieciešamību atlikt personas vakcināciju pret Covid - 19.

Iesaistes ilgums bezdarbniekam APSD pasākumā bija 6 mēneši 12 mēnešu periodā. APSD pasākumā bezdarbnieks varēja iesaistīties arī atkārtoti.

Iesaiste APSD pasākumā notiek bezdarbnieku pieteikumu reģistrācijas secībā vai saskaņā ar Pašvaldības saistošos noteikumus noteiktajiem kritērijiem.

Pašvaldībā 2021. gada 1. pusgadā sākotnēji tika izveidotas 140 pagaidu darbu vietas sešās Pašvaldības struktūrvienībās:

- ⊗ Labklājības departamentā (8 pagaidu darba vietas);
- ⊗ Rīgas domes Mājokļu un vides departamentā (18 pagaidu darba vietas);
- ⊗ Rīgas domes Satiksmes departamentā (20 pagaidu darba vietas);
- ⊗ Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijā (38 pagaidu darba vietas);
- ⊗ Rīgas Austrumu izpilddirekcijā (32 pagaidu darba vietas);
- ⊗ Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijā (24 pagaidu darba vietas).

Saskaņā ar RD Izpilddirekciju reorganizāciju 2021. gada 30. aprīlī, no 2021. gada 1. maija Pašvaldībā tika apstiprinātas 120 pagaidu darbu vietas, pārvirzot Izpilddirekciju pagaidu darba vietās strādājošus bezdarbniekus uz RD Teritorijas labiekārtošanas pārvaldi, RD Mājokļu un vides departamentu un RD Satiksmes departamentu.

Līdz ar to, 2021. gadā Filiāle Pašvaldībai piešķīra izveidot (skat.59. tabulu):

- ⊗ 140 pagaidu darbu vietas laika periodā 01.03.2021. - 30.04.2021., iesaistoties sešām Pašvaldības struktūrvienībām: Labklājības departamentam, Mājokļu un vides departamentam, Satiksmes departamentam un Rīgas domes 3 Izpilddirekcijām.
- ⊗ 120 pagaidu darbu vietas laika periodā 01.05.2021. - 30.06.2021., iesaistoties četrām Pašvaldības struktūrvienībām: Labklājības departamentam, Mājokļu un vides departamentam, Satiksmes departamentam un Teritorijas labiekārtošanas pārvaldei.
- ⊗ 126 pagaidu darbu vietas laika periodā 06.09.2021.-31.12.2021., iesaistoties četrām Pašvaldības struktūrvienībām: Labklājības departamentam, Mājokļu un vides departamentam, Satiksmes departamentam un Teritorijas labiekārtošanas pārvaldei.

59. tabula. Algoto pagaidu sabiedrisko darbu vietas Rīgas pašvaldībā 2019. - 2021. gadā

Nr p. k.	Nosaukums	NVA apstiprināto pagaidu darbu vietu skaits			Pavisam nodarbināti bezdarbnieki		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1.	Rīgas Austrumu izpilddirekcija	29	39	32	106	88	33
2.	RD Satiksmes departaments	19	22	20	56	50	46
3.	RD Mājokļu un vides departaments	19	21	18-50	54	37	98
4.	RD Labklājības departaments	10	17	8	28	32	12
5.	Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija	29	44	38	89	101	41
6.	Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija	24	27	24	68	56	23
7.	RD Teritorijas labiekārtošanas pārvalde	-	-	46-48	-	-	106
KOPĀ		150	130	120-140	332	401	278

2021. gadā APSD pasākumā kopā iesaistījās 278 bezdarbnieki dažādos palīgdarbos, atbilstoši savām darba spējām un iespējami tuvu savai dzīves vietai.

Labklājības departamenta pārziņā 2021. gadā bija 8 pagaidu darbu vietas: 3 pagaidu darbu vietas Labklājības departamentā, 1 pagaidu darbu vietu RSAC „Stella maris”, 2 pagaidu darba vietas RSAC „Gaiļezers”, 2 pagaidu darbu vietas RSAC „Mežciems”.

Pagaidu darbu veidi pārsvarā bija teritorijas sakopšanas un labiekārtošanas darbi. No visiem APSD pasākumā iesaistītajiem bezdarbniekiem 20 personas iesaistījās atkārtoti un 5 personas atrada pastāvīgu algotu darbu.

Pašvaldība, ilggadēji organizējot uz izvērtējot APSD pasākuma norisi iesaistītās struktūrvienībās, ir secinājusi, ka:

- 1) APSD pasākums dod iespēju strādāt cilvēkiem bez profesijas un specialitātes, darba un sociālajām prasmēm, kuriem ir grūtības iekļauties darba tirgū, piemēram, Rīgas patversmes klientiem, personām, kuri cieš no dažādām atkarībām. APSD pasākumā iesaistījās arī personas pirms pensijas vecumā un cilvēki ar invaliditāti, kuriem ir grūtības atrast pastāvīgu darbu. Šie cilvēki ir motivēti strādāt, labi veic uzticētos pienākumus.
- 2) No visiem 2021. gadā APSD pasākumā iesaistītajiem bezdarbniekiem 187 personas jeb 67 % iesaistoties pasākumā bija RSD klienti. Daļai RSD klientu, kuriem APSD pasākums ir noteikts kā līdzdarbības pienākums, tā ir iespēja iegūt un uzturēt darba un sociālās prasmes, tādējādi uzlabojot savu sociālo situāciju. Sociālā darba speciālistu novērojumi liecina, ka ilgstošo bezdarbnieku sociālās problēmas ir komplicētas, viņiem daļēji vai pilnīgi ir zudušas pašorganizēšanās un darba prasmes, ir veselības problēmas un izteikti zema motivācija mainīt esošo situāciju. Šobrīd APSD pasākums ir pielīdzināms sociālam projektam - atbalstītajam darbam tai iedzīvotāju grupai, kura patstāvīgi nespēj integrēties un konkurēt darba tirgū.
- 3) Pašvaldība ne tikai izveidoja pagaidu darbu vietas, bet nodrošināja darbu vadītājus, kas palīdzēja nostiprināt darba iemaņas un prasmes, pagaidu darbu pārraudzību un bezdarbniekiem uzticēto pienākumu izpildes kontroli. APSD pasākuma Pašvaldības nosacījumu izpildes daļa un tā administrēšana prasa resursus. Speciālisti informēja, ka, bezdarbnieku sociālajam portretam kļūstot komplicētākam, koordinatori un darbu vadītājiem ir vairāk darba, nepieciešama lielāka bezdarbnieku uzraudzība, vairāk laika nepieciešams motivēšanai un darbu ierādīšanai.
- 4) APSD pasākumā iesaistītie bezdarbnieki sniedz būtisku atbalstu teritorijas sakopšanas darbos Pašvaldības teritorijā, un darba apjoms, ko bezdarbnieki veic ir liels, kopumā bezdarbnieku izdarītais ir pozitīvi vērtējams. Koordinatori un darbu vadītāji atzīmēja, ka lielākā daļa no iesaistītajiem bezdarbniekiem darbu veic ar lielu atbildības sajūtu, ik mēnesi veic teritorijas sakopšanu lielās platībās.

Filiāle APSD pasākuma īstenošanai 2021. gadā paredzētos finanšu līdzekļus izlietojums:

- 1) APSD pasākumā iesaistīto bezdarbnieku ikmēneša atlīdzībai 250 EUR;
- 2) Pasākumā iesaistāmo personu obligātās veselības pārbaudēm (50 EUR vienam bezdarbniekam),
- 3) faktiskiem izdevumiem par individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi, lai mazinātu Covid - 19 inficēšanās riskus un nodrošinātu bezdarbniekus ar darba specifikai atbilstošiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (līdz 50 EUR vienam bezdarbniekam);
- 4) Pasākumā iesaistāmo bezdarbnieku apdrošināšanai pret nelaimes gadījumiem darba vietā;
- 5) Valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksām pensiju apdrošināšanai;
- 6) viena darba koordinētāja pašvaldībā ikmēneša dotācijai 150 EUR apmērā.

Īstenojot APSD pasākumu, Pašvaldība nodrošināja:

- 1) Pasākumā iesaistītos bezdarbniekus ar nepieciešamajiem materiāliem un inventāru;
- 2) darbu vadītāju/vadītājus Pasākuma īstenošanas vietās, kas organizēja praktisko apmācību, palīdzēja bezdarbniekiem nostiprināt un uzturēt darba iemaņas, veica bezdarbnieku pārraudzību un kontroli Pagaidu darbu laikā;
- 3) darba koordinētājs, kas pašvaldībā veica Pagaidu darbu īstenošanas procesa organizēšanu, kā arī kārtoja apdrošināšanas atlīdzībai nepieciešamos dokumentus, ja ar bezdarbnieku darba laikā bija noticis nelaimes gadījums.

Lielākā daļa projektā iesaistīto cilvēku izmantoja iespēju strādāt visu līgumā paredzēto laiku – sešus mēnešus, kas norāda uz cilvēku motivāciju strādāt. APSD pasākuma laikā 5 personas, no visām iesaistītajām, atrada pastāvīgu algotu darbu (2020. gadā 9 bezdarbnieki atrada darbu; 2019. gadā – 20 bezdarbnieki).

Dalību APSD pasākumā pārtrauca 67 persona jeb 24 % (2020. gadā – 97 bezdarbnieki jeb 27 %; 2019. gadā – 151 bezdarbnieks jeb 38 %). 2021. gadā 52 līgumu pārtraukšanas iemesli bija līgumu pārkāpumi (2019. gadā – 56 līguma pārkāpumi; 2018. gadā – 105 līguma pārkāpumi). 7 bezdarbniekiem pagaidu darbu laikā pasliktinājās veselības stāvoklis (2020. gadā – 18 bezdarbniekiem; 2019. gadā – 18 bezdarbniekiem) un 7 gadījumos bija citi objektīvi iemesli (2020. gadā – 14 gadījumi; 2019. gadā – 8 gadījumi).

APSD pasākumā iesaistīto ekspertu novērojumi liecina, ka visvairāk motivēti piedalīties pasākumā bija cilvēki, kuriem esošajā darba tirgū iekļauties ir ļoti grūti – pirms pensijas vecuma cilvēki, cilvēki ar zemām latviešu valodas prasmēm, personas ar invaliditāti un bezdarbnieki, kuriem ir tikai pamatizglītība.

Nodarbinātības atbalsta pakalpojums cilvēkiem ar invaliditāti

Lai veicinātu aizvien plašāku mērķa grupu integrēšanu darba tirgū un vienlīdzīgu tiesību principu ievērošanu, RSD sadarbībā ar biedrību “Invalidu un viņu draugu apvienību „Apeironš”” jau desmito gadu Pašvaldībā īsteno nodarbinātības atbalsta pakalpojumu RSD klientiem – cilvēkiem ar invaliditāti, ar mērķi integrēt viņus darba tirgū, kā arī mazināt un novērst sociālās izolētības risku un veicināt cilvēku ar invaliditāti iekļaušanos sabiedrībā. Pakalpojuma sniedzējs no 2012. gada realizē nodarbinātības atbalsta pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti, strādājot gan ar konkrēto mērķa grupu, gan uzrunājot potenciālos darba devējus, gan organizējot dažādus izglītojošus un aktivizējošus pasākumus.

Pēdējo trīs gadu laikā pakalpojumu kopā saņēmušas 103 personas ar invaliditāti (skat.60. tabulu). 2021. gadā 11 personas ar invaliditāti 12 mēnešu pakalpojuma saņemšanas laikā iekārtojās darbā.

60. tabula. Nodarbinātības atbalsta pakalpojums cilvēkiem ar invaliditāti 2019. – 2021. gadā

Saņemtais pakalpojums	2019	2020	2021	KOPĀ
Pakalpojumu saņēmušo personu skaits	43	30	30	103
Pakalpojuma summa, EUR	13 665	11 445	16 177	41 287
Iekārtojušies darbā (personu skaits)	20	9	11	40

Pozitīvi vērtējams, ka trīs gadu laikā 40 cilvēki jeb 39 % no visiem nodarbinātības atbalsta pakalpojumu saņēmušajiem iekārtojās pastāvīgā darbā, tādejādi ceļot gan savas dzīves kvalitāti un laužot sabiedrībā pastāvošos stereotipus, gan apliecinot sevi kā vērtīgus darbiniekus konkrētās darba vietās. 11 cilvēki ar invaliditāti uzsāka darbu pie darba devējiem SIA „Omniva”, Fonds „Misija „Dzīvības ēdiens””, Latvijas Neredzīgo bibliotēkā, SIA „RowSport”, SIA „TET”, SIA „Rīgas veselības centrā”, SIA „Telemarket”, SIA VENIPAK, Vides Zinātniskajā institūtā „BIOR”, Rīgas Austrumu pamatskolā šādās profesijās – sūtījumu šķirotājs, tulks, sociālā darbiniece, sekretāre, redaktore Braila raksta nodaļā, ēkas un teritorijas dežurants, apkopējs, pārdevējs/konsultants, klientu apkalpošanas speciālists, klientu un pacientu reģistrators, mikrobioloģijas un patoloģija laboratorijas palīgs.

2020. gadā un 2021. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir samazinājies gan pakalpojumu saņēmušo, gan darbā iekārtojušos personu skaits. Tas skaidrojams ar Covid - 19 apdraudējumu un drošības pasākumiem vīrusu izplatības ierobežošanai sākoties pandēmijai un ar to saistītajiem ierobežojumiem. Ja 2020. gadā konsultācijas pārsvarā tika sniegtas attālināti, tad 2021. gadā, neskatoties uz epidemioloģisko situāciju valstī, pakalpojumi tika sniegti klātienē, jo pakalpojuma sniedzēja telpas ir pietiekami lielas, lai nodrošinātu nepieciešamo distancēšanos. Daļa cilvēku ar

invaliditāti jau tā ir sociāli neaktīvi, un pandēmija ir dziļi ietekmēja cilvēkus arī emocionāli. Pakalpojuma sniedzējs papildus sniedza arī emocionālu atbalstu, uzklaustīja klientus par esošo situāciju, dzīves apstākļiem, palīdzēja klientiem sazināties ar iestādēm, kas bija sasniedzamas tikai attālināti.

Sociālā darba prakses pētījumi

2021. gadā Labklājības departaments turpināja veikt pētījumus sociālā darba prakses izvērtēšanas jomā.

Veikts pētījums par sievieti, kuras cietušas no vardarbības, problemātiku, kura rezultātā tika izstrādāta vardarbības upuru tipoloģija, raksturoti procesi, kuri tiek uzsākti pēc vardarbības pret sievieti fakta konstatācijas un identificēti esošie un nepieciešamie sociālie pakalpojumi sievietēm, kuras cietušas no vardarbības. Pētījuma rezultāti tika prezentēti RD Sociālo jautājumu komitejā un tie tika izmatoti, organizējot diskusiju par vardarbības problemātiku ar RD deputātu, Labklājības ministrijas un sociālo pakalpojumu sniedzēju pārstāvju līdzdalību.

Veikts pētījums par bezpajumtniecības problēmām Rīgā, kura rezultāti prezentēti Rīgas domes priekšsēdētājam. Balstoties uz veiktā pētījuma rezultātiem, sagatavoti priekšlikumi par bezpajumtniecības problēmas cēloņiem un iespējamajiem risinājumiem.

Tāpat pētītas azartspēļu atkarības sociālās sekas Rīgas pašvaldībā un izstrādāti priekšlikumi. Pētījuma rezultāti prezentēti Rīgas domes Drošības, kārtības un korupcijas jautājumu novēršanas un Sociālo jautājumu komiteju kopīgajā sēdē.

2021. gadā veikti vairāki izvērtējumi - sociālā pakalpojuma „Videovizīte” izvērtējums, kā arī projekta „Gādīgie tēvi” efektivitātes izvērtējums. Izvērtējumu rezultātā izstrādāti priekšlikumi sociālo pakalpojumu pilnveidei.

Veikta arī sociālās aprūpes dzīvesvietā un demogrāfiskās situācijas izmaiņu datu analīze Rīgas pilsētas apkaimju līmenī, un sagatavota sociālās aprūpes pakalpojumu prognoze, pamatojoties uz demogrāfiskās situācijas un aprūpes vajadzību dinamikas analīzi. Izpētes rezultāti un prognoze prezentēta Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejā.

Jau 3 gadu departaments veicis arī RSAC „Mežciems” klientu un viņu tuvinieku aptaujas rezultātu apstrādi un analīzi, kuras rezultāti prezentēti gan Labklājības departamentā, gan RSAC „Mežciems” administrācijai un darbiniekiem.

Ar pētījumiem var iepazīties Labklājības departamenta mājas lapas sadaļas „Departaments” apakšsadaļā „RD Labklājības departamenta pētījumi”.

VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANA

Ģimenes ārstu pieejamības nodrošināšana

Primārās veselības aprūpes pakalpojumus 2021. gadā sniedza 436 ģimenes ārsti (skat. 63. tabulu), kuru ārstu prakses vietas atrodas 99 dažādās adresēs, aptverot visu pilsētu. Savā ģimenes ārsta praksē kā pašnodarbinātas personas strādā 388 ģimenes ārsti.

Labklājības departaments saskaņā ar valstī noteikto veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību ir saskaņojis ar NVD Rīgas nodaļu līgumattiecībās esošo ģimenes ārstu darbības pamatteritorijas Rīgā.

Rīgas valstspilsētas pašvaldībai piederošajos nekustamajos īpašumos praktizē kopumā 82 ģimenes ārsti. No tiem 74 ģimenes ārstu prakses noslēgušas saskaņotu apakšnomas līgumu ar Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībām par telpu iznomāšanu. Darbinieku statusā Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībās strādā astoņi ģimenes ārsti: pa četriem SIA „Rīgas 1. slimnīca” un SIA „Rīgas veselības centrs”.

61. tabula. Ģimenes ārstu skaits Rīgā

Gads	2019	2020	2021
Ģimenes ārsti	437	437	436

Pie ģimenes ārstiem 2021. gadā reģistrēti pavisam 696 472 pacienti (tai skaitā 124 566 bērni), vidēji pie viena ģimenes ārsta – 1 597 pacienti.

20% no visiem Rīgā strādājošajiem ģimenes ārstiem ir pensijas vecumā jeb vecāki par 64 gadiem.

Atbalsts tuberkulozes slimniekiem zāļu ambulatorai saņemšanai

Lai gan mūsdienās tuberkulozes ārstēšana notiek sekmīgi, tas ir ļoti ilgstošs process. Sākumā slimnīcā, pēc tam ārstēšanās vidēji sešus mēnešus jāturpina ambulatori, savukārt multirezistentās tuberkulozes gadījumā ārstēšanās var ilgt līdz pat 24 mēnešiem.

Lai palīdzētu ārstiem motivēt tuberkulozes slimniekus ambulatorajai DOTS terapijai (*Directly Observed Therapy Short Course* jeb Tieši uzraugāmās ārstēšanas īsais kurss), Labklājības departaments 2021. gadā turpināja atbalstīt tuberkulozes slimniekus, kuru dzīvesvieta deklarēta Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un kuriem jāizdzer zāļu deva ārstniecības personas uzraudzībā, līdzfinansējot pārtikas iegādi 1 EUR/reizē (tai skaitā tiem, kuriem veselības stāvokļa dēļ zāļu deva piegādāta viņa dzīvesvietā) un sabiedriskā transporta ceļa izdevumus – 2,30 EUR/reizē tiem slimniekiem, kuri ieradās tuberkulozes kontrolējamās terapijas kabinetos (Rīgā, Mārstaļu ielā 2 – 4 vai Lielvārdes ielā 68). Saskaņā ar noslēgto sadarbības līgumu ar SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” pavisam 110 tuberkulozes slimnieki (skat. 62. tabulu) saņēma pašvaldības līdzfinansējumu. Tuberkulozes slimnieku atbalstam pavisam kopā izlietoti 18 158 EUR.

62. tabula. Tuberkulozes pacientu skaits, kuri saņēma pašvaldības līdzfinansējumu

Rādītājs	2019	2020	2021
Pirmreizējo pacientu, kam sniegta ambulatorā terapija, skaits DOTS programmas ietvaros	101	91	62
Tuberkulozes slimnieku, kas saņēmuši pašvaldības līdzfinansējumu, skaits	169	149	110
Transporta līdzfinansēšanas reižu skaits	8 118	5 928	3 500
Pārtikas līdzfinansēšanas reižu skaits	18 046	16 026	10 667

Pašvaldības līdzfinansējums ir svarīgs motivējošs faktors gan tuberkulozes slimnieku līdzdalības sekmēšanai ārstēšanas procesā, gan atvaseļošanās sekmēšanā, kā arī netiešs ieguldījums rīdzinieku veselības aizsardzībā.

Atbalsts asinsdonoru kustības veicināšanai

Lai veicinātu asinsdonoru kustību, Labklājības departaments sadarbībā ar biedrību „Latvijas Sarkanais Krusts” turpināja apmaksāt daļēju transporta izdevumu kompensāciju 1,20 EUR apmērā katram bezatlīdzības donoram, pavisam 19 610 donoriem (skat. 63. tabulu), kuri nodevuši asinis Valsts asinsdonoru centrā (Sēlpils ielā 9, bezmaksas tālrunis uzziņām: 80000003), Valsts asinsdonoru centra donoru pieņemšanas vietā “Gaiļezers” (Hipokrāta ielā 2, tālrunis uzziņām: 67042680) vai Valsts asinsdonoru centra donoru pieņemšanas vietā “Merķeļa iela 11” (Merķeļa iela 11, tālrunis uzziņām: 25763904)

Asinsdonoru atbalstam 2021. gadā izlietoti 23 532 EUR.

63. tabula. Asinsdonoru skaits, kuriem pašvaldība daļēji apmaksāja sabiedriskā transporta izdevumus

Gads	2019	2020	2021
Asinsdonoru skaits	20 887	20 968	19 610

Sadarbība ar Rīgas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībām

Labklājības departamenta Veselības pārvalde izvērtējusi veselības aprūpes kapitālsabiedrību darbību 2021. gadā (tai skaitā veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu atbilstoši katras kapitālsabiedrības pamatdarbības virzienam un jaunu pakalpojumu ieviešanu, infrastruktūras attīstīšanu un vides pieejamības nodrošināšanu) un pacientu apmierinātību ar saņemto veselības aprūpes pakalpojumu, kā arī izskatījusi nefinanšu mērķu sasniegšanu un investīciju lietderību šādās Rīgas pilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībās:

- ☉ SIA „Rīgas 1. slimnīca”, www.1slimnica.lv;
- ☉ SIA „Rīgas 2. slimnīca”, www.slimnica.lv;
- ☉ SIA „Rīgas Dzemdību nams”, www.rdn.lv;
- ☉ SIA „Rīgas veselības centrs”, www.rigasveseliba.lv, kurā ir šādas struktūrvienības:
 - filiāle „Bolderāja”;
 - filiāle „Imanta”;
 - filiāle „Ilģuciems”;
 - filiāle „Kengarags”;
 - filiāle „Torņakalns”;
 - filiāle „Ziepniekkalns”.

Saskaņā ar noslēgtajiem pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumiem un līgumiem ar NVD veselības aprūpes kapitālsabiedrības nodrošina valsts apmaksāto un maksas veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu.

Apkopotie dati par 2021. gadu liecina, ka minētās kapitālsabiedrības nodrošinājušas veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un pavisam kopā sniegušas **1 166 570** veselības aprūpes pakalpojumus (ambulatoros un stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus, tai skaitā ģimenes ārstu konsultācijas, apmeklējumus pie speciālistiem, diagnostiskos izmeklējumus, dzemdību palīdzību u.c.), no tiem 69% bija valsts apmaksātie veselības aprūpes pakalpojumi.

2021. gadā turpinoties Covid - 19 infekcijas izplatībai, Latvijā dažādos periodos gada griezumā tika izsludināti attiecīgi ierobežojumi infekcijas ierobežošanai un aktivitātes veselības aprūpes sistēmā, kas ietekmēja arī Rīgas valstspilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrību darbu. Sevišķi ietekmētas tika SIA „Rīgas 1.slimnīca” un SIA „Rīgas 2.slimnīca”. Neskatoties uz to, ka SIA „Rīgas1.slimnīca” ir ambulatorā iestāde, mobilizējot visus savus personāla, tehnoloģiskos un finanšu resursus, iesaistījās Covid – 19 pacientu stacionārā ārstēšana, atverot nodaļu ar 50 gultas vietām janvārī un turpinot darbu līdz jūnijam. Atkārtoti SIA „Rīgas 1.slimnīca”

atvēra stacionāro nodaļu oktobrī ar 90 gultas vietām, un nodrošināja ārstēšanu līdz decembra vidum. 2021. gada rudenī strauji pieaugot Covid-19 infekcijas lipīgākā omikron paveida izplatībai, SIA „Rīgas 2.slimnīca” tika pilnībā pārtraukti plānveida stacionārie pamatpakalpojumi un tā tika pārprofilēta par Covid - 19 pacientu slimnīcu, atstājot būtisku ietekmi uz ārstniecības iestādes 2021. gada darbības rādītājiem.

SIA „Rīgas 1. slimnīca” arī 2021. gadā turpināja nodrošināt ģimenes ārstu un ārstu speciālistu (tai skaitā medicīnisko komisiju) pakalpojumus, zobārstniecības pakalpojumus, diagnostiskos izmeklējumus (tai skaitā daudzslāņu datortomogrāfiju, kodolmagnētisko rezonansi, koronarogrāfiju, plaša spektra endoskopiskos izmeklējumus, dažāda veida sirds funkcionālos izmeklējumus un vēža skrīningizmeklējumus), rehabilitācijas un fizikālās medicīnas un vakcinācijas pakalpojumus, stomu kabineta darbību, kā arī sniegti plānveida dienas stacionāra pakalpojumi un veikti pasākumi iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanā.

Kopumā 2021. gadā sniegti 62 946 primārās veselības aprūpes speciālistu (ģimenes ārsts, zobārsts, zobu higiēnists, ortodonts) pakalpojumi. Sniegtas arī 201 962 ambulatorās speciālistu konsultācijas un 126 227 diagnostiskie izmeklējumi (skat. 64. un 65. tabulu).

SIA „Rīgas 1.slimnīca” Afrēzes centra, Dermatoloģijas dienas stacionāra un Stomu aprūpes kabineta sniegtie veselības aprūpes pakalpojumi ir vienīgie šāda veida pakalpojumi Rīgā. Stomu aprūpes kabinetā sniegts 242 (- 19%) valsts apmaksāts pakalpojums.

SIA „Rīgas 1.slimnīca” dienas stacionāra ietvaros iedzīvotāji var saņemt plašu veselības aprūpes pakalpojumu klāstu. Dienas stacionārs nodrošina pakalpojumus ķirurģijā un internā medicīnā. No 2021. gada tiek piedāvāts arī rehabilitācijas pakalpojums, t.sk. personām pēc Covid - 19 infekcijas pārslimošanas. Valsts apmaksāta dienas stacionāra pakalpojuma ietvaros 2021. gadā nodrošinātas 38 204 (+3,5%) gultas dienas, savukārt maksas dienas stacionārā – 4 270 (-4%) gultas dienas.

64. tabula. Visbiežāk apmeklētie speciālisti SIA „Rīgas 1. slimnīca” 2021. gadā

Nr.	Specialitāte	Apmeklējumu skaits
1.	Fizioterapeiti un fizioterapeitu asistenti	46 557
2.	Dermatologs, venerologs	22 463
3.	Oftalmologs	15 826
4.	Ginekologs, dzemdību speciālists	15 824
5.	Otolaringologs	13 036

65. tabula. Visbiežāk veiktie izmeklējumi SIA „Rīgas 1. slimnīca” 2021. gadā

Nr.	Izmeklējums	Skaits
1.	Datortomogrāfija	18 166
2.	RTG	16 836
3.	Elektrokardiogrāfijas metode	14 169
4.	RTG zobu ārstnieciskais	13 380
5.	USG vēdera dobumam un virspusējie novietotiem orgāniem	13 233

Kvalitatīvu un mūsdienīgus veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai, veikta telpu renovācija, kosmētiskie remontdarbi un jaunu pakalpojumu ieviešana.

2021. gadā SIA „Rīgas 1.slimnīca” tika pabeigti darbi 17. korpusa operāciju blokā ar divām zālēm, intensīvas terapijas bloku un ķirurģiskā profila nodaļas izveidošanu, kura jau ir uzsākusi darbu. Izveidots „Vairogdziedzera un epitēlijķermenīšu patoloģiju un izmeklēšanas centrs”, uzsākta jaunu pakalpojumu sniegšana, piemēram, endoprotezēšanas operācijas u.c.

SIA „Rīgas 1.slimnīca” savu pakalpojumu klāstā piedāvā arī iziet Obligātās veselības pārbaudes (2021. gadā - 9 490 (+13%)), medicīnas komisijas (1 124, kas ir par 40% vairāk nekā 2020.

gadā), kā arī ir iespēja veikt pilnu „Chek – up” komplektu, ko 2021. gadā klienti ir veikuši 232 (kas ir par 136 vairāk nekā 2020. g.) reizes.

2021. gada SIA „Rīgas 1.slimnīca”, neskatoties uz to, ka ir ambulatorā iestāde, mobilizējot visus savus personāla, tehnoloģiskos un finanšu resursus, iesaistījās Covid – 19 pacientu stacionārā ārstēšanā, atverot nodaļu ar 50 gultas vietām janvārī un turpinot darbu līdz jūnijam. Atkārtoti SIA „Rīgas 1.slimnīca” atvēra stacionāro Covid - 19 nodaļu oktobrī ar 90 gultas vietām, un nodrošināja ārstēšanu līdz decembra vidum. Neskatoties uz to, ka daļa SIA „Rīgas 1.slimnīca” resursu tika novirzīta stacionārai pacientu ārstēšanai, SIA „Rīgas 1.slimnīca” turpināja veiksmīgi pildīt savus uzdevumu un ir nodrošinājusi veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību.

Lai novērtētu pacientu apmierinātību ar sniegto veselības aprūpes pakalpojumu, notiek pacientu iesniegumu (sūdzību) fiksēšana un izskatīšana. 2021. gadā SIA „Rīgas 1.slimnīca” ir saņemtas 89 sūdzības (par 6 mazāk nekā 2020. gadā). No tām 61 sūdzība saistīta ar klientu apkalpošanas kvalitāti (attieksme, komunikācija, reģistratūras darbs, ārsta darba laiks, darba organizācija u.c.) un 28 sūdzības bija saistītas ar pakalpojumu kvalitāti. Četras no tām tika atzītas par pamatotām. Savukārt 10 Veselības inspekcijā izskatītās sūdzības tika atzītas par nepamatotām.

SIA „Rīgas 2. slimnīca” galvenais darbības virziens ir veselības aprūpes pakalpojumi kustību balsta sistēmas slimību ārstēšanā un rehabilitācijā, kā arī neatliekamā medicīniskā palīdzība skeleta traumu gadījumos, plānveida ortopēdiskā ārstniecība dažādu skeleta un locītavu slimību gadījumos, kā arī hronisko pacientu aprūpe. SIA „Rīgas 2.slimnīca” nodrošina augsti kvalificētu veselības aprūpes stacionāro un ambulatoro pakalpojumu sniegšanu.

Pavisam 2021. gadā SIA „Rīgas 2.slimnīca” strādājošie speciālisti snieguši 92 048 veselības aprūpes pakalpojumus: speciālistu konsultācijas, diagnostiskos izmeklējumus (asinsvadu doplerogrāfiju, datortomogrāfiju, ehokardiogrāfiju, elektrokardiogrāfiju, endoskopiju, Holtera monitorēšanu, osteodensitometriju, rentgenogrāfiju, ultrasonogrāfiju), traumpunkta pakalpojumus, operācijas stacionārā un dienas stacionārā, rehabilitācijas pakalpojumus, ārstu konsīlijus, kā arī laboratorijas pakalpojumus un veselības aprūpi mājās. Kopumā SIA „Rīgas 2.slimnīca” sniegti lielākoties valsts apmaksāti pakalpojumi – 73% no visa sniegto pakalpojumu skaita.

Ņemot vērā ārstniecības iestādes specifiku, visbiežāk apmeklētākais speciālists bija traumatologs-ortopēds un veiktais izmeklējums – rentgenogrāfija.

2021. gadā uzsākts arī valsts apmaksāts rehabilitācijas pakalpojums dienas stacionārā subakūtiem un hroniskiem pacientiem.

SIA „Rīgas 2. slimnīca” aprūpes gultās 2021. gadā sniegti pakalpojumi 619 pacientiem.

Lai nodrošinātu kvalitatīvus un mūsdienīgus veselības aprūpes pakalpojumus, 2021. gadā ir pabeigta gaisa kondicionēšanas sistēmas modernizācija SIA „Rīgas 2.slimnīca” uzņemšanas nodaļas telpās, 1. operāciju zālē, un aptiekā, veikta SIA „Rīgas 2.slimnīca” telpu aprīkošana ar elektroniskām durvju atslēgām (piemēram, Intensīvās terapijas un anestezioloģijas nodaļai, laboratorijai, iekšpagalma durvis, pagrabstāvā) un operāciju zāles ir papildinātas ar jaunākas paaudzes iekārtām, tajā skaitā C-Loka rentgena iekārtu, koagulācijas iekārtām un pacientu monitoriem. Kvalitatīvai medikamentu un vakcīnu uzglabāšanai, SIA „Rīgas 2.slimnīca” aptiekas un uzņemšanas nodaļas ledusskapjos uzsāks pielietot Longers temperatūras reģistratorus.

Ievesti tādi jauni pakalpojumi kā uztura speciālists, sporta ārsta un algologa konsultācijas, par kuru pieejamību informācija pieejama „Facebook”, SIA „Rīgas 2.slimnīca” mājaslapā un bukletu veidā SIA „Rīgas 2.slimnīca” telpās.

Pacientu ērtībai uzņemšanas nodaļā ieviesta rindu sistēma BinaryQ (aplikācija, kurā attālināti var pieteikties rindā un sekot rindas virzībai, tādējādi gaidīt savu pieņemšanas laiku ārpus SIA „Rīgas 2. slimnīca” telpām, kas ir būtiski epidemioloģiskai drošībai).

Salīdzinājumā ar 2020. gadu, 2021. gadā strauji palielinājās konsultāciju skaits, kas saistīts ar Covid - 19, jo 2021. gada novembrī slimnīcas vairākas nodaļas tika pārprofilētas par Covid - 19 pacientu nodaļām.

Lai novērtētu pacientu apmierinātību ar sniegto veselības aprūpes pakalpojumu, notiek pacientu iesniegumu (sūdzību) fiksēšana un izskatīšana. 2021. gadā saņemti 39 pacientu iesniegumi (sūdzības) par veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti, pakalpojumu sniegšanas/saņemšanas organizatoriskajām problēmām, informācijas apmaiņas kvalitāti, kā arī ierobežojumiem pakalpojumu saņemšanā un

pieejamībā utt., kas ir par 29 vairāk kā 2020. gadā. Kā pozitīva tendence jāatzīmē, ka no tām sūdzībām, kas iesniegtas Veselības inspekcijā, neviena nav atzīta par pamatotu.

SIA „Rīgas Dzemdību nams” sniedz veselības aprūpes pakalpojumus sekundārās ambulatorās, sekundārās stacionārās un terciārās stacionārās veselības aprūpes līmenī, nodrošinot dzemdību palīdzību, jaundzimušo aprūpi, dažādu speciālistu (ginekologs – dzemdību speciālists, internists, medicīnas ģenētiķis, osteopāts, pediatrs, uztura speciālists, psihologs, algologs, oftalmologs, vecmāte) konsultācijas, dienas stacionāra un stacionāra pakalpojumus, vakcināciju, kā arī lekcijas topošajiem un jaunajiem vecākiem.

Pavisam 2021. gadā sniegti 61 991 veselības aprūpes pakalpojumi (dzemdību palīdzība, jaundzimušo intensīvā terapija, ārstu konsultācijas, diagnostiskie izmeklējumi, dienas stacionārs). SIA „Rīgas Dzemdību nams” aktīvi iesaistījies sabiedrības vakcinācijā pret Covid - 19 un 12 mēnešos izvakcinējot 21 607 iedzīvotājus, no kuriem 1 197 (5,54%) bija grūtnieces. Ārstniecības iestādē visvairāk sniegtas speciālista konsultācijas pirms Covid - 19 vakcinācijas un no izmeklējumiem visbiežāk veikta doplerogrāfija grūtniecēm.

Pacientu aprūpes telpu modernizēšanai, izveidotas izolētas palātas Covid-19 pacientu aprūpei, atjaunotas anestēzijas darba stacijas, modernizētas prenatālās diagnostikas telpas. Vakcinācijas kapacitātes paplašināšanai ierīkotas epidemioloģiskās drošības prasībām atbilstošas darba telpas iedzīvotāju vakcinācijai 1. stāvā.

Pacientu informētības jomā organizētas 85 izglītojošas Ģimenes skolas lekcijas Zoom tiešsaistē ar organizētu pašreklāmu sociālajos tīklos + 2 klātienes nodarbības. „Facebook” un Instagram kontos izvietoti 250 vēstījumi (vidēji - 21 mēnesī) , sekotāju skaitam „Facebook” sasniedzot 10,2 tūkstošus. Gada laikā apzinātas vismaz 200 publikācijas medijos ar SIA „Rīgas Dzemdību nams” speciālistu iesaisti. Ģimenes izglītošanas pasākumos SIA „Rīgas Dzemdību nams” aktīvi iesaistījies valsts vakcinācijas stratēģijas īstenošanas izpildē, sagatavoti informatīvi materiāli par to, kā aprūpēt jaundzimušo, ja mātei ir apstiprināta Covid - 19 infekcija vai aizdomas par inficēšanos, grūtniecēm un nedēļņiecēm par vakcināciju pret Covid - 19. Uzsākta sekmīga sadarbība ar Rīgas bērnu un jauniešu centru bezmaksas kontracepcijas nodrošināšanā.

2021. gadā SIA „Rīgas Dzemdību nams” darba attiecības uzsākuši 13 jaunie speciālisti, ieviesti 2 jauni pakalpojumi - ģimenes skolas tiešsaistes lekcijas par agrīno pēcdzemdību periodu un zīdīšanas konsultantu konsultācijas.

SIA „Rīgas veselības centrs” nodrošina primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus. Ārstniecības iestādē pieejamas ģimenes ārstu (tai skaitā dežūrārstu), speciālistu konsultācijas pieaugušajiem un bērniem, kā arī dažādi diagnostiskie izmeklējumi, rehabilitācijas un fizikālās medicīnas pakalpojumi, diabētiskās pēdas aprūpes kabinets, medicīniskās komisijas, vakcinācija un zobārstniecības pakalpojumi. Pavisam 2021. gadā sniegti 442 242 veselības aprūpes pakalpojumi (konsultācijas, izmeklējumi, rehabilitācija, procedūras) (skat. 66. un 67. tabulu).

66. tabula. Visbiežāk apmeklētie speciālisti SIA „Rīgas veselības centrs” 2021. gadā

Nr.	Specialitāte	Apmeklējumu skaits
1.	Fizioterapeits un fizioterapeita asistents	47 549
2.	Oftalmologs	21 908
3.	Ginekologs, dzemdību speciālists	20 831
4.	Otolaringologs (LOR)	13 339
5.	Neirologs	13 216

67. tabula. Visbiežāk veiktie izmeklējumi SIA „Rīgas veselības centrā” 2021. gadā

Nr.	Izmeklējums	Skaits
1.	Rentgenogrāfija	22 633
2.	Autorefraktometrija	17 266
3.	USG vērdera dobumam un virspusējie novietotiem orgāniem	13 849
4.	Elektrokardiogrāfijas metode	13 245
5.	Audiometrija, timpanometrija	10 188

No visām SIA „Rīgas veselības centrs” filiālēm visvairāk pakalpojumi un izmeklējumi sniegti filiālē „Ilģuciems” – 92 592 jeb 21% no visiem SIA „Rīgas veselības centrs” pakalpojumiem, tai seko filiāle „Ziepniekkalns” – 91 208, filiāle „Ķengarags” – 78 824, filiāle „Imanta” – 75 472, filiāle „Bolderāja” – 73 756. Vismazākais pakalpojumu un izmeklējumu apjoms 2021. gadā tika sniegts filiālē „Torņakalns” – 30 390. Procentuāli vislielākais valsts apmaksāto pakalpojumu un izmeklējumu apjoms 2021. gadā tika sniegts filiālē „Torņakalns” – 86% no kopējā sniegto pakalpojumu un izmeklējumu skaita, bet vislielākais maksas pakalpojumu un izmeklējumu apjoma īpatsvars bija filiālē „Bolderāja” – 29% no kopējā sniegto pakalpojumu uz izmeklējumu skaita filiālē.

Jāatzīmē, ka SIA „Rīgas veselības centrs” vienīgajā no visām Rīgas valstspilsētas pašvaldības veselības aprūpes kapitālsabiedrībām pakalpojumus sniedz arī tādi speciālisti kā Ci-gun, sporta, Montessori atvēršanas pedagogijas speciālists, aritmologs, optometrists un osteorefleksoterapeits. Neskatoties uz to, ka šo speciālistu konsultācijas netiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem, tās bija iecienītas no pacientu puses. No visām Rīgas veselības aprūpes Kapitālsabiedrībām tikai SIA „Rīgas veselības centrs” savus pakalpojumus sniedz pieaugušo un bērnu alergologs un bērnu reimatologs, kā arī darbojas diabētiskās pēdas aprūpes kabinets, kas lielākoties sniedz valsts apmaksātus pakalpojumus. Pavisam 2021. gadā šajā kabinetā sniegti 1 292 valsts apmaksāti un 710 maksas pakalpojumi.

Kopumā 2021. gadā SIA „Rīgas veselības centrs” sniegti 442 242 maksas un valsts apmaksātie veselības aprūpes pakalpojumi (konsultācijas, izmeklējumi, rehabilitācija, procedūras), kas ir par 55 827 jeb 13% pakalpojumiem vairāk kā 2020. gadā. 67% no visiem sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem bija valsts apmaksāti, bet 33% - maksas. Unikālo personu skaits, kuras saņēmušas veselības aprūpes pakalpojumus SIA „Rīgas veselības centrs”, ir palielinājies par 7,3%, salīdzinot ar 2020. gadu: kopumā veselības aprūpes pakalpojumi 2021. gadā SIA „Rīgas veselības centrs” sniegti 113 389 unikālajām personām (2020. gadā - 105 724).

SIA „Rīgas veselības centrs” 2021. gadā realizējis investīcijās par pašu finanšu līdzekļiem kopsummā 205 385 EUR, ieguldot tos gan pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegādei (t.sk. medicīniskās ierīces un saimnieciskais aprīkojums), gan veicot investīcijas nomātajos pamatlīdzekļos, kas ir ilgtermiņa ieguldījumi ēku, telpu un aprīkojuma remontos. Veikta zemūdens masāžas iekārtu atjaunošana filiālē „Ziepniekkalns”, veikta ultraskaņas izmeklējumu 3 iekārtu atjaunošana filiālē „Ziepniekkalns” un viena iekārta filiālē „Bolderāja”, atjaunotas zobārstniecības rentgendiagnostikas iekārtas filiālēs „Imanta” un „Ziepniekkalns”, iegādātas citas iekārtas – autoklāvs, jauna LOR iekārta, diagnostiskā tehnoloģija uroloģijā, oftalmoloģijas kabinetu aprīkojums, diagnostiskā iekārta proktoloģijā filiālē „Bolderāja”. Filiālē „Ziepniekkalns” tika veikta lifta nomaiņa, kā arī veikti telpu kosmētiskie atjaunošanas remontdarbi filiālēs „Ziepniekkalns”, „Torņakalns” un „Ķengarags”. No NVD līgumā piešķirtajiem finanšu līdzekļiem valsts apmaksātajiem veselības aprūpes pakalpojumiem apgūti ir 100%, savukārt maksas pakalpojumu ieņēmumi 2021. gadā ir par 19% lielāki nekā 2020. gadā.

Ieviesti jauni veselības aprūpes pakalpojumi vairākās SIA „Rīgas veselības centrs” filiālēs, piemēram, uzsākti medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumi dienas stacionārā bērniem un pieaugušajiem piecās filiālēs, uzsākta algologa pieņemšana ambulatori un dienas stacionārā, ieviesti jauni medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumi – funkcionālā magnētiskā stimulācijas filiālē „Ziepniekkalns”, lokālā krioterapija filiālēs „Ķengarags” un „Ilģuciems”, vizuālās plastiskās mākslas

terapija filiālē „Bolderāja”. 2021. gadā darbu SIA „Rīgas veselības centrs” ir uzsākuši 42 jauni speciālisti.

Nozīmīgākais izaicinājums 2021. gadā pamatdarbības jomā bija nodrošināt SIA „Rīgas veselības centrs” darbības nepārtrauktību un pakalpojumu pieejamību Covid - 19 vīrusa infekcijas izplatības ierobežošanai noteikto ierobežojumu apstākļos. RVC īstenoja virkni organizatoriskos epidemioloģiskās drošības pasākumus, lai nodrošinātu darbību ārkārtējo situāciju apstākļos un sniegtu drošus pakalpojumus pacientiem. Neskatoties uz Covid - 19 infekcijas izraisīto epidemioloģisko situāciju valstī, izdevās nodrošināt ne tikai pamatdarbības nepārtrauktību, bet arī iesaistīties valsts organizētajā vakcinācijas procesā un uzsākt papildu pakalpojumu sniegšanu: visās sešās filiālēs – vakcināciju pret Covid - 19 vīrusa infekciju un iegūstot tiesības NVD organizētajā publiskajā atlasē – piecās filiālēs sniegt rehabilitācijas dienas stacionāra pakalpojumu (tajā skaitā, rehabilitācijas pakalpojumu pacientiem pēc pārslimota Covid - 19). 2021. gadā uzsākta Covid - 19 vakcinācija, kura tiek īstenota visās 6 SIA „Rīgas veselības centrs” filiālēs. Kopumā veiktas 30 284 vakcinācijas epizodes. 2021. gada nogalē filiālē „Bolderāja” izveidots Covid - 19 ātrās testēšanas punkts, pacientiem nodrošinot ātro antigēna testu veikšanu ārstniecības personas klātbūtnē.

SIA „Rīgas veselības centrs” ļoti pievērš uzmanību pacientu apmierinātībai ar sniegto veselības aprūpes pakalpojumu, līdz ar to tiek veikta pacientu iesniegumu (sūdzību) fiksēšana un izskatīšana. Jāpiebilst, ka SIA „Rīgas veselības centrs” tiek izvērtēti visi – gan pamatotie, gan nepamatotie rakstiskie iesniegumi, kā arī mutiskie, telefoniskie, taču kopš 2021. gada netiek fiksētas tās sūdzības, kuras publicētas sociālajos tīklos un citās interneta vietnēs. 2021. gadā kopumā saņemtas 28 sūdzības, par 61 sūdzību mazāk nekā 2020. gadā. Galvenokārt sūdzības bijušas par veselības aprūpes sniegtā pakalpojuma apjomu, rekomendācijām turpmākai ārstēšanai, par komunikācijas problēmām pakalpojuma laikā, par pakalpojuma saņemšanas kārtību, pieraksta iespējām valsts apmaksātiem pakalpojumiem un informācijas aktualizēšanu SIA „Rīgas veselības centrs” mājaslapā. Tā pat saņemtas sūdzības par vides pieejamību (lifta remonts, piebraucamā ceļa stāvoklis ziemas periodā). Kā pozitīva tendence jāatzīmē, ka neviena sūdzība Veselības inspekcijā nav atzīta par pamatotu. Labklājības departamentā 2021. gadā nav saņemta neviena pretenzija par SIA „Rīgas veselības centrs” saņemto veselības aprūpes pakalpojumu.

VESELĪBAS VEICINĀŠANA

Sabiedrības veselības veicināšanas un profilakses nodaļas darbs Rīgas pilsētā tiek veikts saskaņā ar Rīgas pilsētas pašvaldības veselības stratēģiju „Veselīgs rīdzinieks – veselā Rīgā” 2012. - 2021.gadam. Stratēģija ir izstrādāta, lai nodrošinātu mērķtiecīgu ilgtermiņa pašvaldības darbu iedzīvotāju veselības uzlabošanā. Šis dokuments iezīmē redzējumu, kā uzlabot Rīgas pilsētas iedzīvotāju veselību, identificējot galvenās sabiedrības veselības problēmas un nosakot stratēģiskos darbības virzienus. Stratēģijas mērķis ir uzlabot Rīgas iedzīvotāju veselības stāvokli un mazināt priekšlaicīgas nāves gadījumu skaitu. Lai sasniegtu šo mērķi, tiek izvirzīti apakšmērķi – samazināt saslimstību ar neinfekcijas slimībām, tai skaitā atkarībām, uzlabot iedzīvotāju zināšanas par veselīgu dzīvesveidu, veicināt veselīgu un drošu pilsētas, mācību un darba vidi, uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību Rīgas pilsētā. Stratēģija tiek īstenota, balstoties uz Rīgas iedzīvotāju vajadzībām. Visām nozarēm, institūcijām, iestādēm un organizācijām ir jābūt iesaistītām un līdzatbildīgām par Rīgas pilsētas iedzīvotāju veselības saglabāšanu un uzlabošanu, nodrošinot daudzsektoru pieeju attiecībā uz veselību ietekmējošiem faktoriem. Stratēģiskie darbības virzieni tiek izvirzīti, balstoties uz pierādījumiem balstītām zināšanām un izmaksu efektivitāti. Ikvienam Rīgas iedzīvotājam ir vienlīdzīgas tiesības saņemt nepieciešamos veselības veicināšanas un veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībai pieejamo resursu ietvaros, neatkarīgi no vecuma, dzimuma, izglītības līmeņa, sociālā stāvokļa, etniskās piederības, valodas, reliģiskās pārliecības, tautības, nodarbošanās, seksuālās orientācijas, politiskajiem uzskatiem u.c.

Starptautiskā sadarbība

Eiropas sadarbības tīkls „EuroHealthNet”

Labklājības departaments kopš 2014. gada ir Veselības veicināšanas Eiropas sadarbības tīkla „EuroHealthNet” dalībnieks. Tīkls ir Eiropas partnerība, kura mērķis ir uzlabot veselību, vienlīdzību un labklājību. Šobrīd tīkls apvieno 61 dalībnieku no 28 Eiropas valstīm. „EuroHealthNet” cenšas veicināt mijiedarbību starp politikas veidotājiem, pētniekiem un politikas ieviesējiem. „EuroHealthNet” pieeja ir vērsta uz veselību visās politikas jomās, tīkla mērķis ir mazināt veselības nevienlīdzību starp valstīm un iedzīvotājiem, kā arī īstenot pasākumus, lai mainītu veselību ietekmējošos faktoros. „EuroHealthNet” tīkla darbs ir vērsts uz ilgtspējīgas attīstības pieeju, lai Eiropas Savienības valstīs uzlabotu iedzīvotāju veselību, labklājību un mazinātu veselības nevienlīdzību. Kā arī 2021. gadā PVO Eiropas reģionālais birojs un EuroHealthNet ir parakstījuši memorandu, kas izveido juridisko pamatu sadarbībai veselības veicināšanā, veselības vienlīdzība, investīcijām veselībā, ilgtspējīgā attīstībā un cilvēku, planētas labklājības jomā.

2021. gadā Eurohelthnet apstiprināja Stratēģisko attīstības plānu 2021. - 2026. gadam, nosakot 5 prioritāras jomas: vienlīdzība, neinfekciju slimības, klimats, profilakse, dzīvescikls, savukārt kā horizontālas tēmas ir noteiktas psihoemocionālā veselība, digitālā veselībratība un digitālā nevienlīdzība.

2021. gadā turpinājās Rīgas pilsētas pašvaldības dalība Eiropas Veselības veicināšanas sadarbības tīklā „EuroHealthNet”. Sadarbība tīkla ietvaros notiek gan sanāksmju veidā, gan regulāras informācijas apmaiņā par aktuāliem pētījumiem, projektu uzsaukumiem un citu noderīgu informāciju. Kopumā 2021. gadā notikušas 8 „EuroHealthNet” sanāksmes, tajā skaitā seminārs par klimata pārmaiņām un veselību un seminārs par digitālās veselībratības veicināšanu Eiropā. Sīkāka informācija par „EuroHealthNet” pieejama mājas lapā <https://eurohealthnet.eu>.

Sabiedrības veselības darbs pašvaldībā

2021. gadā sabiedrības veselības darbs turpinājās šādos pamatvirzienos – fizisko aktivitāšu veicināšana, iedzīvotāju izglītošana par veselību un to ietekmējošiem faktoriem – traumatisma profilakse, veselīga uztura paradumu veicināšana, atkarības profilakse, izglītošana par reproduktīvo veselību, mutes higiēnas nozīmi, veselīga dzīvesveida veicināšana senioriem, infekciju slimību profilakse, dzīves prasmju pilnveidošana ģimenēm, kaitējuma mazināšanas programma, jauniešu un speciālistu izglītošana atkarības profilakses jautājumos, nodrošinot diskusijas skolās un apmācības profesionāļiem u.c.

Informācija par aktivitātēm tika publicēta mājas lapā veseligsridzinieks.lv, sociālā tīkla „Facebook” lapā „Veselīgs rīdzinieks veselā Rīgā = 2VR” un sociālā tīkla „Instagram” lapā „veseligsridzinieks”. Mājas lapu 2021. gada laikā apmeklējuši 95 884 cilvēki, savukārt sociālā tīkla „Facebook” lapai ir 7 223 sekotāji un sociālā tīkla „Instagram” lapai 777 sekotāji. Mājas lapā tiek publicēta ne tikai informācija par aktivitātēm, bet arī raksti par dažādām veselību veicinošām tēmām un aktuālā informācija par veselības aprūpi valstī.

2021. gadā sociālā tīkla You Tube kanālā „Veselīgs Rīdzinieks” publicēti divi jauni video, kas izstrādāti 2021. gada vasarā – noskatoties video, ikviens var gūt ieskatu Rīgā notiekošās veselīgās un izzinošās aktivitātēs, ko organizē Labklājības departaments - aktīvas nodarbības, treniņi, lekcijas un semināri, meistarklases, nometnes un citi pasākumi ir daudzpusīga, ērta un ikvienam pieejama iespēja stiprināt un uzlabot savu veselību, un kādēļ veselīgos ieradumus turpināt visa mūža garumā. Šis video pauž ļoti raksturojošu ieskatu, cik dažādas un interesantas var būt nodarbes veselības veicināšanā. Ja tas ir arī sirdij tīkami - ir lielāka iespējam, ka cilvēks būs motivēts to turpināt savā ikdienā. 2021. gadā You Tube kanālā „Veselīgs Rīdzinieks” bijuši 1 705 skatījumu, no kuriem visvairāk uzmanības pievēršuši videoklipi par hendlinkga nodarbībām mazuļiem un senioru veselības profilakses video ar ģimenes ārstes dalību.

68. tabula. Izglītojošais darbs veselības veicināšanas jomā

Aktivitāte	Mērķa grupa	Aktivitātes norise, skaits	Apmeklētāju skaits
Nodarbības par stresu darba vietās	pieaugušie	100 nodarbības	1 977
Tiešsaistes lekcijas par iekšējo resursu stiprināšanu emocionālās labsajūtas veicināšanai	pieaugušie	4 lekciju cikli, 12 lekcijas	410
Traumatisma profilakses nodarbības 5. - 12. klašu skolēniem	skolēni	156 nodarbības	2 667
Veselīga un ekonomiska uztura pagatavošanas meistarklases Dienas centru apmeklētājiem	pieaugušie	15 nodarbības	78
Nodarbības par mutes dobuma higiēnu un mutes veselības ietekmi uz vispārējo veselības stāvokli	5. – 6. klašu skolēni	50 nodarbības	854
Vecāku sapulces „Atkarības un to ietekme uz veselību”, „Savstarpējās attiecības ikdienā – komunikācija”, „Stresa ietekme uz veselību”, „Kad daudz par grūtu – ikdienas emocijas”	skolēnu vecāki	4 sapulces	78
Semināri speciālistiem	psihologi, sociālie pedagogi, policijas inspektori, sociālie darbinieki	5 semināri	96
Semināri „Bērnu psihoemocionālā veselība”	pedagogi, sociālie darbinieki, policijas inspektori	5 semināri	
Diskusijas par atkarībām	skolēni	103 diskusijas	1 985
Diskusijas par drošību internetā	skolēni	70 diskusijas	1 670
Interaktīvās nodarbības par roku higiēnu	skolēni	65 nodarbības	1 241
Interaktīvās nodarbības „Agresijas intervence”	skolēni	4 nodarbības	106
Interaktīvās nodarbības par stresu	skolēni	101 nodarbība	2 678
Interaktīvās nodarbības „Dzīves prasmju attīstīšana”	skolēni	135 nodarbības	3 275
Praktiskas veselīga ēdiena pagatavošanas nodarbības un degustācijas „Veselīga uztura	pieaugušie	12 nodarbības	108

skola”			
Semināri sēdoša darba darītājiem par veselīgu uzturu un fiziskajām aktivitātēm	pieaugušie	12 nodarbību cikli	312
Nodarbības 9. – 12.klašu skolēniem par ar asinīm pārnesto infekcijas slimību profilaksi (B, C hepatīts, HIV u.c.)	skolēni	50 nodarbības	1 250
Nodarbības grūtniecēm par veselīga uztura paradumiem grūtniecības laikā un piebarojumu bērniem pirmajos sešos dzīves mēnešos	pieaugušie	50 nodarbības	254
Tiešsaistes nodarbības vecākiem par bērnu audzināšanas jautājumiem	pieaugušie	48 nodarbības	960
Dinamiskas pauzes 1. – 4. klašu skolēniem balsta kustību aparāta attīstības veicināšanai un nostiprināšanai	skolēni	273 nodarbības	1 508
Nodarbības par veselīga uztura paradumu veicināšanu 1. – 5. klases skolēniem	skolēni	130 nodarbības	1 544
Veselīgas pastaigas senioriem	seniori	9 pastaigas	150
Fitnessa nodarbības	pieaugušie	80 nodarbības	972
Tiešsaistes lekcijas par sabiedrības veselības veicināšanas un slimību profilakses tēmām	pieaugušie	6 lekcijas	6 292
Pirmā palīdzības un traumatisma profilakses nodarbības	pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi, vecāki	20 nodarbības	147
Izglītojoša programma vecākiem par bērna audzināšanas sistēmu bērna harmoniskas personības attīstībai	vecāki	6 grupas, 60 nodarbības	170
Nodarbības pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērnu vecākiem par drošu piesaisti un tās stiprināšanas nozīmi	vecāki	16	222
Tiešsaistes nodarbības vecākiem par bērnu uzvedības problēmu rašanās cēloņiem	vecāki	25	643
Vecāku izglītošana par bērnu agrīno psihoemocionālo attīstību un drošas vides veidošanas veicināšanu bērna attīstībai (BEA programmas īstenošana)(izņemot RSD klientus)	vecāki	6 grupas, 66 nodarbības	75
Izglītojoša programma (nodarbību cikls) par vecāku kompetences stiprināšanu bērnu un pusaudžu audzināšanā	vecāki	2 grupas, 16 nodarbības	21
Izglītojoša programma (atbalsta grupas) viena vecāka ģimenēm (izņemot RSD klientus)	vecāki	5 grupas, 40 nodarbības	28
Nodarbības atbalstam pēc pāru šķiršanās	individuāli interesenti un	2 grupas, 8 nodarbības	33

	pāri		
Lekcijas - diskusijas jauniešiem (7. – 9.kl. un 10. – 12.kl. vecuma grupās) par ģimenes vērtību stiprināšanu	7. – 9.kl. un 10. – 12.kl. skolēni	78 lekcijas - diskusijas	1 143
Tiešsaistes nodarbības izglītības jomas speciālistiem par psiholoģiski terapeitisku metožu izmantošanu darbā ar bērniem, veicinot emocionāli veselā bērna personības izaugsmi	izglītības jomas speciālisti	10 nodarbības	19
Tiešsaistes semināri par mobingu un tā novēršanu pirmsskolas un sākumskolas pedagogiem	pedagogi un citi audzināšanas darba speciālisti	15 semināri	246

HIV profilakses un psihosociālie pakalpojumi narkotisko vielu lietotājiem un to kontaktpersonām biedrības „DIA+LOGS”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS, telpās un Rīgas pilsētas apkaimēs Biedrības mikroautobusā

HIV profilakses un psihosociālo pakalpojumu mērķis ir mazināt HIV inficēto skaitu injicējamo narkotiku lietotāju vidū, sniedzot pakalpojumu gan Biedrības telpās, gan pietuvināti mērķauditorijas uzturēšanās vietām (ar mikroautobusu), tādējādi mazinot risku inficēties ar HIV šo personu tuviniekiem, to kontaktpersonām, kā arī sabiedrībai kopumā.

Injicējamo narkotiku lietotājiem, viņu piederīgajiem un kontaktpersonām bija iespēja veikt HIV eksprestestu, saņemt bezmaksas prezervatīvus, nodot izlietotās un saņemt jaunas sterilas šļirces, apmeklēt psihologa, sociālā darbinieka un HIV konsultanta konsultācijas, iegūt informāciju par šo un citām infekcijas slimībām, kā arī ar atkarību izraisošo vielu lietošanu saistītiem jautājumiem.

Biedrība 2021. gadā ir sniegusi 2 536 konsultācijas injicējamo narkotiku lietotājiem, viņu ģimenes locekļiem un tuviniekiem gan Biedrības telpās, gan mikroautobusā, kā arī izsniegusi 627 264 tīras šļirces un 2 536 prezervatīvus. Šī pakalpojuma realizācijai 2021. gadā novirzīti 85 022 EUR.

69. tabula. Biedrības „DIA+LOGS”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS, sniegtā pakalpojuma darba rādītāji HIV profilakses programmā 2019. – 2021. gadā

Rādītājs	2019	2020	2021
Jauno (pirmreizējo) klientu skaits	910	678	487
Psihologa sniegto konsultāciju skaits	485	503	495
Sociālo darbinieku sniegto konsultāciju skaits	865	777	606
HIV konsultanta sniegto konsultāciju skaits	1 421	1463	948
Veikto HIV testu skaits	1 391	1361	896
Izsniegto šļirču skaits	606 416	666 477	627 264
Izsniegto prezervatīvu skaits	35 279	36 773	26 704
Konsultāciju skaits kopā	2 771	2 743	2 536

Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu darbības nodrošināšana

Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istabu darbības nodrošināšanas mērķis ir uzlabot Rīgas iedzīvotāju informētību par veselību ietekmējošiem faktoriem, saslimšanas riskiem un to profilaksi, kā arī par citiem veselības veicināšanas jautājumiem.

Lai nodrošinātu mērķa sasniegšanu, iedzīvotājiem Veselības istabās bija iespēja bez maksas saņemt medicīnas darbinieka konsultācijas, noteikt savu ķermeņa masas indeksu un izmērīt arteriālo asinsspiedienu.

Trijās no piecām Veselības istabām iespējams saņemt konsultācijas arī par HIV profilaksi, B un C hepatīta profilaksi, kā arī veikt eksprestestus šo infekcijas slimību diagnosticēšanai.

Lai mazinātu sabiedrības aizspriedumus un aktualizētu HIV infekcijas problemātiku, Rīgas domes darbinieki pie Veselības istabu darbiniekiem AIDS dienas ietvaros veica HIV eksprestestus.

Veselības istabu darbības nodrošināšanai 2021. gadā tika izlietots finansējums 24 838 EUR apmērā un tās tika apmeklētas 3 992 reizes.

Senioru zvanu centrs

2021. gadā darbu turpināja Senioru zvanu centrs, kurā pašlaik nodarbināti 10 brīvprātīgie, kas katru darba dienu atbild uz zvaniem par visdažādākajām tēmām. 2021. gadā zvanu centrā saņemti 364 zvani. Visbiežāk zvanītāji zvanīja, jo vēlējas vienkārši aprunāties, bet bieži tiek saņemti arī zvani, kuros zvanītāji jautā dažādu iestāžu kontaktinformāciju un darba laiku. Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju valstī, 2021. gadā daudz zvani tika saņemti, jo seniori jutās vientuļi, vēlējās aprunāties, kā arī apspriest aktuālos notikumus, uzzināt izmaiņas ierobežojumos.

2021. gadā Senioru zvanu centra brīvprātīgie darbinieki piedalījās gleznošanas meistarklasē. Tās laikā tapušie darbi tika izmantoti 2022. gada kalendāra noformējumā.

Traumatisma profilakses kampaņa senioriem

2021. gadā tika turpināts izglītošanas darbs par senioru traumatisma tēmu, to papildinot arī ar demences profilaksi. 2021. gada 8.oktobrī, tuvojoties Starptautiskajai senioru dienai un Pasaules garīgās veselības dienai, Labklājības departaments šos notikumus atzīmēja ar publisku pasākumu - Veselības dienu senioriem „Mans ķermenis ir mana pils”, kuru apmeklēja vairāk nekā 70 seniori. Pasākuma laikā izzinotās un radošās nodarbībās tika apvienota ideja par garīgo, fizisko un sociālo vajadzību līdzsvaru senioru vecumā, kas ir cilvēka veselības pamatā. Pasākumā savās zināšanās un pieredzē dalījās veselības jomas eksperti: Sandris Petronis (SIA „Rīgas 2.slimnīcas” valdes priekšsēdētājs, ikdienā praktizējošs ķirurgs traumatoloģijā - ortopēds) un Aleksandra Koņevņina (Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra ārste psihiatre, specializējusies demences jautājumos). Noslēgumā dalībnieki piedalījās arī praktiskās un radošās aktivitātēs – vingrošanas nodarbībā fizioterapeita vadībā un izkustējās mūzikas ritmā līnijdeju nodarbībā. Vingrošanas nodarbībā bija iekļauti praktiski līdzsvara un spēka vingrinājumi traumatisma profilaksei, kā arī pievērsta uzmanība vingrinājumu pareizai izpildei un ieguvumiem kustību mobilitātei un veselībai kopumā.

Projekts „Mēs par veselīgu Rīgu!”

2021. gadā turpinājās Labklājības departamenta 2017. gadā uzsāktais Eiropas Sociālā fonda projekts Nr.9.2.4.2./16/I/021 „Mēs par veselīgu Rīgu!”. Projekta mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem Rīgas pašvaldības iedzīvotājiem, īpaši nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajām personām, tai skaitā bērniem un senioriem, īstenojot vietēja mēroga, visaptverošus, sabiedrību piesaistošus un aktīvus fiziskās, garīgās un sociālās veselības veicināšanas pasākumus. Projekta aktivitātes balstītas prioritārajās veselības jomās – sirds un asinsvadu slimības, onkoloģiskās slimības, bērnu (sākot no perinatālā un neonatālā perioda) veselība un psihiskā veselība.

Lai nodrošinātu pieejamību un iedzīvotājiem būtu ērti apmeklēt nodarbības, liela daļa no tām tiek piedāvātas vairākās apkaimēs, piemēram, nūjošanas nodarbības tika īstenotas 15 dažādās Rīgas pilsētas pašvaldības apkaimēs. Arī valstī izsludināto ierobežojumu laikā iedzīvotāji varēja droši piedalīties aktivitātēs – attālinātā režīmā. Iedzīvotāju vidū projekts kļūst arvien atpazīstamāks un pieaug arī pozitīvas iedzīvotāju atsauksmes gan par aktivitātēm, gan speciālistiem, kas ir iesaistīti aktivitāšu norisē. Pirmo trīs gadu laikā projekta aktivitātēs piedalījās vairāk kā 500 000 personu.

Projekts turpināsies līdz 2023. gadam, piedāvājot vēl citas, līdz šim nebijušas aktivitātes, aicinot ikvienu izmantot iespēju un piedalīties.

Vairāk par projekta aktivitātēm iespējams uzzināt mājaslapā www.veseligrizinieks.lv

70. tabula. „Mēs par veselīgu Rīgu” aktivitātes 2021. gadā

Aktivitāte	Dalībnieku skaits
Cigun nodarbības	18 448
Vingrošanas nodarbības baseinā iedzīvotājiem vecuma grupā 55+	1 894
Veselīga uztura detektīvs pamatskolai un vidusskolēniem	3 054
Jogas nodarbības	4 361
Vispārattīstošas vingrošanas nodarbības bērniem pareizas stājas attīstības veicināšanai	2 900
Apzinātības veicināšanas nodarbības garīgās veselības veicināšanai	1 414
Slidošanas apmācības nodarbības bērniem, veicinot fizisko aktivitāti un traumatisma profilaksi	2 525
Nūjošanas nodarbības	1 5421
Dejas senioriem	3297
Vingrošanas nodarbības brīvā dabā	4 545
Vingrošanas nodarbības grūtniecēm	2 201
Nometnes atkarīgo personu ģimenēm	40
Veselību veicinošas ekskursijas iedzīvotājiem vecuma grupā 55+	1 335
Bezmaksas holesterīna un glikozes līmeņa noteikšana asinīs un ekspreskonsultācijas	550
Nodarbības par personīgo higiēnu pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem	2 168
Reproduktīvās veselības nodarbības 4. - 9.klašu meitenēm un zēniem	2 112
Izglītojošu nodarbību cikls „Topošo un jauno vecāku skola”	12 428
Brokastis ar speciālistu	202
Nodarbības garīgās veselības veicināšanai ar mākslas terapijas elementiem	1 566
Lekcijas garīgās veselības veicināšanai - kā pieņemt nepatīkamas ziņas	1 276
Publiskie semināri par stresu un tā radītajām veselības problēmām	881
Nodarbības Rīgas pilsētas pašvaldības vecāko klašu skolēniem par motivāciju, kā pilnveidot sevi, kā personību, profesijas izvēli, mērķu sasniegšanu, veselīgu dzīvesveidu	1 382
Sporta dienas ģimenēm	1 167
Interaktīvas forumteātra nodarbības bērnu un jauniešu mobinga izplatības mazināšanai	1 794
Fizisko aktivitāti veicinošas nometnes bērniem	183
Svara korekcijas programma pieaugušām personām	915
Divu dienu veselības veicināšanas pasākums sievietēm	264
Ratiņdejas personām ar invaliditāti	37
Veselību veicinoši pārgājieni ģimenēm ar bērniem	142
Nodarbības baseinā personām ar invaliditāti	325
Drošība mājās un sabiedriskās vietās	6 210

 RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

 VĒLĒTĀJU TIESĪBAS
VĒLĒLA RĪGĀ

SENIORU ZVANU CENTRS

20224913 25643438 29438355

 DARBA DIENĀS
10:00-14:00

SADARBĪBA AR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome

Kopš 2007. gada Rīgas pilsētas pašvaldībā darbojas ar RD 2007. gada 9. oktobra lēmumu Nr.2890 „Par personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes izveidošanu Rīgas pilsētas pašvaldībā” izveidota Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvā padome (turpmāk – Padome), kuras mērķis ir veicināt personu ar invaliditāti pilsonisko līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī sadarbību starp personas ar invaliditāti pārstāvošajām nevalstiskajām organizācijām (NVO) un Rīgas valstspilsētas pašvaldību. Padomes sastāvā ir RD deputāti, Labklājības departamenta amatpersonas un 29 personu ar invaliditāti NVO, kuras pārstāv personu ar invaliditāti intereses Rīgas valstspilsētas pašvaldībā.

Padomes uzdevumi ir:

- ⊗ piedalīties ilgtermiņa stratēģijas izstrādē personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā un sekot tās īstenošanai pašvaldībā;
- ⊗ sniegt atzinumus par pašvaldības institūciju un iestāžu normatīvajiem un stratēģiskajiem dokumentiem;
- ⊗ izskatīt un sniegt atzinumus par RD lēmumu projektiem, kas skar pašvaldībā dzīvojošo personu ar invaliditāti tiesības;
- ⊗ veicināt sabiedrības iesaistīšanos lēmumu projektu izstrādes procesā;
- ⊗ izstrādāt un iesniegt priekšlikumus pašvaldības institūcijām un iestādēm veiksmīgākai personu ar invaliditāti integrāciju veicinošo pasākumu īstenošanai un pilsoniskai līdzdalībai;
- ⊗ aktualizēt informāciju par personu ar invaliditāti jautājumiem, problēmām, vajadzībām un interesēm pašvaldībā.

Padomes sēdēs tiek izskatīti personām ar invaliditāti Rīgā aktuāli jautājumi – par sabiedrisko transportu, par vides pieejamību, par iespējamiem atvieglojumiem personām ar invaliditāti, kā arī citi jautājumi, kas saistīti ar personu ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošanu. Padomes pārstāvji iepazīstina ar savu organizāciju darbību, aktuālajiem projektiem un labās prakses piemēriem RD deputātus, speciālistus un citu nevalstisko organizāciju pārstāvjus. Aktualizēto jautājumu izskatīšanā un risināšanā tiek iesaistītas atbildīgās RD struktūrvienības.

Vairāki Padomē izskatītie jautājumi bijuši aktuāli ne tikai Rīgas valstspilsētas pašvaldībā dzīvojošām personām ar invaliditāti, bet arī personām ar invaliditāti visā valstī. Šādu jautājumu izskatīšanai tiek pieaicināti pārstāvji no atbildīgajām valsts pārvaldes iestādēm.

Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju, 2021. gadā Padomes sēdes notika attālināti.

2021. gadā organizētas četras Padomes sēdes, kurās skatīti jautājumi:

- ⊗ Par vides pieejamības stratēģijas izstrādi Rīgā ;
- ⊗ Par NVO aktualitātēm un īstenojamiem projektiem („Mūža ieguldījums kā atslēga nodarbinātībai” un „Meklē un atrodi!”);
- ⊗ Par iespējamajām izmaiņām samaksas transporta pakalpojumiem nodrošināšanā personām, kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu;
- ⊗ Par Apkaimju iedzīvotāju centru;
- ⊗ Par valsts finansēto asistenta pakalpojumu. Par aprūpes pakalpojumu bērniem no 01.07.2021.;
- ⊗ Par Padomes efektivitātes uzlabošanu;
- ⊗ Par ugunsdrošību sociālajā dzīvojamajā mājā Mežrozīšu ielā 43, Rīgā;
- ⊗ Par lietotnēm „Mana drošība” un „112”.

Informācija par Padomi pieejama mājas lapā ld.riga.lv sadaļas „Pakalpojumi” apakšsadaļā „Personu ar invaliditāti NVO konsultatīvā padome”.

ĪSTENOTIE PROJEKTI

Departamenta pārraudzībā uzsākot 2021.gadu bija 11 dažāda veida projekti no kuriem 6 projektu īstenošana turpināsies arī 2022. gadā, bet 5 projekti noslēdzās 2021.gadā. Tāpat arī 2022. gadā uzsākās 2 jaunu projektu ieviešana.

Nozīmīgākie projekti, kuri tika īstenoti 2021. gadā un noslēdzās bija valsts aizdevuma ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai un novēršanai saistībā ar Covid - 19 izplatību īstenotie projekti „Pretkritienu sistēmas tehnoloģijas ieviešana sociālos aprūpes centros – viedā uzraudzības sistēma” un „E-pakalpojums „Iztikas līdzekļu deklarācija””.

„Pretkritienu sistēmas tehnoloģijas ieviešana sociālos aprūpes centros – viedā uzraudzības sistēma”, kura mērķis bija visos Rīgas sociālos aprūpes centros ieviest vienotu klientu aprūpes uzraudzības sistēmu, lai nodrošinātu multiplu indikatoru uzraudzību un savlaicīgu aprūpes darbinieku reaģēšanu, kā arī samazinātu aprūpes darbinieku lieku saskari ar klientiem. Kopumā pretkritienu sensoru projekta ietvaros Rīgas sociālos aprūpes centros „Mežciems”, „Gaiļezers” un „Stella maris” tika uzstādīt 160 viedās uzraudzības sensori, lai klientiem nodrošinātu ātru reaģēšanu un palīdzības sniegšanu, drošību, lielāku neatkarību ikdienas dzīvē, kā arī iestāžu darbiniekiem atvieglotu ikdienas darbu un ietaupītu laiku. Kopējās izmaksas pretkritienu sensoru projektam - 349 160 EUR.

„E-pakalpojums „Iztikas līdzekļu deklarācija”” mērķis bija izveidot lietošanai ērtu, saprotamu noderīgu e-pakalpojumu Iztikas līdzekļu deklarācijas iesniegšanai, kas samazinās klientu plūsmu RSD un radīs iespēju klientiem pieteikt sociālo palīdzību attālināti sev ērtā laikā un vietā. Ar šādu e-pakalpojuma ieviešanu ir plānots, ka RSD klientiem būs ērtāka palīdzības pieteikšana un nebūs vajadzīga fiziska klātbūtne, lai saņemtu statusu un vēlāk arī sociālo palīdzību. Tāpat arī RSD darbinieki varēs brīvāk plānot savu ikdienu, pieaugs informācijas apstrādes ātrums kā arī informācija par klientu tiks uzglabāta elektroniski. Kopējās izmaksas e-pakalpojuma izstrādei un ieviešanai - 134 837 EUR.

Abi iepriekš minētie projekti tika izstrādāti Covid - 19 pandēmijas apstākļos, lai radītu jaunu pašvaldības pakalpojumu sniegšanas veidu attīstībai, ja tiek aizstāts kāds no esošajiem pakalpojumiem ar jaunu bezkontakta vai autonomu risinājumu, kas samazina klātienes saskarsmes nepieciešamību un ir plānots, ka pilnīgus rezultātus par abiem projektiem varēs iegūt tikai 2022. gadā, jo tie vēl ir jānopilotē.

2021. gadā RSD sadarbībā ar Labklājības departamentu īstenoja un noslēdza ERASMUS+ programmas atbalstīto projektu **„Izpratnes palielināšana par tēva lomā ģimenē, lai mazinātu vardarbību ģimenē īpaši pret bērniem un viņu mātēm”** (turpmāk – projekts „Gādīgie tēvi”). Projekta „Gādīgie tēvi” mērķis bija izveidot jaunu apmācību programmu tēviem, lai pārtrauktu vardarbību un veikt prevenciju, lai šāda veida vardarbība nenotiktu nākamajās paaudzēs ģimenēs un veidotu cieņpilnas attiecības ar ģimenes locekļiem. Projekts „Gādīgie tēvi” noslēdzās ar apmācību programmas „Gādīgie tēvi” nopilotēšanu Rīgas valstspilsētas pašvaldībā un rezultātā tika secināts, ka apmācību programma palīdzēja veikt pozitīvas izmaiņas grupas dalībnieku uzvedībā un komunikācijā, jo klienti spēja atklātāk runāt par savām izjūtām ar sociālo darbinieku, netika saņemti atkārtoti ziņojumi no policijas, pieauga nemotivēto dalībnieku motivācija un pozitīvas attieksmes maiņa pret speciālistiem un citiem dalībniekiem. Arī ģimenes ir pamanījušas patīkamas pārmaiņas, jo ir palielinājusies tēvu iesaiste ģimenes dzīvē, mainījusies bērnu attieksme pret tēvu, konflikti tiek risināti sarunu ceļā, ir pieaugusi interese apmeklēt grupas un nav novērota attiecību stagnācija vai pasliktināšanās grupu laikā. Projekta „Gādīgie tēvi” kopējās izmaksas - 26 352 EUR.

2021. gadā tika īstenoti divi Eiropas Sociālā fonda projekti „PROTI un DARI!” un „Mēs par veselīgu Rīgu!” (vairāk informācijas 142.lpp.), kuru īstenošana turpināsies arī līdz 2022. gadā.

Projekts **„PROTI un DARI!”** Rīgas valstspilsētas pašvaldība ESF projektu īsteno kopš 2017. gada sadarbībā ar Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru. Tā mērķis ir attīstīt mērķa grupas jauniešu prasmes un veicināt viņu iesaisti izglītībā, tai skaitā aroda apgūvē pie amata meistara, nodarbinātībā, VAA īstenojot Jauniešu garantijas projekta pasākumā vai NVA īstenojamos aktīvajos nodarbinātības vai preventīvajos bezdarba samazināšanas pasākumos, kā arī NVO vai jauniešu centru

darbībā. Rīgas valstspilsētas pašvaldība līdz 2021. gada beigām kopumā bija iesaistījusi 545 NEET jauniešus vecumā no 15 līdz 29 gadiem, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu pie amata meistara. No kopējā skaita iesaistīto mērķa grupas jauniešu 33% iesaistīti nodarbinātībā, 19% iesaistīti izglītībā, 29% nodrošināts cits rezultāts un 18% projektu beiguši bez rezultāta.

2021. gadā tika uzsākta Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.3.1. specifiskā atbalsta mērķa „Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā” 9.3.1.3. pasākums „**Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstība Rīgas valstspilsētā**”. Pasākuma mērķis - Pašvaldībā attīstīt sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, izveidojot grupu dzīvokļus 16 cilvēkiem un dienas aprūpes centru 20 cilvēkiem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem.

Iecerētā finansējuma piešķiršana jauno pakalpojumu izveidei ir plānota kā izmēģinājuma projekts, lai ar inovatīviem risinājumiem izveidotu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūru un dažādotu atbalstu cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, kuriem ir ļoti smaga invaliditāte. Pasākuma ietvaros ir plānots līdz 2023. gada 31. decembrim uzbūvēt un labiekārtot grupu dzīvokli (ģimenes tipa, kurā klienti dzīvos iespējami pietuvināti ģimeniskai videi) un dienas aprūpes centru (fokuss tiks vērsts uz klientu vienkāršu nodarbinātības prasmju attīstību).

Tika uzsākts darbs pie Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna 3.1.2.3.i pasākuma „**Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma noturība un nepārtrauktība**”, kura mērķis ir saglabāt personas neatkarību un tās aprūpē iesaistīto ģimenes locekļu nodarbinātību, attīstot ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu (ĢVPP) pieejamību pašvaldībās pensijas vecuma personām.

Pasākumu ir plānots īstenot divās kārtās, kur 1. kārtā ir paredzēta tipveida būvprojekta izstrāde ĢVPP ēku būvniecībai un 2. kārtā jaunu pakalpojumu sniegšanas vietu būvniecība pensijas vecuma personām ar funkcionāliem traucējumiem atbilstoši ĢVPP principiem, teritorijas labiekārtošana, materiāltehniskā nodrošinājuma iegāde pakalpojuma nodrošināšanai, digitālo risinājumu ieviešana.

Rīgas valstspilsētas pašvaldībai 2021. gadā ir piešķirtas 4 ēkas, kur katrā ēkā izveidos 12 vietas. Jautājums par ēku skaitu Rīgas valstspilsētas pašvaldībai vēl tiek apspriests un plāns ir, ka Pasākuma ietvaros tiks piešķirtas 8 ēkas, lai varētu izveidot 96 vietas.

Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna ietvaros 2021. gadā ar Labklājības departamentu tika uzsāktas pārrunas par 3.1.2.1.i. „Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi” pasākuma „**Valsts un pašvaldības ēku vides pieejamības nodrošināšanas pasākumi**” un 3.1.2.1.i. „Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem” pasākuma „**Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai**” īstenošanu. Abos pasākumos ir plānots veicināt vides pieejamības uzlabošanu cilvēkiem ar invaliditāti un šobrīd tiek lemts par sasniedzamajiem rezultātiem un pieejamo finansējumu.

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM

Labklājības departamenta sabiedrības informēšanas aktivitātes vērstas uz to, lai uzrunātu esošos un potenciālos klientus, iedrošinātu un radītu pārliecību par piedāvāto sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības pieejamību un efektivitāti Rīgas valstspilsētas pašvaldībā. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 6. pantu klientam ir tiesības „bez maksas iegūt no sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēja informāciju par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, un to saņemšanas nosacījumiem un kārtību”. Labklājības departaments saskaņā ar nolikuma 9.10. punktu apņemas „nodrošināt informācijas pieejamību iedzīvotājiem par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas iespējām un kārtību, kā arī sekmēt iedzīvotāju informētību par veselības aprūpi un izpratni par veselības veicināšanas, slimību profilakses, tai skaitā atkarību profilakses jautājumiem un veikt šo jautājumu koordināciju Pašvaldībā”.

Iedzīvotāji informāciju par sociālo pakalpojumu un sociālo pabalstu saņemšanas kārtību var saņemt, zvanot pa Labklājības departamenta bezmaksas **informatīvo tālruni 80005055** pirmdienās, otrdienās, trešdienās, ceturtdienās no plkst. 9.00 līdz plkst. 17.00 un piektdienās no plkst. 9.00 līdz 16.00, bet ārpus darba laika darbojas balss pastkastīte.

Bezmaksas informatīvais tālrunis darbojas kopš 1999. gada. Tas dod iespēju Rīgas iedzīvotājiem saņemt savlaicīgu un viegli pieejamu informāciju par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem.

2021. gada vienpadsmit mēnešos tika saņemti 13 099 zvani un sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem. Visi klientu zvani tika reģistrēti Klientu attiecību vadības informācijas sistēmā (KAVIS). 2021. gadā informāciju pa bezmaksas tālruni sniedza divi sociālā darba speciālisti. 2021. gadā vislielākais zvanu skaits vērojams janvārī – 1 631 zvans, bet vismazākais maijā – 1 014, vidējais zvanu skaits mēnesī – 1 191. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nav lielu izmaiņu, zvanu skaits ir stabili augsts.

Visvairāk jautājumu 2021. gadā bija par sociālajiem pakalpojumiem – 3 460, kas ir 26,4% no visa zvanu skaita, piemēram, par mājas aprūpes pakalpojuma saņemšanu bija 1 124 zvani, par sociālās aprūpes centra pakalpojumu saņemšanu – 702, par transporta pakalpojuma samaksu 493 zvani un citi zvani. Par sociālajiem pabalstiem reģistrēti 2 780 zvani – 21,2% no kopējā skaita, tai skaitā par dzīvokļa pabalsta saņemšanu 1 095 zvani; par pabalstu veselības aprūpei 460; par pabalstu jaundzimušajiem rīdziniekiem 169, par apbedīšanas pabalstu 259 jautājumi un citi zvani.

Rīdziniekiem informācija par sociālajiem jautājumiem ir pieejama RSD TC un DC, RD struktūrvienībās, bibliotēkās, ārstniecības iestādēs u.c.

2021. gadā plašsaziņas līdzekļiem izsūtīti 83 paziņojumi ar aktuālo informāciju sociālajā jomā Rīgas pilsētas pašvaldībā. Tāpat arī informācija regulāri tiek izplatīta Labklājības departamenta sadarbības partneriem tālākai pakalpojumu saņēmēju informēšanai.

Visiem interesentiem ir pieejama Labklājības departamenta mājaslapa ld.riga.lv, kurā var iepazīties ar informāciju par sociālo palīdzību, sociālajiem pakalpojumiem, veselības aprūpes un atkarību profilaksi, naktspatversmēm, SAC institūcijām, RPBJC struktūrvienībām, krīzes centriem Rīgas pilsētā u.c., kā arī iegūt informāciju par projektiem un finansējuma pieprasījuma kārtību budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām” ietvaros.

Mājas lapā var iepazīties un izdrukāt 41 bukletu latviešu valodā, kā arī 27 infografikas par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem galvaspilsētā. Mājas lapā sadaļā „Viegli lasīt” ir pieejama informācija viegli uztveramā valodā, kā arī ir iespēja visas mājaslapas sadaļās palielināt burtu izmērus. Mājas lapā rīdziniekiem ir pieejama informācija zīmju valodā par Rīgas pašvaldības institūcijām un to sniegtajiem pakalpojumiem, tai skaitā par Labklājības departamentu un tā struktūrvienībām. Kopumā ir pieejami 20 video, 8 no tiem par sociālo palīdzību (pabalstiem) un sociālajiem pakalpojumiem.

2021. gadā divi animācijas video par Rīgas valstspilsētas pašvaldībā pieejamo sociālo palīdzību un pakalpojumiem tika translēti VAS „Latvijas Pasts” pasta lielākajās Rīgas nodaļās, kā arī SIA „Rīgas Satiksme” trolejbusos, tramvajos un autobusos, kas ir aptuveni 800 vienības ar aptuveni 1400 ekrāniem.